

NATIONALE ENQUÊTE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN 2018

TNO innovation
for life

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

W.E. Hooftman (TNO)
G.M.J. Mars (CBS)
B. Janssen (CBS)
E.M.M. de Vroome (TNO)
B.J.M. Janssen (CBS)
A.J.S.F. Pleijers (CBS)
M. M. M. J. Ramaekers (CBS)
S.N.J. van den Bossche (TNO)

TNO | CBS-rapport

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2018

Methodologie en globale resultaten

TNO innovation
for life

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

NATIONALE ENQUÊTE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN 2018

METHODOLOGIE EN GLOBALE RESULTATEN

TNO

Prevention, Work & Health

088 866 61 00

www.tno.nl

CBS

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70

Fax (070) 337 59 94

Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Deze publicatie is gratis te downloaden via www.monitorarbeid.nl

en via www.cbs.nl

ISBN: 978-90-5986-496-2

© 2019 TNO | CBS Leiden, Heerlen

Auteurs:

W.E. Hooftman (TNO)

G.M.J. Mars (CBS)

B. Janssen (CBS)

E.M.M. de Vroome (TNO)

B.J.M. Janssen (CBS)

A.J.S.F. Pleijers (CBS)

M.M.M.J. Ramaekers (CBS)

S.N.J. van den Bossche (TNO)

Met dank aan:

Het Ministerie van SZW: Hein Kroft en Piet Venema.

Vormgeving:

Coek Design, Prinsenbeek

3.4	Dataverwerking	31
3.4.1	<i>Inleiding</i>	31
3.4.2	<i>Typeren van bedrijf, beroep en onderwijs</i>	32
3.4.3	<i>Verrijking met registerdata</i>	32
3.5	Vergelijking respons met uitgezette steekproef	33
3.6	Weging	33
3.6.1	<i>Het bepalen van de gewichten</i>	35
3.6.2	<i>De gebruikte stratificaties en achtergrondgegevens</i>	35
3.6.3	<i>De gewichten</i>	36
3.7	Bescherming persoonsgegevens	42
4	Kwaliteit	43
4.1	Item non-respons	43
4.2	Betrouwbaarheid van de schalen	46
4.3	Combinatiematen	46
4.4	Gebruik van NEA voor trendbeschrijving	46
5	Resultaten	48
	Literatuur	88
A	Wijzigingenoverzicht en referenties	91
B	NEA schermafdrukken internetvragenlijst	94
C	Begeleidende folder, brief en rappelbrief	102
D	Steekproef, verwachte respons en bruikbare respons	107

1 INLEIDING

In een context van demografische, economische en technologische ontwikkelingen verandert het werk en de werkomstandigheden van Nederlanders. TNO en het CBS monitoren daarom de arbeidssituatie van werkenden in Nederland door middel van een aantal enquêtes. Allereerst met de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA), die sinds 2005 jaarlijks uitgevoerd wordt onder werknemers in Nederland. Naast werknemers maken zelfstandigen een belangrijk, en groeiend, deel uit van de werkzame beroepsbevolking. De arbeidssituatie van zelfstandig ondernemers monitoren TNO en het CBS tweejaarlijks in de Zelfstandigen Enquête Arbeid (ZEA) (Lautenbach e.a., 2017). De NEA en ZEA spelen daarmee een belangrijke rol in de informatievoorziening over de arbeidssituatie van werkend Nederland. Waren de eerste jaargangen van de NEA primair bedoeld om arbeidsomstandigheden in Nederland te monitoren, inmiddels heeft de NEA, en ook de ZEA, een brede focus op arbeid. Hiermee vormen zij een belangrijke aanvulling op de periodieke meting van de arbeidspositie van de Nederlandse bevolking in de Enquête Beroepsbevolking van het CBS. Bovendien monitort TNO tweejaarlijks de visie van werkgevers op de arbeidssituatie in de Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) (van Emmerik e.a., 2017).

De NEA volgt veranderingen in het werk en de werkomstandigheden van werknemers in Nederland, en de gevolgen ervan voor hun gezondheid, duurzame inzetbaarheid, productiviteit en innovatiekracht. Arbeidsomstandig-

heden, arbeidsongevallen, arbeidsinhoud, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden zijn vijf hoofdelementen van de arbeidssituatie van werknemers die in de NEA worden bevraagd. Tevens wordt aandacht besteed aan verzuim, de algemene gezondheidstoestand, functioneren, opleiding, ontwikkeling en de balans tussen werk en privé. De NEA signaleert trends, brengt risicogroepen in kaart en vormt een nationaal referentiebestand voor onderzoek op bedrijfs- en sectorniveau. De resultaten worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek maar ook door beleidsmakers binnen overheid en bedrijfsleven, alsmede door onderzoekers, HRM- en arboprofessionals.

Het CBS gebruikt de NEA onder meer als primaire bron voor de EU-statistiek over arbeidsongevallen in Nederland. Hiermee voldoet Nederland aan de zogeheten ESAW-verordening (European Statistics on Accidents at Work; Commissieverordeningnummer 349/2011) van de Europese Commissie. Voor TNO maakt de NEA deel uit van het Meerjarenprogramma (2015-2018). Dit programma richt zich op kennisontwikkeling op middellange termijn door het monitoren van de kwaliteit van de arbeid en risicogroepen daarin en het doen van verdiepend onderzoek naar relaties tussen enerzijds werk en werkomstandigheden en anderzijds gezondheid en inzetbaarheid. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is regievoerder van het TNO meerjarenprogramma en levert hiernaast een directe financiële bijdrage aan het veldwerk van de NEA.

Het CBS en TNO zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de invulling en uitvoering van de NEA. In 2018 voerden TNO en het CBS de veertiende NEA uit. De steekproeftrekking en onderzoeksprocedure zijn iets gewijzigd ten opzichte van 2017. Zo is de steekproef opgehoogd naar bijna 173 duizend personen, is de lay-out van de vragenlijst aangepast en kon de NEA 2018 vragenlijst uitsluitend nog via internet worden ingevuld. Al met al hebben bijna 63 duizend personen de vragenlijst ingevuld.

1.1 DOEL EN INHOUD VAN DIT RAPPORT

Dit rapport is bedoeld als methodologische verantwoording van de NEA 2018. Tevens presenteren we de globale resultaten. In hoofdstuk twee beschrijven we de herkomst van de verschillende vragen. In hoofdstuk drie wordt verslag gedaan van de dataverzameling en verwerking. Hoofdstuk vier gaat in op de kwaliteit en betrouwbaarheid van de NEA 2018-gegevens. Hoofdstuk vijf geeft ten slotte de globale resultaten van de NEA 2018 in tabelvorm. De bijlagen bevatten een overzicht van de wijzigingen in de vragenlijst ten opzichte van eerdere jaren – inclusief verwijzingen naar eerdere methodologie rapporten-, screenshots van de vragenlijst, de begeleidende folders en brieven en een vergelijking tussen respons en steekproef.

1.2 OPENBAARMAKING NEA-RESULTATEN

De NEA-resultaten worden via verschillende media publiek gemaakt. In de eerste plaats zijn de uitkomsten te raadplegen via dit rapport, via de benchmarktool van TNO (www.monitorarbeid.nl) en via StatLine, de elektronische

databank van het CBS (www.cbs.nl/statline). StatLine is ook als app en als Open data beschikbaar.

Ten tweede zullen het CBS en TNO diverse publicaties uitgeven op basis van de NEA, zoals wetenschappelijke artikelen, pers- en nieuwsberichten, rapporten naar aanleiding van secundaire analyses, achtergrondartikelen, maatwerktabellen, tweets, videoboodschappen etc. Een overzicht van de TNO-publicaties is te vinden op www.monitorarbeid.nl. Een overzicht van de CBS-publicaties is te vinden op www.cbs.nl (zoekterm 'NEA'). Gezamenlijke publicaties, zoals dit rapport, zijn op beide websites terug te vinden.

1.3 GEBRUIK VAN DE NEA DOOR DERDEN

Vanaf april 2020 zullen de NEA 2018-data -onder voorwaarden- aan derden toegankelijk worden gemaakt via CBS Microdata Services. Hierbij bestaat de mogelijkheid om de NEA-gegevens te koppelen aan andere databronnen uit het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden van het CBS. Meer informatie hierover is te vinden op de pagina 'Maatwerk en microdata' van het CBS.

2 VERANTWOORDING VAN DE VRAGEN

De NEA volgt veranderingen van werk en de werkomstandigheden van Nederlandse werknemers en de gevolgen daarvan voor de gezondheid en duurzame inzetbaarheid om zo tegemoet te komen aan de informatie-behoefte van de overheid, werkgevers, vakbonden, brancheorganisaties, etc.. Om trends te kunnen volgen is het nodig om de diverse aspecten van de arbeid periodiek na te vragen. Bovendien dient de NEA als primaire bron voor de jaarlijkse EU-statistiek over niet-dodelijke arbeidsongevallen. De gegevens die het CBS hiertoe aan Eurostat levert, moeten dus jaarlijks verzameld worden. De inhoud van de NEA is daarom jaarlijks merendeels identiek. Maatschappelijke of technologische ontwikkelingen kunnen echter rechtvaardigen dat nieuwe onderwerpen worden opgenomen of bestaande onderwerpen worden verwijderd. In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de onderwerpen die zijn opgenomen in de NEA 2018, hun herkomst en operationalisatie. De keuze van onderwerpen is gezamenlijk bepaald door TNO, het CBS en het ministerie van SZW.

2.1 OVERZICHT VAN NEA-ONDERWERPEN

De NEA 2018 bestaat uit 21 modules waarin vragen rondom een specifiek thema worden gesteld. De meeste van deze modules waren ook in de NEA 2017 opgenomen. Uitzonderingen is de module Beroepsziekten. Deze module wordt tweejaarlijks opgenomen en werd (dus) niet in 2017 maar wel in 2016 gesteld. De module Beroepsziekten wordt daarbij afgewisseld met

een module rond Chronische aandoeningen die juist niet in 2018 maar wel in 2017 is opgenomen. Een belangrijke reden om deze modules niet tegelijkertijd op te nemen is om de invulduur van de NEA te beperken. De module 'Veilig en gezond werken' wordt ook tweejaarlijks – in de oneven jaren- uitgevraagd en is in de NEA 2018 dus niet uitgevraagd. Ook diverse onderwerpen binnen andere modules worden daarom tweejaarlijks uitgevraagd. In tabel 2.1 (op pagina 19-22) geven we een gedetailleerd overzicht van de onderwerpen die in de modules aan bod komen en van welke onderzoeken de vragen in de modules zijn afgeleid. In Bijlage A staan in een overzicht alle wijzigingen ten opzichte van de NEA 2017 beschreven. Aangezien de NEA 2018 via internet wordt ingevuld is er gebruik gemaakt van routing. Door de routing hoeven respondenten niet alle vragen in te vullen. Dit speelt met name bij de vragen rond opleiding, bedrijf, beroep en arbeidsongevallen. De geschatte gemiddelde invulduur is 30 minuten.

In Bijlage B zijn enkele schermafdrucken van de vragenlijst opgenomen, evenals een link naar de volledige documentatie van vraagteksten en routing.

2.2 HERKOMST ONDERWERPEN IN DE NEA

In deze paragraaf bespreken we de herkomst van de vragen uit de NEA 2018 in detail.

2.2.1 Persoonsgegevens

Aan het begin van de internetvragenlijst wordt vastgesteld of de vragenlijst wordt ingevuld door de juiste persoon, door het geslacht en de geboortedatum uit de steekproefgegevens te verifiëren. Het betreft een standaardvraagstelling van het CBS. De steekproefgegevens zijn afkomstig uit de Basis Registratie Personen (BRP). Respondenten kunnen de gegevens aanpassen als deze niet kloppen. Respondenten die geen geboortedatum willen invullen, kunnen volstaan met de leeftijd. Voor de overige respondenten wordt de leeftijd afgeleid uit de geboortedatum en de datum van invullen.

Naast bovengenoemde kenmerken uit de vragenlijst is informatie over andere demografische kenmerken van de respondenten informatie uit registraties bij het CBS beschikbaar, zodat deze gegevens niet in de vragenlijst vastgesteld hoeven te worden. Het databestand wordt bij oplevering verrijkt met de volgende persoonsgegevens: 1) migratieachtergrond 2) leeftijd van het jongste kind, 3) samenstelling van het huishouden en 4) positie in het huishouden. Meer informatie over de verrijking is te vinden in paragraaf 3.4.4.

2.2.2 Betaald werk

Naast de controle op persoonsgegevens wordt geverifieerd of de respondent op het moment van invullen inderdaad betaald werk als werknemer heeft. Dit is een standaard vraagstelling van het CBS, met een kleine aanpassing. De vraag is bedoeld om personen die geen werknemer zijn -en de

lijst ten onrechte zouden invullen- te kunnen identificeren en te excluseren. In dat geval worden respondenten de vragenlijst uit geleid.

2.2.3 Onderwijs

Het hoogst behaalde onderwijsniveau wordt vastgesteld met behulp van een standaard onderwijsvraagstelling van het CBS en automatisch getypeerd. Zie paragraaf 3.4.3. Er wordt niet alleen naar behaalde opleidingen gevraagd, maar ook naar gevolgde, omdat deze in bepaalde gevallen niveau verhogend zijn. Het behaalde onderwijsniveau wordt gemeten in vijf categorieën:

- Basisonderwijs;
- Vmbo, havo, vwo onderbouw, mbo1;
- Havo, vwo, mbo2-4;
- Hbo-, wo- bachelor;
- Hbo-, wo- master, doctor.

De standaard onderwijsvraagstelling wordt verder gebruikt om te meten of actueel onderwijs wordt gevolgd.

2.2.4 Dienstverband

Ten aanzien van de arbeidsmarktpositie van respondenten zijn de volgende aspecten bevestigd:

- het hebben van meerdere banen;
- positie in de werkring (aard van de arbeidsrelatie);
- arbeidsduur;
- aantal dagen werkzaam in de week;
- werken buiten kantoortijden;
- overwerk;
- thuiswerk;
- telewerk;
- anciënniteit.

De onderwerpen zijn dezelfde als in 2017. Voor een aantal onderwerpen sluiten de concrete vraagstellingen aan op de standaard uitvraag in andere CBS onderzoeken. De vraag naar het aantal betaalde banen dat iemand heeft, is een standaard vraagstelling van het CBS en voor de NEA toegespitst op werknemers. De vraag is opgenomen om werknemers met één betaalde baan te kunnen vergelijken met werknemers die meerdere betaalde banen hebben (als werknemer of zelfstandige). Als respondenten meerdere betaalde banen hebben, wordt gevraagd wat de belangrijkste reden is om meerdere banen te hebben. De keuze van antwoordcategorieën voor deze vraag is mede gebaseerd op Hipple (2010).

De opbouw van de NEA staat niet toe dat vragen over de arbeidssituatie betrekking hebben op meer dan één dienstverband. Nadat de vragen over meerdere banen beantwoord zijn, wordt respondenten daarom gevraagd om alle verdere vragen in de enquête alleen te beantwoorden met betrekking tot de werknemersbaan waaraan men gemiddeld de meeste tijd besteedt.

De vragen naar de positie in de werkring (aard van de arbeidsrelatie) zijn overgenomen van de Enquête Beroepsbevolking (EBB; CBS, 2018)). Op basis hiervan kan onderscheid gemaakt worden tussen vaste en flexibele arbeidsrelaties. Ook wordt vastgesteld of men werkzaam is via de Wet Sociale Werkvoorziening of Participatiewet.

Als respondenten een flexibele arbeidsrelatie hebben, dan wordt gevraagd wat de belangrijkste reden daarvoor is. Echter, niet alle respondenten met een flexibele arbeidsrelatie krijgen deze vervolgvraag. Een arbeidsrelatie kan flexibel zijn vanwege een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd óf vanwege een flexibel aantal uren per week. Respondenten met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd én een flexibel aantal uren, hebben

weliswaar een flexibele arbeidsrelatie maar krijgen geen vervolgvraag (tenzij zij oproep-/invalkracht zijn). Deze aanpak maakt het mogelijk om de antwoorden te vergelijken met de NEA 2013, toen de vraag naar de reden om flexibel te werken specifiek voor de NEA is ontwikkeld. Respondenten met een vast contract en flexibele uren vielen in de toenmalige vraagstelling (die nog niet aansloot op de EBB) onder de categorie 'vast dienstverband' en kregen daarom geen vervolgvraag.

In de vragenlijst sluit de formulering van de vraag naar de belangrijkste reden om een flexibele arbeidsrelatie te hebben aan op de specifieke situatie van respondenten. Respondenten die werkzaam zijn als uitzendkracht of als oproep-/invalkracht, krijgen de vraag wat de belangrijkste reden is om werkzaam te zijn als uitzendkracht c.q. oproep-/invalkracht. Respondenten die niet werkzaam zijn als uitzendkracht of oproep/ invalkracht en geen vast dienstverband hebben, krijgen de vraag wat de belangrijkste reden is dat zij geen vast dienstverband hebben.

De vraag naar de arbeidsduur per week sluit aan op de vraagstelling in de EBB. De vraag naar het aantal dagen waarover men de arbeidsuren verspreidt, is ontleend aan de Monitor Arboconvenanten. De vragen naar werken buiten kantoor tijden sluiten aan op de in de EBB gehanteerde vragen, waarbij wel een andere volgorde wordt aangehouden. Bovendien is voor de NEA een vraag ontwikkeld naar oproepdiensten. Deze is door het vragenlab van het CBS getest. De eerste vraag naar overwerk is afkomstig uit de EBB en de tweede uit de Monitor Arboconvenanten.

De vragen naar thuiswerk sluiten aan op de EBB. De vraag naar telewerken is in 2014 ontwikkeld voor de NEA en sluit aan op de definitie van telewerken in het CBS onderzoek 'ICT gebruik bedrijven'. De vraagstelling is

getest door het vragenlab van het CBS. Anciënniteit wordt, net als in eerdere edities van de NEA, in twee opzichten in kaart gebracht, namelijk bij de huidige werkgever en in de huidige functie. De vraagstelling sluit aan op de EBB.

2.2.5 Uw bedrijf

Voor alle respondenten is vastgesteld in welke bedrijfstak of branche zij werken. In het merendeel van de gevallen is dit gedaan op basis van registerinformatie (uit de Polisadministratie). Onder bepaalde voorwaarden is dit echter uitgevraagd en vervolgens getypeerd, bijvoorbeeld bij uitzendkrachten. Zij behoren volgens de registerinformatie tot de zakelijke dienstverlening, maar voor de arbeidsomstandigheden is het relevant te weten naar welke bedrijfstak zij zijn uitgezonden. Zie paragraaf 3.4.3. Het soort bedrijf is uitgevraagd met een standaardvraagstelling, die betrekking heeft op het bedrijf waar men op het moment van invullen werkt c.q. naartoe is uitgezonden of gedetacheerd, en bestaat uit een combinatie van gesloten en open vragen.

Het CBS hanteert voor de indeling van bedrijven naar voornaamste activiteit de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling 2008 (SBI 2008). De SBI is een hiërarchische indeling van economische activiteiten. De SBI is gebaseerd op de indeling van de Europese Unie (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté Européenne, afgekort: NACE) en op die van de Verenigde Naties (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, afgekort: ISIC). De SBI 2008 kent meerdere niveaus die aangegeven worden door maximaal vijf cijfers. De indeling naar voornaamste activiteit (hoofdactiviteit) betekent dat er bijvoorbeeld in de categorie bouwnijverheid bedrijven kunnen voorkomen die naast bouwactiviteiten ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitoefenen.

Naast de voornaamste activiteit worden twee andere kenmerken gemeten van het bedrijf waar de respondent werkt, namelijk de vestigingsgrootte en veranderingen in het bedrijf. De vraag over vestigingsgrootte is ontleend aan de Monitor Arboconvenanten. De antwoordcategorieën zijn iets gedetailleerder omdat Eurostat deze informatie vraagt in het kader van de ESAW verordening. Zie hiervoor paragraaf 2.2.7. De vraag naar veranderingen in het bedrijf die in de voorafgaande twaalf maanden hebben plaatsgevonden, betreft een bewerking van internationaal veel gebruikte vragen, zoals die in Nederland onder meer door de OSA zijn gehanteerd. Dit zijn drie vragen uit de telefonische ronde van het Arbeidsvraagpanel 2005-2006 van de OSA (tegenwoordig van het SCP) waarin gevraagd werd of organisatorische veranderingen hebben plaatsgevonden, wat de veranderingen inhielden en waartoe ze hebben geleid.

2.2.6 Uw beroep

De inhoud van de module beroep sluit aan op de standaard uitvraag van het CBS. Deze bestaat uit een combinatie van gesloten en open vragen. Het CBS heeft de antwoorden deels automatisch en deels handmatig getypeerd. Zie paragraaf 3.4.3 voor meer informatie over het typeerproces. Beroep wordt geclassificeerd volgens de International Standard Classification of Occupations (2008) en hieruit wordt tevens de Beroepenindeling ROA CBS 2014 (BRC 2014) afgeleid. De ISCO 2008 is de internationale beroepenclassificatie van de International Labour Organization (ILO), die beroepen classificeert volgens de belangrijkste taken en activiteiten. De indeling onderscheidt tien zogenaamde major groups (1 digit ISCO), 43 submajor groups (2 digits ISCO), 130 minor groups (3 digits ISCO) en 436 unit groups (4 digits ISCO). De ISCO 2008 wordt in internationaal vergelijkende onderzoeken gebruikt.

De BRC 2014 is afgeleid van de ISCO 2008 en maakt onderscheid tussen 114 beroepsgroepen, 41 beroepssegmenten en dertien beroepsklassen. De term beroep wordt gehanteerd als Nederlandse vertaling van de term unit group en ook voor de detaillering daarbinnen, maar niet voor de hogere aggregatieniveaus van de BRC 2014. Dit zijn de zogenaamde beroepsgroepen, beroepssegmenten en beroepsklassen. De BRC wordt gebruikt voor nationale analyses en statistieken.

2.2.7 Uw werkomstandigheden

In deze module zijn vragen gesteld over de volgende fysieke en psychosociale werkomstandigheden:

- gevaarlijk werk;
- kracht zetten;
- trillingen;
- ongemakkelijke werkhouding;
- herhalende bewegingen;
- geluid;
- gevaarlijke stoffen;
- autonomie;
- taakeisen ('werkdruk');
- emotionele belasting;
- cognitieve belasting;
- informatie overload;
- ontwikkelingsmogelijkheden/gevarieerd werk;
- innovatief vermogen;
- gebruik van technologie;
- beeldschermwerk.

Met twee vragen wordt vastgesteld hoe vaak een werknemer, naar eigen zeggen, diverse soorten gevaarlijk werk verricht. Deze vraag is in 2018 gewijzigd ten opzichte van eerdere jaren om zo beter zicht te krijgen op de frequentie waarmee werknemers, naar eigen zeggen, worden blootgesteld aan de verschillende soorten gevaarlijk werk. De eerste vraag brengt in kaart aan welke gevaren een werknemer, wordt blootgesteld. Binnen de NEA is een keuze gemaakt voor enkele clusters van gevaarsituaties, zoals deze ook vaak in risico-inventarisaties en -evaluaties worden onderscheiden. De tweede vraag gaat in op de frequentie van de blootstelling. De vragen over kracht zetten en trillingen zijn ontleend aan de EBB. Ook de vragen over werkhouding en herhalende bewegingen zijn gebaseerd op de EBB. In de EBB zijn beide aspecten van fysieke belasting echter gecombineerd in één vraag.

Blootstelling aan geluid is gemeten met de vraag of de werknemer zijn stem moet verheffen om zich verstaanbaar te maken op het werk, als indicatie voor een kritiek geluidsniveau van 80dB(A). De vraag is afgeleid van het voormalige Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS) en de EBB van het CBS.

Vier vragen zijn opgenomen over gevaarlijke stoffen. Het betreft een vraag naar het werken met water of waterige oplossingen, vragen naar huidcontact met en het inademen van stoffen, en een vraag naar contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materiaal. De vragen zijn afgeleid van de uitgebreide NEA 2006-module over gevaarlijke stoffen. De eerste drie vragen zijn voor de NEA ontwikkeld, de vierde vraag, over contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materiaal is afgeleid van de Arbomonitor van de Inspectie SZW.

Autonomie oftewel zelfstandigheid verwijst naar de mate waarin een werknemer in staat is zijn eigen werk te reguleren. Het gaat om zowel de keuzevrijheid ten aanzien van de manier van werken, als de planning en volgorde van werkzaamheden. Vijf autonomie-indicatoren zijn ontleend aan POLS en de Job Content Questionnaire (JCQ) van Karasek (1985, 1998). Hieraan is in 2011 een nieuwe vraag toegevoegd die meer inzicht geeft in de autonomie over werktijden. Deze vraag is ontwikkeld voor de NEA.

In de NEA zijn drie vragen opgenomen over kwantitatieve taakeisen ('werkdruk'). Deze vragen zijn ontleend aan de Job Content Questionnaire (JCQ) van Karasek (1985, 1998) en zijn ook in de TNO Arbeidssituatie Survey (TAS; Smulders e.a., 2001) gebruikt.

De drie items die emotionele belasting beogen te meten zijn een vertaling van vragen afkomstig uit de Copenhagen Psychosocial Questionnaire (Kristensen en Borg, 2000) en zijn eveneens in de TAS gebruikt.

De complexiteit van het werk ('cognitieve belasting') is gemeten met behulp van drie vragen die zijn afgeleid van de JCQ van Karasek (1985, 1998). De vragen geven een indicatie van de kwalitatieve kant van taakeisen, i.c. het beslag dat het werk geestelijk legt op de werknemer. Ook deze vragen maakten deel uit van de TAS. Informatieoverload wordt met één item vastgesteld. Deze vraag meet hoe vaak het voorkomt dat werknemers meer informatie (zoals e-mail, telefoon) aangeboden krijgen dan zij kunnen verwerken. De vraagstelling is in 2014 nieuw ontwikkeld voor de NEA en getest door het vragenlab van het CBS.

Verder wordt in deze module de vraag gesteld of het werk gevarieerd is, of het werk vereist dat nieuwe dingen worden geleerd en of het werk creati-

viteit vereist. Deze drie vragen beogen het concept 'skill discretion' ofwel ontwikkelingsmogelijkheden in het werk te meten (Karasek e.a., 1985, 1998) en deze zijn ook gebruikt in de TAS en de NEA 2007-2012, 2014 en 2016.

In deze module zijn ook vier vragen opgenomen rond het thema innovatief vermogen. Deze vragen waren eerder opgenomen in de NEA 2007, 2009 2011, 2013, 2014 en 2016. De vraag over de aanmoediging om na te denken over manieren om het werk beter te doen is –met aanpassing– afkomstig van de General Nordic Questionnaire for Psychological and Social Factors at Work (Lindström e.a., 1997). De vraag over tijd krijgen voor het ontwikkelen van nieuwe ideeën is afgeleid van een vraag die in Vlaanderen in 2004 is gesteld in het Panel Survey of Organisations, het PASO werkgeverspanel (KU Leuven, 2004). De twee vragen over het bedenken en verbeteren van (nieuwe) producten/diensten zijn afgeleid van vragen uit de Erasmus Concurrentie en Innovatiemonitor 2006 voor werkgevers (Jansen e.a., 2006).

Beeldschermwerk wordt door middel van één vraag uitgevraagd. De vraag betreft de gemiddelde duur van werkgerelateerd beeldschermwerk. Deze vraag is afkomstig uit de Monitor Arboconvenanten. Sinds 2014 is de toelichting van de vraag uitgebreid om zo ook de nieuwe apparaten als tablets en smartphones te omvatten.

De laatste vragen in de module gaan over het gebruik van technologie. Daarbij is er voor gekozen om niet de technologie zelf, maar vooral de gevolgen ervan op de werkvloer uit te vragen aangezien werknemers vaak niet weten welke technieken er in de verschillende (hulp)middelen verwerkt zijn. Met drie vragen wordt achtereenvolgens communicatietechnologie,

informatie technologie en geavanceerde technologische hulpmiddelen uitgevraagd. Deze vragen zijn ontwikkeld voor de NEA 2018. Daarnaast wordt specifiek gevraagd naar de manier waarop het werktempo wordt bepaald. Hierbij zijn zowel technische als organisatorische factoren opgenomen. Deze vraag is ontwikkeld voor de NEA 2018 met als vertrekpunt de EWCS 2015 (Eurofound, 2017).

2.2.8 Klanten en collega's

Ten aanzien van de omgang met klanten en collega's worden de volgende aspecten in kaart gebracht:

- sociale steun door leidinggevende;
- sociale steun door collega's;
- hoeveelheid contact;
- conflicten;
- ongewenst gedrag.

De vragen rond sociale steun door de leidinggevende zijn ontleend aan het door Karasek ontwikkelde begrip 'Supervisory support', en zijn door Houtman e.a. (1995) vertaald. Sinds de NEA 2014 wordt gebruik gemaakt van een ingekorte schaal waarin twee van de oorspronkelijke vier vragen zijn opgenomen. De vragen waren ook opgenomen in de TAS.

De vragen over sociale steun door collega's zijn ontleend aan het door Karasek ontwikkelde begrip 'Co-worker support', en zijn door Houtman e.a. (1995) vertaald en tevens gebruikt in de TAS. Ook voor deze schaal wordt sinds 2014 een ten opzichte van eerdere NEA jaren ingekorte versie met twee items gebruikt.

Nieuw in de NEA 2018 zijn een drietal vragen die ingaan op het contact dat werknemers hebben met collega's klanten, patiënten etc. In eerste instantie wordt gevraagd hoeveel contact zij hebben. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen face-to-face contact en telefonisch/digitaal contact. Deze vragen zijn ontwikkeld voor de NEA 2018 met als vertrekpunt de EWCS 2015. Als laatste item wordt gevraagd in hoeverre mensen buiten werktijd bereikbaar zijn voor collega's of klanten.

Het optreden van conflicten in de voorgaande twaalf maanden is in de NEA nagevraagd met betrekking tot conflicten met collega's, leidinggevende en werkgever. Deze drie vragen zijn ontwikkeld voor de NEA.

Vervolgens wordt een achttal vragen gesteld over de prevalentie van ongewenst gedrag op het werk. Het gaat daarbij om ongewenste seksuele aandacht, intimidatie, lichamelijk geweld en pesten. Er wordt bij elke vorm een onderscheid gemaakt tussen interne agressie (door leidinggevend en/of collega's) en externe agressie (door klanten, patiënten, leerlingen, etc.). De eerste vragen zijn een bewerkte vertaling van vragen uit de European Survey van de European Foundation for the Improvement of Working and Living Conditions (Paoli & Merllié, 2001) en zijn eerder gebruikt in de TAS. De twee vragen over pesten zijn in 2005 toegevoegd aan de NEA.

2.2.9 Arbeidsongevallen

Sinds 2011 levert het CBS onder de zogenoemde ESAW-verordening (European Statistics on Accidents at Work, Commissieverordening nr. 349/2011) jaarlijks microgegevens over arbeidsongevallen aan Eurostat. Daarvoor werd dit op basis van harmonisatieafspraken gedaan door TNO. Voor niet-dodelijke ongevallen met verzuim gebeurt dat op basis van de NEA. Vanaf het verslagjaar 2014 is de ESAW-levering uitgebreid met een aantal variabelen met zeer gedetailleerde classificaties. Om hierin te kun-

nen voorzien, is de module over arbeidsongevallen in 2014 aanzienlijk uitgebreid in vergelijking tot de vorige edities van de NEA. De oude module bevatte alleen vragen over het meest recente arbeidsongeval. Eurostat vraagt echter gedetailleerde informatie over alle arbeidsongevallen met een verzuimduur van minimaal vier dagen (Eurostat, 2001; 2012). De module is in 2014 door het vragenlab van het CBS getest.

Het aandeel werknemers met een arbeidsongeval met een verzuimduur van minimaal één dag is een kernindicator voor het ministerie van SZW. Om aan zowel de informatiebehoefte van SZW als die van Eurostat te kunnen voldoen, is in de vragenlijst het meest recente arbeidsongeval altijd uitgevraagd, ongeacht de verzuimduur van dit ongeval. Aanvullend wordt nog over maximaal twee eerdere ongevallen met minstens vier dagen verzuim informatie uitgevraagd. De detaillering van de uitvraag verschilt. Het meest recente ongeval dat leidde tot minstens vier dagen verzuim is zeer gedetailleerd bevroegd. De uitvraag over andere ongevallen met minstens vier dagen verzuim is minder gedetailleerd om respondenten niet te veel te belasten.

In de definitie van een arbeidsongeval worden zowel ongevallen met lichamelijk letsel als met geestelijke schade betrokken, maar ongevallen tijdens woon-werkverkeer niet. Verder is expliciet aangegeven dat ongevallen met uitsluitend een natuurlijke oorzaak niet meetellen. Arbeidsongevallen die langer dan twaalf maanden geleden hebben plaatsgevonden, tellen ook niet mee. Deze referentieperiode is in de vraagstelling opgenomen. Als in de verwerking blijkt dat het arbeidsongeval heeft plaatsgevonden op een datum buiten de referentieperiode (de datum van het meest recente arbeidsongeval wordt gevraagd), dan wordt dit niet meegeteld.

2.2.10 Arbo-maatregelen

De mate waarin werknemers het wenselijk achten dat hun werkgever maatregelen treft, wordt nagevraagd ten aanzien van tien arborisico's. Deze vraag is in 2003 nieuw geformuleerd ten behoeve van de NEA. Er is gekozen om die arborisico's op te nemen die volgens het ministerie van SZW de meeste beleidsrelevantie hebben. In 2008 is besloten de vraagstelling iets aan te passen zodat deze eenduidiger geïnterpreteerd zal worden. Tevens is het aantal antwoordcategorieën uitgebreid van drie naar vier. Hierdoor wordt niet alleen inzicht verkregen in de vraag of maatregelen zijn genomen, maar ook in de vraag of maatregelen wenselijk zijn.

2.2.11 Uw gezondheid

Om de effecten van werk op gezondheid te kunnen vaststellen zijn diverse gezondheidsindicatoren opgenomen. Deze indicatoren zijn:

- algemene gezondheidstoestand;
- burn-out klachten (psychische vermoeidheid door het werk);
- preventief onderzoek;
- contact bedrijfsarts;
- vertrouwenspersoon.

De algemene gezondheidstoestand van werknemers wordt in kaart gebracht met één vraag. Deze vraag is ontleend aan de Gezondheidsenquête van het CBS.

Burn-out klachten, oftewel 'werkgerelateerde psychische vermoeidheid', worden gemeten met vijf vragen die grotendeels zijn overgenomen uit POLS. De vragen uit POLS zijn een bewerking van items uit de Utrechtse Burn-out Schaal (de UBOS van Schaufeli & van Dierendonck, 2000).

Na het in kaart brengen van de gezondheid wordt gevraagd of respondenten het afgelopen jaar in de gelegenheid zijn gesteld om deel te nemen aan een

preventief onderzoek rond gezondheid of vitaliteit. Deze vraag is eerder gesteld in de NEA 2015 en 2016. Vervolgens wordt een drietal vragen over contact met de bedrijfsarts gesteld. Deze gaan in op of werknemers de mogelijkheid hebben om een bedrijfsarts te raadplegen en of zij dat ooit gedaan hebben. Deze vragen zijn specifiek ontwikkeld voor de NEA en waren ook in eerdere NEA jaren opgenomen. Net als in de NEA 2016 is gevraagd of werknemers zelf kunnen beslissen of ze een bedrijfsarts raadplegen.

De module sluit af met een tweetal vragen over de vertrouwenspersoon. Deze vragen zijn voor de NEA 2018 ontwikkeld.

2.2.12 Ziekteverzuim

Met een drietal vragen wordt het verzuimverleden van de werknemer in de twaalf maanden voorafgaand aan de enquête nagegaan. Daarbij wordt voorafgaand aan deze vragen een definitie van verzuim gegeven. In de eerste plaats wordt nagegaan of er sprake was van verzuim. Indien sprake was van verzuim worden ook vragen gesteld over het aantal keren verzuim (de verzuimfrequentie) en de totale verzuimduur (in werkdagen). De vragen zijn een bewerking van vragen uit de TAS en de Monitor Arboconvenanten.

2.2.13 De laatste keer dat u heeft verzuimd

Zeven vragen zijn opgenomen over het laatste verzuimgeval van werknemers. Dit laatste verzuimgeval kan eventueel langer dan twaalf maanden geleden zijn, zodat ook een antwoord gegeven kan worden door werknemers die niet in de afgelopen twaalf maanden, maar wel daarvoor hebben verzuimd. Als eerste wordt gevraagd naar het soort klachten waarmee men de laatste keer heeft verzuimd. Vervolgens wordt nagegaan wat de duur van het verzuim was, of de klachten aan werk gerelateerd waren en welke aspecten van het werk hebben bijgedragen aan het ontstaan van de klachten.

Ten slotte wordt gevraagd of er tijdens de laatste verzuimperiode verzuimcontrole plaats heeft gevonden en of men contact heeft gehad met de huisarts of een specialist. Daarbij wordt bekeken of de huisarts en/of specialist aandacht had(den) voor de mogelijke werkgebondenheid van het verzuim. De vraag naar de duur van het laatste verzuim is door TNO opgesteld in 2003. De andere vragen over het laatste verzuimgeval zijn een bewerking van vragen uit het onderdeel 'verzuimgegevens' van de module 'Verzuim' (Zwart e.a., 2002) van de Monitor Arboconvenanten.

2.2.14 Beroepsziekten

Voor de NEA 2014 is in samenwerking met het Nederlands Centrum voor beroepsziekten (NCvB) en het RIVM een aparte module Beroepsziekten ontwikkeld. Deze module wordt sindsdien in de even jaren uitgevraagd. De module Beroepsziekten bestaat uit een drietal vragen, die inzicht geven in de prevalentie en incidentie van beroepsziekten. Ten eerste wordt gevraagd of werknemers één of meer van de twaalf genoemde beroepsziekten hebben. Ten tweede wordt gevraagd of deze klachten meer dan twaalf maanden geleden zijn ontstaan én ten slotte of de beroepsziekte is vastgesteld door een arts.

2.2.15 Functioneren en inzetbaarheid

Deze module bestaat uit vijf vragen over de inzetbaarheid: drie over het functioneren en twee over veranderingen in het werk. Allereerst worden twee vragen over het werkvermogen, i.c. de fysieke en psychische geschiktheid voor de huidige baan gesteld. Vervolgens twee vragen over 'loopbaan self efficacy', namelijk het gemak waarmee een nieuwe baan/functie verkregen kan worden. Deze vragen zijn in 2010 nieuw ontwikkeld voor de NEA. Het vijfde item, namelijk naar de geneigdheid om bij de huidige werkgever te blijven werken is in 2013 specifiek voor de NEA ontwikkeld.

Vervolgens wordt met drie vragen vastgesteld hoe de werknemer zijn prestaties ten aanzien de eigen functie beoordeelt ('in-role performance'). Dit betreft vragen naar het behalen van werkdoelen, het goed kunnen uitvoeren van werktaken, en het goed presteren in het werk. Deze drie vragen zijn in 2007 nieuw ontwikkeld voor de NEA. De prestatie-indicatoren genoemd door Goodman en Syvantek (1999) waren een inspiratiebron voor deze vragen.

De laatste twee vragen in deze module gaan over veranderingen op het werk. Deze vragen zijn in 2016 voor het eerst opgenomen. De eerste vraag gaat over het al of niet optreden van veranderingen op het werk, ten aanzien van werkmethodes, technologieën, producten en klantcontacten. Deze vraag is vergelijkbaar met de vraag zoals deze ook in STREAM wordt gesteld en is oorspronkelijk gebaseerd op de European Skills and Jobs Survey (ESJ) (CEDEFOP 2015). De vervolgvraag is specifiek voor de NEA ontwikkeld en betreft de aanpassingen die volgens de werknemers zelf nodig zijn om zich aan de veranderingen aan te kunnen passen.

2.2.16 Arbeidsvoorwaarden

De module Arbeidsvoorwaarden vraagt naar de tevredenheid met een dertiental aspecten van een baan. Omwille van ruimtegebrek worden de vragen over het belang van deze aspecten niet meer jaarlijks gesteld. De laatstgenoemde vragen zijn in 2018 dan ook komen te vervallen. De vragen naar tevredenheid zijn in 2008 geformuleerd voor de NEA. In 2016 is de module uitgebreid met vragen naar de pensioenregeling. De module sluit af met een vraag over de aanwezigheid van een vorm van personeelsvertegenwoordiging in het bedrijf en de vraag naar vakbondslidmaatschap (cf. AVON; Sloten e.a., 2005) en, indien ontkennend wordt geantwoord, naar de redenen om geen lid te zijn (in 2007 opgesteld ten behoeve van de NEA). De vakbondsvragen waren voor het laatst opgenomen in de NEA 2013.

2.2.17 Opleiding en ontwikkeling

Deze module omvat allereerst twee vragen over functieverandering, en verder één vraag over promotie en één vraag over teruggaan in functieniveau. Bij deze vragen wordt de voorafgaande twee jaar als referentieperiode genomen. De vragen over functieverandering en promotie zijn afkomstig uit de TAS en zijn oorspronkelijk ontleend aan Verboon e.a. (1999). De vraag naar teruggaan in functieniveau is in 2012 toegevoegd aan de NEA en is afkomstig uit het NEA-cohortonderzoek (Koppes e.a., 2011b). Vervolgens is sinds 2010 een vraag opgenomen over de aansluiting van kennis en vaardigheden bij het werk dat men doet. Deze vraag is gebaseerd op overeenkomstige items in de 2008 vragenlijst voor werkenden van het Arbeidsaanbodpanel van de OSA (tegenwoordig van het SCP).

De vragen over opleiding zijn een ingekorte versie van de in 2012 voor de NEA ontwikkelde module Opleiding. De opgenomen vragen betreffen allereerst vragen naar de mate waarin de leidinggevende de ontwikkeling van kennis en vaardigheden stimuleert en of een opleiding of cursus is gevolgd voor het werk. Vervolgens is voor respondenten die in de afgelopen twee jaar een opleiding of cursus hebben gevolgd een vraag opgenomen over het doel hiervan. Verder wordt ingegaan op de behoefte aan een opleiding of cursus. De laatste vragen in deze module gaan over kwalificatieveroudering. De vragen hiervoor zijn ontleend aan het STREAM onderzoek (Van den Heuvel e.a., 2014).

2.2.18 Werk en thuis

De module Werk en thuis is ten opzichte van de NEA 2017 uitgebreid met een vraag over huishoudelijke en zorgtaken (eerder gesteld in 2005-2012, 2014 en 2016). Daarnaast bevat de module een tweetal vragen over de wederzijdse beïnvloeding van de werk- en thuissituatie. De thuis-werk-inter-

ferentie en werk-thuis-interferentie zijn ontleend aan de TAS, maar zijn oorspronkelijk opgesteld door Fox en Dwyer (1999).

2.2.19 Uw verdere loopbaan

Ten aanzien van de verdere loopbaan zijn vragen over de volgende onderwerpen opgenomen:

- werkzekerheid;
- vertrekvens;
- doorwerkleeftijd.

Over werkzekerheid zijn twee vragen opgenomen naar het risico om de huidige baan te verliezen en naar de bezorgdheid over het behoud van de huidige baan. Over vertrekvens zijn drie vragen in de NEA opgenomen. De eerste twee hebben het afgelopen jaar als referentieperiode en gaan na of de werknemer heeft nagedacht, respectievelijk iets heeft ondernomen om ander werk te zoeken dan het werk bij de huidige werkgever. De laatste vraag betreft een specifieke tevredenheidvraag, namelijk naar de wenselijkheid om over vijf jaar nog bij hetzelfde bedrijf te werken.

De vragen over werkzekerheid en vertrekvens zijn afkomstig uit TAS. De vragen over werkzekerheid en de eerste twee vragen over vertrekvens zijn oorspronkelijk ontleend aan Goudswaard e.a. (1998). De vraag over de wenselijkheid om over vijf jaar nog bij hetzelfde bedrijf te werken is oorspronkelijk ontleend aan de Vragenlijst Arbeid en Gezondheid (Gründemann e.a., 1993).

Ten slotte zijn, sinds NEA 2011, twee vragen opgenomen over de leeftijd tot waarop men wil doorwerken en de leeftijd tot waarop men denkt (lichamelijk en geestelijk) in staat te zijn het huidige werk voort te zetten. De eerste vraag is afkomstig van het NEA-cohortonderzoek (Koppes e.a., 2011b).

De tweede vraag is nieuw geformuleerd voor de NEA en afgeleid van een vraag uit het NEA-cohortonderzoek.

2.2.20 Tevredenheid

Het laatste onderdeel van de NEA betreft tevredenheid met arbeidsomstandigheden en met het werk in het algemeen. Het gaat hierbij om een totaaloordeel over alle aspecten van arbeidsomstandigheden, respectievelijk van het werk. Beide vragen zijn door TNO opgesteld ten behoeve van de NEA.

2.2.21 Werving

De laatste vraag die aan respondenten wordt gesteld is of TNO en CBS heb in de toekomst voor vergelijkbaar onderzoek mogen benaderen. Indien respondenten hier bevestigend op antwoorden wordt hen gevraagd het e-mail adres te vermelden

2.2.22 Regio en stedelijkheid

In de vragenlijst wordt niet vastgesteld in welke plaats respondenten werken. Wel wordt het databestand bij oplevering verrijkt met gegevens over de plaats waar respondenten wonen, namelijk met: 1) gemeente 2) COROP-regio 3) provincie en 4) stedelijkheid. Zie voor meer informatie over de verrijking paragraaf 3.4.4.

TABEL 2.1 Overzicht onderwerpen NEA 2018

MODULE	ONDERWERPEN	HERKOMST	
01	Persoonsgegevens	Geslacht Leeftijd Migratieachtergrond Generatie Leeftijd van het jongste kind Samenstelling huishouden Positie in het huishouden	CBS huishoudbox ^a CBS huishoudbox ^a CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4)
02	Betaald werk	Baan als werknemer	CBS standaard vraagstelling ^a
03	Onderwijs	Gevolgde en actuele opleiding	CBS standaard vraagstelling
04	Uw dienstverband	Meerdere banen Positie in de werkring (aard dienstverband) Reden flexibel dienstverband Arbeidsduur Dagen werk in de week Werken buiten kantoor tijden Overwerk Thuiswerk Telewerk Duur bij huidige werkgever Duur in huidige functie	CBS standaard vraagstelling ^a , NEA EBB ^a NEA EBB MA EBB, NEA EBB, NEA EBB ^a NEA EBB ^a EBB/NEA ^a
05	Uw Bedrijf	Soort bedrijf Bedrijfs grootte Veranderingen in het bedrijf	CBS standaard vraagstelling EBB ^a OSA-vraagpaneel 2005-2006 ^a
06	Uw Beroep	Beroep Leidinggeven	CBS standaard vraagstelling CBS standaard vraagstelling
07	Uw werkomstandigheden	Gevaarlijk werk Kracht zetten Trillingen Ongemakkelijke werkhouding Herhalende bewegingen	NEA ^c POLS/EBB EBB EBB ^a EBB ^a

MODULE	ONDERWERPEN	HERKOMST
Vervolg 07 Uw werkomstandigheden	Geluid Gevaarlijke stoffen Besmettelijke personen, dieren of materiaal Autonomie Taakeisen ('werkdruk') Emotionele belasting Cognitieve belasting Informatie Overload Ontwikkelingsmogelijkheden Innovatief vermogen Technologie gebruik Beeldschermwerk	POLS/EBB NEA Arbeidsinspectie: Arbomonitor 2002 ^a POLS/EBB (vraag 1-5); NEA (vraag 6) TAS TAS TAS NEA ^b TAS ^b QPS Nordic ^{a,b} (vraag 1); PASO ^{a,b} (vraag 2); ECI ^{a,b} (vraag 3-4) NEA ^c MA
08 Klanten en collega's	Sociale steun door leidinggevende Sociale steun door collega's Hoeveelheid contact Conflict Ongewenst gedrag	TAS ^a TAS EWCS ^{a,c} NEA TAS
09 Arbeidsongevallen	Optreden arbeidsongeval Aantal arbeidsongevallen <i>Meest recente ongeval:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Verzuimduur • Datum • Soort letsel • Ontstaan letsel • Medische hulp <i>Ongevallen met minimaal 4 dagen verzuim bovendien:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Verzuimduur in dagen • Datum • Locatie • Vaste of tijdelijke werkplek • Soort locatie • Verwond deel van het lichaam • Specifieke fysieke activiteit 	ESAW/NEA ^a OBIN/Gezondheidsenquête ^a (ontstaan letsel) Gezondheidsenquête (verwond deel lichaam)

VERANTWOORDING VAN DE VRAGEN

MODULE		ONDERWERPEN	HERKOMST
10	Arbo-maatregelen	Benodigde Arbo-maatregelen	NEA
11	Uw gezondheid	Algemene gezondheidstoestand Burn-out klachten (werkgerelateerde psychische vermoeidheid) Preventief onderzoek Contact bedrijfsarts Vertrouwenspersoon	Gezondheidsenquête POLS/UBOS ^a volgt volgt volgt
12	Ziekteverzuim	Ziekteverzuim	NEA
13	Laatste verzuimgeval	Soort klacht Verzuimduur Werkgebondenheid verzuimcontrole	MA ^a NEA MA (vraag 1); MA ^a (vraag 2) volgt
14	Beroepsziekten	Beroepsziekten	NEA ^a
15	Functioneren en inzetbaarheid	Werkgeschiktheid Loopbaan self efficacy Blijfgeneigdheid In-role performance Veranderingen op het werk	NEA NEA NEA NEA STREAM ^a
16	Arbeidsvoorwaarden	Belang arbeidsvoorwaarden Tevredenheid met arbeidsvoorwaarden Aanwezigheid PVT Vakbondslidmaatschap	NEA NEA Avon NEA ^d
17	Opleiding en ontwikkeling	Functieverandering Promotie Demotie Aansluiting kennis en vaardigheden bij werk Opleiding Kwalificatie veroudering	TAS TAS NEA-cohortonderzoek SCP panel (voormalig OSA panel) 2008, werkenden ^a NEA STREAM
18	Werk en thuis	Werk-thuisrelatie Huishoudelijke en zorgtaken	TAS TAS ^b

VERANTWOORDING VAN DE VRAGEN

MODULE	ONDERWERPEN	HERKOMST	
19	Uw verdere loopbaan	Werkzekerheid Vertrekwens Doorwerkleeftijd	TAS TAS NEA-cohortonderzoek (vraag 1) ^a ; (vraag 2)
20	Tevredenheid	Tevredenheid arbeidsomstandigheden Tevredenheid werk	NEA TAS
21	Werving	Toestemming nogmaals benaderen	CBS standaard ^a
22	Regio en stedelijkheid	Gemeentecode COROP-regio Provincie Stedelijkheid	CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4) CBS-registraties (zie par. 3.4.4)

a aangepast t.o.v. originele vraagstelling;

b vraag niet in NEA 2017, wel in een of meer eerdere NEA-edities;

c nieuw in NEA 2018 onderwerp is in andere NEA jaren anders uitgevraagd

d nieuw in NEA 2018;

Avon: Monitor Arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen op ondernemingsniveau;

EBB: Enquête Beroepsbevolking;

ECl: Erasmus Concurrentie en Innovatiemonitor

ESAW: European Statistics on Accidents at Work

EWCS: European Working Conditions Survey

MA: Monitor Arboconvenanten;

NEA: Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden;

OBiN: Ongevallen en Bewegingen in Nederland;

OSA: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek;

PASO: Panel Survey of Organisations

POLS: Permanent Onderzoek Leefsituatie;

PVT: Personeelsvertegenwoordiging;

QPS Nordic: General Nordic Questionnaire for Psychological and Social Factors at Work

SCP: Sociaal Cultureel Planbureau;

STREAM: Study on Transitions in Employment, Ability and Motivation;

TAS: TNO Arbeidssituatie Survey;

UBOS: Utrechtse Burnout Schaal.

3 DATAVERZAMELING EN VERWERKING

3.1 BENADERONTWERP

Personen uit de steekproef kunnen via internet (computer assisted web interviewing, cawi) deelnemen aan het onderzoek. Het CBS voert het veldwerk uit. De volgende strategie wordt daarbij gehanteerd:

- Steekproefpersonen ontvangen een aanschrijfbrief met daarin het verzoek om via internet deel te nemen aan het onderzoek en de bijbehorende inloggegevens. Bij de aanschrijfbrief wordt een folder gevoegd die specifiek is samengesteld voor de NEA (zie bijlage C).
- In principe twee weken daarna wordt aan steekproefpersonen waarvan geen respons is ontvangen en die niet via het Contact Centre Inbound (CCI) hebben aangegeven niet te willen of kunnen deelnemen aan het onderzoek een eerste rappelbrief verstuurd met daarin opnieuw het verzoek om via internet te reageren. Soms wordt de rappelbrief pas na drie weken verstuurd, omdat rekening wordt gehouden met de herfstvakantie: er wordt vermeden dat brieven in het eerste weekend van de vakantie aankomen.
- In principe drie maar soms twee weken na de eerste rappelbrief (rekening houdend met de herfstvakantie en verzending eerste rappelbrief) wordt een tweede rappelbrief verstuurd.
- Twee weken na de tweede rappelbrief wordt een derde rappelbrief verstuurd. In deze brief wordt tevens aangegeven tot wanneer de internetvragenlijst kan worden ingevuld.

In de aanschrijfbrief en de drie rappelbrieven wordt opgenomen dat respondenten kans maken op een conditionele beloning ter waarde van €250 in de vorm van cadeaubonnen. Daarnaast hanteert het CBS het beleid dat aan personen van 12 tot en met 15 jaar toestemming wordt gevraagd aan de ouders / verzorgers om deel te mogen nemen aan het onderzoek. Vanaf 16 jaar wordt dit niet meer gedaan. Steekproefpersonen van 15 jaar ontvangen daarom een variant van de aanschrijf- en rappelbrieven die gericht is aan de ouders of verzorgers.

De brieven waarin de mogelijkheid tot winst van 250 euro wordt genoemd, vermelden de volgende zaken:

- Indien een steekproefpersoon respondeert weet hij of zij meteen na afloop of de beloning gewonnen is.
- In de vragenlijst kan een mogelijke winnaar aangeven geen aanspraak te willen maken op de beloning, de zogenoemde opt-out optie.

De brieven worden alleen door het CBS ondertekend en richting respondenten wordt enkel het CBS logo gehanteerd. Bij vragen kunnen respondenten per e-mail, telefoon (op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur) of internet contact opnemen met het CBS. De bereikbaarheidsgegevens staan vermeld in de brief. Aan personen uit de steekproef wordt meegedeeld dat het om een gezamenlijk onderzoek van TNO, SZW en CBS gaat en dat het CBS de verzamelde gegevens aanvult met reeds bij het CBS aanwezige gegevens. Er

wordt een formulering voor deze zogenoemde “informed consent” in de brieven opgenomen.

3.1.1 Verwachte respons

Op basis van deze strategie en de geschatte responskansen per bedrijfsklasse uit het steekproefontwerp (zie paragraaf 3.2.3) is de verwachting dat 54.446 steekproefpersonen responderen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen responsen en bruikbare responsen. Een deel van de responsen blijkt uiteindelijk niet bruikbaar te zijn. Er kan sprake zijn van uitval vanwege kaderfouten of onvoldoende vulling van een ingevulde vragenlijst. Het verwachte aantal bruikbare responsen bedraagt in totaal 50.980. Het verwachte aandeel respons en het verwachte aandeel bruikbare respons op de uitgezette steekproef is daarmee 31,5% respectievelijk 29,5%.

3.1.2 Veldwerkperiode

De steekproef voor de NEA wordt in zeven porties uitgezet. De uitzending van de aanschrijfbrieven voor de eerste portie gebeurt op 25 september 2018, voor de zevende portie op 30 oktober 2018.

De aanschrijfbrieven worden op dinsdag verstuurd met 72-uurs post, zodat deze naar verwachting vlak voor het weekend in de bus vallen. De rappelbrieven worden op donderdag verstuurd met 48-uurs post.

De internetwaarneming wordt voor de eerste portie afgesloten op 25 november 2018 en voor de zevende portie op 6 januari 2019.

3.2 STEEKPROEF

3.2.1 Steekproefkader en doelpopulatie

De doelpopulatie bestaat uit alle werknemers van 15 tot en met 74 jaar die in Nederland werken. De operationalisatie van de doelpopulatie voor de NEA 2018 is als volgt: ten behoeve van de steekproeftrekking wordt op 26 juni 2018 een steekproefkader afgeleid uit de meest recente Polisadministratie, dat is die van het eerste kwartaal 2018. Alle personen met de volgende eigenschappen komen in het steekproefkader:

1. is volgens de afleiding van het CBS op basis van data uit de Polisadministratie op 31 maart 2018 een werknemer,
2. is minimaal 15 jaar en maximaal 74 jaar op 1 oktober 2018,
3. is geregistreerd als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP) op 26 juni 2018¹,
4. behoort tot een particulier huishouden op 14 juni 2018.

Aan de basis van het steekproefkader voor de steekproef staat de Basisregistratie Personen (BRP). Door de BRP te koppelen aan de Polisadministratie, kan een selectie worden gemaakt van personen in de BRP die betaald werk in loondienst verrichten. De Polisadministratie, in beheer van het UWV, bevat gegevens over alle banen van werknemers die verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen en voor wie loonbelasting verschuldigd is. Voor de NEA 2018 is de Polisadministratie van het eerste kwartaal van 2018 gebruikt als steekproefkader.

Een nadeel van het gebruik van een bestand met een peildatum die vóór het eigenlijke veldwerk ligt, is dat mensen die na deze peildatum zijn begon-

1 Op 30 augustus wordt dit nog eens geverifieerd

nen met werken in dit bestand ontbreken. Deze instroom van werknemers bestaat voornamelijk uit jongeren die hun opleiding net hebben afgerond. Jongeren die op de peildatum naast hun studie een vakantie- of bijbaantje hadden, zijn overigens wel vertegenwoordigd in de Polisadministratie. Anderzijds bevat de Polisadministratie personen die na de peildatum zijn uitgestroomd uit een werknemersbaan. Daardoor is een deel niet langer werknemer ten tijde van de enquêtering en zal ten onrechte in de steekproef terecht komen. Dit betreft personen die de overstap van werknemer naar zelfstandige hebben gemaakt, ouderen die met (vervroegd) pensioen zijn gegaan, mensen die werkloos of arbeidsongeschikt zijn geworden en personen die om een andere reden met werken zijn gestopt. Ondanks deze beperkingen vormt de Polisadministratie een goede benadering van de populatie werknemers in 2018. De meeste werknemers aan het einde van het eerste kwartaal van 2018 hebben een half jaar later nog steeds een baan als werknemer.

Werknemers die tevens als zelfstandige werkzaam zijn, komen ook in het steekproefkader terecht. Personen die uitsluitend als zelfstandige werkzaam zijn behoren niet tot het steekproefkader.

3.2.2 Verhuizingsstrategie

Hoewel steekproeven zo kort mogelijk voor aanvang van de waarneemperiode worden getrokken, is niet te voorkomen dat het adres in de BRP niet juist blijkt te zijn omdat de steekproefpersoon is verhuisd. De NAW-gegevens worden vlak voor de uitzet gecontroleerd. Tijdens de waarneemperiode worden verhuizers niet herbenaderd.

3.2.3 Steekproefontwerp

Voor de NEA 2018 wordt uit dit steekproefkader een personensteekproef getrokken volgens een gestratificeerd steekproefontwerp. Hierbij wordt gestratificeerd naar bedrijfsklasse op SBI40 niveau. Een overzicht van de bedrijfsklassen is gegeven in tabel D1 van Bijlage D. Bedrijfsklasse 34 is verder onderverdeeld in substrata om wille van een uitbreiding van de steekproef in deze bedrijfsklasse. Een overzicht van de substrata is tevens gegeven in tabel D1 van Bijlage D. In het steekproefontwerp worden jongeren en personen met een niet-westerse achtergrond oververtegenwoordigd in de steekproef. Iemand is jong als hij of zij ten hoogste 24 jaar is op 1 oktober 2018. De trekkingskans van deze personen is anderhalf keer zo groot als die van de overige personen. Dit is om te compenseren voor de verwachte lagere responskans voor jongeren en personen met een niet-westerse achtergrond.

Om ervoor te zorgen dat de precisie van uitkomsten op landelijk niveau zo groot mogelijk is, wordt gestart met een verdeling van 158.500 te benaderen steekproefpersonen over de bedrijfsklassen en de substrata van bedrijfsklasse 34 zodanig dat de verwachte aantallen bruikbare respondenten per bedrijfsklasse of substratum evenredig zijn aan de populatie-aantallen per bedrijfsklasse of substratum. De kansen op bruikbare respons per bedrijfsklasse of substratum worden geschat op basis van de realisatiecijfers voor de cawi-fase van de eerste steekproefportie van NEA 2017. Een bruikbare respons is een respons die wordt gebruikt voor publicatie bij de NEA.

Vervolgens is uitgezocht of met deze verdeling van de steekproef over de 40 bedrijfsklassen is voldaan aan de volgende twee randvoorwaarden.

De eerste randvoorwaarde zegt dat per bedrijfsklasse de verwachte standaardfout van het percentage werknemers met een arbeidsongeval maximaal 1% mag zijn, behalve bij bedrijfsklasse 40. Met realisatiecijfers van de NEA 2017 is per bedrijfsklasse een schatting gemaakt van het percentage werknemers met een arbeidsongeval. De bijbehorende standaardfouten zijn gebaseerd op deze schattingen en de verwachte aantallen bruikbare responsen per bedrijfsklasse in de NEA 2018 volgens bovenstaande verdeling van de steekproef. Er zijn drie bedrijfsklassen die niet aan de eerste randvoorwaarde voldoen, te weten bedrijfsklassen 2, 4 en 17. Om in deze bedrijfsklassen aan de randvoorwaarde te voldoen, moet de verwachte responsomvang respectievelijk 38, 104 en 178 responsen worden verhoogd.

De tweede randvoorwaarde zegt dat per bedrijfsklasse het verwachte aantal respondenten minimaal 210 moet zijn, behalve bij bedrijfsklasse 40. Deze eis is opgenomen omdat uitkomsten kunnen worden gepubliceerd als ze gebaseerd zijn op minstens 200 waarnemingen. Volgens bovenstaande verdeling van de steekproef voldoen 9 bedrijfsklassen niet aan de tweede randvoorwaarde, te weten bedrijfsklassen 2, 4, 6, 8, 11, 12, 16, 17 en 25. Om in deze bedrijfsklassen aan de randvoorwaarde te voldoen, moet de verwachte responsomvang per bedrijfsklasse respectievelijk met de volgende responsaantallen worden verhoogd: 165, 129, 178, 135, 64, 90, 52, 11 en 36.

Om aan beide randvoorwaarden te voldoen zijn 178 responsen toegevoegd in bedrijfsklasse 17 zodat de standaardfout voor het percentage werknemers met een arbeidsongeval maximaal 1% is, en zijn in de bedrijfsklassen 2, 4, 6, 8, 11, 12, 16 en 25 de te benaderen steekproefaantallen zodanig gekozen dat het verwachte aantal respondenten per bedrijfsklasse 210 is.

In bedrijfsklasse 40 is het te benaderen steekproefaantal zodanig gekozen dat 5 responsen worden verwacht. Dit aantal is gelijk gekozen aan het ontwerp van 2016 en is het minimum aantal responsen om aan de eerste randvoorwaarde te voldoen.

In de bedrijfsklassen 2, 4, 6, 8, 11, 12, 16, 17, 25 en 40 zijn in totaal 5.974 te benaderen steekproefpersonen nodig om aan beide randvoorwaarden te voldoen. De overige $158.500 - 5.974 = 152.526$ te benaderen steekproefpersonen zijn zodanig over de andere 30 bedrijfsklassen en de substrata van bedrijfsklasse 34 verdeeld dat de verwachte aantallen bruikbare respondenten per bedrijfsklasse of substratum evenredig zijn aan de populatie-aantallen per bedrijfsklasse of substratum. Daarna is gecontroleerd of hiermee ook in deze 30 bedrijfsklassen wordt voldaan aan de beide randvoorwaarden. Dat is het geval voor ieder van deze 30 bedrijfsklassen.

De twee randvoorwaarden zorgen ervoor dat er over iedere bedrijfsklasse (met uitzondering van SBI 40) kan worden gepubliceerd met een bepaalde mate van nauwkeurigheid. Dat gaat echter iets ten koste van de nauwkeurigheid op landelijk niveau. De relatieve toename van de landelijke variantie van het aandeel arbeidsongevallen bij dit steekproefontwerp ten opzichte van het ontwerp waarmee werd gestart is 0,5%.

Op verzoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt vervolgens de reguliere steekproef uitgebreid. Hiertoe wordt in bedrijfsklasse 34 (Onderwijs) de steekproef uitgebreid in substratum primair en speciaal onderwijs en in substratum algemeen vormend voortgezet onderwijs, zodanig dat in beide substrata naar verwachting 4.000 bruikbare responsen worden gerealiseerd. Dit is inclusief de responsen die gerealiseerd worden op basis van de reguliere steekproef. In het substratum dat uit het

overige deel van bedrijfsklasse 34 bestaat, wordt de steekproef niet uitgebreid maar gelaten zoals deze was. Met deze uitbreiding in bedrijfsklasse 34 worden in totaal 50.980 bruikbare responsen en 54.446 responsen verwacht. Dat is 29,5% respectievelijk 31,5% van de uit te zetten steekproef.

De verdeling van de te benaderen steekproefpersonen over de bedrijfsklassen, inclusief de substrata onderwijs, met bijbehorende verwachte bruikbare responsaantallen zijn opgenomen in tabel D1 van Bijlage D.

3.2.4 Steekproefbewerking

Voordat de getrokken steekproef uitgezet wordt, wordt deze gescreend. Van de personen die zijn uitgeschreven uit de BRP, krijgt het CBS geen namen en adressen. Een aantal personen heeft bij de gemeente te kennen gegeven dat zij niet willen dat de gemeente hun persoonsgegevens aan derden levert. Deze personen worden verwijderd uit de steekproef, net zoals personen die wonen in een institutioneel huishouden of een asielzoekerscentrum. Ook worden personen verwijderd, die op een adres wonen dat de afgelopen twaalf maanden al is benaderd voor een CBS steekproefonderzoek. Ten slotte worden personen uit de steekproef verwijderd die in de steekproef van de NEA 2017 zaten. Om voor de uitval te compenseren wordt per SBI 35% extra getrokken. Zo wordt zeker gesteld dat een steekproef uitgezet kan worden die voldoet aan de steekproefomvang per SBI zoals beschreven in tabel D1 van bijlage D.

De totaal te benaderen steekproef wordt via een systematisch ontwerp verdeeld in zeven porties die in omvang verschillend zijn. De porties hebben betrekking op verschillende schoolregio's en worden op momenten uitgezet zodat schoolvakanties zo veel mogelijk omzeild worden met de verwachting

dat dit de respons ten goede komt. Portie 1 en 5 betreft schoolregio Zuid, portie 2 en 4 betreft schoolregio's midden en Noord en portie 3, 6 en 7 betreft alle schoolregio's. Nadat de steekproef is verrijkt met de schoolregio (Noord, Midden of Zuid), wordt deze gesorteerd op schoolregio, bedrijfsklasse, substratum, postcode, huisnummer, huisletter, toevoeging en aanduiding. Vervolgens worden per schoolregio de bijbehorende steekproefelementen gelijkmatig verdeeld over de porties die bij de betreffende schoolregio horen, door de porties cyclisch toe te kennen aan de steekproefelementen. De personen uit de steekproef die aanspraak maken op de conditionele beloning worden willekeurig geselecteerd.

3.3 VELDWERK EN RESPONS

3.3.1 Aanpassingen onderzoeksopzet

De logistieke uitvoering van de pilot, te weten de verzending van de verschillende brieven, is volledig conform planning verlopen. Het responsverloop was vanaf de start van het start boven verwachting. Ingrijpen op basis van de responsresultaten was dan ook op geen enkel moment noodzakelijk.

Bij het trekken van de steekproef is een proces niet conform verwachting verlopen. In de inputbestanden vanuit de Basisregistratie Personen (BRP) is een wijziging doorgevoerd in de codering van de migratieachtergrond van personen. De oververtegenwoordiging van werknemers met een niet-westerse migratieachtergrond in de steekproef is hierdoor niet correct verlopen. In de programmatuur voor de steekproeftrekking werd namelijk nog van de oude codering uitgegaan. Dit kwam aan het licht nadat er 3 van de 7 porties waren uitgezet.

Vervolgens is er een correctiesteekproef getrokken die ervoor heeft gezorgd dat de inmiddels uitgezette porties 1 tot en met 3 samen met de nieuw getrokken porties 4 tot en met 7 de juiste verdeling over de 4 hierboven genoemde groepen opleveren. Gezamenlijk voldoen porties 1 tot en met 7 hierdoor weer aan de randvoorwaarden.

3.3.2 Gerealiseerde respons per mode en portie

Van de 172.614 personen die een uitnodiging tot deelname aan de enquête hebben ontvangen, hebben er 66.464 gerespondeerd. Tabel 3.1 geeft de gerealiseerde responsresultaten naar steekproefportie.

TABEL 3.1 Responsresultaten naar steekproefportie

STEEKPROEFPORTIE	UITZET	RESPONS	RESPONS-%
1	9.772	4.096	41,9
2	24.752	9.580	38,7
3	34.523	13.655	39,6
4	30.035	11.111	37,0
5	11.393	4.628	40,6
6	31.070	11.761	37,9
7	31.069	11.633	37,4
Totaal	172.614	66.464	38,5

Het verwachte aantal responsen (48.340) is royaal gerealiseerd. Het gerealiseerde responspercentage is 38,5% hetgeen 8,0 procentpunten hoger is dan het verwachte responspercentage (30,5%). Afgezien van normale variatie in responsrealisaties van jaar op jaar liggen hier een aantal redenen aan ten grondslag. Doordat meerdere elementen in de waarneming gelijktijdig

zijn veranderd / ingevoerd is het effect van individuele redenen niet kwantificeerbaar: De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd die de respons positief beïnvloeden:

- Een derde rappel is standaard ingevoerd. Dit werd in 2017 toegepast om de gevolgen van een opgetreden serverver storing zoveel als mogelijk te reduceren. Een dergelijke verstoring is dit jaar niet voorgevallen. De uitvoering van het veldwerk van 2018 via een nieuw enquête administratie systeem met bijbehorend serverpark heeft gezorgd voor een stabiele waarneemomgeving.
- Er is beter rekening gehouden met de herfstvakantie. Dit was in 2017 niet mogelijk door het toepassen van schriftelijke waarneming in combinatie met de daarvoor benodigde doorlooptijd.
- De vragenlijst is opnieuw geprogrammeerd inclusief een zogenaamde mobiele lay-out. Hierdoor kon ook een voor mobiele waarneming (smartphone) geoptimaliseerde lay-out worden aangeboden. Dit was voor de NEA 2017 nog niet mogelijk.
- De opzet en inhoud van de aanschrijf- en rappelbrieven is aangepast en de folder van een andere foto voorzien. Ook is het internetadres van de vragenlijst onder het nieuwe administratiesysteem generiek. Deze laatste aanpassing maakt het mogelijk de vragenlijst via een zoekmachine te benaderen, terwijl in eerdere jaren het adres in de adresbalk getypt moest worden.
- Er is een oversampling opgenomen binnen SBI's met een relatief hoge responskans, te weten substrata 41 (Primair en speciaal onderwijs) en 42 (Algemeen vormend voortgezet onderwijs).

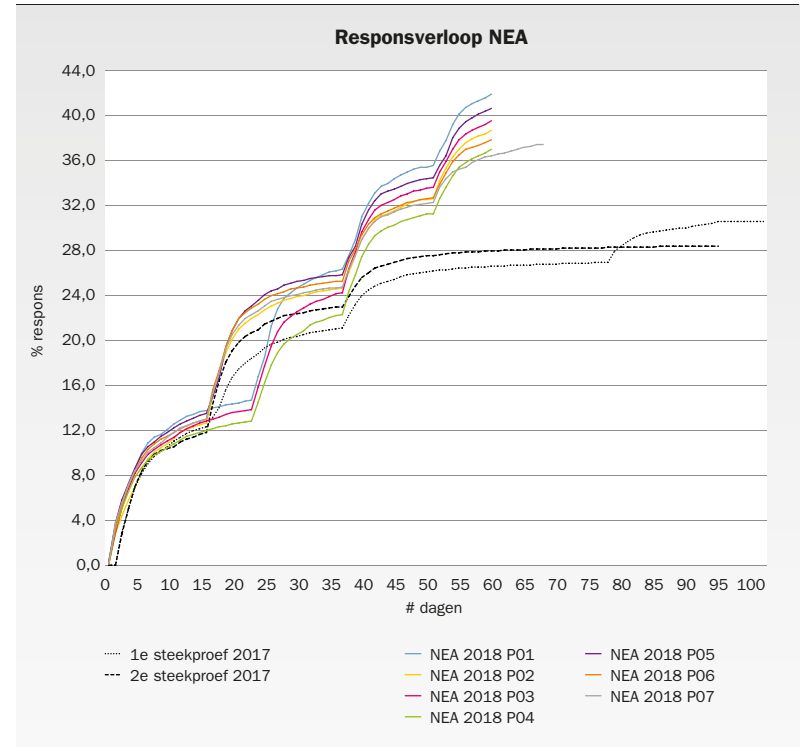
Het aandeel steekproefpersonen dat inlogt als percentage van de uitgezette steekproef is met 41,9% beduidend hoger is dan in 2017 (32,8%). Het aandeel afbrekers als percentage van de inloggers is met 8,1% lager

dan in 2017 (9,3%). Zeker het aandeel afbrekers op een smartphone is met 13,3% beduidend lager dan in 2017 (25,3%).

Figuur 3.1 geeft de responsontwikkeling (%) over de tijd (dagen) per steekproefportie voor 2018 en ter vergelijking de responsontwikkeling voor beide steekproefporties uit 2017. Het eerste dat opvalt is dat de “lijntjes” van 2017 een stuk langer doorlopen. Voor 2018 is besloten de steekproef over meer porties te verdelen ten opzichte van 2017 en ook beter verdeeld over de beschikbare periode van waarneming uit te sturen. Alle porties hebben vervolgens een even lange doorlooptijd gekregen, met uitzondering van de laatste portie in verband met de kerstdagen en de periode tussen kerst en nieuw. Uit 2017 bleek immers dat langer open laten staan van de internet-waarneming nauwelijks toegevoegde waarde had blijkens de vrijwel horizontale responsontwikkeling. Alleen in het responsverloop van de eerste steekproefportie van 2017 is een duidelijke sprong zichtbaar. Dit betrof het derde rappel. De combinatie van het na elkaar starten van de porties van 2018 en de gelijke doorlooptijd maakt dat de totale waarneming voor een steekproefportie minder tijd heeft gekost dan in 2017.

Ook zichtbaar in figuur 3.1 is dat het responsverloop van alle 7 porties eenzelfde patroon volgt met nagenoeg gelijke sprongen. Het rekening houden met de herfstvakantie is duidelijk zichtbaar door de “vertraagde” sprong in de respons voor porties 1, 3 en 4. De waarneming voor porties 4, 6 en 7 is net wat minder voorspoedig verlopen. Het verschil in samenstelling van deze porties is hiervoor de verklaring. Dit geldt ook voor portie 5 ook al blijkt dat uit eerste oogopslag niet meteen. Portie 5 betreft, evenals portie 1, schoolregio Zuid. Personen in “het zuiden” van Nederland zijn over het algemeen meer geneigd te responderen. Dit maakt dat portie 5 het relatief goed doet, maar wel minder dan portie 1.

FIGUUR 3.1 Responsontwikkeling (%) in de tijd (dagen) per steekproefportie

3.3.3 Incentives en opt-out

In totaal zijn 32 incentives uitgegeven, 3 meer dan het verwachte aantal van 29. Dit is niet verwonderlijk aangezien het aantal responsen beduidend hoger is uitgevallen. 1.694 respondenten hebben aangegeven geen aan-

spraak te willen maken op een eventuele incentive, hetgeen 2,5% van het totaal aantal responsen is. In 2017 was dit 2,4% en daarmee nagenoeg gelijk.

3.3.4 Gerealiseerde respons per bedrijfstak

Tabel D1 in Bijlage D geeft de responsresultaten naar bedrijfstak. De tweede randvoorwaarde uit paragraaf 3.2.3 zegt dat per bedrijfstak het verwacht aantal respondenten minimaal 210 moet zijn, behalve bij SBI 40. Deze randvoorwaarde is opgenomen omdat uitkomsten gepubliceerd kunnen worden als ze gebaseerd zijn op minstens 200 waarnemingen. Uit tabel D1 kan worden opgemaakt dat in alle bedrijfstakken wordt voldaan aan de verwachting van minimaal 210 respondenten, uitgezonderd bedrijfstak 40.

3.3.5 Gewogen respons

Na afloop van het onderzoek is een gewogen responspercentage uitgerekend. Daarbij wordt het responspercentage gecorrigeerd voor over- en ondervetegenwoordiging van bepaalde groepen in de steekproef ten opzichte van een proportioneel getrokken steekproef. Dit betekent dat het responspercentage mag worden gewogen naar insluitkans, omdat de steekproef niet evenredig is getrokken. Het gewicht van een steekproefpersoon is gelijk aan 1 gedeeld door de kans waarmee die persoon is geselecteerd in de steekproef. Op deze manier tellen personen met een grotere insluitkans minder zwaar mee dan personen met een kleinere insluitkans. Omdat de insluitgewichten van alle personen in de steekproef optellen tot het populatietotaal, ziet het gewogen responspercentage er als volgt uit:

$$p = 100/N \times \sum_{k=S} \frac{r_k}{\pi_k}$$

waarbij N de populatieomvang is, S de steekproef steekproefomvang, π_k de insluitkans van persoon k en r_k gelijk is aan 1 als persoon k heeft gerespondeerd en 0 als persoon k niet heeft gerespondeerd.

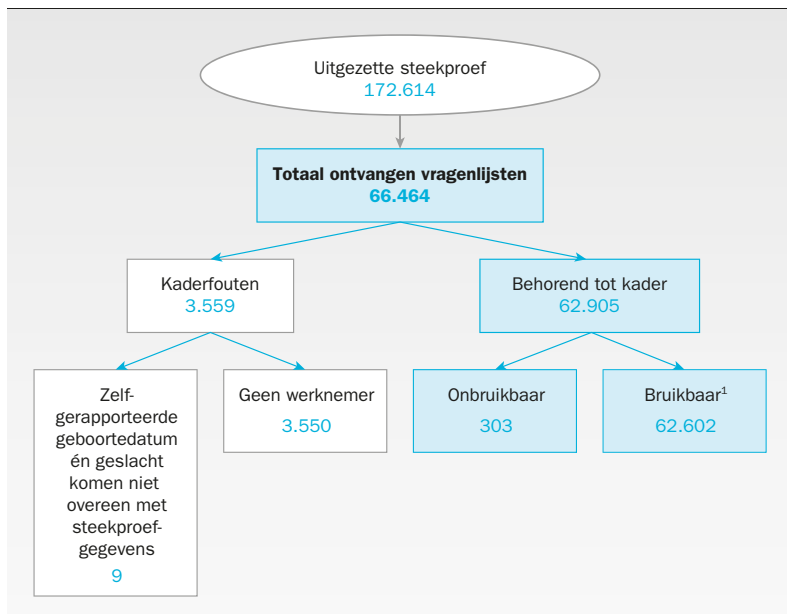
Gebruik makend van bovenstaande formule bedraagt het gewogen responspercentage 38,8%.

3.3.6 Bruikbare respons

Een deel van de responsen blijkt uiteindelijk niet bruikbaar te zijn. Er kan sprake zijn van uitval vanwege kaderfouten of onvoldoende vulling van een ingevulde vragenlijst. Kaderfouten betreffen responsen waarvoor geldt dat de door de respondent gerapporteerde geboortedatum en het geslacht beide afwijken van betreffende kenmerken in de registratie en responsen waarvoor geldt dat de respondent antwoordt op het moment van invullen geen werknemer te zijn. Onvoldoende vulling betekent dat minder dan 75% van de vragen die altijd op de routing liggen met een geldig antwoord is gevuld. “Weet niet” is daarbij geen geldig antwoord, met uitzondering van enkele vragen.

Van de 66.464 responsen zijn er 62.602 bruikbaar. Zie Figuur 3.2. Het verschil zit vooral bij respondenten die geen werknemer zijn op het moment van invullen: 3.550 responsen vallen om deze reden af. Dat komt overeen met 5,3% van de responsen en ligt iets lager dan de steekproefvervuiling van 7 à 8 procent die eerder voor de NEA is geschat op basis van vergelijkingen met de Polisadministratie (Hooftman e.a., 2016, 2015).

FIGUUR 3.2 Bruikbare respons NEA 2018

1 Een respons is onbruikbaar als hierin minder dan 75 procent van de vragen die voor alle respondenten op de route liggen gevuld is met een geldig antwoord.

3.3.7 Gerealiseerde vragenlijstduur

Gemiddeld genomen hebben respondenten 29,9 minuten gedaan over het invullen van de vragenlijsten. Daarmee is de gemiddelde vragenlijstduur 1 minuut afgenomen ten opzichte van 2017 en conform verwachting. Bij de bepaling van de gemiddelde vragenlijstduur worden alle responsen uitgesloten waarvoor geldt dat de vragenlijst op een andere datum is gestart dan geëindigd. Bovendien worden vragenlijsten uitgesloten van personen

die hebben aangegeven geen werknemer te zijn en van personen waarvoor de gerapporteerde geboortedatum en het geslacht beide afwijken van betreffende kenmerken in de registratie. De resterende vragenlijsten worden tenslotte olopend gesorteerd op basis van vragenlijstduur. Van deze gesorteerde lijst wordt de onderste 2,5% (met de kortste vragenlijstduren) en de bovenste 2,5% (met de langste vragenlijstduren) buiten beschouwing gelaten.

3.4 DATAVERWERKING

3.4.1. Inleiding

De term dataverwerking verwijst naar de werkzaamheden die nodig zijn om plausibele statistische informatie te kunnen ontleen aan de antwoorden die respondenten geven in de vragenlijst. De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd. Daarbij is een aantal controles op ranges, routing en inconsistenties gedaan, conform de regels die door TNO en het CBS zijn opgesteld. Vervolgens zijn enkele afgeleide variabelen toegevoegd. Voor variabelen die afkomstig zijn uit eerdere NEA's, zijn de afleidingen van eerdere jaren uit de programmatuur van TNO gevolgd. Voor variabelen afkomstig uit CBS onderzoeken, zijn de CBS-afleidingen gevolgd. Voor nieuwe variabelen zijn nieuwe afleidingspecificaties opgesteld. Verder zijn aan het bestand typering van bedrijf, beroep en behaald onderwijsniveau toegevoegd (zie paragraaf 3.4.2) en is het databestand verrijkt met enkele gegevens uit de Polisadministratie en BRP (zie paragraaf 3.4.3). TNO en het CBS hebben onafhankelijk van elkaar diverse plausibiliteitschecks uitgevoerd op het geanonimiseerde bestand met de bruikbare respons en vervolgens de bevindingen besproken. Bovendien hebben zij in overleg met

elkaar verwerkingsregels en afleidingsspecificaties opgesteld voor nieuwe variabelen. Deze heeft het CBS opgenomen in het verwerkingsproces.

3.4.2 Typeren van bedrijf, beroep en onderwijs

Om vast te stellen welk onderwijsniveau respondenten behaald hebben, in welke bedrijfstak zij werken en welk beroep zij uitoefenen, heeft het CBS een standaard verwerkingsproces ontwikkeld om bedrijf, beroep en onderwijs te typeren. Dit sluit aan op de standaard vraagstellingen van het CBS voor bedrijf, beroep en onderwijs (zie paragraaf 2.2.3, 2.2.5 en 2.2.6). Het behaalde onderwijsniveau is volledig automatisch getypeerd. De bedrijfstak waarin respondenten werken is in het merendeel van de gevallen vastgesteld op basis van registerinformatie (Polisadministratie). Onder bepaalde voorwaarden is de bedrijfstak getypeerd (deels automatisch en deels handmatig), namelijk als de respondent uitzendkracht of gedetacheerd is of recent bij de huidige werkgever is komen werken. Als de respondent korter dan vier maanden geleden bij de huidige werkgever is komen werken, heeft de registerinformatie mogelijk nog betrekking op de bedrijfstak van de vorige werkgever. Uitzendkrachten en gedetacheerden behoren volgens de Polisadministratie tot de zakelijke dienstverlening. Het bedrijf waarnaartoe zij zijn uitgezonden, zal in de praktijk vaak in een andere bedrijfstak actief zijn. De standaardvraagstelling voor bedrijf vermeldt expliciet dat het gaat om het bedrijf waar naartoe men is uitgezonden. Het typeerproces levert een SBI 2008 code op. In de gevallen waarin geen bruikbare code is opgeleverd, is de SBI uit de steekproefgegevens gebruikt. Verder krijgen alle respondenten die in het blok Dienstverband antwoorden dat zij werkzaam zijn via de Wet Sociale Werkvoorziening, de bijbehorende SBI code. Voor alle respondenten is uiteindelijk een geldige SBI bekend. Deze wordt gebruikt voor publicatie. Nadat de bedrijfstak is getypeerd, is het beroep getypeerd. Dit gebeurt deels automatisch en deels handmatig.

Het typeerproces maakt gebruik van de informatie die in het blok Beroep is verzameld, SBI en onderwijsniveau. Het typeerproces resulteert in een ISCO 2008 code, waarvan tevens een BRC 2014 code wordt afgeleid.

3.4.3 Verrijking met registerdata

Doordat het CBS bij de steekproeftrekking aan iedere respondent een uniek volgnummer toekent, is het mogelijk om aan de gegevens uit de enquête informatie uit andere bronnen (registraties) te koppelen.

Het databestand van de NEA wordt verrijkt met de volgende onderwerpen: 1) geslacht 2) leeftijd 3) bedrijfstak, 4) migratieachtergrond, 5) leeftijd van het jongste kind, 6) samenstelling van het huishouden, 7) positie in het huishouden, 8) gemeentecode, 9) regio/provincie, 10) stedelijkheid, 11) CAO-sector en 12) wel of niet reguliere CAO van toepassing 13) arbeidsongeschiktheid 14) inkomen en welvaart.

De definitieve waarden voor geslacht, leeftijd en bedrijfstak in het bestand zijn overigens niet uitsluitend gebaseerd op registergegevens. Aan het begin van de vragenlijst worden namelijk het geslacht en de geboortedatum uit de registratie geverifieerd. De respondent kan één van beide gegevens wijzigen, maar niet beide. Als de respondent aangeeft dat beide gegevens niet kloppen, eindigt de vragenlijst en betreft het geen bruikbare respons. Als de respondent één van beide gegevens wijzigt, worden de gegevens uit de vragenlijst overgenomen als definitieve gegevens voor weging en publicatie.

Ook voor bedrijfstak zijn er twee waarden per respondent beschikbaar in het verwerkingsproces. De bedrijfstak volgens typering (zie paragraaf 3.4.2) wordt gebruikt voor publicatie. De bedrijfstak volgens de steekproefgege-

vens, afkomstig uit de Polisadministratie, wordt gebruikt voor de weging. Aangezien het typeerproces gebruik maakt van gegevens uit de Polisadministratie, komen de twee waarden over het algemeen overeen. Het verschil tussen de twee variabelen is met name relevant voor de zakelijke dienstverlening en uitzendkrachten. In de Polisadministratie behoren uitzendkrachten tot de zakelijke dienstverlening. Bij de getypeerde variabele hebben uitzendkrachten de SBI van de bedrijfstak waarheen ze zijn uitgezonden. Dit zal in de praktijk vaak een andere bedrijfstak dan de zakelijke dienstverlening zijn.

3.5 VERGELIJKING RESPONS MET UITGEZETTE STEEKPROEF

Doordat verschillende groepen personen in de uitgezette steekproef meer of juist minder vaak responderen, is de respons minder representatief dan de steekproef. Vergelijken we de verdeling van een aantal achtergrondkenmerken -geslacht, leeftijd, migratieachtergrond, onderwijsniveau, bedrijfstak, stedelijkheid en regio- tussen de respondenten van de NEA en de uitgezette steekproef, dan wordt voor deze kenmerken duidelijk in welke richting en mate de representativiteit verstoord wordt. De conclusies van deze vergelijkingen staan hieronder beschreven. De bijbehorende tabellen D2 tot en met D8 zijn weergegeven in Bijlage D.

De verdeling van mannen en vrouwen in de NEA-respons en in de steekproef laat zien dat in verhouding minder mannen (50%) aan de NEA hebben meegedaan ten opzichte van de steekproef (52% in de steekproef), en meer vrouwen (50% in de respons tegenover 48% in de steekproef). Vergelijking van de procentuele omvang van leeftijdscategorieën tussen de respons en de steekproef laat zien dat mannen van 55 tot 65 jaar vaker responderen.

Voor 55 tot 65-jarigen bedraagt het verschil 8 procentpunt. De mannen in de leeftijdscategorie van 45 tot 55 jaar zijn door relatief lage non-respons met 3 procentpunt oververtegenwoordigd in de respons. Mannen in de leeftijdscategorie van 15 tot 35 jaar responderen in de NEA juist minder goed. Net als bij de mannen blijkt ook bij de vrouwen de leeftijdscategorie van 45 tot 65 jaar beter te responderen. De 15 tot 35-jarigen zijn bij de vrouwen ondervertegenwoordigd in de respons.

Uit de samenstelling van de NEA-respons en de steekproef naar geslacht en migratieachtergrond blijkt dat personen met een Nederlandse achtergrond relatief vaak responderen, zowel bij de mannen als bij de vrouwen. Personen met een niet-westerse achtergrond responderen relatief minder dan personen met een westerse of Nederlandse achtergrond.

Voor de vergelijking van de verdeling van de respons naar onderwijsniveau is een iets andere procedure toegepast. In dit specifieke geval wordt de verdeling van de NEA-respons naar behaald onderwijsniveau, gecorrigeerd voor de verschillende trekkingskansen van respondenten, vergeleken met de Polisadministratie. Op deze laatste bron is de verdeling naar onderwijsniveau van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) 2017 toegepast. Dat wil zeggen dat voor iedere deelpopulatie in de Polisadministratie naar geslacht en leeftijd (zes 10-jaarsklassen) de samenstelling naar onderwijsniveau uit de EBB wordt overgenomen. De reden voor deze andere procedure voor onderwijsniveau is dat de Polisadministratie geen informatie over onderwijsniveau bevat. De betreffende vergelijking wijst uit dat bij mannen een op de vier NEA respondenten een hogere beroepsopleiding heeft genoten, terwijl dat volgens de EBB ongeveer een op de vijf is. Bij de vrouwen is een soortgelijk verschil te zien: ook hier responderen in de NEA naar verhouding meer personen met een hogere beroepsopleiding. Ook werknemers met

een wetenschappelijk onderwijsniveau responderen in de NEA relatief vaker, al zijn de verschillen tussen de twee bronnen minder groot dan bij werknemers met een hogere beroepsopleiding. Bij werknemers met een lager onderwijsniveau dan een hogere beroepsopleiding is de responsbereidheid in de gewogen NEA-respons juist minder groot.

Tot slot is gekeken naar de samenstelling van de NEA-respons en de steekproef naar bedrijfstak, stedelijkheid en regio. De samenstelling van de NEA-respons naar bedrijfstak laat zien dat vrijwel alle 40 bedrijfstakken goed zijn vertegenwoordigd. Alleen werknemers in 1) verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening en 2) logiesverstrekking, eet- en drinkgelegenheden responderen in de NEA minder vaak; ten opzichte van de steekproef ligt het aandeel in deze bedrijfstakken meer dan een procentpunt lager. Respondenten werkzaam in 1) algemeen vormend voortgezet onderwijs, 2) primair en speciaal onderwijs, 3) openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen; extraterritoriale organisaties en 4) gezondheidszorg responderen bovengemiddeld in de NEA.

Wat betreft stedelijkheid en provincie vormt de NEA-respons een goede afspiegeling van de steekproef. Een uitzondering hierop vormen de zeer stedelijke gebieden; het aandeel van deze gebieden ligt in de respons ongeveer 3 procentpunt lager dan in de steekproef. Ook de aandelen van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag in de regionale verdeling lopen in de respons 1 procentpunt achter.

3.6 WEGING

Verschillen tussen de doelpopulatie en de NEA-respons – bijvoorbeeld in de verdeling van mannen en vrouwen en van jonge en oudere werknemers – kunnen de representativiteit van NEA-bevindingen verminderen. Om de vertekening door selectiviteit van de respons tot een minimum te beperken, wordt de respons gewogen. Bij de steekproeftrekking werd al rekening gehouden met een lagere respons onder jongeren en onder mensen met een niet-westerse migratieachtergrond door de steekproeffractie voor deze bevolkingsgroepen te verhogen (oversampling). Verder is de steekproef zo verdeeld, dat de verwachte respons per bedrijfstak evenredig is aan de omvang van de bedrijfstak en zijn enkele bedrijfstakken oversampled om preciezere schattingen te kunnen maken. Indien er ondanks, of juist als gevolg van, deze oversampling een ongelijke verdeling tussen respons en doelpopulatie bestaat wordt hiervoor door de weging gecorrigeerd.

Het toepassen van gewichten wordt ophogen genoemd als de gewichten optellen tot de populatieomvang (volgens het steekproefkader). Deze gewichten worden ophooggewichten genoemd. Bij analyses wordt ook vaak gewerkt met gewichten die zodanig genormeerd zijn dat het gemiddelde van de gewichten 1 is. In dat geval komt de som van de gewichten overeen met het aantal respondenten.

Het uitgangspunt voor het weegmodel van de NEA 2018 is het weegmodel van de NEA 2014 tot en met 2017. In verband met de uitbreiding van de steekproef in het primair en voortgezet onderwijs (zie paragraaf 3.2.3) is de bestaande SBI-categorie 'onderwijs' uitgesplitst naar drie categorieën: 1. primair en speciaal onderwijs, 2. Algemeen vormend voortgezet onderwijs en 3. overig onderwijs. Hierdoor zijn de gewogen aantallen werknemers in

deze drie onderwijscategorieën gelijk aan de populatieaantallen. De volgende paragraaf beschrijft kort de toegepaste methode voor het bepalen van gewichten. De publicatie Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2005 (van den Bossche et al., 2006) bevat een uitgebreidere beschrijving van de wegging.

3.6.1 Het bepalen van de gewichten

Bij de NEA is er met ongelijke kansen getrokken en is er sprake van responsverschillen. Hierdoor zal de samenstelling van de respons verschillen van de samenstelling van de populatie. De basistechniek die dit kan verhelpen, is poststratificatie. Bij poststratificatie wordt de populatie opgesplitst in strata, bijvoorbeeld leeftijdscategorieën. Aan elke persoon binnen een stratum wordt een gewicht toegekend, zodanig dat de som van de gewichten binnen het stratum gelijk is aan het populatietotaal binnen hetzelfde stratum.

Bij de NEA wordt een aantal stratificaties achtereenvolgens toegepast. Eerst wordt het gewicht voor het eerste stratum bepaald. Dit gewicht dient als uitgangspunt voor het volgende stratum. De gewichten worden indien nodig aangepast om uit te komen op het populatietotaal van het volgende stratum. Deze procedure wordt herhaald totdat alle stratificaties zijn doorlopen. Dit is het einde van de eerste iteratieslag. Daarna begint een tweede iteratieslag waarbij weer alle stratificaties worden doorlopen.

In het algemeen convergeren de gewichten naar eindgewichten waarbij de geschatte stratumtotalen voor alle stratificaties overeenkomen met het vooraf vastgestelde populatietotaal. Deze methode staat bekend onder de namen IPF (Iterative Proportional Fitting) en RR-estimation (Raking Ratio estimation). Deze methode kan worden toegepast met behulp van het

weegprogramma BASCULA, een onderdeel van BLAISE, dat is ontwikkeld door het CBS.

3.6.2 De gebruikte stratificaties en achtergrondgegevens

De NEA-respons wordt gewogen naar de volgende variabelen:

1. geslacht
2. leeftijd in zes 10-jaarsklassen
3. bedrijfstak in 44 secties en subsecties van de standaardbedrijfsindexing (SBI2008)
4. migratieachtergrond in vijf klassen: personen met een Nederlandse achtergrond, en personen met een westerse en niet-westerse achtergrond, waarbij de laatste twee groepen zijn ingedeeld in eerste en tweede generatie
5. regio: de provincies en de vier grootste gemeenten apart
6. stedelijkheid in vijf klassen
7. behaald onderwijsniveau in vijf klassen.

De eerste zes variabelen zijn afkomstig uit het steekproefkader (de Polisadministratie). De stratumindeling komt dus rechtstreeks uit het steekproefkader. De variabelen geslacht en leeftijd zijn daarbij, net als in eerdere jaren, gecorrigeerd voor zelfrapportage. De variabele bedrijfstak is niet gecorrigeerd voor zelfrapportage. Zie paragraaf 3.3.4.

De variabele behaald onderwijsniveau is niet afkomstig uit het steekproefkader. De Polisadministratie bevat namelijk geen informatie over onderwijsniveau. De stratumverdeling van de variabele onderwijsniveau is gebaseerd op de uitkomsten van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van 2017. Een beperking hiervan is dat zowel bij de NEA als bij de EBB het behaalde onderwijsniveau niet van alle respondenten bekend is. Deze personen worden

voor de weging toegevoegd aan de categorie Basisonderwijs. Daar komt bij dat de EBB is gebaseerd op een steekproef uit de gehele bevolking en er een schatting wordt gemaakt van de verdeling van werknemers van 15 tot 75 jaar over categorieën van behaald onderwijsniveau. Daarentegen is de NEA gebaseerd op een steekproef van werknemers die geregistreerd staan in de Polisadministratie. Door deze verschillen kan met de weging naar de verdeling van behaald onderwijsniveau uit de EBB een kleine afwijking geïntroduceerd worden.

Voor de bepaling van de weegcoëfficiënten zijn de volgende stratificaties toegepast:

1. geslacht x leeftijdsklasse x migratieachtergrond
2. bedrijfstak
3. regio x stedelijkheid
4. geslacht x leeftijdsklasse x behaald onderwijsniveau

Het x-teken geeft aan dat de strata worden gevormd door de combinaties van de weergegeven variabelen.

3.6.3 De gewichten

Tabel 3.2 toont de eindgewichten van de zes leeftijdsklassen van mannen en vrouwen. Voor alle mannen samen geldt dat zij in de NEA niet zijn over- of ondervertegenwoordigd ten opzichte van het steekproefkader². Ze hebben

² Dit lijkt in tegenspraak met wat in paragraaf 3.5 is aangegeven, namelijk dat mannen in de respons zijn ondervertegenwoordigd ten opzichte van de getrokken steekproef. Dat mannen uiteindelijk niet ondervertegenwoordigd zijn ten opzichte van het steekproefkader komt omdat bij het trekken van de steekproef een geringe oververtegenwoordiging van mannen is ontstaan. Deze oververtegenwoordiging wordt teniet gedaan doordat mannen iets slechter responderen dan vrouwen.

duis een weegcoëfficiënt ongeveer gelijk aan 1. Mannen tot 35 jaar zijn ondervertegenwoordigd en hebben daarom een gewicht boven de 1. Mannen van 55 tot 75 jaar zijn oververtegenwoordigd en hebben daarom een gemiddeld gewicht kleiner dan 1. Ook vrouwen zijn als totale groep in de NEA niet over- of ondervertegenwoordigd. Vrouwen van 15 tot 25 jaar zijn wel oververtegenwoordigd (mede vanwege oversampling) waardoor hun gemiddelde gewicht kleiner is dan 1. Ook vrouwen van 55 tot 65 jaar zijn oververtegenwoordigd in de respons.

De eindgewichten van de indeling naar migratieachtergrond en geslacht staan in tabel 3.3.. Bij de mannen hebben de personen met een westerse migratieachtergrond van de eerste generatie en de personen met een niet-westerse achtergrond van de tweede generatie de hoogste gemiddelde weegcoëfficiënten. Ook bij de vrouwen zijn deze groepen het sterkst ondervertegenwoordigd. Personen met een Nederlandse achtergrond hebben de laagste weegcoëfficiënt. Ten opzichte van de EBB zijn werknemers met basisonderwijs als hoogst behaalde onderwijsniveau ondervertegenwoordigd in de NEA, evenals werknemers met een mavo/vmbo diploma (tabel 3.4). Zij hebben een weegcoëfficiënt die groter is dan 1. Onder de NEA-respondenten zijn werknemers met een hbo diploma en academici oververtegenwoordigd. In de helft van de bedrijfsklassen liggen de gemiddelde weegcoëfficiënten tussen de 0,9 en 1,2 (tabel 3.5). De bedrijfsklasse 'Huishoudens als werkgever' is niet gevuld: over deze bedrijfsklasse wordt daarom niet afzonderlijk gepubliceerd. De landelijke dekking van de NEA blijkt goed te zijn. De weegcoëfficiënten van de indeling naar stedelijkheid (tabel 3.6) en regio (tabel 3.7) liggen dicht bij de 1. Het feit dat de vier grootste gemeenten (uitgezonderd Utrecht) gewichten groter dan 1 hebben, hangt samen met het feit dat jongeren en personen met een niet-westerse

achtergrond zijn ondervertegenwoordigd in de respons. Deze twee groepen wonen namelijk vaker dan anderen in de grote steden.

Geconcludeerd wordt dat de NEA-respons wat betreft geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en bedrijfstak een redelijk goede afspiegeling vormt van het steekproefkader. Dit komt mede door de oversampling van groepen personen die relatief slecht responderen, zoals jongeren en personen met een niet-westerse migratieachtergrond. Qua stedelijkheid en regio komt de NEA respons goed overeen met het steekproefkader. In het weegmodel van de NEA zijn demografische, sociaaleconomische en regionale kenmerken opgenomen. Deze kenmerken hangen samen met zowel de respons als de arbeidsomstandigheden in brede zin (het hoofdonderwerp van de NEA). De weging zorgt ervoor dat de verdeling van de weegvariabelen in de respons overeenkomt met de verdeling van diezelfde variabelen in het steekproefkader.

TABEL 3.2 Leeftijd naar geslacht: aantallen in de respons (NEA), gemiddelden en standaarddeviaties van de weegcoëfficiënten

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gem.	st.dev.
Mannen			
15 tot 25 jaar	4.109	1,20	0,41
25 tot 35 jaar	4.994	1,37	0,51
35 tot 45 jaar	5.738	1,10	0,38
45 tot 55 jaar	7.470	1,01	0,31
55 tot 65 jaar	8.047	0,77	0,29
65 tot 75 jaar	1.132	0,91	0,34
Totaal mannen	31.490	1,04	0,42
Vrouwen			
15 tot 25 jaar	5.042	0,98	0,37
25 tot 35 jaar	5.824	1,12	0,52
35 tot 45 jaar	5.774	1,02	0,46
45 tot 55 jaar	7.213	0,96	0,39
55 tot 65 jaar	6.804	0,73	0,33
65 tot 75 jaar	455	1,04	0,52
Totaal vrouwen	31.112	0,96	0,44
Totaal mannen en vrouwen	62.602	1,00	0,43

TABEL 3.3 Migratieachtergrond (generatie) naar geslacht: aantallen in de respons (NEA), gemiddelden en standaarddeviaties van de weegcoëfficiënten

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gem.	st.dev.
Mannen			
Nederland	26.663	0,98	0,35
Westers, 1e generatie	841	1,82	0,73
Westers, 2e generatie	1.286	1,22	0,45
Niet Westers, 1e generatie	1.735	1,29	0,47
Niet Westers, 2e generatie	965	1,46	0,50
Totaal mannen	31.490	1,04	0,42
Vrouwen			
Nederland	26.404	0,89	0,38
Westers, 1e generatie	967	1,65	0,68
Westers, 2e generatie	1.229	1,16	0,48
Niet Westers, 1e generatie	1.384	1,25	0,46
Niet Westers, 2e generatie	1.128	1,28	0,45
Totaal vrouwen	31.112	0,96	0,44
Totaal mannen en vrouwen	62.602	1,00	0,43

TABEL 3.4 Onderwijsniveau naar geslacht: aantallen in de respons (NEA), gemiddelden en standaarddeviaties van de weegcoëfficiënten

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gem.	st.dev.
Mannen			
Basisonderwijs	1.723	1,35	0,41
Mavo/vmbo	4.614	1,21	0,41
Havo/vwo/mbo	13.184	1,05	0,37
Hbo	7.717	0,87	0,40
Wo	4.252	1,03	0,46
Totaal mannen	31.490	1,04	0,42
Vrouwen			
Basisonderwijs	1.171	1,38	0,53
Mavo/vmbo	4.222	1,06	0,32
Havo/vwo/mbo	11.934	1,05	0,35
Hbo	9.323	0,75	0,44
Wo	4.462	0,93	0,51
Totaal vrouwen	31.112	0,96	0,44
Totaal mannen en vrouwen	62.602	1,00	0,43

TABEL 3.5 SBI: aantallen in de respons (NEA), gemiddelden en standaarddeviaties van de weegcoëfficiënten

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gemiddelden	standaarddeviaties
Landbouw, bosbouw en visserij	553	1,20	0,34
Winning van delfstoffen	250	0,25	0,09
Vervaardiging van voedingsmiddelen	899	1,15	0,35
Vervaardiging van textiel, kleding en leer	262	0,44	0,11
Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout en papier; drukkerijen	343	1,11	0,31
Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking	221	0,21	0,06
Vervaardiging van chemische producten	281	1,27	0,37
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	243	0,43	0,11
Vervaardiging van producten van rubber, kunststof en overige niet-metaalhoudende minerale producten	437	0,99	0,30
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en producten van metaal (geen machines en apparaten)	766	1,10	0,28
Vervaardiging van computers en elektronische en optische apparatuur	224	0,92	0,30
Vervaardiging van elektrische apparatuur	233	0,73	0,23
Vervaardiging van overige machines en apparaten	579	1,17	0,34
Vervaardiging van autos, aanhangwagens, opleggers en overige transportmiddelen	300	1,07	0,31
Vervaardiging van meubels en overige goederen; reparatie en installatie van machines en apparaten	1.404	0,93	0,24
Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	231	0,96	0,25
Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	481	0,58	0,15
Bouwnijverheid	2.160	1,15	0,25
Handel in en reparatie van autos, motorfietsen en aanhangers	828	1,11	0,27
Groothandel en handelsbemiddeling	3.513	1,09	0,30
Detailhandel (niet in autos)	5.480	1,09	0,36
Vervoer en opslag	2.772	1,07	0,28
Logiesverstrekking en eet- en drinkgelegenheden	2.784	1,10	0,32
Uitgeverijen; productie, distributie, verzorgen en uitzenden van films en radio- en televisieprogramma's	322	1,15	0,35
Telecommunicatie	217	1,13	0,31

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gemiddelden	standaarddeviaties
Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie en informatietechnologie	1.225	1,27	0,44
Financiële instellingen	1.965	1,07	0,25
Verhuur van en handel in onroerend goed	531	0,97	0,28
Rechtskundige dienstverlening en accountancy; holdings (geen financiële); architecten en ingenieurs	2.516	1,21	0,35
Speur- en ontwikkelingswerk	219	1,46	0,46
Reclame en marktonderzoek; industrieel ontwerp en vormgeving; veterinaire dienstverlening	495	1,24	0,35
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	6.351	1,11	0,30
Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen; extraterritoriale organisaties	3.260	1,23	0,34
Onderwijs			
Gezondheidszorg	3.497	1,22	0,31
Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting	3.200	1,13	0,26
Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting	2.089	1,10	0,26
Cultuur, sport en recreatie	773	1,21	0,28
Overige dienstverlening	770	1,33	0,35
Huishoudens als werkgever	6	0,10	0,01
Primair en speciaal onderwijs	4.391	0,32	0,07
Algemeen vormend voortgezet onderwijs	4.229	0,24	0,06
Overig onderwijs	1.302	1,32	0,45
Overig			
Totaal	62.602	1,00	0,43

TABEL 3.6 Stedelijkheid: aantallen in de respons (NEA), gemiddelden en standaarddeviaties van de weegcoëfficiënten

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gem.	st.dev.
Zeer sterk stedelijk	13.556	1,11	0,50
Sterk stedelijk	19.004	1,01	0,43
Matig stedelijk	10.379	0,97	0,40
Weinig stedelijk	14.367	0,94	0,39
Niet stedelijk	5.296	0,92	0,37
Totaal	62.602	1,00	0,43

TABEL 3.7 Regio: aantallen in de respons (NEA), gemiddelden en standaarddeviaties van de weegcoëfficiënten

	n (NEA)	WEEGCOËFFICIËNTEN	
		gem.	st.dev.
Amsterdam	2.410	1,31	0,54
Rotterdam	1.751	1,25	0,50
Den Haag	1.451	1,20	0,52
Utrecht (stad)	1.408	1,00	0,44
Groningen	2.060	0,97	0,41
Friesland	2.246	0,98	0,39
Drenthe	1.776	0,95	0,41
Overijssel	4.584	0,92	0,40
Flevoland	1.409	1,10	0,48
Gelderland	7.970	0,94	0,39
Utrecht (prov)	3.521	1,00	0,40
Noord-Holland	7.056	1,03	0,44
Zuid-Holland	9.477	0,99	0,43
Zeeland	1.394	0,93	0,41
Noord-Brabant	9.951	0,96	0,39
Limburg	4.138	0,95	0,39
Totaal	62.602	1,00	0,43

3.7 Bescherming persoonsgegevens

Het CBS verzorgt de gegevensverzameling van de NEA en verwerkt daarbij ook persoonsgegevens. Een persoonsgegeven is informatie die over iemand gaat of naar deze persoon te herleiden is. Bijvoorbeeld een naam, een huisadres of een inkomen. Ook een e-mailadres is een persoonsgegeven. Het CBS gaat zorgvuldig met de gegevens van respondenten om en beveiligd deze met technische en organisatorische maatregelen. De belangrijkste maatregelen zijn:

- De informatie die respondenten via internet invullen, wordt gecodeerd naar het CBS gestuurd. Bij het CBS komen de gegevens terecht in een beveiligde omgeving. Alleen geautoriseerde medewerkers hebben toegang tot deze gegevens.
- Zo vroeg mogelijk in het proces ontdoet het CBS de bestanden van direct identificerende persoonsgegevens. Dit betekent dat onderzoeksbestanden nooit gegevens zoals namen, adressen of Burgerservice-nummers bevatten.
- Medewerkers van het CBS moeten zich houden aan de in de CBS-wet geregelde geheimhoudingsplicht. Alle medewerkers hebben een geheimhoudingsverklaring ondertekend.
- Het CBS gebruikt de gegevens alléén voor statistische en wetenschappelijke doeleinden. Gebruik voor fiscale, administratieve, controle en gerechtelijke doeleinden is wettelijk uitgesloten. Ook gebruikt het CBS de gegevens niet voor marketing.
- Het CBS heeft een eigen Functionaris Gegevensbescherming. Deze functionaris controleert of het CBS zorgvuldig met persoonsgegevens omgaat. Hij houdt een register bij met alle verwerkingen van persoonsgegevens. De NEA is in dit [register](#) opgenomen.
- Het CBS houdt zich aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Deze verordening dient om de privacy van burgers te

beschermen. Het CBS houdt zich ook aan de privacy bepalingen in de CBS-wet, Europese statistische verordening (Statistical Law), de Praktijkcode voor Europese statistieken en de eigen gedragscode.

- De Autoriteit Persoonsgegevens houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens.

Potentiële respondenten zijn geïnformeerd over de waarborging van hun privacy in de aanschrijf- en rappelbrieven (zie bijlage C) en op de [website](#) van het CBS.

Naast het CBS beschikken uitsluitend TNO en SZW over het microdatabestand van de NEA. Ook TNO en SZW houden zich aan de privacy bepalingen in de CBS-wet en de AVG. Via de Remote Access omgeving bij het CBS stelt het CBS [microdata](#) onder strenge voorwaarden aan onderzoeksinstellingen ter beschikking. Het CBS controleert de output op herleidbaarheid. In publicaties op basis van de NEA zijn personen niet herkenbaar of herleidbaar.

4 KWALITEIT

In dit hoofdstuk gaan we in op de kwaliteit van de NEA 2018. Allereerst wordt ingegaan op non-respons per item, die mogelijk veroorzaakt wordt door onduidelijke formulering, onduidelijkheden in de lay-out, niet-optimale doorverwijzing (routing), of andere redenen. Daarnaast staan we stil bij de betrouwbaarheid van de gebruikte schalen die uit meerdere items bestaan. Daarmee krijgen we tevens een indicatie van mogelijke verbeterpunten in de enquête. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een beschrijving van de gebruiksmogelijkheden om de NEA te gebruiken voor trendbeschrijvingen die over meerdere jaargangen van de NEA gaan.

4.1 ITEM NON-RESPONS³

In de NEA zijn respondenten niet verplicht om vragen te beantwoorden. In het verleden werd de NEA (ook) op papier ingevuld en was het niet mogelijk om dit te verplichten. Nu uitsluitend via internet wordt gereageerd, wordt die verplichting niet ingevoerd, om mogelijke trendbreuken te voorkomen. Respondenten kunnen vragen op twee manieren onbeantwoord laten. Ten eerste kunnen respondenten in veel modules vragen leeg laten (overslaan).

³ De inhoud van paragraaf 4.1 en tabel 4.1 is aangepast ten opzichte van een eerdere versie van de publicatie, vanwege een correctie in de gegevens over gevaarlijk werk. Het volledige erratum vindt u hier: www.monitorarbeid.nl/NEA en www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2019/15/nationale-enquete-arbeidsomstandigheden-2018

Ten tweede wordt bij de vragen naar achtergrondkenmerken (persoonskenmerken, onderwijsniveau, dienstverband, bedrijf, beroep) en arbeidsongevallen de antwoordcategorie ‘geen antwoord’ aangeboden, zoals gebruikelijk in internetvragenlijsten van het CBS. Respondenten kunnen deze vragen dus niet leeg overslaan, maar zijn ook niet verplicht om inhoudelijk antwoord te geven. Door ‘geen antwoord’ aan te klikken, kunnen respondenten verder in de vragenlijst. Op deze manier is duidelijk dat de respondent de vraag bewust onbeantwoord laat.

De hoofdtabel in hoofdstuk vijf geeft de proportioneel gewogen bruikbare respons per item in absolute aantallen weer [N]. In die hoofdtabel zijn alle percentages en gemiddelden uitsluitend berekend op basis van de bij elk item behorende bruikbare respons. De respons op items kan lager zijn dan de totale bruikbare respons op de enquête (62.602) om drie redenen. Ten eerste zijn sommige (vervolg)vragen slechts aan een deel van de respondenten gesteld, namelijk als uit antwoorden op eerdere vragen bleek dat de vervolgvragen alleen op hen van toepassing waren. De overige respondenten zijn middels doorverwijzing (routing) om die vervolgvragen heen geleid. Ten tweede is bij een aantal vragen de antwoordcategorie ‘Niet van toepassing’ aangeboden. Deze antwoordcategorie is bij deze items niet meegeteld bij het berekenen van het non-responspercentage. Ten derde kan een antwoord ontbreken, terwijl de respondent dit wel ‘had moeten invullen’. Alleen in dit laatste geval spreken we van item non-respons. Bij de berekening van de non-respons wordt dus gekeken naar de non-respons van degenen die

betrokken item 'hadden moeten invullen', gegeven hun voorgaande antwoorden. Respondenten waarvoor de vraag niet op de 'routing' ligt worden buiten beschouwing gelaten.

Over het algemeen is de item non-respons van de NEA laag. In tabel 4.1 zijn de tien items met het hoogste non-responspercentage te zien. De non-respons op deze items ligt tussen de 4,6% en de 9,4%. Alle andere NEA items zijn dus door meer dan 95% van de respondenten ingevuld.

De vragen in de top 10 werden in eerdere jaren ook gesteld en kenden toen ook een relatief hoge non-respons. Verklaringen hiervoor zijn divers. Soms vinden respondenten het lastig om een vraag te beantwoorden. Dit kan een rol spelen bij de vragen naar de exacte duur en frequentie van het verzuim. Bij de vragen rond thuiswerk speelt mogelijk een rol dat de betreffende vraag niet van toepassing was op de respondent, maar dat de respondent heeft verzuimd om 'O' of 'Niet van toepassing' ook daadwerkelijk in te vullen. Non-respons op het aantal uur thuiswerken komt in dat geval eigenlijk neer op 'Nooit thuis werken'. Iets vergelijkbaars zou kunnen spelen bij de vragen naar de tevredenheid over vakbonden of personeelsvertegenwoordiging. Uit de vragen over het lidmaatschap van vakbonden blijkt dat een groot deel van de respondenten hier nooit over heeft nagedacht. Het niet invullen van de vraag over tevredenheid met de vertegenwoordiging zou samen kunnen hangen met deze beperkte interesse en er op duiden dat respondenten geen mening hebben over het betreffende item.

Als we de non-respons uitsplitsen naar geslacht, leeftijd en opleiding, dan komt er een zeer consistent verschilpatroon naar voren, namelijk dat de item non-respons beduidend hoger is bij oudere werknemers en werknemers met een opleiding tot en met vbo niveau. Mogelijk hangt dit samen

met de ervaren relevantie van de vragen. Uit eerdere NEA's blijkt bijvoorbeeld dat werknemers van 65 jaar en ouder de enquêtevragen niet altijd als relevant beschouwen omdat zij al met pensioen zijn, en 'toevallig nog een paar uurtjes' werken. Bij werknemers met een opleiding tot of op vbo niveau is de non-respons vooral hoog op vragen rond thuiswerken, terwijl uit eerdere NEA's duidelijk is dat dit aanzienlijk minder vaak bij deze groep voorkomt in vergelijking met werknemers op HBO of WO niveau. Er is geen consistent verschil in item non-respons tussen mannen en vrouwen.

TABEL 4.1 Non-responspercentage van de tien items met de hoogste non-respons in 2018.⁴

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				OPLEIDINGSNIVEAU		
		MAN	VROUW	15-24	25-54	55-64	65-74	LAAG (<=VBO)	MIDDEN (HAVO-MBO)	HOOG (HBO-WO)
N:	62602	32843	29759	9853	40034	11211	1504	13111	26368	22202
%:	100,0%	52,5%	47,5%	15,7%	64,0%	17,9%	2,4%	21,3%	42,7%	36,0%
2g. Wat is de belangrijkste reden waarom u op dit moment geen vast dienstverband heeft? [Subgroep: Géén vast dienstverband óf werkzaam als oproep-, inval- of uitzendkracht] [N=13.081]	9,4%	11,0%△	7,7%▽	9,6%	7,1%▽	16,3%▲	20,6%▲	12,4%△	8,1%▽	7,6%▽
11b. Hoeveel werkdagen heeft u deze laatste keer verzuimd? Alleen de dagen waarop u normaal gesproken zou werken [Exclusief subgroep 'Nog nooit verzuimd'] [N=49.271]	9,1%	8,9%	9,2%	6,4%▽	7,4%▽	15,0%▲	25,5%▲	12,3%△	9,0%	7,2%▽
2t. Hoeveel uur werkt u gemiddeld per week thuis voor uw werkgever? [Subgroep die (ook) thuis werkt] [N=22.151]	8,5%	7,8%▽	9,3%△	15,0%▲	8,0%▽	8,3%	13,1%△	18,8%▲	11,9%△	5,9%▼
7b. Om hoeveel ongevallen ging het? [Subgroep 'Slachtoffer geweest van een arbeidsongeval'] [N=1.922]	7,6%	7,7%	7,4%	7,0%	7,6%	7,9%	12,6%	7,9%	7,5%	5,7%
10b. Hoe vaak heeft u gedurende de afgelopen 12 maanden verzuimd? [Waarbij niet verzuimd = 0 keer] [N=29.946]	6,2%	5,4%▽	6,9%△	2,7%▽	4,4%▼	14,6%▲	18,3%▲	8,5%△	6,1%	4,8%▽
14k. Hoe tevreden bent u over: Vertegenwoordiging van uw belangen door vakbonden [N=62.602]	5,0%	4,6%▽	5,3%△	2,4%▽	3,9%▽	9,3%▲	18,1%▲	7,2%△	4,8%	3,6%▽
6a2. Mijn leidinggevende besteedt aandacht aan wat ik zeg [N=62.602]	4,9%	5,5%△	4,2%▽	4,3%▽	4,2%▽	6,4%△	15,5%▲	6,3%△	4,4%▽	4,2%▽
6a1. Mijn leidinggevende heeft oog voor het welzijn van de medewerkers [N=62.602]	4,8%	5,7%△	3,9%▽	3,6%▽	4,3%▽	6,5%△	15,6%▲	6,1%△	4,3%▽	4,2%▽
14m. Hoe tevreden bent u over: Vertegenwoordiging van uw belangen door personeelsvertegenwoordiging (zoals ondernemingsraad (OR) of medezeggenschapsraad (MR)) [N=62.602]	4,7%	4,6%	4,8%	2,6%▽	3,8%▽	8,0%△	17,6%▲	7,0%△	4,7%	3,2%▽
14h. Hoe tevreden bent u over: Mogelijkheid om thuis te werken [N=62.602]	4,6%	4,1%▽	5,2%△	2,5%▽	3,3%▽	9,6%▲	17,1%▲	8,9%▲	5,2%△	1,2%▼

▼/▲: $p < 0,05$. De 'N'-kolom geeft het aantal respondenten dat op de betrokken vraag een antwoord 'had moeten geven'. De non-respons is berekend op basis van de proportioneel gewogen NEA data.

⁴ De inhoud van paragraaf 4.1 en tabel 4.1 is aangepast ten opzichte van een eerdere versie van de publicatie, vanwege een correctie in de gegevens over gevaarlijk werk. Het volledige erratum vindt u hier: www.monitorarbeid.nl/NEA en www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2019/15/nationale-enquete-arbeidsomstandigheden-2018

4.2 BETROUWBAARHEID VAN DE SCHALEN

De NEA-vragenlijst bevat diverse items die zijn beoogd om samengevoegd te worden tot een schaal. Op deze schalen zijn betrouwbaarheidsanalyses uitgevoerd, waarbij gekeken is of alle items voldoende onderdeel zijn van het concept dat de schaal pretendeert te meten. Indien een item binnen een schaal duidelijk afwijkend is van de overige items, dan haalt het de interne consistentie of betrouwbaarheid van de schaal omlaag. Een vuistregel (de Heus e.a., 1995) is dat een schaal met een betrouwbaarheidscoëfficiënt of Cronbach's alfa van ten minste 0,80 in het algemeen als 'goed' wordt beschouwd. Ligt de alfa tussen 0,60 en 0,80 dan is de betrouwbaarheid 'redelijk', en ligt de alfa onder 0,60, dan kan de schaal niet als betrouwbaar worden beschouwd.

Gegeven deze vuistregel is de betrouwbaarheid van de schalen 'Zelfstandigheid/autonomie', 'Gevarieerd werk', 'Employability' en 'Kwalificatieveroudering' redelijk, en de betrouwbaarheid van de overige schalen goed (tabel 4.2). De betrouwbaarheid van de schalen is vrijwel identiek aan de betrouwbaarheid in eerdere jaren.

4.3 COMBINATIEMATEN

Naast het vormen van schalen wordt in de NEA ook gebruik gemaakt van enkele combinatiematen voor risicofactoren. Dit wordt gedaan bij vragen waar blootstelling aan één van de gemeten risicofactoren al een ongewenste situatie of verhoogd risico oplevert. Combinatiematen geven aan of respondenten op één van de in de maat opgenomen subvragen een ongunstig antwoord hebben gegeven. Tabel 4.3 geeft een overzicht.

TABEL 4.2 Betrouwbaarheid van de NEA-concepten in 2018

CONCEPT	VRAAGITEMS	AANTAL ITEMS	CRONBACH'S ALFA
Zelfstandigheid/autonomie	5e.1-6	6	0,78
Kwantitatieve taakeisen	5f.1-3	3	0,86
Emotionele belasting	5g.1-3	3	0,83
Moeilijkheidsgraad	5h.1-3	3	0,80
Gevarieerd werk	5i.1-3	3	0,75
Innovatief vermogen	5j.1-4	4	0,84
Sociale steun leidinggevende	6a.1-2	2	0,87
Sociale steun collega's	6b.1-2	2	0,80
Burn-outklachten	9b.1-5	5	0,89
Employability	13a.1-4	4	0,70
Functioneren	13b.1-3	3	0,88
Kwalificatieveroudering	15g.1-3	3	0,69

TABEL 4.3 Overzicht van de NEA combinatiematen in 2018

CONCEPT	VRAAGITEMS	AFKAPPUNT JA/NEE
Fysiek belastend werk	5c1 -4	ten minste één 'ja, regelmatig'
Stoffen	5d2-4	ten minste één 'vaak' of 'altijd'
Conflict met collega's, leidinggevende en/of werkgever	6b1-3	ten minste één kort- of langdurig conflict
Extern ongewenst gedrag	6c1, 6c3, 6c5, 6c7	ten minste één 'ja, een enkele keer' of vaker
Intern ongewenst gedrag	6c2, 6c4, 6c6, 6c8	ten minste één 'ja, een enkele keer' of vaker
Werk-privé en/of privé-werk disbalans	17a1-2	ten minste één 'ja (zeer) vaak'

4.4 GEBRUIK VAN NEA VOOR TRENDBeschRIJVING

Een aantal NEA-vragen wordt al meerdere jaren gesteld. Dat maakt het mogelijk om de NEA te gebruiken om trends te beschrijven. Voor sommige vragen zijn de resultaten van verschillende jaren echter niet goed vergelijkbaar. De inhoud van de vragenlijst verandert namelijk elk jaar enigszins, waardoor sommige vragen die in meerdere jaren worden gesteld, niet in al die jaren door dezelfde vragen worden voorafgegaan of gevolgd. Dit verschil in context (en ook veranderingen in layout e.d.) kan ertoe leiden dat respondenten anders antwoorden op vragen die qua vraagformulering identiek zijn.

Daarnaast is in 2014 niet alleen de inhoud van de vragenlijst gewijzigd, maar zijn ook andere zaken veranderd in de wijze van gegevensverzameling, zoals de benaderingsstrategie (zie Hoofman e.a., 2015). Deze veranderingen kunnen systematische effecten op de uitkomsten hebben wat gevolgen kan hebben voor het beschrijven van trends waarin zowel jaren vóór 2014 zijn opgenomen als de jaren 2014 en later. In hoeverre hiervan sprake is, en of de uitkomsten dan nog volgtijdelijk vergelijkbaar zijn, kan op verschillende manieren onderzocht worden. Het CBS en TNO hebben de volgtijdelijke vergelijkbaarheid van de NEA-uitkomsten onderzocht en daarbij, in overleg, ieder een andere methode en criteria toegepast (Zie: Mars, Pleijers en Willems (2015), Mars, Michiels en Willems (2016) en Hoofman, de Vroome en van den Bossche (2016)). Deze analyses leiden deels, maar niet geheel tot dezelfde conclusies. Bij het maken en interpreteren van trendbeschrijvingen waarin zowel gegevens uit de jaren vóór 2014 als gegevens uit 2014 en later worden gebruikt is het van belang om rekening te houden met deze mogelijke methodologische trendbreuken.

Ook in 2018 is de wijze van gegevensverzameling gewijzigd: de vragenlijst kan uitsluitend via internet en niet meer op papier ingevuld worden. Dit kan systematische effecten hebben op de uitkomsten. Bij het maken en interpreteren van trendbeschrijvingen waarin zowel gegevens uit de jaren vóór 2018 als gegevens uit 2018 en later worden gebruikt, is het van belang hier alert op te zijn. Op basis van verkennende analyses met de gegevens van de NEA 2016 (Roberts, Groffen en Schouten, 2017) was de verwachting dat het weglaten van de schriftelijke respons zou zorgen voor een lichte verandering in de samenstelling van de respons, die niet of nauwelijks gevolgen heeft voor de uitkomsten op een aantal kernindicatoren, zowel voor het totaal, als voor deelpopulaties naar geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en bedrijfstak. De eerste resultaten van de NEA 2018 (zie paragraaf 3.5 en Hoofdstuk 5) bevestigen deze aanname.

5 RESULTATEN

In dit hoofdstuk presenteren we de proportioneel gewogen frequentieverdeling van alle variabelen in de NEA, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd (vier klassen) en bedrijfstak (dertien klassen). Tevens geven we de gemiddelde schaalscores en de scores op enkele afgeleide variabelen en indicatoren, zoals het verzuim- en ongevallenpercentage. De NEA-gegevens kunnen ook naar andere en meer gedetailleerde leeftijdscategorieën en SBI-indelingen worden uitgesplitst, of naar geheel andere factoren, zoals bijvoorbeeld opleiding, bedrijfsgrootte of geografische regio. Vanwege de ruimte die additionele uitsplitsing op papier inneemt is daarvoor in dit rapport niet gekozen. Deze informatie is deels wel direct toegankelijk via de benchmarktool van TNO op www.monitorarbeid.nl en via [StatLine](#), de elektronische databank van het CBS.

Een gedeelte van de variabelen in de NEA zijn opgenomen als achtergrondkenmerken, namelijk de modules persoonskenmerken, onderwijsniveau, dienstverband (deels), bedrijf (deels), beroep, regio en stedelijkheid. In dit hoofdstuk worden ook deze achtergrondkenmerken beschreven, om inzicht te geven in de samenstelling van de NEA-respons en bovendien een indruk te geven van de onderzoeksmogelijkheden van de NEA. Om de verdeling van werknemers in Nederland te beschrijven naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, behaald onderwijsniveau, arbeidsduur en de aard van de arbeidsrelatie, kan echter beter gebruik gemaakt worden van de Enquête Beroepsbevolking. Zie hiervoor [StatLine](#).

In de resultatentabel op de volgende pagina's is elk verschil tussen een onderscheiden groep enerzijds (bijvoorbeeld 'mannen' of de leeftijdscategorie '55-64 jaar') en alle andere cases anderzijds, getoetst op significantie. Een gemarkeerde groep is op het betrokken gegeven significant verschillend van alle andere cases op dezelfde regel. We gebruiken het teken '▲' (of '△') wanneer een groep significant *hoger* scoort dan het totaal, en het teken '▼' (of '▽') voor een significant *lager* scorende groep ($p < 0,05$). Percentages zijn getoetst met de Pearson χ^2 toets; gemiddelden met de t-test.

Of er een gesloten ('▲') of een open (of '△') symbool wordt gebruikt, hangt af van de grootte van het corresponderende verschil, herberekend naar Cohen's d (Cohen, 1977). Bij verhoudingsgewijs grote verschillen tussen groepen (Cohen's $d \geq 0,20$) gebruiken we een gesloten symbool ('▲'); bij verhoudingsgewijs kleine verschillen (Cohen's $d < 0,20$) gebruiken we een open symbool ('△'). Er is daarmee náást het significantiecriterium ook een grootte-criterium in acht genomen. Cohen's d is namelijk de grootte van het verschil tussen groepen in verhouding tot de standaarddeviatie in de gemeten variabele. Dit extra criterium wordt toegepast, omdat door het grote aantal respondenten in de NEA ook relatief kleine verschillen al snel een p -waarde hebben die kleiner is dan 0,05. Door naast de p -waarde ook naar de effectgrootte te kijken, en dat weer te geven in het al dan niet gesloten zijn van het significantiesymbool, ontstaat een gedifferentieerder beeld.

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- createie	
N:	62.602	32.843	29.759	9.853	40.034	11.211	1.504	685	7.742	2.748	10.573	3.390	3.059	2.166	2.279	8.746	4.432	4.313	10.466	2.002	
%:	100%	52,5%	47,5%	15,7%	64,0%	17,9%	2,4%	1,1%	12,4%	4,4%	16,9%	5,4%	4,9%	3,5%	3,6%	14,0%	7,1%	6,9%	16,7%	3,2%	
1. PERSOONSgegevens*																					
Geslacht [N=62.602]																					
· 1 Man	52,5%	100%	--	49,9%▽	51,6%▽	55,5%△	68,5%▲	62,5%▲	76,2%▲	87,7%▲	54,6%△	76,0%▲	47,4%▽	73,7%▲	59,0%△	54,1%△	57,7%△	35,4%▼	16,5%▼	41,3%▼	
· 2 Vrouw	47,5%	--	100%	50,1%△	48,4%△	44,5%▽	31,5%▼	37,5%▼	23,8%▼	12,3%▼	45,4%▽	24,0%▽	52,6%△	26,3%▼	41,0%▽	45,9%▽	42,3%▽	64,6%▲	83,5%▲	58,7%▲	
Leeftijd [N=62.602] [Range: 15-74]																					
- Gemiddelde	40,8	41,5△	40,1▽	19,7▼	39,9▽	59,1▲	67,0▲	37,4▼	43,8▲	43,6▲	35,5▼	45,0▲	29,6▼	39,2▽	43,4△	39,7▽	45,6▲	43,7▲	42,9△	41,0	
Leeftijd [N=62.602]																					
· 15 t/m 24 [1]	15,7%	15,0%▽	16,6%△	100%	--	--	--	31,5%▲	8,5%▽	8,2%▼	33,3%▲	9,3%▽	53,1%▲	8,9%▽	3,8%▼	14,4%▽	3,5%▼	6,9%▼	9,2%▼	17,1%	
· 25 t/m 54 [2]	64,0%	63,0%▽	65,0%△	--	100%	--	--	52,0%▼	67,9%▲	67,4%▲	53,5%▼	61,0%▽	38,3%▼	79,4%▲	78,0%▲	69,1%△	69,0%△	66,9%△	66,8%△	59,7%▽	
· 55 t/m 74 [3]	20,3%	22,1%△	18,4%▽	--	--	100%	100%	16,5%▽	23,6%△	24,4%△	13,2%▼	29,7%▲	8,6%▼	11,8%▼	18,3%▽	16,5%▽	27,5%△	26,2%△	24,0%△	23,2%△	
Provincie [N=62.602]																					
· 1 Groningen	3,2%	3,2%	3,2%	3,5%	3,2%	3,2%	2,5%	1,38%▽	3,4%	3,4%	2,6%▽	2,5%▽	2,6%	3,2%	2,2%▽	2,7%▽	3,7%△	4,1%△	4,4%△	2,4%▽	
· 2 Friesland	3,5%	3,5%	3,5%	3,8%	3,3%▽	4,0%△	3,0%	3,1%	4,3%△	4,3%△	3,4%	2,8%▽	3,4%	1,49%▽	3,0%	3,1%▽	3,9%	3,3%	3,9%△	4,0%	
· 3 Drenthe	2,7%	2,6%	2,8%	2,5%	2,7%	2,9%	2,8%	2,4%	3,1%△	3,2%	2,3%▽	2,2%	2,6%	1,59%▽	1,68%▽	2,5%	2,8%	2,5%	3,6%△	1,79%▼	
· 4 Overijssel	6,8%	6,9%	6,6%	7,1%	6,8%	6,5%	6,7%	5,8%	8,9%△	8,6%△	6,6%	5,7%▽	6,3%	3,7%▽	4,3%▽	6,1%▽	6,0%▽	7,0%	7,6%△	5,3%▽	
· 5 Gelderland	12,0%	12,2%	11,8%	12,9%△	11,7%▽	12,3%	11,0%	10,2%	12,6%	14,4%△	12,9%△	10,2%▽	12,0%	10,0%▽	10,3%▽	10,8%▽	11,0%▽	12,4%	12,8%△	11,8%	
· 6 Utrecht	8,1%	7,9%	8,2%	7,8%	8,4%△	7,2%▽	6,7%▽	2,7%▽	5,5%▽	7,1%	7,7%	6,3%▽	8,1%	12,7%△	12,8%△	8,7%△	8,3%	9,1%△	8,2%	9,5%△	
· 7 Noord-Holland	16,6%	16,4%	16,9%	15,6%▽	17,1%△	15,9%▽	17,4%	14,2%	11,1%▽	12,2%▽	16,1%	18,1%△	20,4%△	25,8%▲	23,6%△	19,3%△	16,3%	16,4%	14,7%▽	21,3%△	
· 8 Zuid-Holland	21,1%	20,9%	21,2%	20,2%▽	21,4%△	20,6%	21,5%	28,2%△	15,7%▽	20,8%	21,1%	24,4%△	17,6%▽	22,1%	20,2%	23,0%△	27,2%△	22,6%△	19,6%▽	21,6%	
· 9 Zeeland	2,1%	2,1%	2,0%	2,6%△	1,95%▽	2,1%	2,2%	3,8%△	2,7%△	2,4%	1,95%	2,3%	3,5%△	0,84%▽	1,25%▽	1,57%▽	1,58%▽	1,88%	2,4%△	0,99%▼	
· 10 Noord-Brabant	15,2%	15,3%	15,1%	15,5%	14,9%▽	15,8%△	16,8%	16,8%	21,7%▲	16,2%	16,0%△	15,0%	14,0%	11,5%▽	13,6%▽	14,3%▽	11,1%▽	13,8%▽	14,3%▽	13,6%▽	
· 11 Limburg	6,3%	6,4%	6,1%	6,1%	6,0%▽	7,3%△	6,9%	9,2%△	8,9%△	5,2%▽	6,5%	7,2%△	6,8%	3,4%▽	4,6%▽	5,3%▽	4,8%▽	6,1%	5,7%		
· 12 Flevoland	2,5%	2,5%	2,4%	2,5%	2,6%	2,2%	2,4%	2,3%	2,1%▽	2,2%	2,8%△	3,2%△	2,7%	3,6%△	2,6%	2,1%▽	2,8%	2,1%	2,4%	1,96%	
Stedelijkheid [N=62.602]																					
· 1 Niet stedelijk	7,7%	7,9%	7,5%	9,0%△	7,2%▽	8,5%△	8,2%	16,4%▲	9,1%△	13,0%▲	7,9%	8,2%	8,0%	3,6%▽	5,4%▽	6,3%▽	6,3%▽	5,9%▽	8,6%△	6,2%▽	
· 2 Weinig stedelijk	21,5%	21,9%△	21,1%▽	23,2%△	20,5%▽	23,2%△	25,3%△	36,6%▲	27,8%△	28,7%△	23,1%△	20,4%	19,8%▽	14,2%▽	15,3%▽	18,4%▽	17,7%▽	18,2%▽	22,6%△	17,1%▽	
· 3 Matig stedelijk	16,1%	16,1%	16,1%	16,4%	15,7%▽	17,3%△	16,8%	20,1%△	17,2%△	17,6%△	17,9%△	15,2%	14,2%▽	14,0%▽	16,5%	15,2%▽	15,0%▽	14,9%▽	16,0%	15,3%	
· 4 Sterk stedelijk	30,6%	30,4%	30,9%	29,0%▽	30,7%	31,5%△	30,5%	18,6%▼	29,9%	26,7%▽	31,0%	33,2%△	31,4%	29,4%	33,1%△	29,9%	31,1%	31,4%	31,4%	29,7%	
· 5 Zeer sterk stedelijk	24,0%	23,7%▽	24,4%△	22,4%▽	25,8%△	19,6%▽	19,3%▽	8,4%▼	16,0%▼	14,0%▼	20,1%▽	23,1%	26,7%△	38,9%▲	29,8%▲	30,2%△	30,0%△	29,6%△	21,4%▽	31,7%△	
- Gemiddelde	3,42	3,40▽	3,44△	3,33▽	3,47△	3,31▽	3,27▽	2,66▼	3,16▼	3,00▼	3,32▽	3,43	3,49△	3,86▲	3,67▲	3,59△	3,61△	3,61△	3,34▽	3,64△	
Herkomstgroep [N=62.602]																					
· 1 Nederlandse achtergrond	79,3%	79,5%	79,2%	78,5%▽	77,4%▽	86,1%▲	86,8%△	85,7%△	77,1%▽	89,0%▲	79,2%	78,6%	72,8%▽	72,3%▽	80,2%	72,8%▽	81,5%△	81,9%△	84,7%△	81,4%△	
· 2 Westerse migratieachtergrond	9,8%	9,4%▽	10,2%△	7,0%▽	10,8%△	8,4%▽	9,7%	9,7%	11,3%△	5,6%▽	9,2%▽	11,0%△	9,4%	13,3%△	9,8%	13,2%△	8,4%▽	9,8%	7,2%▽	9,8%	
· 3 Niet-westerse migratieachtergrond	10,9%	11,1%	10,7%	14,5%△	11,8%△	5,5%▼	3,6%▼	4,6%▼	11,6%△	5,4%▽	11,6%△	10,5%	17,8%▲	14,3%△	10,0%	14,1%△	10,1%	8,3%▽	8,1%▽	8,8%▽	

* Een gedeelte van de variabelen in de NEA zijn opgenomen als achtergrondkenmerken, namelijk de modules persoonskenmerken, onderwijsniveau, dienstverband (deels), bedrijf (deels), beroep, regio en stedelijkheid. In dit hoofdstuk worden ook deze achtergrondkenmerken beschreven, om inzicht te geven in de samenstelling van de NEA-respons en bovendien een indruk te geven van de onderzoeksmogelijkheden van de NEA. Om de verdeling van werknemers in Nederland te beschrijven naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, behaald onderwijsniveau, arbeidsduur en de aard van de arbeidsrelatie, kan echter beter gebruik gemaakt worden van de Enquête Beroepsbevolking. Zie hiervoor [StatLine](#).

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
Samenstelling huishouden [N=62.183]																				
· 1 Eénpersoonshuishouden	14,9%	15,5%△	14,2%▽	10,7%▽	15,6%△	15,6%△	17,9%△	10,4%▽	16,4%△	10,4%▽	11,6%▽	15,5%	14,6%	19,9%△	14,8%	16,9%△	16,1%△	16,6%△	14,2%▽	17,2%△
· 2 Ongehuwd stel zonder kind(eren)	11,4%	10,9%▽	12,0%△	6,9%▽	13,8%▲	7,3%▽	6,8%▽	7,7%▽	10,8%	10,7%	9,5%▽	11,2%	9,4%▽	16,5%△	13,6%△	13,8%△	11,0%	11,5%	11,5%	11,0%
· 3 Gehuwd stel zonder kind(eren)	16,2%	16,6%△	15,8%▽	1,18%▼	9,9%▼	45,3%▲	64,6%▲	14,1%	18,0%△	17,8%△	12,3%▽	22,5%△	8,1%▼	13,2%▽	15,9%	14,5%▽	20,5%△	18,6%△	18,2%△	17,1%
· 4 Ongehuwd stel met kind(eren)	9,5%	9,2%▽	9,8%△	7,3%▽	12,2%▲	3,0%▼	0,62%▼	7,5%	9,1%	9,7%	10,0%△	8,9%	9,2%	9,5%	11,6%△	9,9%	9,4%	8,8%	9,1%	9,8%
· 5 Gehuwd stel met kind(eren)	41,5%	43,2%△	39,8%▽	60,4%▲	42,9%△	24,6%▽	9,3%▼	55,7%▲	40,9%	47,6%△	48,6%△	36,5%▽	46,8%△	36,9%▽	39,6%	38,4%▽	37,3%▽	39,1%▽	39,9%▽	38,1%▽
· 6 Eénouder huishouden	6,4%	4,6%▽	8,5%△	13,6%▲	5,5%▽	4,2%▽	0,81%▼	4,6%	4,7%▽	3,8%▽	8,0%△	5,4%▽	11,9%▲	4,1%▽	4,6%▽	6,5%	5,7%▽	5,3%▽	7,1%△	6,9%
Positie in huishouden [N=62.602]																				
· 1 Kind	15,3%	16,1%△	14,3%▽	79,3%▲	4,2%▼	0,53%▼	0,06%▼	32,2%▲	10,2%▽	10,5%▽	32,7%▲	11,3%▽	47,5%▲	8,3%▼	4,4%▼	13,1%▽	4,3%▼	5,3%▼	7,9%▼	14,8%
· 2 Alleenstaande	14,8%	15,4%△	14,1%▽	10,5%▽	15,6%△	15,5%△	17,8%△	10,4%▽	16,3%△	10,3%▽	11,5%▽	15,4%	14,5%	19,8%△	14,6%	16,8%△	16,0%△	16,5%△	14,1%▽	17,1%△
· 3 Partner in ongehuwd stel zonder kind(eren)	11,3%	10,8%▽	11,9%△	6,8%▽	13,7%▲	7,2%▽	6,7%▽	7,6%▽	10,7%	10,6%	9,4%▽	11,1%	9,3%▽	16,3%△	13,4%△	13,7%△	10,9%	11,5%	11,4%	10,9%
· 4 Partner in gehuwd stel zonder kind(eren)	16,0%	16,4%△	15,6%▽	0,96%▼	9,8%▼	45,0%▲	64,2%▲	13,7%	17,8%△	17,5%△	12,1%▽	22,3%△	7,8%▼	13,0%▽	15,7%	14,3%▽	20,3%△	18,5%△	18,0%△	16,9%
· 5 Partner in ongehuwd stel met kind(eren)	8,2%	7,9%▽	8,5%△	0,22%▼	11,9%▲	2,9%▼	0,55%▼	6,2%	8,5%	9,2%	6,9%▽	7,7%	4,0%▽	8,7%	11,2%△	8,7%	9,0%△	8,5%	8,7%	9,1%
· 6 Partner in gehuwd stel met kind(eren)	29,9%	30,7%△	28,9%▽	0,37%▼	39,5%▲	24,1%▽	8,8%▼	27,4%	32,5%△	39,2%▲	24,2%▽	28,0%▽	12,9%▼	30,1%	35,8%△	28,6%▽	34,0%△	34,9%△	33,3%△	26,6%▽
· 7 Ouder in éénouder huishouden	3,4%	1,45%▼	5,6%▲	0,07%▼	4,3%△	3,7%	0,75%▽	1,76%▽	2,7%▽	1,53%▽	2,1%▽	3,1%	2,3%▽	2,6%▽	3,6%	3,5%	4,5%△	4,1%△	5,6%△	3,4%
· 9 Overig lid huishouden	1,13%	1,19%	1,08%	1,73%△	0,99%▽	1,11%	1,13%	0,75%	1,32%	1,11%	1,07%	1,11%	1,74%△	1,11%	1,31%	1,27%	1,04%	0,88%	0,92%▽	1,15%
ONDERWIJS																				
Volgt u op dit moment, of heeft u in de afgelopen 4 weken een opleiding gevolgd of beëindigd met een duur van ten minste 6 maanden? [N=62.602]																				
· % Ja	19,5%	18,2%▽	21,0%△	71,3%▲	11,7%▼	4,4%▼	1,21%▼	27,4%▲	11,2%▼	9,7%▼	31,8%▲	9,8%▼	46,7%▲	11,6%▼	13,6%▽	17,7%▽	12,1%▼	21,4%△	17,8%▽	17,8%▽
Hoogst behaalde opleidingsniveau [N=61.681]																				
· 1 Laag (<=VBO)	21,3%	22,9%△	19,5%▽	41,5%▲	14,0%▼	27,0%△	38,3%▲	40,6%▲	27,1%△	27,9%△	34,6%▲	31,3%▲	41,1%▲	7,9%▼	6,4%▼	18,5%▽	8,6%▼	5,2%▼	12,7%▼	17,0%▽
· 2 Midden (HAVO-MBO)	42,7%	42,7%	42,8%	46,2%△	42,4%▽	41,9%	35,5%▽	44,3%	46,4%△	53,3%▲	48,0%△	51,1%△	47,4%△	32,7%▼	35,4%▽	38,5%▽	39,7%▽	18,1%▼	46,6%△	43,2%
· 3 Hoog (HBO-WO)	36,0%	34,4%▽	37,8%△	12,3%▼	43,6%▲	31,0%▽	26,2%▼	15,1%▼	26,5%▼	18,8%▼	17,4%▼	17,6%▼	11,5%▼	59,4%▲	58,2%▲	43,0%△	51,7%▲	76,7%▲	40,7%△	39,9%△
DIENTVERBAND*																				
2a. Hebben uw betaalde werkzaamheden als werknemer betrekking op één baan? [N=62.602]																				
· 1 Eén baan als werknemer	93,5%	94,1%△	92,9%▽	86,4%▼	95,0%△	94,9%△	91,4%▽	90,8%▽	95,7%△	96,9%△	94,1%△	94,4%△	88,7%▼	96,1%△	95,7%△	93,0%▽	96,2%△	91,8%▽	91,8%▽	89,1%▽
· 2 Meerdere banen als werknemer	6,5%	5,9%▽	7,1%△	13,6%▲	5,0%▽	5,1%▽	8,6%△	9,2%△	4,3%▽	3,1%▽	5,9%▽	5,6%▽	11,3%▲	3,9%▽	4,3%▽	7,0%△	3,8%▽	8,2%△	8,2%△	10,9%△
2b. Bent u naast uw werk als werknemer ook werkzaam als zelfstandige? [N=60.264]																				
· % Ja	5,1%	5,8%△	4,5%▽	2,6%▽	5,6%△	5,5%	8,0%△	5,2%	3,3%▽	3,7%▽	3,8%▽	4,7%	3,9%▽	8,0%△	6,1%△	5,9%△	5,6%	7,7%△	5,0%	10,5%▲

* Een gedeelte van de variabelen in de NEA zijn opgenomen als achtergrondkenmerken, namelijk de modules persoonskenmerken, onderwijsniveau, dienstverband (deels), bedrijf (deels), beroep, regio en stedelijkheid. In dit hoofdstuk worden ook deze achtergrondkenmerken beschreven, om inzicht te geven in de samenstelling van de NEA-respons en bovendien een indruk te geven van de onderzoeksmogelijkheden van de NEA. Om de verdeling van werknemers in Nederland te beschrijven naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, behaald onderwijsniveau, arbeidsduur en de aard van de arbeidsrelatie, kan echter beter gebruik gemaakt worden van de Enquête Beroepsbevolking. Zie hiervoor [StatLine](#).

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
2c. Wat is de belangrijkste reden dat u meerdere banen heeft? [Subgroep met meerdere banen óf ook werkzaam als zelfstandige] [N=6.592]																				
- 1 De afwisseling in werkzaamheden of contacten	22,3%	22,7%	21,9%	11,9%▼	23,6%△	30,7%▲	31,3%▲	17,8%	19,5%	26,0%	14,1%▼	20,8%	13,8%▼	24,4%	23,4%	20,2%	32,6%▲	30,6%▲	26,6%△	23,2%
- 2 Meer uren kunnen maken om financieel rond te kunnen komen	16,1%	12,3%▼	20,2%▲	16,6%	15,7%	17,6%	13,4%	9,6%	12,3%▽	4,9%▼	13,6%▽	20,3%△	21,1%△	11,1%▽	6,8%▼	20,7%△	7,0%▼	12,8%▽	20,8%△	18,9%
- 3 Geld verdienen voor iets extra's	17,5%	18,4%△	16,5%▽	35,1%▲	13,2%▼	8,3%▼	12,8%	29,0%▲	20,2%	20,0%	27,0%▲	14,2%	31,2%▲	12,8%	12,7%	15,9%	17,0%	10,2%▼	11,2%▼	15,6%
- 4 Mezelf kunnen ontwikkelen op meerdere gebieden	22,4%	23,3%	21,3%	22,7%	24,5%△	15,8%▽	14,0%▼	18,7%	19,9%	21,8%	23,8%	15,1%▽	19,2%	28,6%△	28,3%△	19,1%▽	24,4%	26,6%△	23,6%	22,0%
- 5 Op de lange termijn aan het werk kunnen blijven	3,8%	3,9%	3,6%	1,80%▽	3,7%	6,2%△	7,5%▲	3,3%	5,6%△	7,6%▲	3,3%	3,9%	1,77%▽	5,8%	3,7%	4,0%	3,3%	3,2%	3,8%	2,5%
- 6 Om de zekerheid van inkomen (uit loondienst) te behouden	8,4%	8,6%	8,1%	4,2%▽	9,4%△	10,8%△	7,4%	6,9%	9,0%	5,4%	9,1%	15,4%▲	6,6%	8,9%	6,7%	10,1%△	5,3%▽	8,3%	6,8%▽	7,9%
- 7 Anders	9,6%	10,8%△	8,4%▽	7,7%▽	9,9%	10,7%	13,6%△	14,8%	13,5%△	14,2%△	9,1%	10,2%	6,3%▽	8,4%	18,5%▲	10,1%	10,4%	8,2%	7,3%▽	9,9%
Aard dienstverband [N=61.780]																				
- 1 Vast	75,8%	76,6%△	74,8%▽	31,8%▼	83,0%▲	89,5%▲	60,4%▼	60,4%▼	82,2%▲	84,2%▲	66,5%▼	73,3%▽	42,8%▼	81,4%△	82,8%△	71,3%▽	89,2%▲	81,4%△	83,0%▲	72,3%▽
- 2 Tijdelijk en/of vast zonder vaste uren	15,7%	14,5%▽	16,9%△	42,5%▲	11,9%▼	6,1%▼	16,5%	23,3%▲	9,3%▼	9,2%▼	23,7%▲	12,7%▽	35,1%▲	14,6%	11,9%▽	18,7%△	6,4%▼	13,9%▽	11,6%▽	19,4%△
- 3 Uitzendkracht	3,9%	4,5%△	3,3%▽	6,2%△	3,6%▽	2,8%▽	7,3%△	8,2%▲	7,2%△	5,8%△	1,96%▽	9,5%▲	3,9%	2,0%▽	4,6%	5,2%△	4,1%	2,1%▽	1,29%▽	1,77%▼
- 4 Oproep- of invalkracht	4,6%	4,3%▽	4,9%△	19,6%▲	1,46%▼	1,55%▽	15,8%▲	8,1%△	1,31%▽	0,83%▽	7,8%△	4,5%	18,2%▲	2,0%▽	0,75%▽	4,8%	0,37%▼	2,6%▽	4,1%▽	6,6%△
2g. Wat is de belangrijkste reden waarom u op dit moment geen vast dienstverband heeft? [Subgroep: Géén vast dienstverband óf werkzaam als oproep-, inval- of uitzendkracht] [N=11.855]																				
- 1 Ik heb behoefte aan flexibiliteit	32,2%	34,2%△	30,3%▽	52,6%▲	13,8%▼	20,3%▼	60,6%▲	45,3%▲	18,6%▼	18,6%▼	41,0%▲	29,8%	54,9%▲	24,2%▽	25,5%▽	30,5%	12,2%▼	19,1%▼	28,0%▽	32,8%
- 2 Ik heb geen behoefte aan zekerheid	5,4%	6,7%△	4,3%▽	7,6%△	2,2%▼	4,9%	25,2%▲	11,2%▲	4,3%	3,2%	7,8%△	5,1%	7,5%△	3,3%	7,2%	4,6%	3,8%	4,9%	2,3%▽	5,7%
- 3 Ik ben nieuw bij mijn huidige werkgever	43,6%	40,6%▽	46,4%△	30,1%▼	59,5%▲	35,5%▽	4,4%▼	23,1%▼	48,3%△	51,1%△	38,5%▽	39,4%▽	25,5%▽	57,6%▲	48,5%	42,6%	52,0%△	54,5%▲	55,1%▲	47,0%
- 4 Het lukt niet om een vaste baan te krijgen	18,8%	18,6%	19,0%	9,6%▼	24,5%▲	39,2%▲	9,8%▼	20,3%	28,8%▲	27,1%▲	12,7%▼	25,7%△	12,1%▽	14,9%	18,7%	22,3%△	32,0%▲	21,4%	14,6%▽	14,5%▽
2h. Arbeidsduur in uren per week in huidige baan [N=61.285] [Range: 0-95]																				
- Gemiddelde	29,1	32,9▲	25,0▼	18,0▼	31,7▲	30,4△	21,6▼	26,7▼	33,6▲	36,5▲	25,9▼	31,6▲	21,3▼	34,2▲	33,9▲	30,5△	32,7▲	28,2▽	24,9▼	26,7▼
2i. Op hoeveel dagen per week werkt u doorgaans? [N=59.889]																				
- 0	0,06%	0,06%	0,06%	0,25%△	0,02%▽	0,03%	0,07%	0,15%	0,04%	0%	0,07%	0,06%	0,23%△	0,06%	0%	0,08%	0,02%	0,01%	0,06%	0,04%
- 1	3,8%	3,3%▽	4,3%△	18,6%▲	0,74%▼	1,00%▽	8,9%▲	14,6%▲	2,3%▽	1,19%▽	6,6%△	2,6%▽	13,8%▲	1,49%▽	1,22%▽	3,9%	0,36%▽	2,0%▽	2,4%▽	5,0%△
- 2	7,1%	4,8%▽	9,6%△	25,1%▲	3,0%▼	4,5%▽	17,9%▲	10,6%△	2,5%▼	1,78%▼	14,1%▲	5,0%▽	20,2%▲	2,0%▼	1,97%▼	5,6%▽	1,76%▼	7,2%	6,9%	8,5%△
- 3	14,1%	5,2%▼	23,8%▲	18,1%△	12,9%▽	14,1%	20,0%△	9,1%▽	5,5%▼	3,6%▼	17,1%△	8,4%▽	17,1%△	5,0%▼	7,0%▼	10,1%▽	8,8%▽	22,8%▲	26,1%▲	17,3%△
- 4	23,6%	15,8%▼	32,0%▲	13,8%▼	24,9%△	28,2%△	19,6%▽	11,8%▼	15,0%▼	10,3%▼	15,7%▼	16,3%▽	16,2%▽	16,7%▽	30,5%△	19,0%▽	40,0%▲	29,8%△	39,3%▲	30,8%△
- 5	48,3%	66,8%▲	28,2%▼	21,8%▼	55,4%▲	48,6%	28,0%▼	44,7%	71,5%▲	81,3%▲	43,8%▼	62,0%▲	29,1%▼	72,9%▲	56,2%△	58,0%▲	48,2%	36,8%▼	21,7%▼	32,0%▼
- 6	1,86%	2,6%△	1,03%▽	1,58%▽	1,86%	1,94%	3,5%△	5,9%▲	2,3%△	1,27%▽	2,0%	3,1%△	2,5%△	1,14%▽	2,2%	2,4%△	0,43%▽	0,91%▽	1,09%▽	3,4%△
- 7	1,23%	1,38%△	1,07%▽	0,72%▽	1,21%	1,63%△	2,1%△	3,2%△	0,94%▽	0,60%▽	0,67%▽	2,6%△	0,91%	0,71%▽	0,87%	1,04%	0,50%▽	0,42%▽	2,4%△	3,0%△
- Gemiddelde	4,16	4,51▲	3,77▼	3,02▼	4,41▲	4,31△	3,59▼	3,91▼	4,61▲	4,75▲	3,84▼	4,50▲	3,37▼	4,64▲	4,49▲	4,33△	4,37△	3,96▽	3,84▼	3,98▽

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
2j. Werkt u in ploegendienst of wisseldienst? [N=61.705]																				
· 1 Ja, gewoonlijk	14,5%	13,9%▽	15,2%△	22,7%▲	13,2%▽	13,3%▽	5,9%▼	5,5%▼	18,7%△	2,3%▼	13,2%▽	26,1%▲	20,5%△	3,5%▼	2,5%▼	8,2%▼	9,8%▽	0,97%▼	29,5%▲	9,9%▽
· 2 Ja, soms	4,8%	4,8%	4,9%	10,3%▲	4,1%▽	3,1%▽	2,3%▽	5,5%	3,7%▽	3,2%▽	6,1%△	6,1%△	12,5%▲	1,84%▽	1,22%▽	4,1%▽	4,3%	0,89%▽	5,9%△	5,7%
· 3 Nee	80,7%	81,4%△	80,0%▽	67,1%▼	82,7%△	83,6%△	91,7%▲	89,0%▲	77,6%▽	94,5%▲	80,7%	67,8%▼	67,0%▼	94,6%▲	96,3%▲	87,7%▲	85,8%△	98,1%▲	64,6%▼	84,4%△
2k. Heeft u wel eens diensten waarbij u bereikbaar, beschikbaar of oproepbaar moet zijn? [N=62.219]																				
· 1 Ja, regelmatig	12,5%	14,9%△	9,8%▽	10,3%▽	13,2%△	11,8%▽	11,2%	13,7%	11,5%▽	13,7%△	9,3%▽	17,3%△	11,0%▽	15,6%△	11,6%	11,4%▽	16,1%△	5,1%▼	16,2%△	15,8%△
· 2 Ja, soms	18,3%	19,6%△	16,8%▽	23,1%△	17,8%▽	16,3%▽	14,1%▽	15,6%	15,9%▽	18,0%	16,3%▽	20,6%△	28,7%▲	22,5%△	14,5%▽	17,4%▽	22,6%△	10,7%▼	20,2%△	18,5%
· 3 Nee	69,3%	65,5%▽	73,4%△	66,6%▽	69,0%▽	71,9%△	74,7%△	70,7%	72,6%△	68,3%	74,4%△	62,1%▽	60,3%▼	61,9%▽	73,9%△	71,1%△	61,3%▽	84,2%▲	63,7%▽	65,7%▽
2l. Werkt u wel eens 's avonds, dat wil zeggen tussen 7 uur 's avonds en 12 uur 's nachts? [N=62.413]																				
· 1 Ja, regelmatig	25,5%	25,9%△	25,0%▽	43,7%▲	22,7%▽	20,9%▽	14,7%▼	11,6%▼	20,7%▽	6,7%▼	26,3%△	36,7%▲	59,3%▲	14,6%▼	15,1%▼	18,9%▽	17,1%▼	15,6%▼	36,8%▲	32,5%△
· 2 Ja, soms	28,1%	31,1%△	24,9%▽	22,7%▽	30,2%△	26,3%▽	22,7%▽	22,6%▽	22,1%▽	28,4%	26,7%▽	25,3%▽	20,5%▽	40,6%▲	36,7%△	28,4%	36,9%▲	42,8%▲	22,2%▽	32,2%△
· 3 Nee	46,4%	43,1%▽	50,1%△	33,5%▼	47,2%△	52,7%△	62,6%▲	65,8%▲	57,2%▲	64,9%▲	47,0%	38,0%▽	20,2%▼	44,8%	48,2%	52,7%△	45,9%	41,6%▽	41,0%▽	35,3%▼
2m. Werkt u wel eens 's nachts, dat wil zeggen tussen 12 uur 's nachts en 6 uur 's morgens? [N=62.416]																				
· 1 Ja, regelmatig	7,3%	9,0%△	5,5%▽	6,2%▽	8,0%△	6,4%▽	3,7%▽	4,5%▽	12,3%▲	2,9%▽	2,5%▼	23,1%▲	8,3%△	1,67%▼	1,20%▼	4,5%▽	7,3%	0,79%▼	12,3%▲	5,0%▽
· 2 Ja, soms	9,2%	12,1%▲	6,0%▼	9,5%	9,7%△	7,4%▽	6,7%▽	10,3%	8,2%▽	11,9%△	4,6%▽	16,7%▲	16,3%▲	12,4%△	6,6%▽	8,0%▽	12,4%△	3,5%▼	11,2%△	9,9%
· 3 Nee	83,5%	78,9%▼	88,5%▲	84,2%△	82,3%▽	86,2%△	89,6%△	85,2%	79,5%▽	85,2%△	92,9%▲	60,1%▼	75,5%▼	86,0%△	92,1%▲	87,5%△	80,3%▽	95,7%▲	76,5%▼	85,1%△
2n. Werkt u wel eens op zaterdag? [N=62.414]																				
· 1 Ja, regelmatig	26,5%	24,0%▽	29,4%△	54,6%▲	21,4%▼	21,5%▽	18,4%▽	38,2%▲	16,2%▼	7,1%▼	39,3%▲	38,9%▲	62,9%▲	9,3%▼	8,4%▼	16,0%▼	12,6%▼	7,1%▼	39,0%▲	38,0%▲
· 2 Ja, soms	28,4%	34,4%▲	21,7%▼	22,6%▽	29,9%△	28,1%	27,1%	31,1%	30,3%△	36,7%△	28,3%	27,6%	23,0%▽	34,8%△	35,5%△	30,9%△	30,7%△	32,2%△	18,1%▼	32,2%△
· 3 Nee	45,1%	41,6%▽	48,9%△	22,8%▼	48,7%▲	50,4%△	54,5%△	30,7%▼	53,5%△	56,2%▲	32,4%▼	33,5%▼	14,1%▼	55,9%▲	56,1%▲	53,0%△	56,7%▲	60,7%▲	42,8%▽	29,8%▼
2o. Werkt u wel eens op zondag? [N=62.384]																				
· 1 Ja, regelmatig	18,9%	16,0%▽	22,1%△	34,1%▲	16,0%▼	17,0%▽	11,6%▽	10,3%▼	10,4%▼	3,6%▼	17,2%▽	25,4%△	55,3%▲	7,2%▼	4,7%▼	10,9%▼	11,9%▽	7,3%▼	37,5%▲	26,3%△
· 2 Ja, soms	21,5%	25,4%△	17,3%▽	22,4%△	22,0%△	19,6%▽	17,9%▽	18,0%▽	17,5%▽	18,5%▽	24,7%△	19,3%▽	23,4%△	30,6%▲	27,2%△	23,3%△	26,3%△	21,6%	14,9%▽	26,5%△
· 3 Nee	59,5%	58,6%▽	60,6%△	43,5%▼	62,0%△	63,4%△	70,6%▲	71,7%▲	72,1%▲	78,0%▲	58,1%▽	55,2%▽	21,3%▼	62,2%△	68,1%△	65,9%△	61,7%△	71,1%▲	47,6%▼	47,2%▼
2p. Werkt u regelmatig of soms over? [N=61.800]																				
· 1 Ja, regelmatig	28,1%	30,1%△	25,8%▽	22,3%▽	30,8%△	25,1%▽	14,5%▼	29,2%	25,2%▽	24,6%▽	26,8%▽	38,6%▲	28,1%	25,1%▽	25,2%▽	27,2%	20,5%▽	36,7%▲	30,7%△	27,4%
· 2 Ja, soms	38,9%	37,9%▽	39,9%△	36,2%▽	40,7%△	36,4%▽	24,2%▼	29,2%▼	37,9%	40,6%	38,0%▽	29,4%▼	34,9%▽	44,0%△	45,1%△	38,4%	44,4%△	36,1%▽	41,9%△	36,8%
· 3 Nee	33,1%	32,0%▽	34,3%△	41,5%▲	28,5%▼	38,5%△	61,3%▲	41,6%△	36,9%△	34,8%	35,2%△	32,0%	37,0%△	31,0%▽	29,7%▽	34,4%△	35,2%△	27,2%▽	27,5%▽	35,8%△
2q. Hoeveel overuren maakt u gemiddeld per week? [Betaald en onbetaald; geen overwerk = 0 uur] [N=60.651] [Range: 0-84]																				
- Gemiddelde	3,29	3,87▲	2,64▼	2,17▼	3,62△	3,18▽	2,30▽	3,47	3,24	3,55△	2,93▽	5,33▲	3,10▽	3,58△	3,57△	3,47△	2,48▽	3,79△	2,91▽	2,99▽
2r. Waar werkt u doorgaans voor uw werkgever? [N=61.869]																				
· 1 Op mijn eigen woonadres	2,5%	2,8%△	2,1%▽	1,79%▽	2,4%▽	2,9%△	6,9%▲	4,0%△	1,92%▽	1,56%▽	2,2%▽	2,4%	1,60%▽	5,4%△	5,1%△	3,4%△	1,75%▽	3,8%△	1,40%▽	2,6%
· 2 Op een vast adres van uw werkgever	73,3%	67,3%▼	79,9%▲	84,5%▲	72,2%▽	69,2%▽	61,5%▼	76,0%	81,1%▲	37,3%▼	85,4%▲	55,0%▼	90,7%▲	63,9%▼	69,6%▽	67,7%▽	68,2%▽	79,0%△	72,5%▽	75,5%△
· 3 Op verschillende plaatsen	24,2%	29,9%▲	17,9%▼	13,7%▼	25,4%△	27,9%△	31,6%△	20,1%▽	17,0%▽	61,2%▲	12,4%▼	42,7%▲	7,7%▼	30,6%△	25,4%	28,9%△	30,0%△	17,3%▽	26,1%△	21,9%▽

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-34	35-44	45-54	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
2s. Thuiswerk [N=61.568]																				
· 1 Werkt doorgaans op eigen woonadres	2,5%	2,8%△	2,2%▽	1,80%▽	2,4%▽	2,9%△	6,9%▲	4,0%△	1,93%▽	1,56%▽	2,2%▽	2,4%	1,60%▽	5,5%△	5,1%△	3,5%△	1,75%▽	3,8%△	1,41%▽	2,6%
· 2 Werkt doorgaans op vast adres van werkgever en ook thuis	21,8%	21,0%▽	22,7%△	5,2%▽	26,4%▲	21,1%▽	13,1%▽	9,2%▽	15,9%▽	12,7%▽	10,7%▽	10,4%▽	7,0%▽	39,2%▲	42,5%▲	23,7%△	38,0%▲	51,5%▲	19,0%▽	24,3%△
· 3 Werkt doorgaans op verschillende plaatsen en ook thuis	11,7%	13,6%△	9,6%▽	2,9%▽	13,6%△	12,5%△	10,1%	4,5%▽	7,5%▽	12,3%	6,4%▽	7,2%▽	1,98%▽	26,7%▲	22,6%▲	14,1%△	21,1%▲	12,7%△	12,2%	14,0%△
· 4 Werkt doorgaans op vast adres van werkgever en niet thuis	51,5%	46,3%▽	57,2%▲	79,2%▲	45,8%▽	48,1%▽	48,2%▽	66,7%▲	65,1%▲	24,5%▽	74,7%▲	44,4%▽	83,7%▲	24,7%▽	27,2%▽	43,9%▽	30,2%▽	27,4%▽	53,4%△	51,2%
· 5 Werkt doorgaans op verschillende plaatsen en niet thuis	12,5%	16,3%▲	8,3%▽	10,8%▽	11,8%▽	15,4%△	21,6%▲	15,6%△	9,4%▽	49,0%▲	6,0%▽	35,5%▲	5,6%▽	3,9%▽	2,6%▽	14,8%△	8,9%▽	4,6%▽	14,0%△	7,9%▽
2s. Thuiswerk [N=61.568]																				
· 1 Ja, werkt ook of doorgaans thuis	36,0%	37,4%△	34,5%▽	10,0%▽	42,4%▲	36,5%	30,1%▽	17,6%▽	25,4%▽	26,6%▽	19,3%▽	20,0%▽	10,6%▽	71,3%▲	70,2%▲	41,2%△	60,9%▲	68,0%▲	32,6%▽	40,9%△
· 2 Nee	64,0%	62,6%▽	65,5%△	90,0%▲	57,6%▽	63,5%	69,9%△	82,4%▲	74,6%▲	73,4%▲	80,7%▲	80,0%▲	89,4%▲	28,7%▽	29,8%▽	58,8%▽	39,1%▽	32,0%▽	67,4%△	59,1%▽
2t. Hoeveel uur werkt u gemiddeld per week thuis voor uw werkgever? [Subgroep die (ook) thuis werkt] [N=20.268] [Range: 0-70]																				
- Gemiddelde	6,29	7,03▲	5,39▽	4,43▽	6,20▽	6,96△	7,43△	6,66	5,89▽	5,27▽	7,13△	5,94	4,81▽	8,73▲	8,00▲	6,91△	6,27	5,83▽	4,18▽	6,87△
2u. Telewerker (werkt ten minste een halve dag per week buiten de bedrijfsvestiging met toegang tot het ICT-systeem van het bedrijf) [N=61.505]																				
· % Ja	17,5%	20,2%△	14,6%▽	3,0%▽	21,0%▲	18,9%△	10,7%▽	5,1%▽	12,4%▽	15,9%▽	9,6%▽	10,8%▽	2,4%▽	43,8%▲	42,7%▲	22,0%△	36,4%▲	21,2%△	13,0%▽	18,0%
2v. Aantal jaren werkzaam bij huidige werkgever [N=61.008] [Range: 0-55]																				
- Gemiddelde	9,69	10,3△	9,03▽	1,75▽	8,82▽	18,8▲	17,5▲	9,17	12,1▲	11,6△	7,75▽	10,5△	4,42▽	7,58▽	11,2△	7,37▽	14,4▲	11,0△	10,4△	8,42▽
2w. Aantal jaren werkzaam in huidige functie [N=60.064] [Range: 0-54]																				
- Gemiddelde	7,50	7,66△	7,33▽	1,46▽	6,71▽	14,5▲	15,6▲	8,04	8,62△	10,9▲	6,34▽	9,11△	4,06▽	4,86▽	6,62▽	5,99▽	7,26	9,42▲	8,81△	6,68▽
UW BEDRIJF*																				
Bedrijfstak [SBI 2008] [N=62.602]																				
· 1 A. Landbouw, bosbouw en visserij	1,09%	1,30%△	0,86%▽	2,2%△	0,89%▽	0,81%▽	1,43%	100%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
· 2 B-E. Industrie (incl. delfstoffen/nuts/afval)	12,4%	18,0%▲	6,2%▽	6,7%▽	13,1%△	14,7%△	11,5%	--	100%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
· 3 F. Bouwnijverheid	4,4%	7,3%▲	1,13%▽	2,3%▽	4,6%△	5,4%△	4,4%	--	--	100%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
· 4 G. Groot- en detailhandel	16,9%	17,6%△	16,1%▽	35,7%▲	14,1%▽	10,5%▽	14,6%▽	--	--	--	100%	--	--	--	--	--	--	--	--	--
· 5 H. Vervoer en opslag	5,4%	7,8%▲	2,7%▽	3,2%▽	5,2%▽	7,2%△	13,3%▲	--	--	--	--	100%	--	--	--	--	--	--	--	--
· 6 I. Horeca	4,9%	4,4%▽	5,4%△	16,5%▲	2,9%▽	1,99%▽	2,7%▽	--	--	--	--	--	100%	--	--	--	--	--	--	--
· 7 J. Informatie en communicatie	3,5%	4,9%△	1,91%▽	1,95%▽	4,3%△	2,1%▽	1,37%▽	--	--	--	--	--	--	100%	--	--	--	--	--	--
· 8 K. Financiële instellingen	3,6%	4,1%△	3,1%▽	0,87%▽	4,4%△	3,2%▽	3,6%	--	--	--	--	--	--	100%	--	--	--	--	--	--
· 9 L-N. Zakelijke dienstverlening/ onroerend goed	14,0%	14,4%△	13,5%▽	12,8%▽	15,2%△	10,7%▽	16,0%△	--	--	--	--	--	--	--	--	100%	--	--	--	--
· 10 O/U. Openbaar bestuur	7,1%	7,8%△	6,3%▽	1,57%▽	7,6%△	10,1%△	5,7%▽	--	--	--	--	--	--	--	--	--	100%	--	--	--

* Een gedeelte van de variabelen in de NEA zijn opgenomen als achtergrondkenmerken, namelijk de modules persoonskenmerken, onderwijsniveau, dienstverband (deels), bedrijf (deels), beroep, regio en stedelijkheid. In dit hoofdstuk worden ook deze achtergrondkenmerken beschreven, om inzicht te geven in de samenstelling van de NEA-respons en bovendien een indruk te geven van de onderzoeksmogelijkheden van de NEA. Om de verdeling van werknemers in Nederland te beschrijven naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, behaald onderwijsniveau, arbeidsduur en de aard van de arbeidsrelatie, kan echter beter gebruik gemaakt worden van de Enquête Beroepsbevolking. Zie hiervoor [StatLine](#).

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
· 11 P. Onderwijs	6,9%	4,6%▼	9,4%▲	3,0%▼	7,2%▲	9,0%▲	7,8%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	100%	--	--	--
· 12 Q. Gezondheids- en welzijnszorg	16,7%	5,2%▼	29,4%▲	9,8%▼	17,5%▲	20,7%▲	12,5%▼	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	100%	--
· 13 R-T. Cultuur, sport en recreatie/overige dienstverlening	3,2%	2,5%▼	4,0%▲	3,5%	3,0%▼	3,5%	5,0%▲	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	100%
3c. Hoeveel personen werken er ongeveer in uw bedrijf of instelling? [N=62.370]																				
· 1 t/m 4 [1]	5,1%	5,1%	5,0%	4,9%	4,6%▼	5,4%▲	14,2%▲	12,2%▲	3,1%▼	7,1%▲	6,7%▲	2,6%▼	6,4%▲	3,7%▼	7,0%▲	9,3%▲	0,76%▼	1,11%▼	2,6%▼	11,8%▲
· 5 t/m 9 [2]	7,6%	6,8%▼	8,5%▲	10,6%▲	7,2%▼	6,0%▼	10,2%▲	14,8%▲	4,7%▼	7,7%	12,5%▲	4,9%▼	13,8%▲	6,2%▼	6,0%▼	9,3%▲	1,03%▼	3,1%▼	5,9%▼	14,7%▲
· 10 t/m 19 [3]	11,2%	10,2%▼	12,4%▲	17,0%▲	10,3%▼	9,6%▼	11,7%	18,4%▲	7,9%▼	12,5%▲	14,9%▲	6,5%▼	23,0%▲	10,3%	7,5%▼	12,2%▲	1,53%▼	11,5%	11,0%	13,9%▲
· 20 t/m 49 [4]	15,7%	15,5%	16,0%	22,6%▲	14,7%▼	13,6%▼	14,1%	24,3%▲	14,3%▼	19,1%▲	19,3%▲	13,1%▼	27,1%▲	16,1%	8,4%▼	16,6%▲	4,0%▼	23,3%▲	11,8%▼	16,6%▲
· 50 t/m 99 [5]	12,3%	13,0%▲	11,5%▼	15,3%▲	11,9%▼	11,3%▼	11,7%	12,2%	13,8%▲	15,2%▲	16,3%▲	13,5%▲	13,0%	13,1%	6,3%▼	12,1%	5,4%▼	13,0%	9,3%▼	14,6%▲
· 100 t/m 249 [6]	14,1%	15,1%▲	13,0%▼	14,1%	13,8%▼	15,2%▲	12,5%	7,2%▼	18,5%▲	16,2%▲	15,5%▲	16,8%▲	8,8%▼	14,0%	9,3%▼	12,8%▼	14,7%	17,4%▲	10,4%▼	13,6%
· 250 t/m 499 [7]	8,6%	8,4%	8,8%	5,5%▼	9,2%▲	9,6%▲	6,6%▼	2,9%▼	12,3%▲	7,1%▼	6,3%▼	9,9%▲	3,1%▼	7,8%	8,2%	7,6%▼	15,5%▲	6,8%▼	9,5%▲	5,6%▼
· 500 t/m 999 [8]	6,1%	5,8%▼	6,5%▲	2,5%▼	6,6%▲	7,8%▲	4,6%▼	4,8%	7,1%▲	3,3%▼	2,7%▼	6,5%	1,61%▼	6,1%	8,0%▲	4,9%▼	13,6%▲	5,2%▼	9,5%▲	3,0%▼
· 1.000 of meer [9]	19,3%	20,1%▲	18,3%▼	7,6%▼	21,7%▲	21,6%▲	14,4%▼	3,3%▼	18,3%▼	11,9%▼	5,6%▼	26,2%▲	3,1%▼	22,7%▲	39,2%▲	15,2%▼	43,5%▲	18,6%	30,1%▲	6,1%▼
- Gemiddelde	5,45	5,53▲	5,37▼	4,55▼	5,63▲	5,72▲	4,72▼	3,86▼	5,81▲	4,92▼	4,45▼	6,10▲	3,92▼	5,68▲	6,37▲	4,97▼	7,47▲	5,61▲	6,16▲	4,23▼
3c. Hoeveel personen werken er ongeveer in uw bedrijf of instelling? [N=62.370]																				
· 1 t/m 4 [1]	5,1%	5,1%	5,0%	4,9%	4,6%▼	5,4%▲	14,2%▲	12,2%▲	3,1%▼	7,1%▲	6,7%▲	2,6%▼	6,4%▲	3,7%▼	7,0%▲	9,3%▲	0,76%▼	1,11%▼	2,6%▼	11,8%▲
· 5 t/m 9 [2]	7,6%	6,8%▼	8,5%▲	10,6%▲	7,2%▼	6,0%▼	10,2%▲	14,8%▲	4,7%▼	7,7%	12,5%▲	4,9%▼	13,8%▲	6,2%▼	6,0%▼	9,3%▲	1,03%▼	3,1%▼	5,9%▼	14,7%▲
· 10 t/m 49 [3]	27,0%	25,7%▼	28,4%▲	39,5%▲	25,0%▼	23,2%▼	25,7%	42,7%▲	22,2%▼	31,5%▲	34,3%▲	19,6%▼	50,0%▲	26,5%	15,9%▼	28,8%▲	5,5%▼	34,7%▲	22,8%▼	30,7%▲
· 50 t/m 99 [4]	12,3%	13,0%▲	11,5%▼	15,3%▲	11,9%▼	11,3%▼	11,7%	12,2%	13,8%▲	15,2%▲	16,3%▲	13,5%▲	13,0%	13,1%	6,3%▼	12,1%	5,4%▼	13,0%	9,3%▼	14,6%▲
· 100 t/m 499 [5]	22,7%	23,5%▲	21,8%▼	19,6%▼	23,0%▲	24,7%▲	19,1%▼	10,1%▼	30,8%▲	23,3%	21,9%▼	26,7%▲	11,9%▼	21,8%	17,6%▼	20,4%▼	30,3%▲	24,3%▲	19,9%▼	19,2%▼
· 500 t/m 999 [6]	6,1%	5,8%▼	6,5%▲	2,5%▼	6,6%▲	7,8%▲	4,6%▼	4,8%	7,1%▲	3,3%▼	2,7%▼	6,5%	1,61%▼	6,1%	8,0%▲	4,9%▼	13,6%▲	5,2%▼	9,5%▲	3,0%▼
· 1.000 of meer [7]	19,3%	20,1%▲	18,3%▼	7,6%▼	21,7%▲	21,6%▲	14,4%▼	3,3%▼	18,3%▼	11,9%▼	5,6%▼	26,2%▲	3,1%▼	22,7%▲	39,2%▲	15,2%▼	43,5%▲	18,6%	30,1%▲	6,1%▼
- Gemiddelde	4,35	4,41▲	4,29▼	3,72▼	4,48▲	4,54▲	3,83▼	3,21▼	4,59▲	3,97▼	3,65▼	4,81▲	3,27▼	4,52▲	5,02▲	4,01▼	5,78▲	4,46▲	4,87▲	3,48▼
3d. Vonden in de afgelopen 12 maanden één of meer van de volgende veranderingen plaats in uw bedrijf (vestiging/locatie)? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=61.774]																				
· 1. Een grote reorganisatie	12,1%	12,9%▲	11,2%▼	7,2%▼	13,3%▲	12,5%	7,0%▼	3,6%▼	11,8%	4,6%▼	7,2%▼	11,6%	4,8%▼	17,7%▲	32,6%▲	9,4%▼	29,5%▲	7,2%▼	13,6%▲	9,7%▼
· 2. Overname door een andere organisatie	4,2%	4,8%▲	3,5%▼	3,2%▼	4,4%▲	4,4%	4,1%	3,0%	7,4%▲	4,2%	5,2%▲	4,7%	4,4%	8,0%▲	5,2%▲	4,8%▲	0,88%▼	1,06%▼	2,3%▼	2,4%▼
· 3. Overname van een andere organisatie	4,3%	5,3%▲	3,2%▼	1,95%▼	5,1%▲	3,6%▼	3,5%	2,1%▼	5,2%▲	5,6%▲	4,5%	5,0%▲	1,43%▼	13,3%▲	8,7%▲	6,0%▲	0,66%▼	0,77%▼	2,9%▼	2,2%▼
· 4. Inkrimping zonder gedwongen ontslagen	6,9%	6,3%▼	7,4%▲	4,8%▼	7,1%▲	8,1%▲	5,0%▼	2,1%▼	6,1%▼	3,5%▼	4,8%▼	6,7%	5,1%▼	6,7%	10,7%▲	5,0%▼	11,8%▲	9,0%▲	9,2%▲	6,0%
· 5. Inkrimping met gedwongen ontslagen	5,1%	5,4%▲	4,7%▼	2,2%▼	5,6%▲	6,1%▲	2,6%▼	0,93%▼	6,2%▲	3,5%▼	3,6%▼	3,7%▼	1,54%▼	11,6%▲	20,8%▲	4,8%	2,5%▼	3,7%▼	5,1%	4,5%
· 6. Fusie met een ander bedrijf	4,0%	3,6%▼	4,4%▲	1,75%▼	4,5%▲	4,1%	3,4%	2,4%▼	4,4%	2,8%▼	2,0%▼	2,5%▼	0,70%▼	7,2%▲	4,1%	3,2%▼	1,66%▼	4,3%	8,7%▲	2,4%▼
· 7. Uitbesteding van ondersteunende diensten	7,0%	8,0%▲	5,9%▼	3,5%▼	7,7%▲	8,0%▲	4,2%▼	1,91%▼	8,4%▲	5,4%▼	4,0%▼	7,4%	2,2%▼	10,8%▲	19,3%▲	6,6%	11,0%▲	4,1%▼	7,5%▲	6,0%
· 8. Verplaatsing van bedrijfsactiviteiten naar het buitenland	2,3%	3,2%▲	1,28%▼	0,84%▼	2,8%▲	1,90%▼	0,70%▼	0,81%▼	5,5%▲	0,94%▼	1,98%▼	3,3%▲	0,27%▼	9,0%▲	7,7%▲	2,7%▲	0,53%▼	0,14%▼	0,06%▼	0,48%▼
· 9. Automatisering van bedrijfsactiviteiten	10,1%	12,0%▲	8,0%▼	4,6%▼	11,4%▲	10,7%▲	6,4%▼	9,2%	12,4%▲	7,4%▼	7,8%▼	11,9%▲	2,5%▼	16,0%▲	33,0%▲	10,2%	13,4%▲	4,6%▼	8,2%▼	6,4%▼
· 10. Geen van deze	65,1%	63,5%▼	66,9%▲	77,6%▲	62,5%▼	62,3%▼	73,9%▲	80,0%▲	59,4%▼	74,9%▲	72,1%▲	65,2%	81,8%▲	51,3%▼	38,3%▼	67,7%▲	51,5%▼	73,7%▲	61,1%▼	72,5%▲

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
UW BEROEP*																				
Beroep (ISCO-08 major group) [N=62.175]																				
· 0 Beroepen bij de strijdkrachten	0,38%	0,65%△	0,09%▽	0,49%	0,43%△	0,15%▽	0,10%	0%	0%▽	0%▽	0,02%▽	0,21%	0%▽	0,10%▽	0%▽	0,06%▽	4,9%▲	0,01%▽	0,04%▽	0%▽
· 1 Leidinggevende functies	5,6%	7,8%▲	3,1%▼	0,77%▼	6,7%△	5,9%	5,6%	4,1%	6,4%△	7,2%△	5,8%	3,9%▽	6,3%	8,3%△	11,5%▲	6,7%△	5,0%	4,0%▽	2,7%▽	7,4%△
· 2 Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen	26,4%	26,2%	26,7%	9,9%▼	31,5%▲	24,1%▽	18,2%▽	6,7%▼	18,4%▼	11,1%▼	9,6%▼	7,4%▼	3,1%▼	63,3%▲	41,3%▲	29,7%△	36,7%▲	75,0%▲	29,9%△	24,8%
· 3 Technici en vakspecialisten	17,5%	15,3%▽	19,9%△	10,8%▼	19,0%△	18,5%△	14,1%▽	8,0%▼	15,5%▽	16,7%	11,5%▽	9,1%▼	7,8%▼	14,3%▽	26,6%▲	18,2%	25,3%▲	5,2%▼	30,8%▲	19,9%△
· 4 Administratief personeel	10,6%	8,2%▽	13,3%△	6,6%▽	10,9%△	12,8%△	11,1%	6,2%▽	11,4%△	13,4%△	10,2%	25,2%▲	4,6%▼	7,8%▼	14,7%△	13,7%△	12,1%△	5,9%▽	5,3%▼	11,4%
· 5 Dienstverlenend personeel en verkopers	18,1%	11,2%▼	25,8%▲	37,6%▲	14,2%▼	15,5%▽	16,4%	5,9%▼	6,0%▼	1,77%▼	35,0%▲	6,5%▼	55,4%▲	2,9%▼	3,6%▼	11,1%▼	11,6%▽	7,7%▼	26,0%▲	25,6%▲
· 6 Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers	1,00%	1,53%△	0,42%▽	1,40%△	0,89%▽	0,96%	1,73%△	35,5%▲	1,17%	0,15%▽	0,31%▽	0,09%▽	0,16%▽	0,11%▽	0,03%▽	2,1%△	0,97%	0,02%▽	0,06%▽	0,97%
· 7 Ambachtlieden	6,9%	12,2%▲	1,22%▼	6,3%▽	6,8%	8,0%△	7,5%	4,6%▽	20,6%▲	40,3%▲	8,3%△	3,1%▽	1,43%▼	1,45%▼	1,09%▼	4,0%▽	1,34%▼	0,81%▼	0,35%▼	3,0%▽
· 8 Bedieningspersoneel van machines en installaties, assembleurs	5,0%	8,5%▲	1,21%▼	3,0%▽	4,6%▽	7,0%△	16,1%▲	9,0%△	12,1%▲	6,1%△	3,1%▽	36,6%▲	1,06%▽	0,33%▼	0,46%▼	3,2%▽	0,75%▼	0,11%▼	0,16%▼	2,2%▽
· 9 Elementaire beroepen	8,3%	8,4%	8,2%	23,2%▲	5,0%▼	7,2%▽	9,1%	20,0%▲	8,4%	3,4%▽	16,2%▲	7,9%	20,2%▲	1,26%▼	0,77%▼	11,3%△	1,45%▼	1,18%▼	4,7%▽	4,6%▽
Beroepsniveau																				
(complexiteit en omvang van taken) [N=62.107]																				
· 1 Beroepsniveau 1: beroepen met eenvoudig en routinematig lichamelijk en handmatig werk met gebruik van handgereedschap	8,5%	8,8%△	8,2%▽	23,5%▲	5,2%▼	7,3%▽	9,2%	20,0%▲	8,4%	3,4%▽	16,3%▲	8,1%	20,2%▲	1,37%▼	0,77%▼	11,4%△	3,9%▽	1,19%▼	4,7%▽	4,6%▽
· 2 Beroepsniveau 2: beroepen met taken als het bedienen van machines en elektronische apparaten	41,9%	41,8%	42,0%	54,9%▲	37,6%▼	44,3%△	52,9%▲	61,2%▲	51,4%▲	61,6%▲	56,8%▲	71,4%▲	62,7%▲	12,7%▼	19,9%▼	34,1%▽	28,1%▼	14,5%▼	31,8%▼	43,3%
· 3 Beroepsniveau 3: beroepen met taken als het uitvoeren van complexe technische en praktische taken	18,3%	16,3%▽	20,5%△	11,2%▼	19,9%△	19,0%△	14,7%▽	8,2%▼	15,7%▽	16,7%▽	13,5%▽	9,2%▼	12,6%▽	14,5%▽	26,8%▲	18,7%	25,4%△	5,3%▼	30,9%▲	21,0%△
· 4 Beroepsniveau 4: beroepen met taken als het oplossen van ingewikkelde problemen en nemen van beslissingen	31,3%	33,2%△	29,3%▽	10,4%▼	37,3%▲	29,5%▽	23,2%▽	10,6%▼	24,5%▽	18,2%▼	13,4%▼	11,3%▼	4,5%▼	71,4%▲	52,5%▲	35,8%△	42,7%▲	79,0%▲	32,6%△	31,1%
Beroepindeling																				
(ROA-CBS 2014, 2 digits: beroepsklasse) [N=62.602]																				
· 1 Pedagogische beroepen	6,6%	3,7%▼	9,8%▲	4,2%▽	6,9%△	7,5%△	5,7%	0,45%▼	0,42%▼	0,31%▼	0,32%▼	0,49%▼	1,00%▼	0,56%▼	0,23%▼	1,14%▼	1,16%▼	68,6%▲	6,4%	9,3%△
· 2 Creatieve en taalkundige beroepen	1,16%	1,05%▽	1,29%△	0,97%	1,28%△	0,86%▽	1,44%	0%▽	1,25%	0,08%▽	1,10%	0,15%▽	0,52%▽	6,7%▲	0,90%	1,70%△	1,14%	0,80%▽	0,09%▽	4,1%▲
· 3 Commerciële beroepen	11,5%	9,4%▽	13,8%△	21,4%△	10,2%▽	7,7%▽	8,6%▽	5,5%▽	8,3%▽	3,4%▼	40,3%▲	2,4%▼	11,3%	11,3%	14,5%△	8,0%▽	2,7%▼	1,48%▼	1,05%▼	7,6%▽
· 4 Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	20,3%	17,4%▽	23,6%△	9,6%▼	22,4%△	22,4%△	19,6%	10,2%▽	17,8%▽	18,4%▽	14,4%▽	31,6%▲	7,3%▼	19,3%	49,0%▲	32,7%▲	33,7%▲	11,4%▼	10,4%▼	24,0%△
· 5 Managers	5,4%	7,5%▲	3,0%▼	0,75%▼	6,5%△	5,5%	5,3%	4,0%	6,3%△	7,2%△	5,8%△	3,9%▽	6,3%△	8,3%△	11,4%▲	6,5%△	2,8%▽	4,0%▽	2,6%▽	6,1%
· 6 Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	3,5%	4,2%△	2,6%▽	1,18%▽	3,9%△	4,0%△	4,0%	0%▽	0,81%▽	0,51%▽	0,25%▼	1,58%▼	0,29%▽	0,62%▽	3,3%	4,7%△	30,4%▲	0,61%▽	0,56%▽	4,0%
· 7 Technische beroepen	13,9%	22,8%▲	4,2%▼	9,8%▽	14,6%△	15,4%△	13,6%	13,1%	45,6%▲	57,4%▲	11,1%▽	5,8%▼	2,0%▼	4,0%▼	3,2%▼	13,9%	7,6%▽	3,1%▼	1,26%▼	6,1%▼
· 8 ICT beroepen	5,0%	7,9%▲	1,85%▼	2,00%▽	6,3%△	3,7%▽	1,27%▽	0,85%▼	4,1%▼	2,0%▽	2,3%▽	2,7%▽	0,49%▼	46,0%▲	13,2%▲	5,4%	7,5%△	2,3%▽	1,31%▼	4,0%▽
· 9 Agrarische beroepen	1,24%	1,77%△	0,65%▽	2,1%△	1,05%▽	1,08%	1,77%	47,0%▲	1,37%	0,22%▽	0,40%▽	0,12%▽	0,16%▽	0,11%▽	0,03%▽	2,4%△	0,99%	0,02%▽	0,08%▽	1,35%
· 10 Zorg en welzijn beroepen	14,5%	5,1%▼	24,8%▲	9,8%▽	15,4%△	15,9%△	9,8%▽	2,7%▼	2,2%▼	0,94%▼	4,0%▼	0,83%▼	1,57%▼	0,53%▼	1,92%▼	4,6%▼	8,4%▽	3,8%▼	68,8%▲	7,3%▼
· 11 Dienstverlenende beroepen	8,5%	6,0%▽	11,2%△	19,7%▲	5,8%▼	8,0%	10,1%△	3,9%▽	3,6%▽	1,12%▼	2,5%▼	4,9%▽	63,4%▲	1,03%▼	1,38%▼	12,9%△	1,48%▼	3,5%▼	6,9%▽	23,2%▲
· 12 Transport en logistiek beroepen	7,5%	11,8%▲	2,6%▼	16,9%▲	4,9%▼	6,9%▽	18,0%▲	10,4%△	6,1%▽	6,9%	16,5%▲	45,0%▲	4,2%▼	0,95%▼	0,66%▼	4,2%▽	1,50%▼	0,24%▼	0,24%▼	2,0%▼
· 13 Overig	1,05%	1,41%△	0,66%▽	1,52%△	0,98%▽	0,91%	0,86%	1,87%△	2,2%△	1,45%△	1,00%	0,58%▽	1,35%	0,51%▽	0,40%▽	1,85%△	0,62%▽	0,17%▽	0,31%▽	0,95%

* Een gedeelte van de variabelen in de NEA zijn opgenomen als achtergrondkenmerken, namelijk de modules persoonskenmerken, onderwijsniveau, dienstverband (deels), bedrijf (deels), beroep, regio en stedelijkheid. In dit hoofdstuk worden ook deze achtergrondkenmerken beschreven, om inzicht te geven in de samenstelling van de NEA-respons en bovendien een indruk te geven van de onderzoeksmogelijkheden van de NEA. Om de verdeling van werknemers in Nederland te beschrijven naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, behaald onderwijsniveau, arbeidsduur en de aard van de arbeidsrelatie, kan echter beter gebruik gemaakt worden van de Enquête Beroepsbevolking. Zie hiervoor [StatLine](#).

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-34	35-44	45-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create	
4b1. Geeft u in uw beroep of functie leiding aan medewerkers of personeel? [N=61.345]																					
· % Ja	26,7%	34,6%▲	18,0%▼	17,2%▼	29,8%▲	24,6%▼	19,6%▼	31,3%▲	30,2%▲	45,4%▲	28,7%▲	21,4%▼	33,6%▲	31,5%▲	26,6%	30,6%▲	22,4%▼	18,9%▼	16,4%▼	31,0%▲	
4b2. Aan hoeveel personen geeft u leiding? [Subgroep leidinggevenden] [N=16.200]																					
· 1 t/m 4 [1]	41,0%	39,9%▼	43,2%▲	55,1%▲	40,2%▼	35,5%▼	45,4%	40,1%	41,4%	49,8%▲	43,7%▲	34,3%▼	44,6%▲	39,3%	31,3%▼	49,2%▲	27,5%▼	36,3%▼	30,3%▼	44,0%	
· 5 t/m 9 [2]	24,3%	24,7%	23,5%	23,6%	24,4%	24,6%	22,0%	22,8%	26,2%▲	21,9%▼	24,6%	23,2%	22,4%	31,8%▲	24,4%	22,9%	25,6%	22,2%	24,3%	23,8%	
· 10 t/m 49 [3]	28,7%	29,1%▲	27,6%▼	19,1%▼	29,2%▲	32,2%▲	28,3%	31,5%	27,0%	24,3%▼	25,8%▼	32,9%▲	27,0%	25,8%	37,5%▲	23,7%▼	38,7%▲	35,8%▲	34,9%▲	26,4%	
· 50 t/m 99 [4]	3,5%	3,5%	3,4%	1,28%▼	3,7%▲	4,0%	2,7%	3,8%	3,6%	2,6%	3,1%	5,6%▲	4,1%	1,12%▼	4,0%	2,3%▼	3,7%	2,4%	6,4%▲	3,3%	
· 100 of meer [5]	2,6%	2,7%	2,3%	0,92%▼	2,6%	3,7%▲	1,63%	1,81%	1,82%▼	1,48%▼	2,7%	4,0%▲	1,96%	1,96%	2,8%	1,84%▼	4,5%▲	3,2%	4,1%▲	2,5%	
- Gemiddelde	2,02	2,04▲	1,98▼	1,69▼	2,04▲	2,16▲	1,93	2,05	1,98▼	1,84▼	1,97▼	2,22▲	1,96	1,95▼	2,23▲	1,85▼	2,32▲	2,14▲	2,30▲	1,96	
UW WERKOMSTANDIGHEDEN																					
· Gevaarlijk werk index [10 items; ten minste één 'vaak' of 'altijd'] [N=61.602]																					
· % Ten minste één gevaar 'vaak' of 'altijd'**	15,5%	20,5%▲	9,9%▼	18,1%▲	15,2%▼	14,5%▼	12,4%▼	20,6%▲	21,7%▲	26,5%▲	13,9%▼	34,6%▲	27,3%▲	2,6%▼	1,45%▼	11,6%▼	14,4%	4,1%▼	14,6%▼	10,2%▼	
5a. Moet u gevaarlijk werk doen? En zo ja, wat is of zijn dan de belangrijkste gevaren van uw werk? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=61.602]																					
· 1. N.v.t.: Geen gevaarlijk werk	69,0%	62,4%▼	76,4%▲	63,2%▼	69,9%▲	70,1%▲	76,1%▲	57,0%▼	60,0%▼	47,9%▼	72,8%▲	49,1%▼	54,2%▼	93,9%▲	95,3%▲	76,9%▲	72,1%▲	87,6%▲	60,7%▼	78,6%▲	
· 2. Vallen van hoogte	6,8%	11,7%▲	1,36%▼	5,3%▼	7,3%▲	6,5%	4,1%▼	10,7%▲	12,8%▲	37,7%▲	4,5%▼	12,3%▲	2,2%▼	1,24%▼	0,98%▼	6,5%	6,7%	1,32%▼	1,13%▼	4,7%▼	
· 3. Struikelen, uitglijden	13,8%	19,3%▲	7,6%▼	16,8%▲	13,2%▼	13,5%	10,0%▼	26,1%▲	22,8%▲	39,6%▲	12,7%▼	24,9%▲	24,6%▲	2,1%▼	1,55%▼	11,2%▼	9,8%▼	2,9%▼	7,5%▼	11,1%▼	
· 4. Bekneld raken	5,8%	10,0%▲	1,10%▼	4,6%▼	6,2%▲	5,6%	3,6%▼	13,4%▲	14,5%▲	19,9%▲	5,3%▼	13,2%▲	1,37%▼	0,63%▼	0,73%▼	4,2%▼	4,9%▼	0,55%▼	0,98%▼	3,4%▼	
· 5. Snijden, steken	10,4%	13,8%▲	6,6%▼	16,2%▲	9,9%▼	8,0%▼	4,3%▼	19,6%▲	18,3%▲	22,9%▲	12,7%▲	7,1%▼	26,0%▲	1,26%▼	0,82%▼	7,3%▼	7,3%▼	1,92%▼	7,1%▼	6,0%▼	
· 6. Botsen, aanrijdingen	7,6%	12,9%▲	1,79%▼	6,3%▼	7,8%	8,1%	9,9%▲	11,7%▲	11,2%▲	13,1%	8,2%▲	35,0%▲	3,8%▼	1,64%▼	1,31%▼	6,1%▼	9,1%▲	1,22%▼	1,69%▼	3,7%▼	
· 7. Ongeluk met gevaarlijke stoffen	6,2%	9,3%▲	2,9%▼	4,9%▼	6,9%▲	5,5%▼	3,1%▼	9,5%▲	14,3%▲	10,3%▲	4,4%▼	11,7%▲	3,7%▼	0,38%▼	0,46%▼	5,7%▼	6,8%	2,3%▼	4,8%▼	2,9%▼	
· 8. Confrontatie met geweld	8,6%	7,6%▼	9,8%▲	6,5%▼	9,3%▲	8,7%	4,9%▼	1,95%▼	1,89%▼	2,5%▼	3,6%▼	12,7%▲	5,5%▼	1,36%▼	1,22%▼	4,3%▼	20,0%▲	5,7%▼	24,1%▲	6,3%▼	
· 9. Verbranden	5,3%	7,2%▲	3,2%▼	9,4%▲	4,9%▼	3,7%▼	1,59%▼	2,3%▼	11,4%▲	9,1%▲	4,3%▼	4,0%▼	26,0%▲	0,41%▼	0,64%▼	3,6%▼	3,7%▼	1,49%▼	1,52%▼	3,3%▼	
· 10. Verstikking	1,87%	3,2%▲	0,39%▼	1,34%▼	2,1%▲	1,59%▼	0,60%▼	1,44%	5,5%▲	5,1%▲	0,81%▼	3,0%▲	0,56%▼	0,05%▼	0,04%▼	1,56%▼	3,2%▲	0,56%▼	0,71%▼	0,53%▼	
· 11. Een ander gevaar	7,0%	8,1%▲	5,7%▼	6,0%▼	7,5%▲	6,3%▼	3,7%▼	6,2%	8,6%▲	11,3%▲	4,5%▼	9,1%▲	3,8%▼	2,1%▼	1,21%▼	5,5%▼	9,3%▲	2,8%▼	11,7%▲	6,2%	
5b. Hoe vaak moet u de volgende soorten van gevaarlijk werk doen? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=61.602]																					
· 5b2. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij u kunt vallen van hoogte? [% 'vaak' of 'altijd']**	1,94%	3,4%▲	0,32%▼	1,31%▼	2,11%▲	2,06%	0,76%▼	2,09%	3,3%▲	12,4%▲	1,15%▼	5,6%▲	0,46%▼	0,25%▼	0,08%▼	1,85%	1,41%▼	0,19%▼	0,23%▼	0,80%▼	
· 5b3. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij u kunt struikelen of uitglijden? [% 'vaak' of 'altijd']**	5,7%	8,3%▲	2,9%▼	6,2%▲	5,7%	5,8%	4,0%▼	10,3%▲	9,6%▲	16,7%▲	4,4%▼	13,5%▲	10,8%▲	0,66%▼	0,26%▼	4,9%▼	4,4%▼	0,87%▼	2,7%▼	4,6%▼	
· 5b4. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij u kneld kunt raken? [% 'vaak' of 'altijd']**	1,84%	3,2%▲	0,36%▼	1,40%▼	2,01%▲	1,82%	0,31%▼	3,7%▲	4,9%▲	4,9%▲	1,60%▼	6,3%▲	0,54%▼	0,09%▼	0,05%▼	1,34%▼	1,15%▼	0,11%▼	0,22%▼	0,58%▼	
· 5b5. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij u zich kunt snijden of steken? [% 'vaak' of 'altijd']**	5,2%	6,7%▲	3,6%▼	8,0%▲	5,1%▼	3,8%▼	1,93%▼	8,9%▲	9,3%▲	10,6%▲	6,5%▲	3,3%▼	15,3%▲	0,62%▼	0,15%▼	3,4%▼	2,8%▼	0,74%▼	4,0%▼	2,48%▼	
· 5b6. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij botsingen of aanrijdingen kunnen voorkomen? [% 'vaak' of 'altijd']**	4,5%	7,7%▲	1,01%▼	3,4%▼	4,6%	5,0%▲	6,0%▲	4,6%	5,8%▲	6,7%▲	4,6%	25,5%▲	2,00%▼	1,04%▼	0,84%▼	3,5%▼	5,4%▲	0,73%▼	0,93%▼	1,80%▼	

** Dit cijfer is aangepast ten opzichte van een eerdere versie van de publicatie: het volledige erratum vindt u hier: www.monitorarbeid.nl/NEA en www.cbs.nl/nlnl/publicatie/2019/15/nationale-enquete-arbeidsomstandigheden-2018

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
· 5b7. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij u een ongeluk kunt krijgen met gevaarlijke stoffen? [% 'vaak' of 'altijd']**	2,21%	3,3%△	0,95%▽	1,75%▽	2,50%△	1,77%▽	0,97%▽	2,7%	5,7%▲	3,1%△	1,46%▽	5,1%▲	1,16%▽	0,13%▽	0%▽	2,00%	1,88%	0,72%▽	1,64%▽	0,64%▽
· 5b8. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij er een confrontatie kan ontstaan met geweld? [% 'vaak' of 'altijd']**	2,6%	2,6%	2,5%	1,86%▽	2,9%△	2,24%▽	1,20%▽	0,35%▽	0,51%▽	0,49%▽	1,02%▽	5,6%△	1,73%▽	0,18%▽	0,17%▽	1,32%▽	8,5%▲	1,15%▽	6,0%▲	1,50%▽
· 5b9. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij u zich kunt verbranden? [% 'vaak' of 'altijd']**	2,6%	3,2%△	1,82%▽	5,1%△	2,27%▽	1,62%▽	0,66%▽	0,80%▽	5,1%△	3,4%△	1,97%▽	1,89%▽	16,6%▲	0,10%▽	0,04%▽	1,55%▽	1,36%▽	0,49%▽	0,62%▽	1,62%▽
· 5b10. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij verstikking kan voorkomen? [% 'vaak' of 'altijd']**	0,45%	0,75%△	0,12%▽	0,43%	0,50%△	0,36%	0%▽	0%	1,32%△	1,04%△	0,21%▽	1,03%△	0,13%▽	0,05%▽	0%▽	0,33%	0,75%△	0,19%▽	0,16%▽	0,16%▽
· 5b11. Hoe vaak doet u gevaarlijk werk waarbij er een ander gevaar speelt? [% 'vaak' of 'altijd']**	2,6%	3,2%△	1,84%▽	1,81%▽	3,0%△	2,05%▽	1,01%▽	2,02%	3,3%△	4,7%△	1,27%▽	4,2%△	1,31%▽	0,90%▽	0,24%▽	2,20%▽	3,9%△	0,88%▽	4,1%△	2,37%
· Geen van bovenstaande**	84,5%	79,5%▼	90,1%▲	81,9%▽	84,8%△	85,5%△	87,6%△	79,4%▽	78,3%▽	73,5%▼	86,1%△	65,4%▼	72,7%▽	97,4%▲	98,6%▲	88,4%△	85,6%	95,9%▲	85,4%△	89,8%△
· Fysiek belastend/zwaar werk ('kracht', 'trilling', 'houding' en/of 'herhaling') [N=62.573]																				
· % Ten minste één 'ja, regelmatig'	41,4%	42,1%△	40,6%▽	55,7%▲	38,1%▽	42,0%	31,5%▼	60,2%▲	48,5%△	51,8%▲	50,7%▲	56,3%▲	54,7%▲	22,5%▼	21,1%▼	34,3%▽	27,3%▼	15,8%▼	45,8%△	37,6%▽
5c1. Doet u werk waarbij u veel kracht moet zetten? [N=61.946]																				
· 1 Ja, regelmatig	20,1%	22,2%△	17,9%▽	28,9%▲	18,7%▽	18,5%▽	12,5%▽	31,9%▲	24,8%△	33,8%▲	27,3%▲	28,0%▲	24,7%△	2,4%▼	1,28%▼	13,3%▽	6,8%▼	4,0%▼	28,0%▲	14,7%▽
· 2 Ja, soms	20,3%	21,1%△	19,4%▽	33,3%▲	17,2%▼	19,7%	21,4%	34,3%▲	24,7%△	21,2%	28,6%▲	21,8%△	37,6%▲	6,4%▼	4,0%▼	14,6%▽	9,3%▼	11,6%▼	21,4%△	21,0%
· 3 Nee	59,5%	56,7%▽	62,7%△	37,8%▼	64,0%▲	61,8%△	66,2%△	33,8%▼	50,5%▼	45,0%▼	44,2%▼	50,2%▼	37,7%▼	91,3%▲	94,7%▲	72,0%▲	83,9%▲	84,3%▲	50,6%▼	64,3%△
5c2. Maakt u bij uw werk gebruik van een gereedschap, apparaat of voertuig dat trillingen of schudden veroorzaakt? [N=62.166]																				
· 1 Ja, regelmatig	8,6%	13,7%▲	3,0%▼	9,3%△	8,5%	8,8%	6,6%▽	17,9%▲	15,6%▲	27,6%▲	9,7%△	21,8%▲	6,2%▽	0,80%▼	1,01%▼	6,6%▽	5,0%▽	1,62%▼	3,2%▼	5,4%▽
· 2 Ja, soms	8,5%	12,8%▲	3,8%▼	11,2%△	7,8%▽	8,9%	8,5%	21,7%▲	16,5%▲	22,4%▲	9,9%△	11,4%△	8,3%	1,64%▼	1,43%▼	6,8%▽	4,8%▽	3,2%▼	4,2%▽	7,6%
· 3 Nee	82,8%	73,5%▼	93,2%▲	79,6%▽	83,7%△	82,3%	84,9%△	60,4%▼	67,9%▼	50,0%▼	80,4%▽	66,9%▼	85,4%△	97,6%▲	97,6%▲	86,6%△	90,2%▲	95,1%▲	92,5%▲	87,0%△
5c3. Doet u werk in een ongemakkelijke werkhouding? [N=62.164]																				
· 1 Ja, regelmatig	10,7%	11,3%△	10,1%▽	9,5%▽	10,9%△	11,5%△	6,6%▽	17,1%▲	13,6%△	22,0%▲	10,0%▽	10,9%	9,2%▽	2,9%▼	1,65%▼	7,6%▽	5,4%▽	3,8%▼	17,8%▲	10,0%
· 2 Ja, soms	25,8%	25,4%▽	26,2%△	29,3%△	24,8%▽	27,0%△	20,1%▽	36,4%▲	28,6%△	31,0%△	27,4%△	29,1%△	27,4%△	11,6%▼	7,8%▼	18,7%▽	17,0%▼	20,2%▽	37,3%▲	25,5%
· 3 Nee	63,5%	63,3%	63,7%	61,2%▽	64,3%△	61,5%▽	73,3%▲	46,5%▼	57,9%▽	47,0%▼	62,6%▽	60,0%▽	63,5%	85,5%▲	90,6%▲	73,7%▲	77,5%▲	76,0%▲	44,9%▼	64,6%
5c4. Doet u werk waarbij u herhalende bewegingen moet maken? [N=62.223]																				
· 1 Ja, regelmatig	33,1%	32,7%▽	33,6%△	44,8%▲	30,0%▽	34,7%△	26,2%▽	52,3%▲	39,0%△	39,2%△	41,0%▲	44,3%▲	46,7%▲	20,4%▼	20,0%▼	29,4%▽	22,6%▼	11,9%▼	32,5%	31,0%▽
· 2 Ja, soms	21,2%	22,7%△	19,6%▽	26,5%△	20,2%▽	20,6%	18,3%▽	25,6%△	23,5%△	26,2%△	23,0%△	22,6%△	27,6%△	15,4%▽	14,1%▽	19,0%▽	17,4%▽	16,1%▽	22,1%△	21,9%
· 3 Nee	45,7%	44,6%▽	46,8%△	28,7%▼	49,8%▲	44,7%▽	55,5%▲	22,1%▼	37,5%▽	34,7%▼	36,0%▼	33,2%▼	25,7%▼	64,2%▲	65,9%▲	51,6%△	60,0%▲	72,0%▲	45,3%	47,1%
5c5. Is er op uw werkplek zoveel lawaai, dat u hard moet praten om u verstaanbaar te maken? [N=62.282]																				
· 1 Ja, regelmatig	7,5%	10,8%▲	4,0%▼	7,1%	7,6%	8,1%△	4,6%▽	12,6%△	20,4%▲	15,7%▲	5,6%▽	11,5%△	8,5%△	1,77%▼	1,74%▼	5,5%▽	3,7%▽	5,6%▽	2,5%▼	7,3%
· 2 Ja, soms	18,4%	21,9%△	14,6%▽	20,7%△	17,7%▽	19,5%△	14,9%▽	30,0%▲	25,7%▲	35,7%▲	16,5%▽	24,7%△	26,0%▲	8,6%▼	8,0%▼	14,9%▽	16,2%▽	21,4%△	12,2%▽	19,9%
· 3 Nee	74,0%	67,3%▼	81,4%▲	72,1%▽	74,7%△	72,4%▽	80,5%△	57,5%▼	53,9%▼	48,5%▼	77,8%▲	63,7%▼	65,6%▼	89,7%▲	90,3%▲	79,6%△	80,1%△	73,0%	85,3%▲	72,7%

** Dit cijfer is aangepast ten opzichte van een eerdere versie van de publicatie: het volledige erratum vindt u hier: www.monitorarbeid.nl/NEA en www.cbs.nl/nlnl/publicatie/2019/15/nationale-enquete-arbeidsomstandigheden-2018

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
5d1. Werkt u met water of waterige oplossingen? [N=61.784]																				
· 1 Nooit	69,8%	70,8%Δ	68,8%▽	58,0%▼	72,4%Δ	70,7%Δ	73,2%Δ	44,1%▼	65,0%▽	60,7%▼	72,7%Δ	83,9%▲	32,1%▼	95,2%▲	94,1%▲	74,5%Δ	88,5%▲	85,2%▲	52,7%▼	66,5%▽
· 2 Soms	14,6%	16,3%Δ	12,8%▽	21,1%▲	13,3%▽	13,7%▽	12,9%	34,9%▲	19,2%Δ	24,0%▲	17,6%Δ	10,0%▽	25,1%▲	1,50%▼	2,3%▼	9,5%▽	6,5%▼	9,0%▽	18,6%Δ	12,5%▽
· 3 Vaak	8,8%	7,4%▽	10,2%Δ	11,2%Δ	8,2%▽	8,8%	7,5%	13,0%Δ	8,8%	10,7%Δ	6,0%▽	3,1%▼	22,3%▲	0,75%▼	0,86%▼	6,4%▽	2,3%▼	3,1%▼	18,7%▲	10,9%Δ
· 4 Altijd	6,8%	5,5%▽	8,2%Δ	9,6%Δ	6,1%▽	6,9%	6,3%	7,9%	6,9%	4,6%▽	3,7%▽	3,0%▽	20,6%▲	2,5%▽	2,7%▽	9,6%Δ	2,7%▽	2,7%▽	9,9%Δ	10,0%Δ
- Gemiddelde	1,53	1,48▽	1,58Δ	1,72▲	1,48▽	1,52	1,47▽	1,85▲	1,58Δ	1,59Δ	1,41▽	1,25▼	2,31▲	1,11▼	1,12▼	1,51	1,19▼	1,23▼	1,86▲	1,64Δ
· Stoffen ['stoffen op huid', 'ademt stoffen in' en/of 'contact besmettelijke stoffen'] [N=62.434]																				
· % Ten minste één 'vaak' of 'altijd'	16,2%	16,6%Δ	15,8%▽	18,8%Δ	16,1%	15,1%▽	11,4%▽	19,1%Δ	21,8%Δ	22,1%Δ	13,0%▽	17,6%Δ	23,7%▲	3,2%▼	3,3%▼	13,6%▽	7,4%▼	9,7%▽	25,2%▲	16,3%
5d2. Krijgt u tijdens uw werk stoffen op uw huid? [N=62.077]																				
· 1 Nooit	70,8%	70,4%▽	71,3%Δ	61,4%▼	72,3%Δ	72,9%Δ	78,0%Δ	53,9%▼	61,8%▼	55,6%▼	70,9%	82,3%▲	51,9%▼	95,4%▲	94,7%▲	76,5%Δ	87,9%▲	82,4%▲	57,0%▼	72,1%
· 2 Soms	20,2%	20,8%Δ	19,4%▽	26,7%Δ	18,9%▽	19,1%▽	17,0%▽	36,0%▲	25,9%Δ	31,4%▲	21,4%Δ	13,5%▽	28,5%▲	2,1%▼	2,7%▼	14,2%▽	9,2%▼	13,8%▽	30,8%▲	17,0%▽
· 3 Vaak	5,4%	5,4%	5,4%	7,6%Δ	5,1%▽	4,8%▽	1,76%▽	6,5%	7,4%Δ	9,9%▲	5,2%	2,5%▽	12,1%▲	0,26%▼	0,39%▼	4,2%▽	1,16%▼	1,81%▼	8,0%Δ	6,7%Δ
· 4 Altijd	3,6%	3,4%▽	3,9%Δ	4,2%Δ	3,6%	3,2%▽	3,2%	3,5%	4,9%Δ	3,0%	2,6%▽	1,71%▽	7,4%▲	2,3%▽	2,2%▽	5,0%Δ	1,68%▽	2,0%▽	4,2%Δ	4,2%
- Gemiddelde	1,42	1,42	1,42	1,55▲	1,40▽	1,38▽	1,30▽	1,60▲	1,55▲	1,60▲	1,39▽	1,24▼	1,75▲	1,10▼	1,10▼	1,38▽	1,17▼	1,23▼	1,59▲	1,43
5d3. Ademt u tijdens het werk stoffen in? [N=62.173]																				
· 1 Nooit	75,0%	65,9%▼	85,1%▲	78,4%Δ	74,6%▽	73,4%▽	75,7%	54,1%▼	53,6%▼	43,5%▼	77,3%Δ	60,0%▼	77,9%Δ	94,1%▲	94,0%▲	77,7%Δ	81,8%Δ	88,9%▲	82,5%▲	79,1%Δ
· 2 Soms	16,8%	22,7%▲	10,3%▼	14,3%▽	16,9%	18,6%Δ	17,1%	34,3%▲	29,2%▲	38,6%▲	15,5%▽	25,5%▲	15,4%▽	3,1%▼	3,2%▼	14,6%▽	13,8%▽	7,9%▽	13,1%▽	13,0%▽
· 3 Vaak	4,6%	6,8%▲	2,3%▼	4,0%▽	4,8%Δ	4,7%	3,2%▽	7,4%Δ	9,9%▲	13,8%▲	4,2%▽	8,5%Δ	3,8%▽	0,38%▼	0,63%▽	3,7%▽	2,3%▽	1,09%▽	2,6%▽	4,8%
· 4 Altijd	3,5%	4,6%Δ	2,3%▽	3,2%	3,6%Δ	3,3%	4,1%	4,3%	7,3%▲	4,1%	3,0%▽	6,0%Δ	2,9%	2,4%▽	2,2%▽	4,0%Δ	2,1%▽	2,1%▽	1,88%▽	3,1%
- Gemiddelde	1,37	1,50▲	1,22▼	1,32▽	1,38Δ	1,38	1,36	1,62▲	1,71▲	1,78▲	1,33▽	1,61▲	1,32▽	1,11▼	1,11▼	1,34▽	1,25▽	1,16▼	1,24▼	1,32▽
5d4. Komt u in contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materiaal? [N=62.206]																				
· 1 Nooit	73,9%	80,9%▲	66,0%▼	73,9%	74,4%Δ	71,1%▽	80,1%Δ	77,8%Δ	86,6%▲	86,1%▲	83,1%▲	78,6%Δ	77,2%Δ	93,9%▲	93,8%▲	84,6%▲	77,1%Δ	67,2%▽	32,6%▼	75,3%
· 2 Soms	19,9%	14,5%▼	25,7%▲	19,2%	19,2%▽	23,5%Δ	15,3%▽	16,8%▽	10,6%▼	11,9%▼	13,1%▼	17,1%▽	18,2%▽	3,7%▼	4,0%▼	10,9%▼	18,4%▽	26,1%Δ	49,8%▲	19,5%
· 3 Vaak	3,9%	2,5%▼	5,5%Δ	4,2%	4,0%Δ	3,5%▽	2,2%▽	2,8%	1,30%▽	1,26%▽	2,2%▽	2,5%▽	2,7%▽	0,14%▼	0,19%▼	2,00%▽	2,4%▽	3,6%	13,2%▲	3,3%
· 4 Altijd	2,4%	2,1%▽	2,7%Δ	2,7%Δ	2,4%	1,97%▽	2,4%	2,6%	1,49%▽	0,80%▽	1,64%▽	1,84%▽	1,98%	2,2%	2,0%	2,5%	2,1%	3,1%Δ	4,4%Δ	1,97%
- Gemiddelde	1,35	1,26▼	1,45▲	1,36	1,34	1,36Δ	1,27▽	1,30	1,18▼	1,17▼	1,22▼	1,28▼	1,29▼	1,11▼	1,10▼	1,22▼	1,29▽	1,43Δ	1,89▲	1,32
· Autonomie [schaal: 1=nee - 3=regelmatig; 6 items; incl. 'Werktijden bepalen'] [N=62.220] [Range: 1-3]																				
- Gemiddelde	2,35	2,42▲	2,27▼	2,12▼	2,39▲	2,39Δ	2,46▲	2,27▽	2,38Δ	2,47▲	2,27▽	2,19▼	2,16▼	2,62▲	2,60▲	2,43Δ	2,59▲	2,22▼	2,23▼	2,41Δ
· Autonomie [schaal: 1=nee - 3=regelmatig; 5 items; excl. 'Werktijden bepalen'] [N=62.221] [Range: 1-3]																				
- Gemiddelde	2,46	2,53▲	2,38▼	2,19▼	2,51▲	2,52Δ	2,55Δ	2,38▽	2,52Δ	2,65▲	2,39▽	2,31▼	2,24▼	2,71▲	2,67▲	2,53Δ	2,66▲	2,35▼	2,36▼	2,52Δ
· Autonomie [>=2,5 op schaal 1=nee - 3=regelmatig; 5 items; excl. 'Werktijden bepalen'] [N=62.221]																				
· % Regelmatig	55,9%	62,1%▲	49,1%▼	30,1%▼	60,3%▲	61,8%Δ	65,9%▲	48,2%▽	61,8%Δ	71,8%▲	49,9%▽	44,5%▼	36,6%▼	77,1%▲	75,0%▲	62,2%Δ	72,8%▲	46,3%▼	45,2%▼	61,4%Δ

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
5e1. Kunt u zelf beslissen hoe u uw werk uitvoert? [N=62.131]																				
· 1 Ja, regelmatig	60,1%	65,6%▲	54,1%▼	34,3%▼	64,0%▲	67,7%△	70,6%▲	52,6%▼	63,6%△	73,1%▲	52,6%▼	53,4%▼	41,7%▼	75,3%▲	72,9%▲	64,0%△	72,5%▲	64,8%△	52,4%▼	66,1%△
· 2 Ja, soms	27,3%	24,6%▼	30,3%△	43,8%▲	25,7%▼	19,8%▼	16,2%▼	30,3%	24,4%▼	21,1%▼	30,8%△	26,1%	37,3%▲	20,2%▼	19,8%▼	24,2%▼	21,0%▼	27,9%	33,5%△	24,3%▼
· 3 Nee	12,5%	9,8%▼	15,6%△	21,9%▲	10,2%▼	12,5%	13,2%	17,1%△	12,0%	5,8%▼	16,6%△	20,5%▲	21,0%▲	4,5%▼	7,3%▼	11,8%▼	6,5%▼	7,3%▼	14,1%△	9,5%▼
5e2. Bepaalt u zelf de volgorde van uw werkzaamheden? [N=62.062]																				
· 1 Ja, regelmatig	61,2%	64,0%△	58,1%▼	35,0%▼	65,6%▲	67,8%△	66,8%△	46,5%▼	63,7%△	71,7%▲	55,6%▼	46,4%▼	44,3%▼	75,8%▲	78,2%▲	66,8%△	75,8%▲	60,9%	54,8%▼	65,3%△
· 2 Ja, soms	24,1%	22,7%▼	25,7%△	36,9%▲	22,8%▼	18,7%▼	15,8%▼	24,2%	22,0%▼	20,9%▼	26,1%△	24,0%	32,6%▲	18,1%▼	15,1%▼	21,1%▼	17,6%▼	26,4%△	30,3%△	21,4%▼
· 3 Nee	14,7%	13,3%▼	16,2%△	28,1%▲	11,6%▼	13,4%▼	17,4%△	29,3%▲	14,3%	7,5%▼	18,3%△	29,7%▲	23,1%▲	6,1%▼	6,7%▼	12,1%▼	6,7%▼	12,7%▼	14,8%	13,3%
5e3. Kunt u zelf uw werktempo regelen? [N=61.921]																				
· 1 Ja, regelmatig	56,1%	61,1%▲	50,6%▼	37,3%▼	58,3%△	63,2%△	70,2%▲	60,8%△	62,6%△	65,9%▲	53,9%▼	51,2%▼	40,3%▼	71,6%▲	69,9%▲	61,7%△	67,6%▲	48,4%▼	43,8%▼	58,7%△
· 2 Ja, soms	29,0%	27,3%▼	30,9%△	39,8%▲	28,6%▼	22,3%▼	16,9%▼	26,0%	26,7%▼	26,8%▼	30,0%△	29,3%	35,2%△	21,9%▼	21,9%▼	26,3%▼	24,5%▼	31,8%△	35,0%△	26,6%▼
· 3 Nee	14,9%	11,6%▼	18,5%△	22,9%▲	13,1%▼	14,5%	12,8%▼	13,1%	10,7%▼	7,3%▼	16,1%△	19,5%△	24,5%▲	6,5%▼	8,3%▼	12,0%▼	7,9%▼	19,8%△	21,1%▲	14,7%
5e4. Moet u in uw werk zelf oplossingen bedenken om bepaalde dingen te doen? [N=61.993]																				
· 1 Ja, regelmatig	67,5%	71,6%△	62,9%▼	42,6%▼	73,0%▲	70,2%△	64,5%▼	52,3%▼	67,5%	79,5%▲	57,3%▼	56,8%▼	48,1%▼	85,6%▲	78,3%▲	68,7%△	79,9%▲	77,0%▲	67,5%	71,9%△
· 2 Ja, soms	27,6%	24,1%▼	31,5%△	46,1%▲	23,6%▼	25,7%▼	27,4%	33,3%△	25,9%▼	19,2%▼	35,1%▲	35,5%△	43,3%▲	13,2%▼	19,6%▼	25,7%▼	18,6%▼	21,2%▼	29,5%△	24,5%▼
· 3 Nee	4,9%	4,3%▼	5,6%△	11,3%▲	3,4%▼	4,1%▼	8,1%△	14,4%▲	6,6%△	1,32%▼	7,6%△	7,7%△	8,6%△	1,27%▼	2,0%▼	5,6%△	1,51%▼	1,78%▼	3,0%▼	3,6%▼
5e5. Kunt u verlof opnemen wanneer u dat wilt? [N=62.104]																				
· 1 Ja, regelmatig	50,4%	56,4%▲	43,8%▼	43,9%▼	50,7%△	53,1%△	65,0%▲	60,2%△	59,2%▲	61,6%▲	49,3%▼	44,4%▼	42,9%▼	69,4%▲	66,5%▲	57,7%△	66,6%▲	21,2%▼	36,7%▼	53,3%△
· 2 Ja, soms	32,4%	30,9%▼	34,1%△	40,2%△	32,1%▼	28,0%▼	21,9%▼	29,2%	30,2%▼	32,1%	36,0%△	36,0%△	39,0%△	24,2%▼	25,4%▼	30,7%▼	24,6%▼	23,3%▼	39,6%△	31,7%
· 3 Nee	17,1%	12,7%▼	22,1%▲	15,9%▼	17,1%	18,9%△	13,0%▼	10,6%▼	10,6%▼	6,3%▼	14,7%▼	19,6%△	18,0%	6,4%▼	8,1%▼	11,5%▼	8,8%▼	55,5%▲	23,7%▲	15,0%▼
5e6. Kunt u zelf bepalen op welke tijden u werkt? [N=62.128]																				
· 1 Ja, regelmatig	26,0%	28,8%△	22,9%▼	24,0%▼	25,8%	26,4%	40,8%▲	26,3%	22,7%▼	19,8%▼	21,1%▼	20,2%▼	22,1%▼	43,7%▲	49,1%▲	32,7%△	46,9%▲	16,0%▼	18,3%▼	29,2%△
· 2 Ja, soms	25,7%	25,9%	25,4%	29,7%△	26,2%△	20,9%▼	19,7%▼	24,0%	23,0%▼	21,4%▼	27,0%△	21,3%▼	30,0%△	32,5%△	28,4%△	27,4%△	28,7%△	23,2%▼	23,2%▼	29,2%△
· 3 Nee	48,3%	45,3%▼	51,7%△	46,3%▼	48,0%▼	52,6%△	39,5%▼	49,8%	54,3%△	58,8%▲	51,8%△	58,4%▲	47,9%	23,8%▼	22,6%▼	40,0%▼	24,4%▼	60,8%▲	58,4%▲	41,6%▼
· Kwantitatieve taakeisen ('werkdruk') [schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.374] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	2,37	2,34▼	2,40△	2,24▼	2,42▲	2,35▼	1,96▼	2,27▼	2,30▼	2,37	2,35▼	2,26▼	2,51▲	2,34▼	2,44△	2,39△	2,32▼	2,45△	2,43△	2,29▼
· Kwantitatieve taakeisen ('werkdruk') [≥=2.5 op schaal 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.374]																				
· % Vaak of altijd	38,1%	35,9%▼	40,6%△	29,4%▼	41,3%△	37,1%▼	19,6%▼	31,6%▼	33,7%▼	38,5%	36,0%▼	32,1%▼	45,7%△	35,4%▼	41,3%△	39,0%	33,7%▼	44,3%△	43,0%△	33,3%▼

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
5f1. Moet u erg snel werken? [N=62.330]																				
· 1 Nooit	8,0%	8,0%	8,0%	8,4%	7,1%▽	9,1%△	22,5%▲	10,6%△	10,2%△	6,7%▽	7,7%	10,9%△	3,6%▽	7,9%	6,3%▽	8,3%	6,4%▽	9,9%△	6,9%▽	10,1%△
· 2 Soms	55,6%	57,3%△	53,8%▽	57,6%△	55,0%▽	56,3%	56,3%	55,5%	58,2%△	57,1%	54,7%▽	56,2%	44,6%▼	58,3%△	52,8%▽	54,1%▽	63,6%△	57,4%△	53,9%▽	59,5%△
· 3 Vaak	29,1%	27,6%▽	30,7%△	27,4%▽	30,4%△	27,5%▽	16,9%▼	24,2%▽	25,0%▽	29,7%	29,7%	25,3%▽	36,9%△	27,2%▽	32,8%△	29,0%	26,1%▽	27,3%▽	33,1%△	24,8%▽
· 4 Altijd	7,3%	7,1%▽	7,5%△	6,6%▽	7,6%△	7,2%	4,3%▽	9,7%△	6,6%▽	6,4%	7,9%△	7,6%	14,8%▲	6,7%	8,1%	8,7%△	3,9%▽	5,4%▽	6,1%▽	5,5%▽
- Gemiddelde	2,36	2,34▽	2,38△	2,32▽	2,38△	2,33▽	2,03▼	2,33	2,28▽	2,36	2,38△	2,30▽	2,63▲	2,33	2,43△	2,38△	2,28▽	2,28▽	2,39△	2,26▽
5f2. Moet u heel veel werk doen? [N=62.224]																				
· 1 Nooit	6,2%	6,5%△	5,8%▽	9,8%△	4,5%▽	6,5%	22,6%▲	10,4%△	7,0%△	5,7%	7,2%△	9,9%△	5,4%	6,5%	5,4%	6,4%	4,7%▽	4,3%▽	4,3%▽	7,9%△
· 2 Soms	47,5%	49,2%△	45,7%▽	56,6%▲	45,1%▽	47,3%	52,1%△	51,6%△	49,9%△	46,1%	50,4%△	51,3%△	47,2%	50,8%△	44,8%▽	46,4%▽	50,9%△	39,4%▽	43,6%▽	51,8%△
· 3 Vaak	35,2%	33,7%▽	36,9%△	27,5%▽	37,8%△	34,7%	20,0%▼	26,5%▽	32,4%▽	37,7%△	32,4%▽	30,0%▽	35,5%	31,9%▽	37,3%△	34,8%	36,0%	39,6%△	41,3%△	30,4%▽
· 4 Altijd	11,1%	10,7%▽	11,6%△	6,1%▽	12,5%△	11,4%	5,3%▽	11,4%	10,7%	10,4%	10,1%▽	8,8%▽	11,8%	10,9%	12,5%△	12,4%△	8,5%▽	16,7%△	10,8%	9,9%
- Gemiddelde	2,51	2,49▽	2,54△	2,30▼	2,58▲	2,51	2,08▼	2,39▽	2,47▽	2,53	2,45▽	2,38▽	2,54	2,47▽	2,57△	2,53△	2,48▽	2,69▲	2,59△	2,42▽
5f3. Moet u extra hard werken? [N=61.938]																				
· 1 Nooit	13,3%	13,8%△	12,7%▽	18,5%△	10,7%▼	14,5%△	39,7%▲	21,1%▲	16,6%△	12,3%	14,9%△	18,6%△	10,6%▽	13,0%	10,2%▽	14,0%△	11,7%▽	10,0%▽	10,0%▽	14,2%
· 2 Soms	56,2%	57,8%△	54,3%▽	58,5%△	55,9%▽	56,6%	46,0%▼	55,2%	57,9%△	58,3%△	56,6%	56,5%	52,7%▽	57,5%	56,3%	55,3%	62,6%△	50,7%▽	54,3%▽	59,0%△
· 3 Vaak	23,7%	22,0%▽	25,6%△	18,9%▽	25,8%△	22,4%▽	11,2%▼	16,8%▽	19,9%▽	23,1%	21,8%▽	19,3%▽	27,2%△	23,3%	25,7%△	23,2%	20,9%▽	29,2%△	29,2%△	20,8%▽
· 4 Altijd	6,8%	6,4%▽	7,3%△	4,2%▽	7,7%△	6,5%	3,1%▽	6,9%	5,6%▽	6,3%	6,8%	5,6%▽	9,5%△	6,2%	7,8%	7,6%△	4,8%▽	10,0%△	6,5%	6,0%
- Gemiddelde	2,24	2,21▽	2,27△	2,09▼	2,30▲	2,21▽	1,78▼	2,10▽	2,15▽	2,23	2,20▽	2,12▽	2,36△	2,23	2,31△	2,24	2,19▽	2,39▲	2,32△	2,18▽
· Emotioneel zwaar werk [schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.382] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	1,71	1,64▼	1,79▲	1,42▼	1,78▲	1,76△	1,53▼	1,48▼	1,58▼	1,51▼	1,51▼	1,59▼	1,53▼	1,66▽	1,70	1,64▽	1,78△	2,03▲	2,08▲	1,73
· Emotioneel zwaar werk [≥=2.5 op schaal 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.382]																				
· % Vaak of altijd	10,5%	8,8%▽	12,5%△	5,5%▽	11,9%△	10,6%	5,9%▽	6,6%▽	7,3%▽	4,7%▽	5,8%▽	7,0%▽	7,1%▽	7,9%▽	8,3%▽	7,9%▽	10,6%	20,0%▲	21,0%▲	10,8%
5g1. Brengt uw werk u in emotioneel moeilijke situaties? [N=62.203]																				
· 1 Nooit	46,0%	51,8%▲	39,6%▼	68,6%▲	41,2%▼	41,1%▽	61,2%▲	66,7%▲	55,6%▲	60,3%▲	61,4%▲	51,9%△	60,9%▲	52,7%△	45,6%	50,5%△	37,1%▽	25,4%▼	19,1%▼	44,9%
· 2 Soms	45,4%	41,0%▽	50,3%△	26,5%▼	49,0%△	50,8%△	35,1%▼	28,0%▽	38,4%▽	35,4%▼	33,9%▼	42,3%▽	33,3%▼	40,7%▽	47,8%△	42,3%▽	52,6%△	62,2%▲	63,2%▲	47,6%△
· 3 Vaak	7,5%	6,3%▽	8,8%△	4,1%▽	8,5%△	7,3%	3,4%▽	3,8%▽	4,8%▽	3,8%▽	3,8%▽	5,0%▽	4,3%▽	5,7%▽	6,2%▽	6,0%▽	9,6%△	11,0%△	15,8%▲	6,6%
· 4 Altijd	1,14%	1,05%▽	1,25%△	0,79%▽	1,34%△	0,86%▽	0,37%▽	1,49%	1,21%	0,55%▽	0,87%▽	0,81%	1,44%	0,97%	0,47%▽	1,16%	0,74%▽	1,40%	1,80%△	0,90%
- Gemiddelde	1,64	1,57▼	1,72▲	1,37▼	1,70▲	1,68△	1,43▼	1,40▼	1,52▼	1,45▼	1,44▼	1,55▼	1,46▼	1,55▼	1,62	1,58▼	1,74△	1,88▲	2,00▲	1,64
5g2. Is uw werk emotioneel veeleisend? [N=62.294]																				
· 1 Nooit	46,8%	52,1%▲	40,8%▼	69,3%▲	42,1%▼	41,8%▽	60,2%▲	68,6%▲	57,7%▲	61,2%▲	63,3%▲	54,0%△	61,3%▲	52,5%△	45,7%	51,9%△	39,0%▽	23,8%▼	17,8%▼	45,6%
· 2 Soms	40,3%	37,4%▽	43,6%△	23,6%▼	43,6%△	44,5%△	32,5%▽	26,5%▼	34,7%▽	33,5%▽	30,4%▼	37,7%▽	31,3%▽	38,4%	45,5%△	38,5%▽	47,6%△	52,5%▲	53,2%▲	41,9%
· 3 Vaak	10,6%	8,7%▽	12,8%△	5,6%▽	11,8%△	11,4%△	6,3%▽	3,8%▼	6,3%▽	4,6%▼	5,2%▼	7,1%▽	5,5%▽	7,7%▽	7,7%▽	7,7%▽	11,1%	19,7%▲	23,9%▲	10,4%
· 4 Altijd	2,3%	1,79%▽	2,8%△	1,52%▽	2,5%△	2,2%	1,00%▽	1,17%	1,35%▽	0,70%▽	1,11%▽	1,19%▽	1,89%	1,39%▽	1,09%▽	1,87%▽	2,3%	4,0%△	5,1%▲	2,1%
- Gemiddelde	1,68	1,60▼	1,78▲	1,39▼	1,75▲	1,74△	1,48▼	1,38▼	1,51▼	1,45▼	1,44▼	1,55▼	1,48▼	1,58▼	1,64▽	1,60▽	1,77△	2,04▲	2,16▲	1,69

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
5g3. Raakt u emotioneel betrokken bij uw werk? [N=62.282]																				
- 1 Nooit	36,7%	41,3%▲	31,6%▼	62,4%▲	31,4%▼	31,6%▼	47,4%▲	50,8%▲	44,3%△	48,2%▲	50,1%▲	45,3%△	51,5%▲	34,6%▼	33,1%▼	41,4%△	30,9%▼	16,0%▼	15,4%▼	33,7%▼
- 2 Soms	48,6%	44,9%▼	52,7%△	28,7%▼	52,1%△	54,5%△	42,3%▼	35,3%▼	42,0%▼	41,4%▼	38,7%▼	44,4%▼	36,3%▼	49,2%	52,0%△	45,5%▼	57,7%△	56,5%△	65,8%▲	49,1%
- 3 Vaak	11,9%	11,0%▼	12,8%△	6,9%▼	13,5%△	11,1%▼	6,6%▼	9,8%	10,8%▼	8,2%▼	8,7%▼	8,2%▼	9,2%▼	13,8%△	12,5%	10,6%▼	10,1%▼	21,5%▲	16,1%△	13,0%
- 4 Altijd	2,8%	2,7%	2,9%	1,95%▼	3,0%△	2,7%	3,7%△	4,2%△	2,9%	2,2%▼	2,6%	2,1%▼	3,0%	2,4%	2,4%	2,5%▼	1,32%▼	6,1%▲	2,7%	4,2%△
- Gemiddelde	1,81	1,75▼	1,87△	1,48▼	1,88▲	1,85△	1,67▼	1,67▼	1,72▼	1,64▼	1,64▼	1,67▼	1,64▼	1,84	1,84△	1,74▼	1,82	2,18▲	2,06▲	1,88△
• Moelijkheidsgraad [schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.530] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	2,96	2,99△	2,92▼	2,48▼	3,04▲	3,08▲	2,95	2,60▼	2,95	3,03△	2,69▼	3,01△	2,53▼	3,17▲	3,21▲	2,96	3,12▲	3,21▲	3,09▲	2,86▼
• Moelijkheidsgraad [≥2.5 op schaal 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.530]																				
• % Vaak of altijd	76,5%	78,4%△	74,5%▼	49,7%▼	81,4%▲	82,9%△	75,4%	55,6%▼	76,4%	81,6%△	61,7%▼	79,0%△	53,8%▼	86,4%▲	88,8%▲	75,8%	87,5%▲	89,3%▲	84,4%▲	72,4%▼
5h1. Vereist uw werk intensief nadenken? [N=62.466]																				
- 1 Nooit	9,6%	8,1%▼	11,2%△	30,7%▲	5,3%▼	5,8%▼	13,1%△	20,5%▲	8,1%▼	3,2%▼	18,6%▲	12,1%△	28,4%▲	2,2%▼	1,76%▼	10,2%△	1,76%▼	2,4%▼	5,0%▼	9,8%
- 2 Soms	34,3%	31,7%▼	37,2%△	43,2%▲	32,0%▼	34,1%	38,2%△	45,9%▲	35,8%△	34,7%	40,7%△	40,1%△	47,4%▲	20,5%▼	19,6%▼	31,3%▼	24,8%▼	27,3%▼	33,7%	44,7%▲
- 3 Vaak	37,5%	39,1%△	35,8%▼	18,9%▼	41,6%▲	40,2%△	30,3%▼	23,2%▼	37,9%	42,2%△	28,9%▼	30,3%▼	18,2%▼	45,1%△	48,9%▲	36,9%	50,5%▲	47,1%▲	41,5%△	32,0%▼
- 4 Altijd	18,6%	21,1%△	15,9%▼	7,2%▼	21,1%△	19,9%△	18,4%	10,3%▼	18,1%	19,9%	11,8%▼	17,5%	6,0%▼	32,3%▲	29,7%▲	21,7%△	22,9%△	23,2%△	19,7%△	13,5%▼
- Gemiddelde	2,65	2,73△	2,56▼	2,03▼	2,79▲	2,74△	2,54▼	2,23▼	2,66	2,79△	2,34▼	2,53▼	2,02▼	3,07▲	3,07▲	2,70△	2,95▲	2,91▲	2,76△	2,49▼
5h2. Vergt uw werk dat u er uw gedachten bij houdt? [N=62.389]																				
- 1 Nooit	3,5%	3,1%▼	3,9%△	10,1%▲	2,3%▼	2,0%▼	3,5%	7,9%▲	3,2%	1,49%▼	6,6%▲	2,5%▼	8,5%▲	1,52%▼	1,13%▼	4,5%△	0,60%▼	1,03%▼	1,96%▼	3,3%
- 2 Soms	13,2%	12,4%▼	14,2%△	23,9%▲	11,5%▼	10,3%▼	12,8%	21,5%▲	14,2%△	10,6%▼	20,4%▲	10,1%▼	22,7%▲	9,5%▼	7,0%▼	14,0%△	8,3%▼	7,2%▼	9,3%▼	15,6%△
- 3 Vaak	40,1%	41,3%△	38,7%▼	35,4%▼	42,3%▲	37,6%▼	31,7%▼	38,4%	40,3%	45,2%△	39,5%	29,2%▼	36,9%▼	47,3%△	45,1%△	40,1%	48,4%△	40,3%	36,7%▼	44,1%△
- 4 Altijd	43,2%	43,2%	43,2%	30,7%▼	44,0%△	50,1%△	52,1%△	32,1%▼	42,3%	42,7%	33,5%▼	58,2%▲	31,9%▼	41,7%	46,8%△	41,3%▼	42,7%	51,4%△	52,0%▲	37,0%▼
- Gemiddelde	3,23	3,25△	3,21▼	2,87▼	3,28△	3,36△	3,32△	2,95▼	3,22	3,29△	3,00▼	3,43▲	2,92▼	3,29△	3,38△	3,18▼	3,33△	3,42▲	3,39▲	3,15▼
5h3. Vergt uw werk veel aandacht van u? [N=61.920]																				
- 1 Nooit	4,4%	3,9%▼	5,0%△	13,6%▲	2,6%▼	2,5%▼	5,9%△	10,2%▲	3,8%▼	2,3%▼	9,4%▲	4,4%	10,4%▲	1,45%▼	1,07%▼	4,5%	1,30%▼	1,14%▼	2,3%▼	4,0%
- 2 Soms	21,7%	21,2%▼	22,1%△	35,7%▲	19,3%▼	17,5%▼	23,8%△	34,9%▲	23,5%△	21,4%	30,1%▲	21,9%	33,0%▲	15,0%▼	14,1%▼	21,7%	16,6%▼	11,0%▼	16,4%▼	24,4%△
- 3 Vaak	44,6%	45,7%△	43,3%▼	34,3%▼	47,4%△	44,5%	36,3%▼	36,6%▼	45,1%	49,8%△	39,3%▼	36,5%▼	37,5%▼	51,1%△	50,4%△	44,0%	54,1%▲	44,8%	47,0%△	44,7%
- 4 Altijd	29,4%	29,2%	29,5%	16,5%▼	30,7%△	35,4%△	34,1%△	18,2%▼	27,6%▼	26,5%▼	21,2%▼	37,2%△	19,1%▼	32,5%△	34,4%△	29,7%	27,9%▼	43,0%▲	34,3%△	26,8%▼
- Gemiddelde	2,99	3,00△	2,97▼	2,54▼	3,06▲	3,13▲	2,98	2,63▼	2,97▼	3,00	2,72▼	3,07△	2,65▼	3,15△	3,18▲	2,99	3,09△	3,30▲	3,13▲	2,94▼
5h4. Hoe vaak krijgt u op een werkdag zo veel informatie, dat u moeite heeft om dit snel genoeg te verwerken? [N=62.301]																				
- 1 Nooit	27,4%	27,6%	27,2%	58,7%▲	20,6%▼	22,4%▼	42,2%▲	53,9%▲	31,3%△	23,6%▼	41,6%▲	37,0%▲	55,7%▲	14,5%▼	11,7%▼	26,7%	11,4%▼	13,1%▼	17,0%▼	29,6%△
- 2 Soms	44,2%	44,6%	43,8%	31,5%▼	46,9%△	46,1%△	42,5%	32,7%▼	44,0%	49,7%△	38,4%▼	43,2%	32,5%▼	48,0%△	46,2%△	43,1%▼	49,5%△	48,0%△	48,8%△	45,6%
- 3 Vaak	22,0%	21,3%▼	22,8%△	7,8%▼	24,8%△	25,6%△	12,9%▼	11,4%▼	19,2%▼	21,2%	15,5%▼	14,6%▼	9,5%▼	26,5%△	31,4%▲	23,1%△	30,1%▲	30,4%▲	27,3%△	19,5%▼
- 4 Altijd	6,4%	6,5%	6,2%	2,0%▼	7,7%△	6,0%	2,5%▼	1,98%▼	5,5%▼	5,6%	4,5%▼	5,3%▼	2,3%▼	11,0%△	10,7%△	7,1%△	9,0%△	8,4%△	6,8%△	5,2%▼
- Gemiddelde	2,07	2,07	2,08	1,53▼	2,20▲	2,15△	1,76▼	1,61▼	1,99▼	2,09	1,83▼	1,88▼	1,58▼	2,34▲	2,41▲	2,10△	2,37▲	2,34▲	2,24▲	2,00▼

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
• Gevarieerd werk [schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items] [N=62.561] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	2,68	2,71Δ	2,66▽	2,37▼	2,76▲	2,70Δ	2,59▽	2,38▼	2,61▽	2,81Δ	2,45▼	2,47▼	2,38▼	2,93▲	2,83▲	2,64▽	2,80Δ	3,04▲	2,86▲	2,73Δ
• Gevarieerd werk (>=2.5 op schaal 1=nooit - 4=altijd; 3 items) [N=62.561]																				
• % Vaak of altijd	60,6%	62,2%Δ	58,8%▽	41,8%▼	65,0%▲	61,8%Δ	56,1%▽	41,0%▼	55,2%▽	69,1%Δ	46,3%▼	46,9%▼	41,9%▼	76,7%▲	69,6%Δ	58,1%▽	68,2%Δ	81,1%▲	72,2%▲	63,9%Δ
5i1. Is uw werk gevarieerd? [N=62.408]																				
• 1 Nooit	5,1%	5,1%	5,2%	11,6%▲	3,8%▽	4,1%▽	5,7%	7,3%Δ	5,6%	1,85%▽	9,0%▲	8,8%Δ	9,7%▲	2,4%▽	2,2%▽	6,7%Δ	1,90%▽	1,39%▽	2,4%▽	3,3%▽
• 2 Soms	28,5%	28,4%	28,6%	40,3%▲	26,5%▽	25,8%▽	25,0%▽	36,6%Δ	31,7%Δ	20,8%▽	36,5%▲	33,9%Δ	37,8%▲	27,2%	25,0%▽	30,5%Δ	23,6%▽	16,4%▼	21,8%▽	26,6%
• 3 Vaak	44,1%	44,8%Δ	43,3%▽	32,3%▼	46,7%Δ	46,2%Δ	37,9%▽	36,4%▽	42,8%▽	49,8%Δ	36,8%▽	34,9%▽	34,4%▼	52,8%Δ	51,8%Δ	42,8%▽	52,5%Δ	50,1%Δ	48,9%Δ	43,8%
• 4 Altijd	22,3%	21,7%▽	22,9%Δ	15,8%▽	23,0%Δ	24,0%Δ	31,5%▲	19,7%	20,0%▽	27,6%Δ	17,7%▽	22,3%	18,1%▽	17,6%▽	21,0%	20,0%▽	21,9%	32,0%▲	26,9%Δ	26,3%Δ
- Gemiddelde	2,83	2,83	2,84	2,52▽	2,89Δ	2,90Δ	2,95Δ	2,69▽	2,77▽	3,03▲	2,63▼	2,71▽	2,61▼	2,86	2,92Δ	2,76▽	2,94Δ	3,13▲	3,00▲	2,93Δ
5i2. Vereist uw baan dat u nieuwe dingen leert? [N=62.488]																				
• 1 Nooit	8,1%	7,6%▽	8,8%Δ	17,0%▲	5,8%▼	7,5%▽	17,5%▲	17,6%▲	8,9%Δ	4,8%▽	14,3%▲	12,9%Δ	16,3%▲	1,87%▼	2,6%▼	8,8%Δ	2,1%▼	2,0%▼	4,6%▽	8,4%
• 2 Soms	44,2%	44,1%	44,4%	44,3%	42,0%▽	50,9%Δ	53,4%Δ	54,7%▲	50,1%Δ	51,0%Δ	50,6%Δ	55,1%▲	52,8%Δ	28,9%▼	32,4%▼	42,9%▽	40,1%▽	32,1%▼	37,7%▽	48,2%Δ
• 3 Vaak	32,0%	32,2%	31,7%	25,2%▽	34,9%Δ	29,3%▽	19,1%▼	19,1%▼	27,8%▽	31,3%	24,4%▽	22,2%▼	22,5%▼	40,9%Δ	41,3%▲	32,6%	42,1%▲	41,8%▲	37,5%Δ	29,4%▽
• 4 Altijd	15,7%	16,1%Δ	15,1%▽	13,4%▽	17,4%Δ	12,3%▽	10,0%▽	8,7%▽	13,3%▽	12,9%▽	10,7%▽	9,7%▽	8,4%▼	28,3%▲	23,7%▲	15,6%	15,7%	24,1%▲	20,2%Δ	14,0%▽
- Gemiddelde	2,55	2,57Δ	2,53▽	2,35▼	2,64▲	2,46▽	2,22▽	2,19▼	2,45▽	2,52	2,32▼	2,29▼	2,23▼	2,96▲	2,86▲	2,55	2,71▲	2,88▲	2,73▲	2,49▽
5i3. Vereist uw baan creativiteit? [N=62.421]																				
• 1 Nooit	9,2%	8,0%▽	10,5%Δ	24,3%▲	6,2%▼	6,1%▽	11,5%Δ	22,0%▲	9,9%Δ	2,8%▼	17,0%▲	14,2%Δ	19,5%▲	3,4%▼	4,1%▽	11,0%Δ	3,7%▼	1,79%▼	3,6%▼	6,1%▽
• 2 Soms	34,9%	32,7%▽	37,4%Δ	39,8%Δ	33,7%▽	34,6%	37,2%	41,0%Δ	36,8%Δ	30,8%▽	40,2%Δ	42,9%Δ	43,2%Δ	24,8%▼	37,3%Δ	36,8%Δ	35,7%	18,9%▼	30,5%▽	34,4%
• 3 Vaak	35,9%	38,0%Δ	33,6%▽	23,3%▼	38,5%Δ	38,6%Δ	29,7%▽	25,7%▼	35,0%	42,0%Δ	27,5%▼	29,1%▽	23,9%▼	42,7%Δ	40,8%Δ	33,9%▽	43,4%Δ	44,1%Δ	42,9%Δ	34,6%
• 4 Altijd	19,9%	21,3%Δ	18,4%▽	12,5%▼	21,5%Δ	20,7%Δ	12,6%	11,4%▼	18,3%▽	24,4%Δ	15,3%▽	13,9%▽	13,4%▽	29,1%▲	17,8%▼	18,2%▽	17,2%▽	35,2%Δ	23,0%Δ	24,9%Δ
- Gemiddelde	2,67	2,73Δ	2,60▽	2,24▼	2,75▲	2,74Δ	2,61▽	2,26▼	2,62▽	2,88▲	2,41▼	2,43▼	2,31▼	2,97▲	2,72Δ	2,59▽	2,74Δ	3,13▲	2,85▲	2,78Δ
• Innovatief vermogen [schaal: 1=nooit - 4=altijd; 4 items] [N=62.541] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	2,25	2,31Δ	2,19▽	2,01▼	2,33▲	2,21▽	2,14▽	2,03▼	2,25	2,27	2,09▼	1,97▼	2,06▼	2,60▲	2,52▲	2,29Δ	2,34Δ	2,49▲	2,26Δ	2,32Δ
• Innovatief vermogen (>=2.5 op schaal 1=nooit - 4=altijd; 4 items) [N=62.541]																				
• % Vaak of altijd	40,5%	44,3%Δ	36,3%▽	28,6%▼	44,6%▲	36,9%▽	36,0%▽	29,2%▼	41,4%	40,4%	31,3%▼	25,9%▼	30,2%▼	61,3%▲	56,3%▲	43,3%Δ	44,4%Δ	54,6%▲	39,3%▽	44,8%Δ
5j1. Op mijn werk worden werknemers aangemoedigd om na te denken over manieren om het werk beter te doen [N=62.474]																				
• 1 Nooit	10,4%	10,8%Δ	10,1%▽	16,3%▲	8,6%▽	10,6%	19,7%▲	19,8%▲	11,9%Δ	8,9%▽	15,2%Δ	19,3%▲	16,2%Δ	4,6%▽	4,7%▽	11,8%Δ	5,6%▽	4,4%▼	5,5%▽	11,2%
• 2 Soms	38,6%	38,7%	38,6%	40,7%Δ	37,5%▽	40,9%Δ	36,7%	47,2%Δ	38,5%	38,4%	44,4%Δ	44,2%Δ	44,9%Δ	28,5%▼	26,2%▼	35,9%▽	40,4%Δ	32,0%▽	36,8%▽	43,9%Δ
• 3 Vaak	37,2%	36,4%▽	38,1%Δ	31,6%▽	39,2%Δ	35,8%▽	31,4%▽	23,5%▼	34,0%▽	39,1%Δ	30,2%▽	26,5%▼	28,7%▽	43,7%Δ	46,5%▲	36,6%	43,2%Δ	46,1%Δ	44,5%Δ	34,2%▽
• 4 Altijd	13,7%	14,2%Δ	13,3%▽	11,4%▽	14,6%Δ	12,7%▽	12,3%	9,5%▼	15,6%Δ	13,6%	10,2%▽	10,0%▽	10,3%▽	23,2%▲	22,7%▲	15,7%Δ	10,8%▽	17,5%Δ	13,1%▽	10,7%▽
- Gemiddelde	2,54	2,54	2,55	2,38▼	2,60Δ	2,51▽	2,36▼	2,23▼	2,53	2,57Δ	2,35▼	2,27▼	2,33▼	2,86▲	2,87▲	2,56Δ	2,59Δ	2,77▲	2,65Δ	2,44▽

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-34	35-44	45-54	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
5j2. In mijn werk krijg ik tijd om nieuwe ideeën te ontwikkelen [N=62.407]																				
- 1 Nooit	18,6%	17,5%▽	19,9%△	32,5%▲	15,0%▼	18,4%	25,1%△	29,4%▲	19,4%	14,3%▽	27,7%▲	32,5%▲	30,0%▲	8,1%▼	8,1%▼	19,7%△	10,1%▼	8,7%▼	13,6%▽	15,0%▽
- 2 Soms	47,3%	45,6%▽	49,2%△	39,4%▽	48,3%△	51,2%△	42,0%▽	43,5%▽	46,4%	50,7%△	44,7%▽	46,0%	45,0%▽	40,8%▽	44,5%▽	43,4%▽	52,4%△	48,6%	54,0%△	45,1%▽
- 3 Vaak	25,9%	27,6%△	23,9%▽	20,9%▽	28,1%△	22,8%▽	21,8%▽	19,2%▽	25,1%	26,9%	20,3%▽	16,8%▼	19,0%▽	37,4%▲	35,2%▲	27,1%△	30,2%△	33,0%△	26,2%	29,6%△
- 4 Altijd	8,2%	9,3%△	7,1%▽	7,2%▽	8,5%△	7,5%▽	11,1%△	7,9%	9,0%△	8,2%	7,3%▽	4,7%▽	6,0%▽	13,6%▲	12,2%△	9,9%△	7,3%▽	9,7%△	6,3%▽	10,3%△
- Gemiddelde	2,24	2,29△	2,18▽	2,03▼	2,30▲	2,19▽	2,19▽	2,06▼	2,24	2,29△	2,07▼	1,94▼	2,01▼	2,57▲	2,51▲	2,27△	2,35△	2,44▲	2,25△	2,35△
5j3. In mijn werk lever ik een duidelijke bijdrage aan het bedenken van nieuwe producten/diensten van mijn bedrijf [N=62.408]																				
- 1 Nooit	31,3%	28,7%▽	34,1%△	50,3%▲	26,5%▼	30,5%	38,4%△	42,4%▲	33,6%△	29,5%▽	41,4%▲	47,9%▲	41,1%▲	17,1%▼	24,1%▽	31,9%	22,1%▼	14,2%▼	26,8%▽	24,9%▽
- 2 Soms	42,9%	41,6%▽	44,4%△	33,6%▼	44,4%△	46,5%△	38,9%▽	41,3%	40,4%▽	46,5%△	37,3%▽	36,3%▽	38,5%▽	41,7%	40,7%▽	39,8%▽	50,1%△	48,2%△	51,3%▲	42,8%
- 3 Vaak	19,7%	22,1%△	17,0%▽	12,2%▼	22,1%△	17,9%▽	16,8%▽	12,0%▽	19,4%	18,1%▽	15,8%▽	12,5%▽	15,1%▽	28,8%▲	24,8%△	20,6%△	22,9%△	30,2%▲	18,0%▽	24,2%△
- 4 Altijd	6,1%	7,7%△	4,4%▽	3,9%▽	7,0%△	5,1%▽	5,8%	4,3%▽	6,7%△	5,9%	5,4%▽	3,3%▽	5,2%▽	12,4%▲	10,4%△	7,8%△	5,0%▽	7,3%△	3,9%▽	8,1%△
- Gemiddelde	2,01	2,09△	1,92▽	1,70▼	2,10▲	1,98▽	1,90▽	1,78▼	1,99	2,00	1,85▼	1,71▼	1,84▽	2,37▲	2,21▲	2,04△	2,11△	2,31▲	1,99▽	2,15△
5j4. In mijn werk lever ik een duidelijke bijdrage aan het verbeteren van producten/diensten van mijn bedrijf [N=62.380]																				
- 1 Nooit	21,0%	18,4%▽	23,8%△	36,5%▲	16,9%▼	20,9%	26,9%△	30,3%▲	22,0%△	19,2%▽	29,3%▲	33,2%▲	31,1%▲	9,7%▼	12,5%▽	21,2%	13,7%▽	8,6%▼	18,0%▽	15,4%▽
- 2 Soms	44,5%	41,8%▽	47,5%△	40,8%▽	44,6%	47,6%△	42,9%	43,0%	41,8%▽	49,0%△	41,8%▽	42,4%▽	40,9%▽	35,6%▽	40,2%▽	41,6%▽	48,9%△	45,7%	52,7%△	45,4%
- 3 Vaak	26,2%	29,2%△	22,9%▽	17,4%▼	29,1%△	24,2%▽	21,7%▽	19,6%▽	26,6%	24,2%▽	21,8%▽	17,9%▼	21,0%▽	37,7%▲	34,1%△	26,9%	30,2%△	36,5%▲	24,2%▽	30,0%△
- 4 Altijd	8,3%	10,6%△	5,8%▽	5,3%▽	9,3%△	7,4%▽	8,4%	7,0%	9,7%△	7,6%	7,1%▽	6,5%▽	7,0%▽	17,0%▲	13,2%△	10,4%△	7,3%▽	9,2%△	5,1%▽	9,3%
- Gemiddelde	2,22	2,32▲	2,11▼	1,91▼	2,31▲	2,18▽	2,12▽	2,03▼	2,24△	2,20	2,07▼	1,98▼	2,04▼	2,62▲	2,48▲	2,26△	2,31△	2,46▲	2,17▽	2,33△
5k. Hoeveel uur per dag werkt u gemiddeld aan een beeldscherm voor uw werk? (Desktop, laptop, notebook, tablet en/of smartphone) [N=61.984] [Range: 0-13]																				
- Gemiddelde	4,01	3,97▽	4,04△	2,07▼	4,56▲	3,90▽	2,58▼	1,76▼	3,77▽	3,38▼	3,31▼	3,39▼	1,66▼	6,87▲	6,48▲	4,89▲	5,66▲	4,19△	3,45▼	3,73▽
• Beeldschermwerk [N=61.984]																				
- % 6 uur per dag of meer	38,4%	38,3%	38,5%	16,3%▼	45,5%▲	34,8%▽	18,3%▼	14,5%▼	36,4%▽	32,9%▽	30,0%▼	32,8%▽	12,1%▼	84,4%▲	76,0%▲	54,1%▲	60,6%▲	30,2%▽	24,3%▼	34,4%▽
5l1. Hoe vaak maakt u in uw werk gewoonlijk gebruik van elektronische communicatie via de computer of mobiele telefoon [N=62.512]																				
- 1 Nooit	12,3%	11,8%▽	12,9%△	33,3%▲	7,6%▼	9,9%▽	17,3%△	33,9%▲	19,4%▲	8,7%▽	22,2%▲	10,1%▽	36,9%▲	2,0%▼	0,79%▼	11,9%	0,98%▼	1,88%▼	4,4%▼	11,7%
- 2 Eén keer per dag of minder	8,8%	8,1%▽	9,5%△	18,1%▲	6,5%▼	8,2%▽	12,4%△	15,6%▲	9,0%	10,1%△	11,9%△	9,7%△	18,6%▲	1,31%▼	0,98%▼	8,0%▽	2,1%▼	4,3%▽	9,7%△	10,3%△
- 3 Een paar keer per dag	19,4%	19,6%	19,1%	22,4%△	18,3%▽	19,7%	26,1%△	21,7%	18,7%	25,8%△	20,5%△	26,5%△	21,5%△	6,1%▼	5,1%▼	12,8%▽	11,3%▼	25,6%△	26,0%▲	19,9%
- 4 Een groot aantal keer per dag	28,5%	29,4%△	27,4%▽	14,2%▼	30,9%△	32,5%△	26,9%	17,2%▼	26,0%▽	28,5%	20,7%▼	24,6%▽	13,8%▼	25,7%▽	30,1%	24,8%▽	37,5%▲	43,5%▲	37,7%▲	28,3%
- 5 De hele dag	31,1%	31,0%	31,2%	12,0%▼	36,7%▲	29,6%▽	17,3%▼	11,7%▼	26,9%▽	26,9%▽	24,7%▽	29,0%▽	9,2%▼	64,9%▲	63,1%▲	42,6%▲	48,2%▲	24,8%▽	22,2%▼	29,8%
- Gemiddelde	3,57	3,60△	3,55▽	2,54▼	3,83▲	3,64△	3,15▼	2,57▼	3,32▼	3,55	3,14▼	3,53▽	2,40▼	4,50▲	4,54▲	3,78△	4,30▲	3,85▲	3,64△	3,54

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
512. Hoe vaak maakt u in uw werk gewoonlijk gebruik van een digitaal systeem om informatie te krijgen of op te zoeken [N=62.460]																				
- 1 Nooit	17,3%	19,1%Δ	15,3%▽	34,6%▲	12,6%▼	16,7%	31,7%▲	51,5%▲	25,9%▲	31,7%▲	19,7%Δ	25,7%▲	45,4%▲	3,7%▼	2,7%▼	18,8%Δ	3,0%▼	5,2%▼	7,2%▼	16,6%
- 2 Eén keer per dag of minder	10,1%	9,6%▽	10,6%Δ	15,5%▲	8,5%▽	10,4%	14,6%Δ	12,1%	8,6%▽	11,3%Δ	11,2%Δ	12,1%Δ	17,0%▲	4,4%▽	4,2%▼	8,0%▽	5,8%▽	10,0%	12,3%Δ	13,6%Δ
- 3 Een paar keer per dag	20,7%	20,8%	20,6%	20,0%	20,3%▽	22,0%Δ	23,3%Δ	14,9%▽	20,0%	17,4%▽	20,9%	20,4%	16,0%▽	14,0%▽	13,8%▽	16,3%▽	20,8%	31,1%▲	25,3%Δ	22,9%Δ
- 4 Een groot aantal keer per dag	27,9%	28,5%Δ	27,2%▽	15,8%▼	30,7%Δ	29,7%Δ	19,4%▽	13,4%▼	25,9%▽	23,2%▽	24,6%▽	20,9%▽	12,7%▼	32,1%Δ	31,2%Δ	26,3%▽	37,5%▲	37,3%▲	33,3%Δ	28,1%
- 5 De hele dag	24,1%	22,1%▽	26,3%Δ	14,0%▼	27,9%▲	21,2%▽	11,1%▼	8,1%▼	19,6%▽	16,4%▽	23,5%	20,9%▽	8,9%▼	45,9%▲	48,3%▲	30,5%Δ	32,9%▲	16,4%▽	22,0%▽	18,8%▽
- Gemiddelde	3,32	3,25▽	3,39Δ	2,59▼	3,53▲	3,28▽	2,64▼	2,15▼	3,05▼	2,81▼	3,21▼	2,99▼	2,23▼	4,12▲	4,18▲	3,42Δ	3,91▲	3,50Δ	3,51Δ	3,19▽
513. Hoe vaak maakt u in uw werk gewoonlijk gebruik van een geavanceerd technisch hulpmiddel [N=62.488]																				
- 1 Nooit	93,0%	91,0%▽	95,2%Δ	90,2%▽	93,0%	95,0%Δ	96,4%Δ	79,5%▼	87,0%▼	94,7%Δ	93,3%	92,2%	96,2%Δ	95,2%Δ	97,9%▲	94,1%Δ	96,6%Δ	95,4%Δ	91,2%▽	96,7%Δ
- 2 Eén keer per dag of minder	2,8%	3,6%Δ	1,88%▽	4,1%Δ	2,8%	1,75%▽	1,23%▽	7,4%▲	4,2%Δ	2,9%	2,8%	1,92%▽	1,42%▽	2,4%	0,85%▽	2,5%	2,1%▽	2,2%▽	3,5%Δ	1,77%▼
- 3 Een paar keer per dag	1,88%	2,3%Δ	1,40%▽	3,0%Δ	1,75%▽	1,52%▽	1,06%▽	6,4%▲	3,5%Δ	1,12%▽	1,87%	1,92%	1,07%▽	0,71%▽	0,23%▽	1,43%▽	0,63%▽	1,00%▽	2,9%Δ	0,67%▼
- 4 Een groot aantal keer per dag	1,27%	1,60%Δ	0,90%▽	1,26%	1,33%	1,14%	0,66%▽	3,2%Δ	2,8%Δ	0,51%▽	1,10%	1,88%Δ	0,61%▽	0,46%▽	0,44%▽	0,98%▽	0,36%▽	1,04%	1,62%Δ	0,47%▼
- 5 De hele dag	1,07%	1,45%Δ	0,64%▽	1,55%Δ	1,09%	0,60%▽	0,67%	3,6%▲	2,5%Δ	0,79%	0,95%	2,0%Δ	0,65%▽	1,19%	0,55%▽	0,98%	0,33%▽	0,35%▽	0,72%▽	0,39%▼
- Gemiddelde	1,15	1,19Δ	1,10▽	1,20Δ	1,15	1,11▽	1,08▽	1,44▲	1,30▲	1,10▽	1,14	1,20Δ	1,08▽	1,10▽	1,05▽	1,12▽	1,06▽	1,09▽	1,17Δ	1,06▽
5m. De snelheid waarmee mensen werken kan van verschillende zaken afhangen. Is uw werktempo afhankelijk van één of meer van onderstaande zaken? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=58.922]																				
- 1. Werktempo afhankelijk van de ingestelde snelheid van de machine of transportband waarmee u werkt	7,3%	9,2%Δ	5,1%▽	12,0%▲	6,7%▽	5,7%▽	4,1%▽	29,3%▲	20,1%▲	5,5%▽	7,1%	10,6%Δ	9,4%Δ	3,2%▽	3,3%▽	6,1%▽	3,0%▽	1,72%▼	2,8%▼	4,8%▽
- 2. Werktempo afhankelijk van de targets, doelen of deadlines die u moet halen	42,1%	48,6%▲	34,9%▼	33,9%▽	46,5%▲	36,1%▽	20,9%▼	36,9%▽	50,9%▲	47,6%Δ	41,4%	42,8%	23,0%▼	66,3%▲	61,0%▲	50,7%▲	47,7%Δ	37,0%▽	24,8%▼	37,1%▽
- 3. Werktempo afhankelijk van het aantal klanten dat vragen stelt, bestellingen plaatst of contact opneemt	46,9%	38,4%▼	56,5%▲	59,2%▲	46,6%▽	40,1%▽	27,3%▼	22,5%▼	25,9%▼	24,0%▼	56,3%▲	32,5%▼	70,6%▲	39,6%▽	44,3%▽	39,7%▽	36,7%▼	56,3%▲	67,0%▲	49,4%Δ
- 4. Werktempo afhankelijk van het werk dat uw collega's verrichten	40,2%	40,8%Δ	39,6%▽	48,4%Δ	42,1%Δ	29,8%▼	16,2%▼	34,4%▽	38,8%▽	39,1%	43,2%Δ	30,2%▼	50,7%▲	47,4%Δ	42,3%Δ	39,5%	41,6%	33,3%▽	40,8%	37,3%▽
- 5. Werktempo afhankelijk van toezicht door een leidinggevende	11,8%	12,7%Δ	10,8%▽	20,7%▲	11,1%▽	8,0%▽	4,7%▼	15,2%Δ	13,6%Δ	10,9%	16,5%Δ	9,3%▽	15,7%Δ	14,6%Δ	10,6%	12,8%Δ	9,8%▽	10,3%▽	6,3%▼	10,3%▽
- 6. Werktempo afhankelijk van geen van deze	21,0%	21,4%Δ	20,6%▽	13,3%▼	19,6%▽	28,7%▲	50,3%▲	25,5%Δ	20,5%	27,4%Δ	16,4%▽	29,1%▲	13,4%▽	17,0%▽	18,1%▽	22,2%Δ	26,1%Δ	25,2%Δ	19,2%▽	25,7%Δ
KLANTEN EN COLLEGA'S																				
- Sociale steun leidinggevende [schaal: 1=weinig - 4=veel; 2 items] [N=58.906] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	3,02	3,02	3,02	3,13Δ	3,01▽	2,95▽	3,04	3,02	2,97▽	3,02	2,99▽	2,88▼	3,08Δ	3,14Δ	3,15Δ	3,03Δ	3,05Δ	3,09Δ	2,99▽	3,08Δ
- Sociale steun leidinggevende [>=2.5 op schaal 1=weinig - 4=veel; 2 items] [N=58.906]																				
- % (Zeer) veel	85,6%	86,0%Δ	85,2%▽	90,4%Δ	85,2%▽	82,8%▽	86,3%	83,7%	83,5%▽	86,6%	85,2%	80,1%▽	87,4%Δ	89,9%Δ	90,4%Δ	85,9%	87,0%Δ	87,9%Δ	84,8%▽	87,3%Δ

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
6a1. Mijn leidinggevende heeft oog voor het welzijn van de medewerkers [N=59.575]																				
- 1 Helemaal mee oneens	4,8%	4,9%	4,7%	3,0%▽	5,0%△	5,7%△	5,2%	5,7%	6,2%△	4,1%	5,3%△	7,5%△	4,6%	3,3%▽	3,4%▽	5,1%	3,9%▽	3,6%▽	4,1%▽	4,0%
- 2 Mee oneens	14,4%	14,0%▽	14,9%△	10,2%▽	15,1%△	16,0%△	12,4%▽	14,9%	14,9%	13,1%	14,5%	17,5%△	12,6%▽	12,6%▽	10,6%▽	14,5%	12,9%▽	14,1%	15,9%△	13,3%
- 3 Mee eens	55,7%	56,1%△	55,2%▽	54,4%▽	55,6%	56,9%△	56,9%	52,8%	55,4%	58,9%△	55,9%	55,7%	51,6%▽	54,2%	56,2%	54,0%▽	58,2%△	54,2%	57,5%△	53,7%
- 4 Helemaal mee eens	25,1%	25,0%	25,2%	32,4%▲	24,3%▽	21,4%▽	25,5%	26,7%	23,5%▽	23,9%	24,3%▽	19,3%▽	31,2%△	29,9%△	29,8%△	26,4%△	25,0%	28,1%△	22,5%▽	28,9%△
- Gemiddelde	3,01	3,01	3,01	3,16▲	2,99▽	2,94▽	3,03	3,00	2,96▽	3,03	2,99▽	2,87▽	3,09△	3,11△	3,12△	3,02	3,04△	3,07△	2,98▽	3,08△
6a2. Mijn leidinggevende besteedt aandacht aan wat ik zeg [N=59.551]																				
- 1 Helemaal mee oneens	4,1%	4,2%	4,0%	3,1%▽	4,1%	4,7%△	4,5%	4,0%	5,0%△	3,7%	4,7%△	6,5%△	4,1%	2,4%▽	2,5%▽	4,2%	2,9%▽	3,0%▽	3,7%▽	3,7%
- 2 Mee oneens	14,0%	13,9%	14,1%	11,4%▽	14,2%	16,0%△	11,6%▽	14,9%	15,3%△	13,9%	14,5%	17,4%△	13,2%	10,9%▽	9,4%▽	13,6%	14,0%	11,8%▽	15,1%△	12,2%▽
- 3 Mee eens	57,3%	57,6%	57,1%	57,7%	56,9%▽	58,4%△	58,4%	56,4%	57,2%	60,7%△	58,3%△	57,8%	56,0%	53,8%▽	56,3%	55,7%▽	58,0%	55,8%▽	58,9%△	56,0%
- 4 Helemaal mee eens	24,5%	24,3%	24,8%	27,7%△	24,7%	20,9%▽	25,4%	24,8%	22,4%▽	21,8%▽	22,5%▽	18,4%▽	26,8%△	32,8%△	31,8%△	26,5%△	25,2%	29,4%△	22,4%▽	28,1%△
- Gemiddelde	3,02	3,02	3,03	3,10△	3,02	2,95▽	3,05	3,02	2,97▽	3,01	2,99▽	2,88▼	3,05△	3,17▲	3,17▲	3,04△	3,05△	3,12△	3,00▽	3,09△
• Sociale steun collega's [schaal: 1=weinig - 4=veel; 2 items] [N=59.846] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	3,31	3,27▽	3,36△	3,38△	3,32△	3,24▽	3,30	3,25▽	3,20▼	3,25▽	3,29▽	3,14▼	3,34△	3,35△	3,39△	3,32	3,36△	3,41△	3,39△	3,41△
• Sociale steun collega's [≥2.5 op schaal 1=weinig - 4=veel; 2 items] [N=59.846]																				
• % (Zeer) veel	96,3%	96,1%▽	96,5%△	96,3%	96,4%	95,9%▽	96,7%	94,3%▽	94,7%▽	96,6%	95,8%▽	94,5%▽	96,0%	97,2%△	97,9%△	95,6%▽	98,2%△	97,7%△	97,1%△	97,5%△
6b1. Mijn collega's hebben persoonlijke belangstelling voor me [N=60.136]																				
- 1 Helemaal mee oneens	2,00%	2,1%△	1,86%▽	2,1%	1,87%▽	2,4%△	1,49%	3,1%△	2,7%△	1,79%	2,3%△	3,7%△	2,4%	1,91%	0,80%▽	2,5%△	0,79%▽	1,25%▽	1,35%▽	0,99%▽
- 2 Mee oneens	7,3%	8,1%△	6,4%▽	7,1%	7,2%	8,1%△	6,3%	7,6%	10,1%△	7,2%	7,9%△	11,1%△	7,3%	7,0%	5,3%▽	7,7%	5,9%▽	5,1%▽	5,6%▽	5,6%▽
- 3 Mee eens	58,2%	61,7%△	54,3%▽	54,8%▽	57,6%▽	62,9%△	61,1%△	60,5%	62,4%△	65,2%△	59,9%△	64,8%△	56,7%	57,8%	57,9%	56,5%▽	58,1%	54,6%▽	53,6%▽	54,4%▽
- 4 Helemaal mee eens	32,5%	28,1%▼	37,4%▲	36,0%△	33,3%△	26,6%▽	31,1%	28,8%▽	24,8%▽	25,8%▽	29,9%▽	20,4%▼	33,7%	33,3%	36,0%△	33,3%	35,2%△	39,1%△	39,5%△	39,0%△
- Gemiddelde	3,21	3,16▽	3,27△	3,25△	3,22△	3,14▽	3,22	3,15▽	3,09▼	3,15▽	3,17▽	3,02▼	3,22	3,23	3,29△	3,20	3,28△	3,31△	3,31△	3,31△
6b2. Mijn collega's zijn vriendelijk [N=61.022]																				
- 1 Helemaal mee oneens	1,17%	1,17%	1,18%	1,43%△	1,09%▽	1,21%	1,22%	1,88%	1,39%	0,93%	1,34%	2,0%△	1,79%△	1,12%	0,74%	1,42%△	0,42%▽	0,69%▽	0,93%▽	0,68%▽
- 2 Mee oneens	2,7%	2,8%	2,7%	2,2%▽	2,8%	2,9%	2,5%	4,4%△	4,2%△	2,3%	2,9%	3,5%△	2,2%	1,55%▽	1,73%▽	3,0%	2,0%▽	1,64%▽	2,4%▽	2,1%
- 3 Mee eens	50,1%	52,4%△	47,6%▽	41,3%▼	50,0%	57,8%△	54,8%△	52,1%	56,9%△	56,9%△	50,8%	61,1%▲	43,7%▽	46,5%▽	45,8%▽	48,3%▽	50,9%	45,2%▽	47,0%▽	44,6%▽
- 4 Helemaal mee eens	46,0%	43,6%▽	48,5%△	55,0%▲	46,0%	38,1%▽	41,5%▽	41,6%▽	37,5%▽	39,9%▽	44,9%▽	33,4%▼	52,3%△	50,8%△	51,7%△	47,3%△	46,6%	52,5%△	49,6%△	52,6%△
- Gemiddelde	3,41	3,38▽	3,44△	3,50△	3,41	3,33▽	3,37▽	3,33▽	3,31▽	3,36▽	3,39▽	3,26▼	3,46△	3,47△	3,48△	3,41	3,44△	3,49△	3,45△	3,49△

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-34	35-44	45-54	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
6c1. Hoe vaak heeft u tijdens uw werk contact met mensen waarbij u elkaar daadwerkelijk ontmoet? [N=62.476]																				
· 1 Nooit	2,9%	3,0%	2,7%	5,1%△	2,3%▽	2,3%▽	6,0%△	7,4%▲	4,0%△	2,0%▽	3,4%△	3,8%△	4,7%△	3,1%	3,6%△	4,2%△	0,88%▽	0,72%▽	1,24%▽	1,70%▽
· 2 Eén keer per dag of minder	6,9%	7,2%△	6,6%▽	7,6%△	6,4%▽	7,5%△	12,6%▲	8,8%△	6,0%▽	9,4%△	6,5%▽	10,4%△	6,9%	8,7%△	7,2%	10,0%△	5,1%▽	5,4%▽	4,4%▽	7,1%
· 3 Een paar keer per dag	20,9%	23,4%△	18,2%▽	16,6%▽	21,0%	23,4%△	27,2%△	20,8%	23,7%△	27,3%△	17,8%▽	25,9%△	12,8%▼	25,2%△	25,0%△	23,6%△	24,6%△	23,4%△	14,6%▽	20,5%
· 4 Een groot aantal keer per dag	30,6%	33,6%△	27,4%▽	23,7%▽	31,9%△	32,5%△	28,4%	31,5%	33,3%△	33,4%△	27,8%▽	28,6%▽	21,8%▼	32,3%	33,2%△	31,0%	40,8%▲	29,0%▽	29,2%▽	30,8%
· 5 De hele dag	38,7%	32,8%▼	45,1%▲	46,9%▲	38,3%▽	34,3%▽	25,8%▼	31,4%▽	33,0%▽	27,9%▼	44,6%△	31,3%▽	53,8%▲	30,7%▽	31,0%▽	31,1%▽	28,6%▼	41,4%▲	50,6%▲	39,9%
- Gemiddelde	3,95	3,86▽	4,06△	4,00△	3,98△	3,89▽	3,55▼	3,71▼	3,85▽	3,76▽	4,04△	3,73▼	4,13△	3,79▽	3,81▽	3,75▼	3,91▽	4,05△	4,23▲	4,00△
6c2. Hoe vaak heeft u tijdens uw werk contact met mensen waarbij u alleen telefonisch of digitaal contact heeft? [N=62.481]																				
· 1 Nooit	15,7%	16,0%△	15,3%▽	38,8%▲	10,2%▼	13,9%▽	23,2%▲	37,6%▲	23,5%▲	11,5%▽	25,7%▲	18,2%△	38,3%▲	3,1%▼	2,5%▼	15,0%	2,8%▼	6,1%▼	7,8%▼	14,0%▽
· 2 Eén keer per dag of minder	15,3%	15,2%	15,4%	21,4%▲	13,5%▽	15,3%	21,1%△	20,3%△	15,1%	19,5%△	15,1%	18,7%△	20,5%△	8,3%▼	6,2%▼	13,5%▽	9,7%▽	21,3%△	16,3%△	14,8%
· 3 Een paar keer per dag	32,7%	33,1%	32,4%	24,7%▼	34,0%△	35,2%△	33,4%	24,7%▽	29,3%▽	34,5%△	28,1%▽	31,5%	25,5%▽	33,3%	29,4%▽	28,8%▽	36,6%△	42,0%▲	40,7%▲	34,2%
· 4 Een groot aantal keer per dag	26,9%	27,3%△	26,5%▽	10,2%▼	31,0%▲	28,2%△	18,2%▼	13,1%▼	24,4%▽	27,4%	21,8%▽	21,1%▽	11,3%▼	36,0%▲	41,5%▲	29,5%△	40,7%▲	25,6%▽	28,2%△	29,0%△
· 5 De hele dag	9,4%	8,5%▽	10,4%△	4,8%▽	11,3%△	7,4%▽	4,1%▽	4,1%▽	7,7%▽	7,2%▽	9,3%	10,5%△	4,4%▽	19,3%△	20,4%▲	13,2%△	10,3%△	5,1%▽	7,0%▽	8,0%▽
- Gemiddelde	2,99	2,97▽	3,01△	2,21▼	3,20▲	3,00	2,59▼	2,26▼	2,78▼	2,99	2,74▼	2,87▽	2,23▼	3,60▲	3,71▲	3,12△	3,46▲	3,02	3,10△	3,02
6c3. Bent u buiten werktijd bereikbaar voor collega's of klanten (via telefoon, mail, app, etc.)? [N=62.526]																				
· 1 Bijna nooit	14,5%	14,0%▽	15,0%△	16,9%△	13,4%▽	16,0%△	16,8%△	18,4%△	23,3%▲	9,7%▽	16,0%△	19,2%△	15,5%	8,8%▽	13,6%	15,0%	12,9%▽	5,0%▼	11,6%▽	11,4%▽
· 2 Soms	38,2%	36,2%▽	40,4%△	32,4%▽	39,7%△	38,1%	35,7%▽	32,1%▽	38,2%	36,6%	34,9%▽	37,2%	29,8%▽	41,0%△	35,8%▽	37,2%▽	42,4%△	35,5%▽	45,8%△	34,6%▽
· 3 Vaak	23,9%	24,1%	23,8%	26,6%△	24,6%△	20,3%▽	15,5%▼	21,3%	17,4%▽	24,3%	22,8%▽	17,8%▽	24,0%	28,5%△	25,5%	24,5%	25,3%△	35,9%▲	24,1%	26,8%△
· 4 Altijd	23,4%	25,7%△	20,9%▽	24,0%	22,3%▽	25,6%△	32,0%▲	28,1%△	21,0%▽	29,4%△	26,2%△	25,8%△	30,7%△	21,7%	25,1%△	23,2%	19,5%▽	23,6%	18,4%▽	27,2%△
- Gemiddelde	2,56	2,61△	2,50▽	2,58	2,56	2,56	2,63△	2,59	2,36▼	2,73△	2,59△	2,50▽	2,70△	2,63△	2,56	2,51▽	2,78▲	2,49▽	2,70△	
· Kort- en/of langdurig conflict met collega's, leidinggevende en/of werkgever [N=62.567]																				
· % Ten minste één kort- of langdurig conflict	30,2%	32,1%△	28,1%▽	22,4%▼	32,5%△	30,5%	16,7%▼	28,4%	34,4%△	29,0%	30,4%	31,8%△	31,2%	29,7%	27,3%▽	29,6%	31,6%△	29,0%	27,8%▽	30,1%
6d1. Conflict met één of meer directe collega's [N=62.393]																				
· 1 Nee	78,1%	76,5%▽	79,9%△	84,2%△	75,6%▽	80,0%△	90,0%▲	83,2%△	74,2%▽	79,3%	78,4%	77,7%	77,6%	76,4%	79,2%	78,9%△	75,9%▽	79,6%△	79,9%△	79,2%
· 2 Ja, kortdurend	19,5%	21,2%△	17,7%▽	13,8%▽	21,8%△	17,8%▽	9,4%▼	14,2%▽	22,8%△	19,3%	19,4%	20,0%	20,3%	21,3%△	18,6%	18,6%▽	21,0%△	18,0%▽	18,0%▽	18,4%
· 3 Ja, langdurig	2,4%	2,4%	2,4%	2,0%▽	2,6%△	2,2%	0,63%▽	2,6%	3,0%△	1,43%▽	2,2%	2,2%	2,2%	2,3%	2,2%	2,4%	3,1%△	2,4%	2,1%	2,4%
6d2. Conflict met uw direct leidinggevende [N=62.326]																				
· 1 Nee	86,0%	84,6%▽	87,5%△	89,1%△	85,4%▽	84,4%▽	91,8%△	87,7%	83,5%▽	86,6%	85,0%▽	82,8%▽	86,1%	86,3%	89,9%△	86,0%	86,8%	86,8%	87,8%△	86,5%
· 2 Ja, kortdurend	11,7%	13,1%△	10,2%▽	9,3%▽	12,2%△	13,0%△	7,1%▽	10,6%	13,7%△	11,8%	13,0%△	14,7%△	11,9%	11,4%	8,2%▽	11,7%	10,9%	10,8%▽	10,0%▽	10,4%
· 3 Ja, langdurig	2,3%	2,3%	2,2%	1,65%▽	2,4%△	2,6%△	1,06%▽	1,75%	2,8%△	1,57%▽	2,0%	2,6%	2,1%	2,3%	1,83%	2,3%	2,3%	2,5%	2,1%	3,0%△
6d3. Conflict met uw werkgever [N=62.201]																				
· 1 Nee	91,5%	90,2%▽	93,0%△	92,9%△	91,2%▽	91,0%▽	94,2%△	86,8%▽	90,3%▽	89,4%▽	90,5%▽	90,0%▽	88,0%▽	92,0%	95,7%△	90,2%▽	94,6%△	93,2%△	94,3%△	89,6%▽
· 2 Ja, kortdurend	6,7%	7,8%△	5,5%▽	5,9%▽	7,0%△	6,8%	4,7%▽	12,3%▲	7,2%	8,8%△	7,9%△	7,7%△	10,1%△	6,2%	3,5%▽	7,9%△	3,9%▽	5,1%▽	4,3%▽	8,3%△
· 3 Ja, langdurig	1,76%	2,0%△	1,49%▽	1,26%▽	1,80%	2,2%△	1,11%	0,98%	2,5%△	1,80%	1,58%	2,3%△	1,89%	1,87%	0,80%▽	1,91%	1,53%	1,70%	1,35%▽	2,1%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
· Extern ongewenst gedrag [4 items] [N=62.561]																				
· % Ten minste één 'ja, een enkele keer' of vaker	23,0%	16,9%▼	29,9%▲	26,8%△	22,6%▽	22,7%	14,0%▼	4,9%▼	9,1%▼	10,1%▼	22,3%	23,4%	26,5%△	9,2%▼	15,9%▽	16,7%▽	23,6%	27,7%△	45,3%▲	21,8%
· Intern ongewenst gedrag [4 items] [N=62.579]																				
· % Ten minste één 'ja, een enkele keer' of vaker	15,6%	15,2%▽	16,1%△	12,0%▽	16,5%△	16,7%△	9,4%▽	12,8%▽	19,8%△	11,7%▽	14,9%▽	18,3%△	15,9%	13,8%▽	11,9%▽	14,7%▽	16,9%△	15,4%	15,4%	14,5%
6e1. Ongewenste seksuele aandacht van klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.) [N=62.478]																				
· 1 Nee, nooit	94,7%	98,3%▲	90,8%▼	89,9%▼	95,2%△	96,9%△	99,0%△	99,4%▲	98,4%△	99,2%▲	94,9%	97,3%△	89,7%▼	98,9%△	98,1%△	96,6%△	98,0%△	97,9%△	85,0%▼	95,1%
· 2 Ja, een enkele keer	4,8%	1,52%▼	8,4%▲	9,0%▲	4,4%▽	3,0%▽	0,94%▽	0,64%▽	1,27%▽	0,73%▽	4,5%	2,3%▽	8,9%▲	1,05%▽	1,81%▽	3,1%▽	1,95%▽	2,1%▽	13,9%▲	4,6%
· 3 Ja, vaak	0,39%	0,14%▽	0,66%△	0,95%△	0,34%▽	0,10%▽	0,08%▽	0%	0,18%△	0,05%▽	0,52%△	0,28%	1,18%△	0,07%▽	0%▽	0,22%▽	0,06%▽	0,02%▽	0,95%△	0,17%
· 4 Ja, zeer vaak	0,08%	0,07%	0,06%△	0,23%△	0,06%▽	0,03%▽	0%	0%	0,13%	0%	0,08%	0,05%	0,22%△	0%	0,04%	0,07%	0,03%	0,01%	0,12%	0,12%
- Gemiddelde	1,06	1,02▼	1,10▲	1,12▲	1,05▽	1,03▽	1,01▽	1,01▼	1,02▽	1,01▼	1,06	1,03▽	1,12▲	1,01▽	1,02▽	1,04▽	1,02▽	1,02▽	1,16▲	1,05
6e2. Ongewenste seksuele aandacht van leidinggevenden of collega's [N=62.402]																				
· 1 Nee, nooit	97,8%	98,9%△	96,5%▽	96,6%▽	97,6%▽	99,2%△	99,2%△	99,5%△	97,5%	99,0%△	97,7%	97,7%	95,7%▽	98,0%	98,2%	97,5%▽	97,5%	97,9%	98,4%△	97,4%
· 2 Ja, een enkele keer	1,99%	0,88%▽	3,2%△	2,9%△	2,2%△	0,71%▽	0,53%▽	0,35%▽	2,1%	1,00%▽	1,93%	2,2%	3,8%△	1,91%	1,59%	2,1%	2,4%△	1,97%	1,51%▽	2,3%
· 3 Ja, vaak	0,18%	0,15%▽	0,22%△	0,41%△	0,17%	0,04%▽	0%	0,17%	0,25%	0,04%	0,28%△	0,14%	0,42%△	0,05%	0,20%	0,34%△	0%▽	0,11%	0,02%▽	0,20%
· 4 Ja, zeer vaak	0,07%	0,07%	0,06%△	0,08%	0,06%	0,03%	0,23%△	0%	0,14%△	0%	0,07%	0%	0,15%	0%	0,06%	0,08%	0,03%	0,02%	0,06%	0,07%
- Gemiddelde	1,03	1,01▽	1,04△	1,04△	1,03△	1,01▽	1,01▽	1,01▽	1,03△	1,01▽	1,03	1,02	1,05△	1,02	1,02	1,03△	1,03	1,02	1,02▽	1,03
6e3. Intimidatie door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.) [N=62.458]																				
· 1 Nee, nooit	81,3%	85,6%▲	76,6%▼	79,7%▽	81,6%△	80,8%	88,4%△	97,0%▲	93,4%▲	91,5%▲	81,0%	79,5%▽	79,4%▽	92,3%▲	85,3%△	86,2%△	78,7%▽	77,7%▽	65,5%▼	81,7%
· 2 Ja, een enkele keer	16,5%	12,7%▼	20,8%▲	18,2%△	16,1%▽	17,3%△	10,8%▽	3,0%▼	5,9%▼	8,0%▼	17,3%△	18,1%△	18,1%△	7,3%▼	13,4%▽	12,2%▽	18,0%△	20,5%△	29,7%▲	16,5%
· 3 Ja, vaak	1,79%	1,36%▽	2,3%△	1,75%	1,90%△	1,56%▽	0,58%▽	0%▽	0,51%▽	0,57%▽	1,48%▽	2,0%	2,2%	0,19%▽	1,06%▽	1,26%▽	2,6%△	1,55%	4,0%▲	1,64%
· 4 Ja, zeer vaak	0,36%	0,35%	0,38%	0,35%	0,39%	0,28%	0,28%	0%	0,17%▽	0%▽	0,24%▽	0,36%	0,32%	0,26%	0,30%	0,75%△	0,19%	0,82%△	0,14%	
- Gemiddelde	1,21	1,16▼	1,26▲	1,23△	1,21	1,21	1,13▽	1,03▼	1,07▼	1,09▼	1,21	1,23△	1,23△	1,08▼	1,16▽	1,16▽	1,25△	1,24△	1,40▲	1,20
6e4. Intimidatie door leidinggevenden of collega's [N=62.434]																				
· 1 Nee, nooit	89,3%	89,0%▽	89,7%△	93,3%△	89,0%▽	86,6%▽	92,5%△	92,7%△	86,5%▽	92,0%△	90,0%△	86,9%▽	91,3%△	91,7%△	92,6%△	90,3%△	88,0%▽	88,6%	88,5%▽	90,6%
· 2 Ja, een enkele keer	9,1%	9,5%△	8,6%▽	5,8%▽	9,3%△	11,7%△	6,4%▽	5,4%▽	11,1%△	7,3%▽	8,6%▽	11,2%△	7,7%▽	7,1%▽	6,3%▽	8,2%▽	10,5%△	9,5%	9,9%△	7,4%▽
· 3 Ja, vaak	1,16%	1,09%	1,24%	0,64%▽	1,26%△	1,30%	0,96%	1,13%	1,66%△	0,62%▽	1,08%	1,30%	0,84%	0,89%	0,89%	1,05%	1,04%	1,20%	1,25%	1,46%
· 4 Ja, zeer vaak	0,42%	0,39%	0,46%	0,24%▽	0,48%△	0,41%	0,17%	0,84%	0,69%△	0,08%▽	0,31%▽	0,57%	0,23%	0,35%	0,27%	0,37%	0,43%	0,73%△	0,37%	0,49%
- Gemiddelde	1,13	1,13	1,12	1,08▽	1,13△	1,15△	1,09▽	1,10	1,17△	1,09▽	1,12	1,15△	1,10▽	1,10▽	1,09▽	1,11▽	1,14△	1,14△	1,14△	1,12
6e5. Lichamelijk geweld door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.) [N=62.363]																				
· 1 Nee, nooit	94,2%	96,3%△	91,9%▽	94,7%△	94,0%▽	93,9%	96,6%△	99,2%▲	99,0%▲	99,4%▲	97,8%△	95,5%△	97,0%△	99,4%▲	99,5%▲	98,0%△	93,7%	92,9%▽	78,7%▼	97,2%△
· 2 Ja, een enkele keer	4,9%	3,1%▽	6,8%△	4,2%▽	4,9%	5,5%△	3,1%▽	0,75%▽	0,74%▼	0,49%▼	2,0%▽	4,0%▽	2,5%▽	0,64%▼	0,46%▼	1,66%▽	4,8%	6,4%△	17,5%▲	2,7%▽
· 3 Ja, vaak	0,77%	0,49%▽	1,07%△	0,80%	0,84%△	0,51%▽	0,37%	0%▽	0,13%▽	0,09%▽	0,16%▽	0,44%▽	0,40%▽	0%▽	0%▽	0,23%▽	1,32%△	0,55%	3,0%▲	0,13%▽
· 4 Ja, zeer vaak	0,20%	0,15%▽	0,25%△	0,27%	0,21%	0,12%▽	0%	0%	0,11%	0,05%	0,01%▽	0,03%▽	0,08%	0%▽	0%▽	0,15%	0,10%	0,15%	0,81%△	0%▽
- Gemiddelde	1,07	1,05▽	1,10△	1,07	1,07△	1,07	1,04▽	1,01▼	1,01▼	1,01▼	1,02▽	1,05▽	1,04▽	1,01▼	1,00▼	1,03▽	1,08	1,08△	1,26▲	1,03▽

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
6e6. Lichamelijk geweld door leidinggevenden of collega's [N=62.401]																				
- 1 Nee, nooit	99,4%	99,2%▽	99,6%△	98,8%▽	99,5%△	99,7%△	99,9%△	99,8%	99,0%▽	99,5%	99,3%	99,4%	98,7%▽	99,4%	99,7%	99,1%▽	99,8%△	99,8%△	99,7%△	99,5%
- 2 Ja, een enkele keer	0,48%	0,64%△	0,32%▽	0,95%△	0,44%▽	0,30%▽	0,11%▽	0,18%	0,65%△	0,42%	0,65%△	0,40%	1,02%△	0,36%	0,30%	0,70%△	0,23%▽	0,17%▽	0,24%▽	0,38%
- 3 Ja, vaak	0,08%	0,11%△	0,05%▽	0,20%△	0,07%	0,02%▽	0%	0%	0,16%△	0%	0,06%	0,24%△	0,27%△	0,05%	0%	0,10%	0%	0,01%	0,03%▽	0,06%
- 4 Ja, zeer vaak	0,04%	0,06%△	0,02%▽	0,10%△	0,04%	0,01%	0%	0%	0,17%△	0,05%	0,01%	0%	0%	0,16%△	0%	0,06%	0%	0,01%	0,02%	0,06%
- Gemiddelde	1,01	1,01△	1,00▽	1,02△	1,01▽	1,00▽	1,00▽	1,00	1,01△	1,01	1,01	1,01	1,02△	1,01	1,00▽	1,01△	1,00▽	1,00▽	1,00▽	1,01
6e7. Pesten door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.) [N=62.397]																				
- 1 Nee, nooit	94,2%	94,7%△	93,7%▽	93,3%▽	94,5%△	94,0%	96,3%△	98,4%△	96,8%△	97,7%△	94,1%	91,2%▽	92,2%▽	97,4%△	97,1%△	95,6%△	93,4%▽	91,8%▽	91,9%▽	94,1%
- 2 Ja, een enkele keer	5,0%	4,6%▽	5,4%△	5,8%△	4,7%▽	5,4%△	3,4%▽	1,29%▽	2,7%▽	1,99%▽	5,2%	7,6%△	6,5%△	2,3%▽	2,6%▽	3,7%▽	5,6%	7,3%△	6,9%△	5,4%
- 3 Ja, vaak	0,60%	0,53%▽	0,67%△	0,78%△	0,59%	0,51%	0,25%	0%	0,28%▽	0,28%▽	0,57%	1,03%△	0,97%△	0,17%▽	0,24%▽	0,52%	0,81%	0,69%	0,86%△	0,50%
- 4 Ja, zeer vaak	0,19%	0,18%	0,19%	0,16%	0,22%△	0,11%▽	0%	0,33%	0,19%	0%	0,12%	0,22%	0,24%	0,07%	0,08%	0,24%	0,21%	0,16%	0,30%△	0%
- Gemiddelde	1,07	1,06▽	1,07△	1,08△	1,07▽	1,07	1,04▽	1,02▽	1,04▽	1,03▽	1,07	1,10△	1,09△	1,03▽	1,03▽	1,05▽	1,08△	1,09△	1,10△	1,06
6e8. Pesten door leidinggevenden of collega's [N=62.378]																				
- 1 Nee, nooit	92,0%	91,9%	92,1%	94,4%△	91,2%▽	92,1%	95,8%△	91,5%	88,3%▽	93,8%△	91,9%	90,3%▽	92,5%	92,8%	94,4%△	92,0%	92,0%	93,7%△	93,3%△	92,4%
- 2 Ja, een enkele keer	6,6%	6,8%△	6,4%▽	4,7%▽	7,2%△	6,5%	3,5%▽	6,7%	9,5%△	5,5%▽	6,7%	7,7%△	6,2%	6,0%	4,6%▽	6,6%	6,7%	5,2%▽	5,5%▽	6,3%
- 3 Ja, vaak	0,97%	0,89%▽	1,05%△	0,65%▽	1,06%△	0,98%	0,58%	0,99%	1,45%△	0,64%	0,98%	1,40%△	1,12%	0,89%	0,76%	0,90%	0,82%	0,58%▽	0,81%	1,06%
- 4 Ja, zeer vaak	0,44%	0,41%	0,47%	0,25%▽	0,49%△	0,45%	0,09%▽	0,78%	0,69%△	0,08%▽	0,38%	0,58%	0,17%▽	0,33%	0,23%	0,53%	0,48%	0,46%	0,43%	0,19%
- Gemiddelde	1,10	1,10	1,10	1,07▽	1,11△	1,10	1,05▽	1,11	1,14△	1,07▽	1,10	1,12△	1,09	1,09	1,07▽	1,10	1,10	1,08▽	1,08▽	1,09
ARBEIDSONGEVALLEN																				
7a. Bent u in de afgelopen 12 maanden betrokken geweest bij een arbeidsongeval? [N=61.617]																				
- 1 Slachtoffer geworden van een arbeidsongeval	3,1%	3,4%△	2,8%▽	3,8%△	3,1%	2,9%	1,64%▽	5,0%△	3,6%△	3,5%	2,6%▽	5,2%△	5,4%△	1,01%▽	0,62%▽	2,6%▽	2,5%▽	1,77%▽	4,1%△	2,9%
- 2 Geen slachtoffer geworden van een arbeidsongeval	96,9%	96,6%▽	97,2%△	96,2%▽	96,9%	97,1%	98,4%△	95,0%▽	96,4%▽	96,5%	97,4%△	94,8%▽	94,6%▽	99,0%△	99,4%△	97,4%△	97,5%△	98,2%△	95,9%▽	97,1%
7b. Om hoeveel ongevallen ging het? [Subgroep 'Slachtoffer geweest van een arbeidsongeval'] [N=1.776] [Range: 1-50]																				
- Gemiddelde	1,82	1,83	1,81	1,91	1,85	1,67	1,30	1,25	1,78	1,45	1,37▽	1,39	2,77▲	2,25	1,69	1,84	1,42	1,39	2,32▲	1,26
7c. Verzuimduur in drie categorieën van het meest recente arbeidsongeval in de afgelopen 12 maanden [Subgroep 'Slachtoffer geweest van een arbeidsongeval'] [N=1.850]																				
- 0 dagen verzuim [1]	52,3%	49,6%▽	55,8%△	57,2%△	51,3%	49,8%	59,2%	49,0%	42,6%▼	46,1%	48,7%	37,3%▼	50,4%	61,3%	46,3%	57,9%	41,7%▼	49,4%	68,7%▲	53,1%
- 1, 2 of 3 dagen verzuim [2]	12,7%	14,3%△	10,5%▽	20,1%▲	11,4%▽	9,3%▽	7,0%	4,2%	10,1%	8,1%	21,0%▲	19,6%▲	18,4%△	0%	7,1%	13,6%	9,1%	14,6%	6,7%▼	13,1%
- 4 of meer dagen verzuim [3]	35,0%	36,0%	33,7%	22,8%▼	37,3%▲	40,9%△	33,9%	46,9%	47,3%▲	45,8%▲	30,3%	43,1%△	31,2%	38,7%	46,6%	28,5%▽	49,2%▲	36,0%	24,5%▼	33,8%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
7d. In de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden van één of meer arbeidsongevallen met één of meer dagen verzuim? [N=61.550]																				
· 1 Slachtoffer geworden van één of meer arbeidsongevallen met één of meer dagen verzuim	1,48%	1,71%△	1,22%▽	1,68%	1,47%	1,45%	0,58%▽	2,5%△	2,0%△	1,89%	1,30%	3,1%△	2,7%△	0,35%▽	0,35%▽	1,09%▽	1,45%	0,93%▽	1,29%	1,24%
· 2 Geen arbeidsongeval gehad met één of meer dagen verzuim	98,5%	98,3%▽	98,8%△	98,3%	98,5%	98,6%	99,4%△	97,5%▽	98,0%▽	98,1%	98,7%	96,9%▽	97,3%▽	99,7%△	99,6%△	98,9%△	98,5%	99,1%△	98,7%	98,8%
7d. In de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden van één of meer arbeidsongevallen met vier of meer dagen verzuim? [N=61.550]																				
· 1 Slachtoffer geworden van één of meer arbeidsongevallen met vier of meer dagen verzuim	1,08%	1,22%△	0,92%▽	0,91%	1,12%	1,18%	0,48%▽	2,3%△	1,67%△	1,62%△	0,77%▽	2,2%△	1,68%△	0,35%▽	0,27%▽	0,73%▽	1,24%	0,64%▽	0,99%	0,90%
· 2 Geen arbeidsongeval gehad met vier of meer dagen verzuim	98,9%	98,8%▽	99,1%△	99,1%	98,9%	98,8%	99,5%△	97,7%▽	98,3%▽	98,4%▽	99,2%△	97,8%▽	98,3%▽	99,7%△	99,7%△	99,3%△	98,8%	99,4%△	99,0%	99,1%
7e. Het soort letsel dat het meest recente arbeidsongeval in de afgelopen 12 maanden tot gevolg heeft gehad [Subgroep 'Slachtoffer geweest van een arbeidsongeval'] [N=1.845]																				
· 1 Een open wond of oppervlakkige verwonding, zoals snij-, prik-, steek- of schaafwonden	29,0%	31,1%△	26,2%▽	41,2%▲	26,4%▽	24,7%	29,9%	42,7%	27,2%	27,1%	34,2%	19,1%▼	34,3%	13,4%	6,8%	36,8%△	20,8%	20,4%	28,9%	31,0%
· 2 Brandwonden of letsel door chemische verbranding	6,0%	5,7%	6,3%	12,7%▲	5,0%▽	2,4%▽	0%	13,8%	6,1%	1,05%▼	6,9%	2,3%▽	19,8%▲	0%	0%	8,2%	2,3%	6,7%	2,8%▽	1,49%
· 3 Botbreuk(en)	5,2%	6,7%△	3,3%▽	5,5%	5,3%	4,9%	1,12%	9,1%	6,9%	8,8%	9,0%△	6,0%	4,2%	0%	0%	5,5%	1,26%	4,6%	2,7%▽	2,4%
· 4 Het uit de kom schieten van gewrichten of lichaamsdelen	1,36%	1,56%	1,10%	0,64%	1,33%	1,79%	8,8%▲	4,0%	1,46%	1,07%	1,00%	0,58%	0%	0%	0%	2,6%	3,4%	3,4%	0,97%	0%
· 5 Verstuiking of verrekking van spieren, banden of lichaamsdelen	22,4%	22,1%	22,7%	16,9%▽	23,2%	25,6%	21,3%	18,3%	20,6%	33,2%▲	22,6%	32,5%▲	18,0%	25,6%	21,6%	17,2%	22,0%	20,0%	19,8%	38,9%▲
· 6 Verlies van één of meerdere lichaamsdelen, ogen of oren	0,53%	0,80%	0,16%	0,28%	0,63%	0%	7,0%▲	0%	1,70%△	0%	0,58%	1,76%△	0%	0%	0%	0,46%	0%	0%	0%	0%
· 7 Vergiftiging of infectie	1,04%	1,65%△	0,21%▽	2,2%△	0,78%	0,79%	0%	0%	2,4%△	0,99%	0%	2,5%	1,01%	0%	0%	1,20%	2,4%	0%	0,37%	0%
· 8 Een inwendige verwonding of hersenschudding	2,3%	2,00%	2,7%	1,22%	2,6%	1,47%	17,6%▲	0%	3,4%	0%	3,2%	1,36%	1,46%	11,2%▲	0%	0,98%	1,07%	3,7%	2,8%	2,0%
· 9 Letsel door een tijdelijk tekort aan lucht, verstikking	0,32%	0,33%	0,31%	0,30%	0,42%	0%	0%	0%	0%	0%	0,86%	0,83%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,60%	0%
· 11 Letsel door lawaai, trillingen of verschillen in druk	0,15%	0,18%	0,11%	0%	0,13%	0,41%	0%	0%	0%	0%	0,76%△	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1,17%▲	0%	0%
· 12 Letsel door te hoge of te lage temperaturen, bijvoorbeeld zonnesteek, bevriezing of onderkoeling	0,27%	0,27%	0,28%	0,52%	0,18%	0,35%	0%	0%	0%	1,13%	0%	0%	0,71%	0%	0%	0,85%	0%	0%	0,27%	0%
· 13 Letsel door een elektrische schok	0,11%	0,19%	0%	0%	0,17%	0%	0%	0%	0,76%▲	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
· 15 In shock raken door een verwonding of letsel	0,07%	0,12%	0%	0%	0,11%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,82%▲	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
· 16 In shock raken door een traumatische ervaring	0,79%	0,56%	1,09%	1,76%△	0,51%	0,76%	0%	0%	0%	1,72%	1,14%	2,5%▲	1,20%	0%	0%	1,09%	0%	0%	0,48%	0%
· 17 Psychische schade	17,5%	12,9%▼	23,8%▲	5,2%▼	19,8%△	24,1%▲	2,5%	4,2%▼	12,7%▽	7,7%▼	7,9%▼	12,4%	8,7%▼	34,9%▲	66,3%▲	12,0%▽	39,5%▲	30,5%▲	28,6%▲	9,7%
· 18 Meerdere even ernstige letsels	0,90%	1,28%△	0,40%▽	0,56%	1,11%	0,61%	0%	0%	1,64%	0%	1,10%	3,4%▲	0%	0%	0%	0,90%	0%	0%	0,55%	0%
· 19 Anders	12,0%	12,4%	11,4%	11,1%	12,2%	12,2%	11,6%	7,8%	15,1%	17,2%	10,8%	13,9%	10,6%	14,8%	5,4%	12,1%	7,3%	9,6%	11,1%	14,5%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
7e. Het soort letsel (lichamelijk of geestelijk) dat het meest recente arbeidsongeval in de afgelopen 12 maanden tot gevolg heeft gehad [Subgroep 'Slachtoffer geweest van een arbeidsongeval'] [N=1.845]																				
· 1 Lichamelijk	68,8%	72,8%▲	63,3%▼	81,3%▲	66,3%▼	62,3%▼	85,8%	87,9%▲	70,5%	73,4%	79,1%▲	67,8%	79,5%▲	50,3%	28,4%▼	73,9%	53,2%▼	59,9%	59,3%▼	75,8%
· 2 Geestelijk	18,3%	13,5%▼	24,9%▲	7,0%▼	20,3%△	24,9%▲	2,5%	4,2%▼	12,7%▼	9,4%▼	9,1%▼	14,9%	9,9%▼	34,9%	66,3%▲	13,1%▼	39,5%▲	30,5%▲	29,1%▲	9,7%
· 3 Ongeval gehad, maar onderscheid lichamelijk of geestelijk is niet te maken	12,9%	13,7%	11,8%	11,7%	13,3%	12,9%	11,6%	7,8%	16,8%△	17,2%	11,9%	17,3%	10,6%	14,8%	5,4%	13,0%	7,3%	9,6%	11,6%	14,5%
7f. Hoe ontstond het letsel; belangrijkste oorzaak van het meest recente arbeidsongeval in de afgelopen 12 maanden [Subgroep 'Slachtoffer geweest van een arbeidsongeval'] [N=1.842]																				
· 1 Ergens aan gesneden, gestoten	13,6%	15,9%△	10,6%▼	23,3%▲	11,7%▼	10,0%▼	16,5%	23,5%	15,3%	24,7%▲	14,3%	7,4%▼	23,2%▲	5,8%	0%	18,6%△	7,1%	10,7%	8,1%▼	14,9%
· 2 Door een voorwerp geraakt	10,1%	13,1%▲	6,2%▼	13,5%△	9,5%	8,9%	6,4%	4,0%	11,2%	18,8%▲	15,6%▲	10,7%	9,5%	0%	5,4%	12,9%	8,3%	6,3%	5,5%▼	6,8%
· 3 Een beknelling	6,1%	8,8%▲	2,4%▼	6,5%	5,4%	7,9%	10,1%	13,1%	9,0%△	8,2%	11,5%▲	11,7%▲	0,67%▼	0%	0%	4,7%	1,62%	3,6%	1,47%▼	13,6%▲
· 4 Val van hoogte (trap, ladder, steiger, e.d.)	3,4%	3,0%	3,9%	3,4%	3,4%	3,7%	0%	11,6%▲	3,5%	10,2%▲	5,1%	3,1%	1,99%	0%	0%	2,8%	1,09%	3,3%	1,34%▼	8,0%
· 5 Uitglijden, struikelen of andere val	11,6%	10,3%▼	13,4%△	7,0%▼	10,7%	17,9%▲	45,9%▲	11,2%	15,1%	12,5%	9,1%	13,8%	8,7%	26,9%▲	21,6%	12,3%	7,9%	15,7%	8,8%▼	19,6%
· 6 Bedreigd, gebeten, geschopt door mens of dier	8,7%	4,0%▼	14,9%▲	6,3%	9,8%△	7,7%	0%	3,0%	1,04%▼	0%▼	1,77%▼	3,9%▼	3,3%▼	0%	0%	3,0%▼	11,8%	12,4%	27,5%▲	0%▼
· 7 Contact met stroom, hitte, kou, gevaarlijke stoffen, lawaai	5,9%	6,6%	5,0%	10,3%▲	5,3%	3,3%▼	4,2%	13,8%	9,8%△	0%▼	6,8%	4,0%	13,3%▲	0%	0%	7,4%	5,3%	5,3%	2,1%▼	1,51%
· 8 Fysieke overbelasting, bijv. zwaar tillen, verkeerde beweging	10,3%	10,5%	10,2%	9,3%	11,3%	8,0%	11,8%	7,7%	10,8%	11,4%	12,3%	14,9%△	12,1%	0%	0%	11,6%	5,8%	5,0%	8,5%	11,0%
· 9 Psychische overbelasting, bijv. door intimidatie of stress	14,8%	10,2%▼	21,1%▲	5,8%▼	17,0%△	17,8%	1,41%	9,3%	14,0%	5,6%▼	10,0%▼	4,3%▼	9,0%▼	40,1%▲	27,0%	11,7%	29,7%▲	29,2%▲	21,4%▲	10,7%
· 10 Verkeersongeval op de openbare weg	3,5%	4,7%△	1,77%▼	6,5%▲	2,9%	2,5%	0%	0%	0,72%▼	1,06%	4,3%	8,3%▲	8,9%▲	7,6%	6,8%	2,2%	8,7%▲	1,66%	1,15%▼	2,3%
· 11 Anders	11,9%	12,9%	10,5%	8,1%▼	13,0%△	12,3%	3,7%	2,8%	9,5%	7,5%	9,3%	17,9%▲	9,2%	19,7%	39,3%▲	12,9%	12,8%	6,9%	14,0%	11,6%
7g. Medische hulp als gevolg van het meest recente arbeidsongeval? [Subgroep 'slachtoffer geweest bij een arbeidsongeval'] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=1.845]																				
· 1. Medische hulp op het werk	22,1%	24,0%△	19,4%▼	32,9%▲	19,6%▼	19,0%	24,1%	22,7%	27,3%△	10,2%▼	21,5%	17,1%	29,9%▲	11,1%	15,0%	27,5%△	26,7%	14,5%	18,3%▼	24,8%
· 2. Medische hulp op de (spoedeisende) eerstehulpafdeling van het ziekenhuis	14,4%	16,7%△	11,2%▼	13,3%	14,3%	14,4%	37,5%▲	15,4%	21,0%▲	24,6%▲	15,7%	15,6%	15,3%	10,6%	0%	12,6%	14,7%	9,2%	7,9%▼	20,1%
· 3. Medische hulp in een ziekenhuis of andere kliniek, maar hoefde niet een nacht te blijven	12,6%	14,5%△	10,2%▼	10,5%	13,5%	11,9%	14,5%	24,3%	14,2%	16,4%	13,7%	18,8%▲	10,8%	0%	7,3%	12,1%	16,0%	9,4%	8,8%▼	10,6%
· 4. Medische hulp in een ziekenhuis of andere kliniek, waar ik minstens één nacht verbleef	2,3%	3,2%△	1,05%▼	0,54%▼	2,8%	1,30%	16,1%▲	9,3%▲	4,4%△	1,18%	2,8%	4,4%	0,68%	9,1%▲	0%	0,45%	2,3%	3,1%	0,61%▼	1,95%
· 5. Ergens anders medische hulp gehad	20,3%	18,1%▼	23,2%△	12,1%▼	21,2%	27,5%▲	0%▼	18,6%	18,5%	24,5%	22,1%	20,7%	11,6%▼	34,4%	40,4%	18,3%	17,3%	33,6%▲	19,6%	26,8%
· 6. Geen medische hulp gehad	37,8%	34,3%▼	42,5%△	40,1%	37,6%	36,3%	30,5%	23,8%	28,6%▼	26,8%▼	36,0%	36,3%	37,4%	34,8%	45,5%	37,1%	35,2%	39,6%	50,0%▲	34,5%

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
ARBO MAATREGELEN																				
8a. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van werkdruk, werkstress? [N=62.157]																				
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	20,1%	21,3%Δ	18,6%▽	37,0%▲	15,3%▼	18,9%▽	43,8%▲	39,5%▲	21,3%Δ	21,6%Δ	30,4%▲	21,0%	33,3%▲	16,4%▽	13,8%▽	23,1%Δ	10,0%▼	9,2%▼	9,8%▼	27,4%Δ
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	34,9%	37,7%Δ	31,9%▽	35,3%	35,0%	34,7%	33,8%	35,6%	37,4%Δ	41,5%Δ	32,1%▽	36,6%Δ	34,7%	39,9%Δ	42,8%Δ	36,0%Δ	37,9%Δ	26,6%▽	32,9%▽	32,2%▽
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	33,5%	30,1%▽	37,3%Δ	20,7%▼	36,9%Δ	35,3%Δ	17,0%▼	15,9%▼	29,9%▽	26,4%▽	26,4%▽	31,6%▽	21,8%▼	30,6%▽	32,9%	29,5%▽	40,9%Δ	51,0%▲	45,3%▲	29,0%▽
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	11,5%	10,9%▽	12,1%Δ	7,0%▽	12,8%Δ	11,2%	5,4%▽	8,9%▽	11,4%	10,6%	11,2%	10,7%	10,2%▽	13,1%Δ	10,5%	11,4%	11,2%	13,1%Δ	12,1%Δ	11,5%
8b. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van emotioneel zwaar werk? [N=61.896]																				
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	48,9%	51,7%Δ	45,6%▽	68,8%▲	44,6%▼	44,5%▽	63,6%▲	69,3%▲	55,1%Δ	55,7%Δ	66,7%▲	52,5%Δ	67,1%▲	58,2%Δ	51,0%Δ	57,3%Δ	37,1%▼	27,9%▼	19,4%▼	54,8%Δ
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	32,9%	32,2%▽	33,7%Δ	22,3%▼	35,2%Δ	35,1%Δ	26,5%▽	22,5%▼	29,5%▽	32,7%	21,4%▼	30,7%▽	20,7%▼	27,8%▽	36,2%Δ	28,1%▽	41,8%▲	41,5%Δ	49,8%▲	31,0%
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	14,1%	12,5%▽	16,0%Δ	7,0%▼	15,5%Δ	16,4%Δ	8,1%▽	5,6%▼	11,1%▽	9,4%▽	8,6%▽	12,8%▽	8,7%▽	11,0%▽	10,2%▽	11,0%▽	17,5%Δ	24,6%▲	25,1%▲	10,4%▽
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	4,1%	3,6%▽	4,6%Δ	1,93%▽	4,7%Δ	4,0%	1,89%▽	2,6%▽	4,3%	2,2%▽	3,3%▽	4,0%	3,5%	3,0%▽	2,5%▽	3,6%▽	3,6%	6,1%Δ	5,8%Δ	3,9%
8c. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van langdurig beeldschermwerk (desktop, laptop, tablet en/of smartphone)? [N=62.130]																				
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	41,4%	41,2%	41,6%	68,9%▲	34,0%▼	40,8%	62,0%▲	74,5%▲	42,8%Δ	49,4%Δ	55,0%▲	55,5%▲	78,5%▲	10,1%▼	11,3%▼	34,0%▽	12,3%▼	36,8%▽	39,4%▽	47,9%Δ
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	33,8%	35,4%Δ	32,1%▽	18,5%▼	36,4%Δ	38,6%Δ	28,6%▽	18,4%▼	36,0%Δ	31,6%▽	27,0%▽	26,4%▽	13,8%▼	45,0%▲	46,0%▲	33,4%	47,5%▲	38,2%Δ	37,4%Δ	29,1%▽
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	16,2%	15,8%▽	16,5%Δ	7,7%▼	19,0%▲	14,7%▽	7,6%▼	4,3%▼	14,1%▽	12,3%▽	11,0%▽	11,2%▽	5,1%▼	26,4%▲	29,2%▲	20,0%Δ	28,8%▲	16,5%	16,0%	14,6%
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	8,6%	7,6%▽	9,8%Δ	4,8%▽	10,6%Δ	5,9%▽	1,87%▼	2,8%▼	7,1%▽	6,7%▽	6,9%▽	6,8%▽	2,6%▼	18,5%▲	13,5%Δ	12,7%Δ	11,3%Δ	8,5%	7,1%▽	8,5%
8d. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van lichamelijk zwaar werk? [N=62.297]																				
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	53,8%	50,8%▽	57,0%Δ	44,1%▼	55,6%Δ	54,2%	64,8%▲	31,0%▼	38,6%▼	32,0%▼	47,6%▽	43,9%▼	42,7%▼	87,8%▲	87,8%▲	67,8%▲	71,8%▲	78,0%▲	39,8%▼	59,4%Δ
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	29,9%	32,9%Δ	26,6%▽	36,1%Δ	28,7%▽	29,2%	26,0%▽	46,1%▲	39,5%▲	47,4%▲	33,5%Δ	33,4%Δ	34,3%Δ	9,2%▼	10,8%▼	20,5%▼	21,6%▽	16,9%▼	36,7%Δ	27,5%▽
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	12,7%	12,7%	12,8%	15,3%Δ	12,2%▽	13,1%	7,8%▽	15,6%Δ	17,1%Δ	15,8%Δ	14,3%Δ	17,0%Δ	16,6%Δ	2,2%▼	0,99%▼	8,5%▽	5,6%▼	4,2%▼	19,8%▲	10,2%▽
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	3,6%	3,6%	3,6%	4,4%Δ	3,5%	3,5%	1,50%▽	7,3%Δ	4,7%Δ	4,9%Δ	4,7%Δ	5,7%Δ	6,4%Δ	0,77%▽	0,44%▽	3,1%▽	0,93%▽	0,91%▽	3,8%	2,9%
8e. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van geluid? [N=62.068]																				
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	60,9%	52,4%▼	70,4%▲	67,7%Δ	59,7%▽	58,2%▽	69,4%Δ	46,7%▼	35,4%▼	32,6%▼	67,4%Δ	53,4%▽	66,7%Δ	71,0%▲	70,1%Δ	67,8%Δ	57,4%▽	66,9%Δ	70,9%▲	64,4%Δ
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	27,3%	34,3%▲	19,6%▼	24,9%▽	27,8%Δ	28,1%Δ	23,8%▽	39,1%▲	46,6%▲	55,2%▲	23,9%▽	30,3%Δ	24,6%▽	17,4%▼	17,6%▼	21,6%▽	25,2%▽	20,6%▽	21,6%▽	23,3%▽
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	9,1%	10,4%Δ	7,7%▽	5,6%▽	9,5%Δ	11,0%Δ	5,6%▽	10,1%	14,1%Δ	9,4%	6,5%▽	12,1%Δ	6,1%▽	8,6%	10,5%Δ	8,1%▽	14,1%Δ	9,4%	6,0%▽	9,6%
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,7%	3,0%Δ	2,4%▽	1,75%▽	3,0%Δ	2,8%	1,18%▽	4,1%Δ	3,9%Δ	2,8%	2,2%▽	4,2%Δ	2,6%	3,0%	1,84%▽	2,5%	3,3%Δ	3,1%	1,49%▽	2,7%
8f. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van intimidatie, agressie of geweld door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)? [N=62.130]																				
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	64,8%	70,3%▲	58,8%▼	68,0%Δ	64,3%▽	62,7%▽	74,7%▲	87,2%▲	76,9%▲	79,4%▲	71,2%Δ	65,5%	70,4%Δ	83,0%▲	73,4%Δ	76,4%▲	50,7%▼	52,8%▼	37,2%▼	68,4%Δ
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	27,5%	24,1%▽	31,3%Δ	25,0%▽	27,8%Δ	29,6%Δ	21,0%▽	11,5%▼	19,6%▼	18,0%▼	22,8%▽	24,6%▽	23,3%▽	14,9%▼	24,4%▽	19,0%▼	39,4%▲	35,8%▲	46,4%▲	25,2%▽
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	6,3%	4,5%▽	8,2%Δ	5,5%▽	6,5%Δ	6,5%	4,0%▽	1,00%▼	2,6%▽	1,97%▽	4,4%▽	8,4%Δ	4,4%▽	1,52%▼	1,44%▼	3,6%▽	8,5%Δ	9,8%Δ	14,4%▲	4,8%▽
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,38%	1,04%▽	1,76%Δ	1,62%Δ	1,41%	1,20%	0,33%▽	0,24%▽	0,90%▽	0,58%▽	1,55%	1,53%	1,92%Δ	0,66%▽	0,82%▽	1,06%▽	1,40%	1,60%	2,0%Δ	1,68%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-34	35-44	45-54	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
8g. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van intimidatie, agressie of geweld door leidinggevende(n) of collega's? [N=62.248]																				
- 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	75,2%	74,7%▽	75,8%△	82,2%△	73,9%▽	73,0%▽	83,0%△	84,0%▲	71,0%▽	80,0%△	79,8%△	74,6%	81,7%△	82,0%△	76,3%	80,3%△	62,0%▼	73,6%▽	70,0%▽	78,6%△
- 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	19,0%	20,0%△	17,9%▽	14,3%▽	19,8%△	21,1%△	14,5%▽	10,5%▼	21,2%△	16,8%▽	15,1%▽	18,8%	14,0%▽	14,0%▽	19,7%	14,7%▽	29,5%▲	20,6%△	24,1%△	15,7%▽
- 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	4,1%	3,8%▽	4,5%△	2,4%▽	4,6%△	4,3%	1,7%▽	3,3%	5,5%△	2,3%▽	3,6%▽	4,8%△	2,9%▽	2,6%▽	2,7%▽	3,6%▽	6,9%△	3,9%	4,4%	4,0%
- 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,59%	1,42%▽	1,78%△	1,06%▽	1,75%△	1,63%	0,70%▽	2,2%	2,2%△	0,89%▽	1,54%	1,77%	1,38%	1,33%	1,27%	1,37%	1,58%	1,83%	1,52%	1,72%
8h. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van gevaarlijke stoffen? [N=62.251]																				
- 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	73,2%	66,6%▼	80,6%▲	78,7%△	72,0%▽	72,0%▽	79,1%△	57,2%▼	48,8%▼	54,3%▼	77,8%△	67,1%▽	78,1%△	94,0%▲	93,5%▲	78,4%△	77,7%△	88,2%▲	70,9%▽	80,0%△
- 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	22,2%	27,1%▲	16,7%▼	17,4%▽	23,1%△	23,5%△	17,9%▽	34,6%▲	40,6%▲	37,8%▲	18,1%▽	27,3%△	18,4%▽	5,3%▼	5,9%▼	17,3%▽	17,7%▽	10,4%▼	26,1%△	16,1%▽
- 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	3,7%	5,1%△	2,2%▽	2,9%▽	3,9%△	3,8%	2,5%▽	6,3%△	8,7%▲	6,4%△	3,1%▽	4,4%△	2,6%▽	0,35%▽	0,37%▽	3,2%▽	4,0%	1,11%▽	2,5%▽	3,2%
- 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0,93%	1,25%△	0,58%▽	0,96%	1,01%△	0,67%▽	0,55%	1,92%△	1,89%△	1,52%△	0,99%	1,20%	0,89%	0,34%▽	0,23%▽	1,02%	0,58%▽	0,36%▽	0,51%▽	0,66%
8i. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van veiligheid, bedrijfsongevallen? [N=62.224]																				
- 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	54,4%	47,6%▼	61,9%▲	54,9%	53,9%▽	54,4%	64,8%▲	41,3%▼	32,7%▼	30,1%▼	54,3%	43,4%▼	53,6%	81,3%▲	76,6%▲	64,4%▲	59,9%△	72,4%▲	51,4%▽	62,8%△
- 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	37,5%	42,7%▲	31,7%▼	37,1%	37,6%	38,2%	30,6%▽	46,9%△	53,7%▲	57,9%▲	36,9%	44,9%△	36,2%	16,3%▼	21,8%▼	28,6%▼	33,4%▽	23,8%▼	41,9%△	30,4%▽
- 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	6,7%	8,0%△	5,1%▽	6,3%	7,0%△	6,2%▽	4,1%▽	9,7%△	11,4%▲	10,2%△	6,9%	10,0%△	7,7%△	1,64%▼	1,33%▼	5,3%▽	5,6%▽	3,0%▽	5,8%▽	5,9%
- 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,46%	1,65%△	1,24%▽	1,71%△	1,52%	1,16%▽	0,54%▽	2,1%	2,1%△	1,84%	1,78%△	1,71%	2,4%△	0,79%▽	0,31%▽	1,65%	1,00%▽	0,77%▽	0,94%▽	0,89%▼
8j. Arbo-maatregelen nodig ten aanzien van virussen, bacteriën, schimmels? [N=62.070]																				
- 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	65,6%	69,7%△	61,0%▽	67,8%△	65,7%	62,2%▽	73,5%△	56,6%▽	64,3%▽	74,1%△	76,3%▲	71,5%△	62,0%▽	88,4%▲	87,2%▲	76,1%▲	68,4%△	68,9%△	31,0%▼	71,5%△
- 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	26,9%	24,1%▽	30,1%△	25,4%▽	26,7%	29,7%△	21,9%▽	36,7%▲	28,5%△	21,1%▽	18,6%▼	20,1%▽	30,9%△	8,0%▼	10,2%▼	17,4%▼	22,8%▽	22,7%▽	56,2%▲	22,0%▽
- 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	5,8%	4,9%▽	6,9%△	5,3%▽	5,9%	6,4%△	3,9%▽	5,9%	5,7%	3,6%▽	3,6%▽	6,5%	5,4%	2,8%▽	1,97%▽	4,8%▽	6,8%△	6,5%△	10,5%▲	5,0%
- 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,66%	1,37%▽	1,98%△	1,43%	1,73%	1,73%	0,75%▽	0,76%	1,48%	1,18%▽	1,50%	1,91%	1,72%	0,87%▽	0,61%▽	1,70%	1,91%	1,86%	2,2%△	1,48%
UW GEZONDHEID																				
9a. Hoe is over het algemeen uw gezondheid? [N=62.350]																				
- 1 Zeer goed	23,7%	25,3%△	22,0%▽	36,0%▲	22,9%▽	16,0%▼	21,3%▽	31,3%△	20,9%▽	20,2%▽	27,0%△	21,6%▽	30,0%△	25,9%△	25,5%△	25,4%△	22,3%▽	21,1%▽	20,5%▽	26,9%△
- 2 Goed	57,2%	56,3%▽	58,2%△	51,1%▽	58,4%△	57,9%	61,1%△	54,2%	55,9%▽	60,6%△	56,2%▽	56,7%	52,7%▽	56,3%	58,9%	55,8%▽	58,3%	58,1%	60,4%△	55,7%
- 3 Gaat wel	16,8%	16,2%▽	17,5%△	11,6%▽	16,7%	22,4%△	14,8%▽	12,1%▽	19,9%△	17,3%	14,8%▽	19,2%△	15,3%▽	15,5%	14,2%▽	16,3%	17,1%	18,4%△	17,4%	15,1%▽
- 4 Slecht	1,89%	1,85%	1,93%	1,20%▽	1,73%▽	3,0%△	2,3%	2,2%	2,8%△	1,68%	1,61%▽	2,0%	1,65%	1,86%	1,22%▽	2,1%	2,0%	2,2%	1,37%▽	1,79%
- 5 Zeer slecht	0,35%	0,36%	0,33%	0,11%▽	0,32%	0,65%△	0,45%	0,13%	0,54%△	0,23%	0,35%	0,39%	0,33%	0,39%	0,21%	0,36%	0,26%	0,24%	0,31%	0,47%
- Gemiddelde	1,98	1,96▽	2,00△	1,78▼	1,98	2,14▲	1,99	1,86▽	2,06△	2,01△	1,92▽	2,03△	1,90▽	1,94▽	1,92▽	1,96▽	2,00	2,02△	2,01△	1,93▽
9a. Algemene gezondheidstoestand [N=62.350]																				
- % Goed of zeer goed	80,9%	81,6%△	80,2%▽	87,1%△	81,3%△	73,9%▼	82,4%	85,5%△	76,8%▽	80,8%	83,2%△	78,4%▽	82,7%△	82,2%	84,4%△	81,3%	80,6%	79,2%▽	80,9%	82,6%△
• Burn-outklachten [schaal: 1=nooit - 7=elke dag; 5 items] [N=62.550] [Range: 1-7]																				
- Gemiddelde	2,20	2,16▽	2,25△	1,99▽	2,29△	2,18▽	1,53▼	1,90▼	2,22	2,09▽	2,08▽	2,11▽	2,12▽	2,31△	2,23	2,24△	2,20	2,49▲	2,27△	2,07▽

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
· Burn-outklachten (>3.20 op schaal 1=nooit - 7=elke dag; 5 items) [N=62.550]																				
· % Ja	17,3%	16,4%▽	18,1%△	13,4%▽	18,6%△	17,4%	6,3%▼	11,2%▽	18,4%△	15,4%▽	15,0%▽	15,8%▽	16,1%	19,1%△	17,2%	18,4%△	16,2%	23,0%△	17,8%	14,0%▽
9b1. Ik voel me emotioneel uitgeput door mijn werk [N=62.449]																				
· 1 Nooit	41,4%	45,7%△	36,7%▽	59,6%▲	35,6%▼	42,7%△	69,6%▲	61,2%▲	46,6%△	51,0%▲	51,0%▲	50,6%△	51,2%▲	33,6%▽	36,8%▽	41,3%	35,6%▽	25,6%▼	29,7%▼	42,9%
· 2 Enkele keren per jaar	36,0%	33,9%▽	38,4%△	23,8%▼	39,6%▲	35,9%	22,4%▼	25,0%▼	32,3%▽	31,6%▽	30,8%▽	30,6%▽	29,4%▽	39,8%△	39,3%△	34,9%▽	41,9%△	43,0%△	43,7%△	37,4%
· 3 Maandelijks	4,9%	4,4%▽	5,5%△	4,9%	5,5%△	3,1%▽	1,17%▽	3,7%	3,6%▽	3,4%▽	4,1%▽	3,5%▽	5,2%	6,3%△	5,3%	5,2%	4,9%	6,6%△	6,1%△	5,2%
· 4 Enkele keren per maand	8,9%	8,3%▽	9,6%△	6,4%▽	9,6%△	9,3%	3,7%▽	5,2%▽	8,1%▽	6,9%▽	6,8%▽	8,1%	6,4%▽	10,2%△	9,0%	9,2%	9,4%	12,4%△	11,6%△	7,6%▽
· 5 Elke week	3,4%	3,1%▽	3,8%△	2,2%▽	3,9%△	3,0%▽	0,93%▽	2,1%	3,4%	3,0%	2,8%▽	2,4%▽	2,6%▽	3,7%	3,4%	3,8%△	3,3%	5,1%△	3,7%△	3,2%
· 6 Enkele keren per week	3,5%	3,3%▽	3,8%△	2,2%▽	3,8%△	3,9%△	1,31%▽	1,23%▽	3,9%	2,7%▽	3,0%▽	3,3%	3,0%	4,6%△	4,3%△	3,8%	3,2%	5,0%△	3,5%	2,2%▽
· 7 Elke dag	1,81%	1,51%▽	2,1%△	0,90%▽	2,00%△	2,1%△	0,77%▽	1,49%	2,2%△	1,40%	1,50%▽	1,56%	2,1%	1,84%	1,86%	1,91%	1,86%	2,3%△	1,68%	1,58%
- Gemiddelde	2,15	2,05▽	2,25△	1,78▼	2,26▲	2,14	1,51▼	1,72▼	2,10▽	1,93▽	1,95▽	1,97▽	1,97▽	2,32△	2,23△	2,18△	2,20△	2,53▲	2,33△	2,04▽
9b2. Aan het einde van een werkdag voel ik me leeg [N=62.403]																				
· 1 Nooit	27,3%	27,0%▽	27,7%△	41,9%▲	22,9%▼	26,7%	54,5%▲	37,1%▲	28,2%	25,8%	33,9%△	32,2%△	38,0%▲	21,2%▽	21,2%▽	27,5%	20,9%▽	17,2%▼	23,7%▽	30,3%△
· 2 Enkele keren per jaar	33,2%	33,4%	32,9%	25,6%▽	35,1%△	33,8%	28,5%▽	32,5%	31,2%▽	36,5%△	31,0%▽	31,7%	27,5%▽	35,3%△	36,7%△	32,3%	39,3%△	33,0%	34,8%△	35,7%△
· 3 Maandelijks	7,6%	7,5%	7,7%	7,8%	8,3%△	5,2%▽	3,2%▽	6,9%	6,3%▽	7,1%	6,6%▽	5,5%▽	6,4%▽	10,2%△	9,5%△	8,0%	7,7%	9,3%△	8,5%△	7,9%
· 4 Enkele keren per maand	14,1%	14,3%	14,0%	11,1%▽	15,0%△	14,7%	6,1%▼	9,5%▽	14,3%	12,9%	12,4%▽	12,8%▽	11,1%▽	15,2%	14,9%	13,8%	15,6%△	17,1%△	16,0%△	13,6%
· 5 Elke week	6,2%	6,1%	6,3%	5,7%▽	6,7%△	5,4%▽	2,0%▽	3,8%▽	6,4%	6,0%	5,6%▽	5,8%	5,6%	6,9%	6,3%	6,2%	6,0%	8,8%△	6,4%	4,7%▽
· 6 Enkele keren per week	7,2%	7,6%△	6,7%▽	4,6%▽	7,6%△	8,5%△	3,3%▽	5,7%	8,2%△	7,4%	6,5%▽	7,2%	6,4%	7,8%	7,7%	7,4%	7,2%	9,6%△	6,4%▽	4,6%▽
· 7 Elke dag	4,4%	4,2%▽	4,7%△	3,4%▽	4,4%	5,7%△	2,4%▽	4,4%	5,4%△	4,3%	4,1%	4,7%	5,0%	3,4%▽	3,7%	4,7%	3,3%▽	5,1%△	4,2%	3,2%▽
- Gemiddelde	2,78	2,79	2,77	2,40▼	2,88△	2,86△	1,92▼	2,45▽	2,86△	2,76	2,61▽	2,69▽	2,58▽	2,88△	2,86△	2,80	2,81	3,16▲	2,83△	2,53▽
9b3. Ik voel me moe als ik 's morgens opsta en geconfronteerd word met mijn werk [N=62.415]																				
· 1 Nooit	44,5%	45,6%△	43,3%▽	50,9%△	39,7%▼	51,2%△	78,5%▲	53,5%△	46,6%△	47,4%△	48,4%△	49,1%△	51,6%△	37,4%▽	39,7%▽	43,5%▽	40,6%▽	36,0%▽	42,0%▽	47,0%△
· 2 Enkele keren per jaar	29,5%	28,9%▽	30,2%△	22,2%▽	32,5%△	27,4%▽	13,7%▼	26,9%	26,8%▽	29,4%	26,7%▽	26,0%▽	23,8%▽	32,0%△	33,0%△	28,6%	34,4%△	34,3%△	32,4%△	31,2%
· 3 Maandelijks	5,6%	5,6%	5,6%	6,9%△	6,1%△	3,4%▽	1,48%▽	4,0%	4,5%▽	5,1%	5,3%	4,6%▽	5,2%	8,2%△	5,7%	6,2%△	6,0%	6,5%△	6,0%	5,2%
· 4 Enkele keren per maand	8,9%	8,8%	9,0%	8,1%▽	9,5%△	8,0%▽	3,0%▼	6,3%▽	9,2%	7,3%▽	7,8%▽	8,4%	8,3%	10,1%△	9,1%	9,0%	9,6%	10,8%△	9,3%	7,2%▽
· 5 Elke week	3,9%	3,8%	4,0%	4,8%△	4,0%△	2,9%▽	1,01%▽	2,8%	3,7%	3,5%	3,9%	3,6%	3,6%	4,9%△	5,3%△	4,3%△	3,3%▽	4,2%	3,6%	3,4%
· 6 Enkele keren per week	4,4%	4,4%	4,4%	3,8%▽	4,7%△	4,2%	1,58%▽	3,6%	4,9%△	4,3%	4,3%	4,8%	4,0%	4,7%	4,6%	4,8%△	3,2%▽	5,1%△	4,0%▽	3,5%▽
· 7 Elke dag	3,3%	3,1%▽	3,6%△	3,4%	3,5%△	3,0%▽	0,72%▽	2,9%	4,3%△	3,0%	3,5%	3,6%	3,5%	2,7%	3,7%△	3,0%	3,2%	2,6%▽	2,4%▽	2,4%▽
- Gemiddelde	2,25	2,22▽	2,28△	2,19▽	2,34△	2,08▽	1,42▼	2,00▽	2,29△	2,15▽	2,19▽	2,20	2,15▽	2,39△	2,32△	2,31△	2,22	2,41△	2,23	2,09▽

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
9b4. Het vergt heel veel van mij om de hele dag met mensen te werken [N=62.417]																				
· 1 Nooit	60,3%	62,9%Δ	57,4%▽	66,4%Δ	57,1%▽	63,6%Δ	81,8%▲	72,9%▲	66,0%Δ	69,6%Δ	65,9%Δ	68,9%Δ	63,9%Δ	55,3%▽	59,6%	61,5%Δ	57,5%▽	45,8%▼	50,9%▼	58,9%
· 2 Enkele keren per jaar	21,9%	20,6%▽	23,3%Δ	17,8%▽	23,8%Δ	19,8%▽	11,9%▼	16,7%▽	18,4%▽	17,3%▽	18,8%▽	17,8%▽	19,4%▽	23,6%	22,6%	20,6%▽	24,9%Δ	26,8%Δ	28,1%Δ	22,7%
· 3 Maandelijks	4,4%	4,3%	4,4%	4,8%Δ	4,8%Δ	2,8%▽	1,47%▽	2,7%▽	3,6%▽	2,9%▽	3,7%▽	2,5%▽	4,3%	6,8%Δ	4,7%	4,2%	3,8%	6,9%Δ	5,3%Δ	4,8%
· 4 Enkele keren per maand	5,9%	5,4%▽	6,4%Δ	5,0%▽	6,2%Δ	5,9%	1,55%▽	2,9%▽	4,7%▽	4,4%▽	5,1%▽	4,7%▽	5,3%	7,5%Δ	6,1%	5,8%	6,9%Δ	7,8%Δ	7,0%Δ	6,1%
· 5 Elke week	2,9%	2,7%▽	3,2%Δ	2,7%	3,1%Δ	2,7%	0,98%▽	1,49%▽	2,4%▽	2,6%	2,5%▽	2,1%▽	2,3%▽	3,2%	3,1%	2,8%	2,8%	5,5%Δ	3,4%Δ	3,2%
· 6 Enkele keren per week	2,6%	2,3%▽	3,0%Δ	1,78%▽	2,8%Δ	2,9%Δ	1,11%▽	1,69%	2,4%	1,55%▽	2,3%▽	2,1%	2,2%	1,63%▽	2,5%	3,0%Δ	2,4%	4,2%Δ	3,2%Δ	2,0%
· 7 Elke dag	2,1%	1,82%▽	2,3%Δ	1,55%▽	2,2%Δ	2,3%	1,16%▽	1,55%	2,5%Δ	1,63%	1,75%▽	1,82%	2,7%Δ	2,1%	1,49%▽	2,1%	1,68%	3,0%Δ	2,0%	2,2%
- Gemiddelde	1,85	1,78▽	1,93Δ	1,72▽	1,92Δ	1,82▽	1,36▼	1,55▼	1,76▽	1,64▽	1,73▽	1,67▽	1,80▽	1,93Δ	1,84	1,85	1,86	2,25▲	2,01Δ	1,87
9b5. Ik voel me compleet uitgeput door mijn werk [N=62.409]																				
· 1 Nooit	51,8%	52,6%Δ	51,0%▽	56,6%Δ	48,6%▽	55,5%Δ	79,0%▲	61,4%Δ	51,4%	51,9%	54,5%Δ	53,5%Δ	49,9%▽	47,8%▽	53,1%	51,9%	54,3%Δ	44,9%▽	50,3%▽	56,7%Δ
· 2 Enkele keren per jaar	28,5%	28,1%▽	29,0%Δ	24,4%▽	30,8%Δ	25,9%▽	13,5%▼	24,1%▽	26,6%▽	29,6%	26,4%▽	26,4%▽	28,1%	31,6%Δ	29,0%	27,1%▽	29,4%	33,7%Δ	30,9%Δ	27,6%
· 3 Maandelijks	4,4%	4,5%	4,4%	5,9%Δ	4,6%Δ	2,8%▽	0,90%▽	3,1%	4,2%	3,3%▽	4,5%	4,1%	5,2%Δ	5,1%	4,2%	4,9%Δ	3,7%▽	4,7%	4,5%	4,3%
· 4 Enkele keren per maand	6,9%	6,9%	6,9%	6,4%	7,2%Δ	6,9%	2,4%▽	4,3%▽	7,1%	6,9%	6,9%	7,1%	7,1%	7,6%	7,1%	6,8%	5,6%▽	7,9%Δ	6,9%	5,6%▽
· 5 Elke week	2,9%	2,9%	2,9%	2,8%	3,1%Δ	2,4%▽	1,40%▽	2,7%	3,2%Δ	2,8%	2,6%	2,7%	3,3%	2,5%	2,4%	3,6%Δ	2,4%	3,0%	2,7%	1,87%▽
· 6 Enkele keren per week	3,1%	3,0%	3,1%	2,2%▽	3,2%Δ	3,6%Δ	1,20%▽	1,91%	4,2%Δ	3,4%	2,8%▽	3,7%Δ	3,2%	3,3%	2,5%	2,9%	2,6%▽	3,3%	2,8%	2,3%▽
· 7 Elke dag	2,4%	2,1%▽	2,7%Δ	1,83%▽	2,5%	2,8%Δ	1,56%▽	2,4%	3,2%Δ	2,1%	2,3%	2,4%	3,2%Δ	2,1%	1,83%	2,9%Δ	1,99%	2,5%	1,90%▽	1,75%▽
- Gemiddelde	1,99	1,97▽	2,02Δ	1,88▽	2,05Δ	1,97▽	1,44▼	1,78▽	2,10Δ	1,98	1,94▽	2,00	2,08Δ	2,04	1,91▽	2,03Δ	1,88▽	2,10Δ	1,97	1,82▽
9c. Heeft uw werkgever u in de afgelopen 12 maanden in de gelegenheid gesteld mee te doen aan een preventief onderzoek naar uw gezondheid of uw vitaliteit? [N=62.443]																				
· 1 Nee	80,7%	76,8%▼	85,0%▲	92,6%▲	78,5%▽	77,5%▽	85,5%Δ	83,7%Δ	71,3%▼	62,0%▼	89,0%▲	79,7%	94,2%▲	81,7%	61,2%▼	83,8%Δ	67,7%▼	81,3%	85,9%Δ	87,6%Δ
· 2 Ja, maar ik heb daaraan niet meegedaan	9,1%	10,8%Δ	7,2%▽	4,3%▽	10,0%Δ	10,2%Δ	6,9%▽	9,8%	11,2%Δ	15,9%▲	5,3%▽	10,1%Δ	3,1%▼	9,1%	17,5%▲	7,7%▽	15,8%▲	10,4%Δ	7,4%▽	5,4%▽
· 3 Ja, en ik heb daaraan meegedaan	10,2%	12,4%Δ	7,8%▽	3,1%▼	11,4%Δ	12,3%Δ	7,6%▽	6,5%▽	17,5%▲	22,1%▲	5,7%▽	10,2%	2,8%▼	9,2%	21,3%▲	8,5%▽	16,5%▲	8,3%▽	6,6%▽	6,9%▽
9d. Heeft u de mogelijkheid om een bedrijfsarts te raadplegen? [N=62.333]																				
· 1 Ja	61,5%	60,9%▽	62,1%Δ	30,1%▼	66,9%▲	71,3%▲	50,7%▼	41,4%▼	67,1%Δ	66,9%Δ	43,6%▼	63,4%Δ	28,8%▼	53,3%▽	70,5%Δ	51,3%▼	88,8%▲	73,9%▲	76,9%▲	55,2%▽
· 2 Nee	11,8%	13,3%Δ	10,2%▽	21,2%▲	9,6%▽	10,1%▽	23,1%▲	20,6%▲	10,7%▽	10,5%▽	17,0%Δ	10,8%▽	27,4%▲	16,1%Δ	10,8%	17,2%Δ	2,6%▼	4,7%▼	4,5%▼	13,6%Δ
· 3 Weet ik niet	26,7%	25,8%▽	27,7%Δ	48,7%▲	23,5%▼	18,6%▼	26,2%	38,0%▲	22,3%▽	22,6%▽	39,4%▲	25,8%	43,8%▲	30,6%Δ	18,7%▽	31,5%Δ	8,6%▼	21,3%▽	18,6%▼	31,2%Δ
9e. Kunt u zelf beslissen of u de bedrijfsarts raadpleegt? [Subgroep 'Mogelijkheid bedrijfsarts' = 'Ja'] [N=38.153]																				
· 1 Ja	62,7%	70,0%▲	54,8%▼	52,0%▼	61,1%▽	70,9%▲	74,1%▲	65,6%	71,4%▲	72,7%▲	56,8%▽	64,3%	53,4%▽	65,1%	73,6%▲	61,9%	71,8%▲	58,2%▽	54,4%▼	58,4%▽
· 2 Nee, dat beslist mijn leidinggevende of werkgever	11,9%	9,6%▽	14,3%Δ	12,5%	12,0%	11,2%▽	13,1%	9,1%	10,6%▽	8,7%▽	14,4%Δ	13,7%Δ	17,5%Δ	9,4%▽	6,2%▽	11,1%	8,4%▽	10,0%▽	14,9%Δ	14,8%Δ
· 3 Weet ik niet	25,5%	20,4%▼	30,9%▲	35,5%▲	26,9%Δ	17,9%▼	12,8%▼	25,3%	18,0%▽	18,6%▽	28,8%Δ	22,0%▽	29,1%Δ	25,5%	20,2%▽	27,0%Δ	19,8%▽	31,8%Δ	30,7%Δ	26,8%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
9f. Heeft u ooit vanwege uw gezondheid contact gehad met een bedrijfsarts? [N=62.257]																				
- 1 Ja, in de afgelopen 12 maanden	10,4%	9,2%▽	11,8%△	3,1%▼	10,9%△	15,6%▲	9,0%	8,0%▽	13,5%△	9,6%	7,1%▽	12,9%△	5,4%▽	6,8%▽	8,4%▽	9,1%▽	15,4%△	11,7%△	12,2%△	10,7%
- 2 Ja, langer dan een jaar geleden	23,9%	21,6%▽	26,5%△	2,1%▼	25,7%△	36,4%▲	29,2%△	15,0%▼	26,2%△	25,8%△	16,5%▼	25,9%△	9,5%▼	19,2%▽	23,4%	18,5%▽	35,4%▲	30,4%△	31,9%▲	22,3%
- 3 Nee	65,6%	69,2%△	61,7%▽	94,7%▲	63,5%▽	48,0%▼	61,8%▽	77,0%▲	60,3%▽	64,6%	76,4%▲	61,2%▽	85,2%▲	74,0%△	68,2%△	72,4%△	49,2%▼	57,9%▽	55,9%▼	67,0%
9g. Heeft u de mogelijkheid om een vertrouwenspersoon te raadplegen? [N=62.467]																				
- 1 Ja	61,6%	60,2%▽	63,2%△	43,2%▼	65,2%▲	66,9%△	47,8%▼	40,8%▼	63,4%△	52,7%▽	45,7%▼	56,9%▽	43,1%▼	57,7%▽	72,9%▲	52,7%▼	89,7%▲	78,2%▲	75,0%▲	56,8%▽
- 2 Nee	12,8%	14,4%△	11,1%▽	15,0%△	11,9%▽	12,7%	23,8%▲	21,2%▲	12,9%	16,6%△	17,8%△	12,7%	22,6%▲	15,3%△	11,7%	18,6%▲	2,1%▼	4,7%▼	5,5%▼	16,8%△
- 3 Weet ik niet	25,6%	25,5%	25,6%	41,7%▲	22,9%▽	20,4%▽	28,4%△	38,0%▲	23,7%▽	30,8%△	36,5%▲	30,4%△	34,3%▲	27,0%	15,4%▼	28,6%△	8,3%▼	17,1%▼	19,5%▽	26,4%
9h. Is de vertrouwenspersoon een medewerker van het bedrijf zelf of iemand van buiten? [Subgroep 'Mogelijkheid vertrouwenspersoon' = 'Ja'] [N=38.260]																				
- 1 Van het bedrijf zelf (intern)	58,5%	61,2%△	55,6%▽	57,2%	58,2%	60,1%△	62,4%△	61,9%	60,6%△	64,9%△	59,1%	61,7%△	65,2%△	59,2%	57,1%	59,9%△	66,1%△	57,2%	50,3%▼	54,3%▽
- 2 Van buiten (extern)	11,2%	11,0%	11,4%	8,7%▽	11,0%	13,0%△	15,2%△	14,6%	11,5%	11,0%	13,6%△	7,8%▽	10,2%	11,7%	8,1%▽	11,1%	7,4%▽	8,6%▽	12,8%△	19,8%▲
- 3 Beide	14,1%	14,0%	14,2%	14,6%	14,5%△	12,7%▽	10,9%▽	13,2%	14,8%	13,1%	13,7%	15,2%	12,1%▽	11,8%▽	14,9%	14,9%	13,4%	18,7%△	12,3%▽	14,2%
- 4 Weet ik niet	16,2%	13,8%▽	18,8%△	19,5%△	16,4%	14,2%▽	11,4%▽	10,3%▽	13,1%▽	10,9%▽	13,6%▽	15,2%	12,5%▽	17,3%	19,9%△	14,1%▽	13,1%▽	15,5%	24,6%▲	11,7%▽

ZIEKTEVERZUIM

10a. Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens verzuimd? [N=62.475]																				
- % Ja	47,9%	45,2%▽	50,9%△	42,6%▽	50,2%△	47,2%	28,5%▼	37,2%▼	49,5%△	44,4%▽	44,6%▽	43,9%▽	39,6%▽	52,9%△	46,2%	46,1%▽	55,6%△	52,6%△	51,8%△	45,3%▽
10b. Hoe vaak heeft u gedurende de afgelopen 12 maanden verzuimd? [Waarbij niet verzuimd = 0 keer] [N=60.623] [Range: 0-40]																				
- Gemiddelde	1,24	1,09▽	1,40△	1,16▽	1,27△	1,23	0,91▽	1,11	1,32△	1,05▽	1,14▽	1,06▽	1,07▽	1,17	1,11	1,16▽	1,28	1,58△	1,39△	1,22
10c. Hoeveel werkdagen heeft u, alles bij elkaar, de afgelopen 12 maanden naar schatting verzuimd? [Waarbij niet verzuimd = 0 dagen] [N=61.167] [Range: 0-215]																				
- Gemiddelde	7,57	6,78▽	8,45△	2,61▼	7,66	11,7▲	7,54	4,83▽	8,77△	7,61	5,89▽	9,32△	4,56▽	5,93▽	6,73	6,52▽	9,53△	7,81	9,31△	7,85
- Individueel ziekteverzuimpercentage (deeltijd gecorrigeerd) [N=61.054] [Range: 0-100]																				
- Gemiddelde	4,36	3,54▽	5,26△	2,24▽	4,27▽	6,52△	4,64	3,35	4,53	3,75▽	3,60▽	5,00△	3,21▽	2,95▽	3,67▽	3,53▽	5,36△	4,70	5,86△	4,61

DE LAATSTE KEER DAT U HEEFT VERZUIMD

11a. Met wat voor soort klachten heeft u de laatste keer verzuimd, eventueel langer dan een jaar geleden? [N=62.247]																				
- 1 Rugklachten	5,4%	6,6%△	3,9%▽	3,5%▽	5,3%	7,1%△	5,2%	6,5%	7,0%△	7,9%△	5,5%	8,0%△	4,6%	4,1%▽	4,5%	4,6%▽	4,8%	3,5%▽	4,8%▽	4,6%
- 2 Klachten nek, schouders, armen, polsen, handen	4,3%	4,1%▽	4,5%△	2,3%▽	4,2%	6,2%△	4,3%	7,2%△	5,4%△	6,0%△	3,8%▽	6,4%△	4,2%	2,3%▽	2,7%▽	4,2%	3,4%▽	2,1%▽	4,8%△	3,4%
- 3 Klachten heup, benen, knieën, voeten	3,9%	4,4%△	3,4%▽	2,7%▽	3,4%▽	6,4%△	6,5%△	3,7%	5,0%△	6,5%△	4,3%△	6,1%△	4,3%	1,34%▽	2,4%▽	3,0%▽	2,9%▽	2,7%▽	3,9%	4,1%
- 4 Klachten hart- en vaatstelsel	1,21%	1,70%△	0,67%▽	0,14%▽	0,74%▽	3,4%▲	4,3%▲	1,47%	1,56%△	2,5%△	0,90%▽	2,1%△	0,60%▽	0,78%	1,11%	0,91%▽	1,91%△	0,94%	1,05%	0,90%
- 5 Psychische klachten, overspannenheid, burn-out	5,1%	4,1%▽	6,2%△	1,97%▽	5,9%△	5,1%	3,0%▽	3,3%▽	4,5%▽	3,7%▽	3,8%▽	4,6%	3,9%▽	5,0%	4,7%	6,3%△	7,0%△	6,5%△	5,6%	

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie	
· 6 Vermoeidheid of concentratieproblemen	1,66%	1,53%▽	1,81%△	1,52%	1,72%	1,71%	0,86%▽	1,06%	1,48%	1,45%	1,25%▽	1,46%	1,32%	2,00%	1,38%	1,80%	2,2%△	2,9%△	1,75%	1,18%	
· 7 Conflict op het werk	0,51%	0,51%	0,52%	0,21%▽	0,50%	0,81%△	0,64%	0,48%	0,53%	0,27%	0,35%▽	0,60%	0,77%△	0,45%	0,46%	0,60%	0,73%△	0,68%	0,45%	0,26%	
· 8 Klachten luchtwegen	1,64%	1,53%▽	1,76%△	0,75%▽	1,59%	2,5%△	2,5%△	1,39%	1,65%	1,94%	1,10%▽	1,74%	0,84%▽	1,60%	1,17%	1,45%	2,1%△	2,3%△	2,2%△	1,24%	
· 9 Klachten buik, maag of darmen	5,9%	5,3%▽	6,6%△	5,7%	6,3%△	5,3%▽	3,0%▽	5,4%	5,4%▽	5,1%	5,6%	5,4%	5,5%	5,8%	5,7%	5,4%▽	5,8%	5,9%	7,8%△	6,0%	
· 10 Huidklachten	0,46%	0,54%△	0,38%▽	0,38%	0,43%	0,60%△	0,68%	0,30%	0,61%△	0,66%	0,39%	0,68%△	0,60%	0,28%	0,27%	0,47%	0,34%	0,40%	0,42%	0,46%	
· 11 Klachten oren of ogen	0,86%	0,90%	0,81%	0,42%▽	0,85%	1,22%△	1,34%△	0,75%	0,98%	0,83%	0,79%	1,12%	0,46%▽	0,89%	0,75%	0,76%	1,37%△	0,69%	0,83%	0,90%	
· 12 Griep of verkoudheid	35,2%	36,7%△	33,5%▽	29,1%▽	38,9%▲	29,3%▽	19,2%▼	26,0%▽	35,8%	32,9%▽	33,2%▽	28,3%▽	26,0%▼	46,6%▲	42,9%△	36,3%△	43,2%△	39,9%△	32,9%▽	32,6%▽	
· 13 Hoofdpijn	3,6%	2,8%▽	4,4%△	5,2%△	3,6%	2,3%▽	1,08%▽	4,3%	2,8%▽	2,8%▽	4,1%△	2,0%▽	3,3%	4,0%	4,1%	3,8%	3,7%	4,5%△	3,3%	4,2%	
· 14 Klachten in verband met zwangerschap	1,19%	0%▼	2,5%▲	0,33%▽	1,77%△	0,01%▽	0,10%▽	0,70%	0,53%▽	0,10%▽	1,02%	0,50%▽	0,80%▽	0,67%▽	0,93%	0,84%▽	0,96%	1,83%△	2,6%△	2,3%△	
· 15 Overige klachten	8,3%	7,1%▽	9,7%△	5,6%▽	8,1%▽	11,5%△	9,8%△	5,1%▽	8,7%	7,9%	7,6%▽	8,3%	6,8%▽	7,3%	6,9%▽	7,7%▽	8,8%	8,7%	10,3%△	8,1%	
· 16 N.v.t., nog nooit verzuimd	20,8%	22,2%△	19,3%▽	40,1%▲	16,7%▼	16,5%▽	37,6%▲	32,3%▲	18,0%▽	19,5%	26,3%△	22,7%△	36,0%▲	16,7%▽	19,3%	23,5%△	11,7%▼	15,9%▽	16,3%▽	24,2%△	
11b. Hoeveel werkdagen heeft u deze laatste keer verzuimd? Alleen de dagen waarop u normaal gesproken zou werken [Exclusief subgroep 'Nog nooit verzuimd'] [N=44.802] [Range: 1-999]																					
- Gemiddelde	14,1	13,0▽	15,1△	3,37▼	13,4▽	23,3▲	22,2△	12,0	14,4	16,2△	11,6▽	20,4△	11,7▽	8,49▽	12,8	11,8▽	15,1	12,9	17,4△	13,4	
11c. Heeft u de indruk dat de klachten waarmee u de laatste keer heeft verzuimd het gevolg waren van het werk dat u deed? [Exclusief subgroep 'Nog nooit verzuimd'] [N=48.932]																					
· 1 Ja, hoofdzakelijk gevolg van mijn werk	9,4%	9,9%△	8,8%▽	5,4%▽	9,6%△	11,4%△	8,0%	11,2%	10,8%△	13,7%△	8,3%▽	13,0%△	10,2%	7,2%▽	6,9%▽	8,5%▽	7,9%▽	8,6%	9,4%	10,0%	
· 2 Ja, voor een deel gevolg van mijn werk	15,0%	14,3%▽	15,7%△	12,3%▽	15,3%△	15,6%	11,8%▽	15,8%	14,4%	15,4%	13,2%▽	18,1%△	15,0%	12,4%▽	11,9%▽	14,8%	11,9%▽	18,2%△	17,3%△	14,4%	
· 3 Nee, geen gevolg van mijn werk	70,2%	69,8%▽	70,7%△	75,6%△	70,1%	67,1%▽	72,3%	65,9%▽	68,4%▽	65,6%▽	72,6%△	61,9%▽	67,9%▽	76,8%△	77,2%△	71,0%	76,0%△	68,4%▽	68,5%▽	69,9%	
· 4 Weet niet	5,5%	6,1%△	4,8%▽	6,8%△	5,0%▽	6,0%△	7,8%△	7,0%	6,4%△	5,3%	6,0%△	7,0%△	6,9%△	3,6%▽	4,0%▽	5,8%	4,2%▽	4,8%	4,8%▽	5,7%	
11d. Wat was naar uw mening de belangrijkste reden in het werk die (geheel of voor een deel) leidde tot het ontstaan van deze klachten? [Subgroep: 'Ooit verzuimd én deels of hoofdzakelijk gevolg van werk'] [N=11.891]																					
· 1 Werkdruk, werkstress	35,3%	33,8%▽	36,9%△	24,2%▼	38,1%△	31,3%▽	24,8%▼	21,9%▼	28,6%▽	23,4%▼	31,7%▽	26,0%▼	26,1%▼	57,4%▲	51,6%▲	39,2%△	41,4%△	51,6%▲	33,3%▽	41,0%△	
· 2 Emotioneel te zwaar	3,0%	2,2%▽	3,8%△	4,3%△	3,0%	2,4%	1,60%	1,60%	2,3%	0,85%▽	1,60%▽	1,58%▽	3,1%	0,77%▽	3,9%	2,9%	5,4%△	4,9%△	4,2%△	2,0%	
· 3 Lichamelijk te zwaar	18,6%	20,7%△	16,4%▽	24,0%△	16,6%▽	22,9%△	23,3%	25,4%	22,2%△	34,9%▲	22,9%△	24,6%△	26,6%▲	3,3%▼	1,18%▼	15,4%▽	6,5%▼	4,4%▼	21,7%△	18,6%	
· 4 Langdurig dezelfde handelingen verrichten, langdurig achter computer werken	11,3%	11,2%	11,4%	9,5%	11,4%	11,2%	15,9%△	20,1%▲	14,2%△	7,9%▽	13,8%△	11,3%	7,8%▽	17,9%▲	19,5%▲	13,2%△	14,9%△	5,1%▼	6,7%▽	10,6%	
· 5 Te moeilijk werk	0,42%	0,46%	0,38%	1,01%△	0,42%	0,18%▽	0%	0%	0,56%	0,33%	0,40%	0%	0,50%	0,35%	0,39%	1,05%△	0,42%	0,23%	0,24%	0%	
· 6 Problemen met leiding, werkgever	6,2%	5,8%	6,6%	2,4%▽	6,3%	7,2%△	7,8%	2,8%	5,6%	3,0%▽	6,0%	5,7%	8,9%△	5,6%	8,2%	6,7%	7,0%	8,7%△	5,4%	7,6%	
· 7 Problemen met collega's of ondergeschikten	1,94%	1,78%	2,1%	0,93%▽	2,0%	2,2%	1,50%	4,5%△	2,8%△	1,14%	1,82%	1,15%	1,30%	0,64%	2,9%	1,88%	3,7%△	1,45%	1,80%	0,76%	
· 8 Problemen met klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)	0,84%	0,58%▽	1,11%△	0,71%	0,85%	0,82%	1,27%	0%	0,23%▽	0%▽	0,60%	0,47%	0,25%	0%	0%	0,55%	1,27%	2,2%△	1,78%△	0,34%	
· 9 Gevaarlijk werk/bedrijfsongeval	1,99%	3,0%△	0,91%▽	3,9%△	1,68%▽	2,1%	3,6%	2,8%	2,8%△	5,1%▲	1,87%	4,5%△	3,5%△	0%▽	0,26%▽	1,14%▽	3,1%△	0,70%▽	0,81%▽	1,70%	
· 10 Gevaarlijke stoffen	0,62%	0,88%△	0,35%▽	1,42%△	0,51%▽	0,61%	1,00%	1,24%	1,43%△	0,79%	1,07%△	0,26%	0,19%	0,55%	0%	0,44%	0%▽	0,56%	0,39%	0,29%	
· 11 Iets anders	19,8%	19,5%	20,1%	27,6%▲	19,1%▽	19,2%	19,3%	19,6%	19,1%	22,6%	18,2%	24,4%△	21,9%	13,4%▽	12,1%▼	17,5%▽	16,4%▽	20,3%	23,7%△	17,0%	

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie	
11e. Heeft er, de laatste keer dat u verzuimde, verzuimcontrole plaatsgevonden door uw werkgever, arbodienst of andere organisatie? [Exclusief subgroep 'Nog nooit verzuimd'] [N=48.911]																					
· % Ja	25,4%	22,9%▽	27,9%△	14,8%▼	24,6%▽	34,2%▲	31,2%△	25,0%	29,5%△	28,2%△	22,7%▽	32,3%△	24,0%	17,3%▽	17,4%▽	23,5%▽	22,2%▽	25,1%	28,9%△	22,8%▽	
11f. Heeft u, tijdens uw laatste verzuim, contact gehad met uw huisarts of een specialist? [Exclusief subgroep 'Nog nooit verzuimd'] [N=48.946]																					
· % Ja	45,4%	43,8%▽	47,1%△	29,0%▼	43,6%▽	60,2%▲	66,9%▲	45,8%	50,6%△	50,9%△	42,7%▽	56,6%▲	41,7%▽	32,5%▼	36,4%▽	42,2%▽	42,8%▽	41,8%▽	50,0%△	45,1%	
11g. Vroeg de huisarts of specialist of uw verzuim misschien te maken had met uw werk? [Subgroep: 'Ooit verzuimd én contact huisarts en/of specialist'] [N=22.172]																					
· % Ja	36,1%	38,4%△	33,7%▽	28,9%▽	38,1%△	34,0%▽	27,6%▽	38,8%	36,6%	44,8%△	34,4%▽	39,9%△	38,8%	37,2%	30,2%▽	35,8%	34,0%	36,9%	33,4%▽	40,9%△	
BEROEPSZIKTEN																					
· Ten minste één beroepsziekte; prevalentie; vastgesteld arts [N=59.803]																					
· % Ja **	11,6%	11,5%	11,8%	3,2%▼	11,4%▽	19,5%▲	14,5%△	10,1%	14,8%△	16,5%△	9,2%▽	14,4%△	8,4%▽	9,5%▽	9,0%▽	9,9%▽	12,8%△	11,1%	13,2%△	10,1%▽	
· Ten minste één beroepsziekte; incidentie; vastgesteld arts [N=59.954]																					
· % Ja	3,7%	3,0%▽	4,6%△	1,42%▽	4,0%△	4,9%△	2,3%▽	2,5%	4,5%△	3,1%	2,9%▽	3,8%	3,6%	2,9%	2,4%▽	3,7%	3,4%	3,5%	4,9%△	3,6%	
12a1. Gehoorproblemen [N=59.954]																					
· 1 Nee	96,8%	94,7%▼	99,1%▲	99,1%△	97,4%△	93,1%▼	94,0%▽	97,0%	92,4%▼	89,0%▼	97,7%△	94,0%▽	98,6%△	99,3%△	99,0%△	98,0%△	96,3%	97,7%△	99,3%△	97,8%△	
· 2 Langer dan jaar geleden	2,9%	4,8%▲	0,73%▼	0,59%▽	2,3%▽	6,4%▲	5,7%△	2,2%	7,1%▲	10,4%▲	2,1%▽	5,3%△	1,15%▽	0,63%▽	0,79%▽	1,56%▽	3,2%	1,96%▽	0,64%▽	2,1%▽	
· 3 Afgelopen jaar	0,34%	0,48%△	0,18%▽	0,33%	0,31%	0,44%△	0,33%	0,80%△	0,56%△	0,60%△	0,26%	0,68%△	0,22%	0,04%▽	0,22%	0,43%	0,42%	0,30%	0,11%▽	0,16%	
12a2. Overspanning/burn-out [N=59.954]																					
· 1 Nee	93,8%	94,2%△	93,3%▽	97,7%△	92,8%▽	93,5%	96,8%△	96,2%△	93,5%	95,0%△	95,1%△	93,7%	94,8%△	92,8%	94,4%	94,3%△	92,7%▽	91,7%▽	93,0%▽	93,7%	
· 2 Langer dan jaar geleden	3,4%	3,4%	3,3%	0,88%▽	3,9%△	4,0%△	2,5%	1,88%▽	3,6%	3,2%	2,6%▽	3,6%	2,7%▽	4,0%	3,2%	3,1%	4,1%△	4,8%△	3,6%	3,4%	
· 3 Afgelopen jaar	2,8%	2,3%▽	3,3%△	1,41%▽	3,3%△	2,5%▽	0,66%▽	1,96%	2,9%	1,80%▽	2,4%▽	2,7%	2,5%	3,2%	2,5%	2,6%	3,2%	3,5%△	3,4%△	2,8%	
12a3. Depressie [N=59.954]																					
· 1 Nee	97,8%	97,6%▽	98,1%△	98,6%△	97,6%▽	97,7%	99,2%△	97,9%	96,9%▽	98,0%	98,2%△	97,4%	97,4%	97,6%	98,2%	97,5%▽	98,1%	98,1%	98,3%△	97,9%	
· 2 Langer dan jaar geleden	1,29%	1,51%△	1,04%▽	0,81%▽	1,38%△	1,45%	0,56%▽	0,90%	2,1%△	1,24%	1,05%▽	1,74%△	1,58%	1,10%	0,91%	1,50%	1,32%	0,92%▽	0,85%▽	1,27%	
· 3 Afgelopen jaar	0,89%	0,88%	0,90%	0,58%▽	1,00%△	0,87%	0,24%▽	1,21%	1,01%	0,78%	0,80%	0,83%	1,03%	1,26%	0,86%	0,99%	0,62%	0,93%	0,82%	0,83%	
12a4. PTSS [N=59.954]																					
· 1 Nee	99,5%	99,5%	99,6%	99,7%△	99,5%▽	99,5%	99,9%△	99,8%	99,3%▽	99,8%△	99,8%△	99,4%	99,4%	99,8%△	99,8%	99,6%	98,7%▽	99,7%	99,4%	99,7%	
· 2 Langer dan jaar geleden	0,34%	0,40%△	0,28%▽	0,18%▽	0,38%△	0,38%	0,07%	0,24%	0,52%△	0,17%	0,11%▽	0,45%	0,40%	0,06%▽	0,14%	0,27%	1,06%△	0,19%	0,39%	0,15%	
· 3 Afgelopen jaar	0,14%	0,11%	0,17%	0,13%	0,15%	0,13%	0%	0%	0,18%	0,04%	0,07%	0,16%	0,22%	0,10%	0,09%	0,12%	0,21%	0,12%	0,18%	0,15%	

** Dit cijfer is aangepast ten opzichte van een eerdere versie van de publicatie; het volledige erratum vindt u hier: www.monitorarbeid.nl/NEA en www.cbs.nl/nl/nl/publicatie/2019/15/nationale-enquete-arbeidsmomstandigheden-2018

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
12a5. RSI [N=59.954]																				
· 1 Nee	93,2%	93,8%Δ	92,6%▽	98,0%▲	93,1%	89,5%▽	93,4%	92,2%	91,5%▽	92,7%	94,7%Δ	91,3%▽	95,2%Δ	91,9%▽	92,5%	93,0%	92,5%▽	95,6%Δ	93,3%	93,8%
· 2 Langer dan jaar geleden	5,1%	4,8%▽	5,3%Δ	1,04%▼	5,0%	8,5%Δ	6,1%	6,2%	6,6%Δ	6,2%Δ	3,9%▽	6,3%Δ	3,1%▽	6,1%Δ	6,0%Δ	4,9%	6,3%Δ	3,3%▽	4,9%	4,6%
· 3 Afgelopen jaar	1,70%	1,41%▽	2,0%Δ	0,96%▽	1,83%Δ	2,1%Δ	0,46%▽	1,58%	1,97%	1,12%▽	1,39%▽	2,4%Δ	1,64%	2,0%	1,57%	2,2%Δ	1,22%▽	1,07%▽	1,78%	1,65%
12a6. Lage rug aandoening [N=59.954]																				
· 1 Nee	92,5%	91,2%▽	94,0%Δ	97,5%▲	92,6%	87,9%▼	91,7%	91,5%	89,9%▽	86,6%▼	93,0%Δ	88,3%▽	94,5%Δ	94,4%Δ	95,7%Δ	93,9%Δ	93,5%Δ	96,0%Δ	91,9%▽	94,5%Δ
· 2 Langer dan jaar geleden	6,0%	7,3%Δ	4,6%▽	1,38%▼	5,8%▽	10,5%▲	7,3%Δ	6,8%	8,3%Δ	11,8%▲	5,5%▽	9,7%Δ	3,8%▽	4,1%▽	3,4%▽	4,5%▽	5,5%	3,2%▽	6,5%Δ	4,5%▽
· 3 Afgelopen jaar	1,47%	1,51%	1,41%	1,08%▽	1,54%	1,62%	1,01%	1,70%	1,78%Δ	1,54%	1,46%	1,97%Δ	1,69%	1,54%	0,85%▽	1,57%	0,99%▽	0,70%▽	1,62%	1,00%
12a7. Heupartrose [N=59.954]																				
· 1 Nee	99,3%	99,2%	99,3%	99,9%Δ	99,6%Δ	97,7%▼	97,7%▽	99,6%	98,8%▽	98,4%▽	99,5%Δ	98,8%▽	99,6%Δ	99,9%Δ	99,8%Δ	99,3%	99,6%Δ	99,6%Δ	99,0%▽	99,3%
· 2 Langer dan jaar geleden	0,55%	0,56%	0,54%	0,04%▽	0,31%▽	1,71%Δ	1,69%Δ	0,26%	0,88%Δ	1,18%Δ	0,36%▽	0,84%Δ	0,36%	0,05%▽	0,15%▽	0,43%	0,38%	0,36%	0,77%Δ	0,44%
· 3 Afgelopen jaar	0,20%	0,23%Δ	0,16%▽	0,01%▽	0,13%▽	0,55%Δ	0,61%Δ	0,18%	0,30%Δ	0,46%Δ	0,15%	0,39%Δ	0,07%	0,04%	0,04%	0,25%	0,06%▽	0,05%▽	0,20%	0,26%
12a8. Knieartrose [N=59.954]																				
· 1 Nee	98,3%	97,9%▽	98,8%Δ	99,8%Δ	98,8%Δ	95,3%▼	96,4%▽	98,7%	97,1%▽	95,1%▼	98,6%Δ	97,3%▽	98,6%	99,3%Δ	99,8%Δ	98,8%Δ	98,9%Δ	99,0%Δ	98,2%	98,8%
· 2 Langer dan jaar geleden	1,36%	1,68%Δ	1,00%▽	0,18%▽	0,91%▽	3,8%▲	3,0%Δ	1,15%	2,2%Δ	4,1%▲	1,05%▽	2,0%Δ	0,97%	0,60%▽	0,23%▽	0,90%▽	0,94%▽	0,80%▽	1,52%	0,99%
· 3 Afgelopen jaar	0,35%	0,46%Δ	0,24%▽	0,06%▽	0,25%▽	0,94%Δ	0,65%	0,19%	0,73%Δ	0,73%Δ	0,33%	0,65%Δ	0,42%	0,15%	0%▽	0,26%	0,15%▽	0,20%	0,27%	0,20%
12a9. Contacteczeem [N=59.954]																				
· 1 Nee	99,4%	99,5%Δ	99,3%▽	99,4%	99,4%	99,4%	99,8%	99,3%	99,2%▽	99,2%	99,6%Δ	99,5%	98,9%▽	99,9%Δ	99,9%Δ	99,6%Δ	99,7%Δ	99,6%Δ	99,0%▽	99,0%▽
· 2 Langer dan jaar geleden	0,46%	0,42%	0,51%	0,34%	0,48%	0,53%	0,17%	0,31%	0,62%Δ	0,76%Δ	0,30%▽	0,44%	0,86%Δ	0,04%▽	0,12%▽	0,28%▽	0,23%▽	0,32%	0,78%Δ	0,58%
· 3 Afgelopen jaar	0,15%	0,11%▽	0,19%Δ	0,25%Δ	0,15%	0,07%▽	0,07%	0,44%	0,21%	0,06%	0,14%	0,10%	0,25%	0,09%	0%	0,13%	0,08%	0,05%	0,18%	0,43%Δ
12a10. Astma [N=59.954]																				
· 1 Nee	99,3%	99,3%	99,3%	99,3%	99,4%	99,2%	99,4%	99,6%	99,0%▽	99,2%	99,3%	99,0%▽	99,1%	99,7%	99,8%Δ	99,4%	99,4%	99,4%	99,6%Δ	98,7%▽
· 2 Langer dan jaar geleden	0,57%	0,60%	0,54%	0,68%	0,52%▽	0,66%	0,51%	0,44%	0,84%Δ	0,70%	0,63%	0,78%	0,77%	0,24%▽	0,18%▽	0,48%	0,51%	0,40%	0,40%▽	0,98%Δ
· 3 Afgelopen jaar	0,10%	0,08%	0,12%	0,04%▽	0,10%	0,13%	0,08%	0%	0,16%	0,07%	0,03%▽	0,18%	0,16%	0,09%	0,04%	0,11%	0,07%	0,18%	0,05%	0,29%Δ
12a11. COPD [N=59.954]																				
· 1 Nee	99,7%	99,5%▽	99,8%Δ	100,0%Δ	99,8%Δ	99,9%▽	99,0%▽	99,6%	99,2%▽	99,3%▽	99,8%Δ	99,4%▽	99,8%	99,9%	99,7%	99,8%Δ	99,7%	99,7%	99,7%	99,9%
· 2 Langer dan jaar geleden	0,29%	0,41%Δ	0,15%▽	0,02%▽	0,15%▽	0,92%Δ	0,85%Δ	0,42%	0,62%Δ	0,67%Δ	0,20%	0,49%Δ	0,16%	0,05%▽	0,25%	0,16%▽	0,24%	0,32%	0,20%	0,13%
· 3 Afgelopen jaar	0,05%	0,07%Δ	0,02%▽	0%▽	0,02%▽	0,15%Δ	0,13%	0%	0,14%Δ	0,03%	0,02%	0,08%	0,06%	0,06%	0%	0,02%	0,03%	0,01%	0,05%	0%
12a12. Beroepsgebonden infectieziekte [N=59.954]																				
· 1 Nee	99,7%	99,7%Δ	99,6%▽	99,6%	99,7%	99,6%	99,9%	100%	99,8%	99,7%	99,9%Δ	99,7%	99,7%	99,7%	100%Δ	99,8%Δ	99,7%	99,8%	99,1%▽	99,7%
· 2 Langer dan jaar geleden	0,16%	0,17%	0,16%	0,13%	0,15%	0,25%Δ	0,02%	0%	0,16%	0,29%	0,04%▽	0,23%	0,15%	0,09%	0%	0,07%▽	0,23%	0,11%	0,39%Δ	0,12%
· 3 Afgelopen jaar	0,15%	0,10%▽	0,20%Δ	0,27%Δ	0,13%	0,12%	0,05%	0%	0,09%	0%▽	0,07%▽	0,03%	0,19%	0,16%	0%	0,09%	0,03%▽	0,13%	0,48%Δ	0,19%
12a13. Andere beroepsziekte [N=59.954]																				
· 1 Nee	98,0%	98,3%Δ	97,7%▽	99,0%Δ	98,1%	96,9%▽	98,1%	98,3%	97,5%▽	97,9%	98,3%Δ	97,0%▽	97,8%	99,4%Δ	99,1%Δ	98,2%	98,0%	98,2%	97,6%▽	97,8%
· 2 Langer dan jaar geleden	1,37%	1,30%	1,44%	0,50%▽	1,29%▽	2,4%Δ	1,60%	1,14%	1,64%Δ	1,63%	1,11%▽	1,98%Δ	1,14%	0,60%▽	0,77%▽	1,21%	1,33%	1,37%	1,65%Δ	1,46%
· 3 Afgelopen jaar	0,64%	0,44%▽	0,85%Δ	0,50%	0,65%	0,75%	0,32%	0,59%	0,84%Δ	0,51%	0,56%	1,02%Δ	1,10%Δ	0,05%▽	0,09%▽	0,56%	0,62%	0,40%▽	0,73%	0,72%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie	
12b. Is (er één of meer van) deze beroepsziekte(n) vastgesteld door een arts? [Subgroep ten minste één incidente of prevalentie beroepsziekte] [N=12.886]																					
- % Ja **	54,0%	51,8%▽	56,7%△	36,3%▼	52,6%▽	61,2%△	61,6%△	46,4%	54,1%	58,0%△	50,2%▽	52,6%	48,5%▽	50,8%	54,6%	51,8%	57,2%△	60,6%△	57,6%△	48,1%▽	
FUNCTIONEREN EN INZETBAARHEID																					
· Employability [schaal: 1=laag - 4=hoog; 4 items] [N=62.260] [Range: 1-4]																					
- Gemiddelde	2,98	3,02△	2,94▽	3,14▲	3,02▲	2,71▼	2,79▼	2,93▽	2,91▽	2,96	2,99△	2,91▽	3,04△	3,16▲	3,12▲	3,03△	3,03△	2,97	2,93▽	2,95▽	
· Employability [≥=2.5 op schaal 1=laag - 4=hoog; 4 items] [N=62.260]																					
- % (Zeer) hoog [≥=2.5]	87,8%	88,3%△	87,1%▽	94,7%▲	90,0%△	74,8%▼	79,6%▼	84,4%▽	83,5%▽	88,2%	88,5%△	84,1%▽	89,7%△	92,5%△	91,9%△	88,5%△	90,1%△	87,7%	87,6%	87,1%	
13a1. Ik kan gemakkelijk voldoen aan de fysieke eisen die mijn werk aan mij stelt [N=62.402]																					
· 1 Helemaal niet mee eens	2,3%	2,4%	2,3%	2,1%	2,1%▽	3,0%△	4,8%△	3,2%	3,2%△	2,7%	2,5%	2,9%△	3,1%△	1,24%▽	1,71%	2,5%	1,38%▽	1,41%▽	1,98%▽	2,0%	
· 2 Niet mee eens	7,8%	7,0%▽	8,7%△	4,7%▽	7,0%▽	13,6%▲	6,6%	10,7%△	9,6%△	10,2%△	7,4%	9,6%△	8,1%	3,3%▽	3,1%▽	6,4%▽	5,1%▽	6,1%▽	10,6%△	6,1%▽	
· 3 Mee eens	45,1%	42,4%▽	48,1%△	45,1%	43,8%▽	49,3%△	47,0%	46,7%	48,0%△	51,4%△	47,5%△	49,8%△	46,1%	32,4%▼	32,4%▼	40,3%▽	39,6%▽	41,2%▽	50,5%△	43,4%	
· 4 Helemaal mee eens	44,8%	48,3%△	40,9%▽	48,0%△	47,1%△	34,1%▼	41,5%▽	39,4%▽	39,2%▽	35,7%▽	42,6%▽	37,6%▽	42,7%▽	63,1%▲	62,8%▲	50,8%△	53,9%△	51,3%△	36,9%▽	48,5%△	
- Gemiddelde	3,32	3,37△	3,28▽	3,39△	3,36△	3,15▼	3,25▽	3,22▽	3,23▽	3,20▽	3,30▽	3,22▽	3,28▽	3,57▲	3,56▲	3,40△	3,46▲	3,42△	3,22▽	3,38△	
13a2. Ik kan gemakkelijk voldoen aan de psychische eisen die mijn werk aan mij stelt [N=62.165]																					
· 1 Helemaal niet mee eens	2,1%	2,2%	2,1%	2,0%	2,0%▽	2,5%△	4,3%△	2,4%	2,8%△	2,5%	2,1%	2,6%	2,7%△	1,62%	1,65%	2,5%△	1,60%▽	1,67%▽	1,76%▽	1,78%	
· 2 Niet mee eens	7,6%	6,9%▽	8,4%△	3,9%▽	8,1%△	9,8%△	3,5%▽	7,2%	8,4%△	7,2%	6,0%▽	6,5%▽	5,7%▽	6,2%▽	6,6%	7,2%	5,8%▽	11,8%△	9,8%△	6,7%	
· 3 Mee eens	54,1%	51,6%▽	56,8%△	46,8%▽	54,9%△	58,3%△	50,2%▽	49,0%▽	55,5%△	59,4%△	51,3%▽	53,5%	49,1%▽	46,6%▽	48,0%▽	50,8%▽	53,3%	56,3%△	62,1%△	51,0%▽	
· 4 Helemaal mee eens	36,1%	39,3%△	32,7%▽	47,3%▲	35,1%▽	29,4%▽	42,1%△	41,4%△	33,4%△	30,9%▽	40,6%△	37,4%	42,5%△	45,6%▲	43,8%△	39,5%△	39,3%△	30,2%▽	26,3%▼	40,6%△	
- Gemiddelde	3,24	3,28△	3,20▽	3,39▲	3,23▽	3,15▽	3,30△	3,29△	3,19▽	3,19▽	3,30△	3,26	3,31△	3,36△	3,34△	3,27△	3,30△	3,15▽	3,13▽	3,30△	
13a3. Ik zou gemakkelijk een nieuwe baan/functie kunnen krijgen bij mijn huidige werkgever [N=61.982]																					
· 1 Helemaal niet mee eens	13,2%	12,9%▽	13,5%△	9,0%▽	12,2%▽	19,2%▲	23,2%▲	18,7%△	14,5%△	12,5%	14,5%△	15,7%△	13,6%	10,1%▽	10,4%▽	13,9%△	7,8%▽	13,5%	11,5%▽	18,6%△	
· 2 Niet mee eens	34,1%	33,3%▽	35,1%△	29,9%▽	33,6%▽	40,3%△	30,7%▽	34,7%	35,5%△	34,1%	33,6%	37,3%△	31,8%▽	30,9%▽	29,2%▽	33,7%	30,0%▽	36,1%△	35,9%△	36,2%△	
· 3 Mee eens	39,0%	38,8%	39,2%	44,3%△	39,9%△	32,3%▽	31,8%▽	33,2%▽	37,8%▽	41,5%△	38,3%	36,1%▽	39,0%	41,3%△	39,9%	36,9%▽	46,3%△	37,1%▽	41,2%△	33,0%▽	
· 4 Helemaal mee eens	13,7%	15,0%△	12,2%▽	16,9%△	14,4%△	8,2%▽	14,3%	13,4%	12,2%▽	11,8%▽	13,5%	10,9%▽	15,6%△	17,7%△	20,5%▲	15,5%△	15,9%△	13,3%	11,3%▽	12,2%	
- Gemiddelde	2,53	2,56△	2,50▽	2,69▲	2,56△	2,29▼	2,37▽	2,41▽	2,48▽	2,53	2,51▽	2,42▽	2,57△	2,67△	2,70▲	2,54	2,70▲	2,50▽	2,52	2,39▽	
13a4. Ik zou gemakkelijk een nieuwe baan/functie kunnen krijgen bij een andere werkgever [N=62.011]																					
· 1 Helemaal niet mee eens	7,9%	8,1%△	7,6%▽	3,2%▼	4,9%▼	20,2%▲	27,4%▲	9,7%	10,9%△	7,1%	7,5%	11,3%△	6,1%▽	4,4%▽	6,3%▽	7,2%▽	9,1%△	7,3%	6,7%▽	8,6%	
· 2 Niet mee eens	22,1%	20,7%▽	23,7%△	11,3%▼	19,1%▼	41,3%▲	32,8%▲	21,9%	24,8%△	17,7%▽	19,9%▽	24,1%△	14,1%▼	16,5%▽	22,0%	19,5%▽	31,5%▲	24,4%△	22,9%△	26,8%△	
· 3 Mee eens	49,0%	46,9%▽	51,5%△	57,7%▲	52,8%▲	30,4%▼	29,6%▼	48,1%	45,4%▽	49,2%	51,3%△	44,7%▽	53,1%△	47,9%	48,4%	49,5%	45,1%▽	48,3%	51,8%△	48,3%	
· 4 Helemaal mee eens	20,9%	24,4%△	17,2%▽	27,7%△	23,2%△	8,1%▼	10,2%▼	20,2%	19,0%▽	26,0%△	21,2%	19,9%	26,7%△	31,3%▲	23,2%△	23,8%△	14,3%▽	20,0%	18,6%▽	16,3%▽	
- Gemiddelde	2,83	2,87△	2,78▽	3,10▲	2,94▲	2,26▼	2,23▼	2,79	2,72▽	2,94△	2,86△	2,73▽	3,00▲	3,06▲	2,89△	2,90△	2,65▼	2,81	2,82	2,72▽	

** Dit cijfer is aangepast ten opzichte van een eerdere versie van de publicatie; het volledige erratum vindt u hier: www.monitorarbeid.nl/NEA en www.cbs.nl/nl/nl/publicatie/2019/15/nationale-enquete-arbeidsmomstandigheden-2018

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
13a5. Ik zou bij mijn huidige werkgever blijven werken, ook als ik ergens anders hetzelfde werk voor hetzelfde salaris zou kunnen gaan doen [N=62.194]																				
- 1 Helemaal niet mee eens	6,7%	6,7%	6,8%	6,0%▽	6,8%	6,9%	8,7%△	7,2%	8,2%△	5,9%	7,7%△	7,6%△	7,6%△	5,4%▽	6,3%	7,3%△	4,9%▽	5,5%▽	5,4%▽	6,8%
- 2 Niet mee eens	15,7%	14,8%▽	16,7%△	14,3%▽	16,8%△	13,8%▽	8,7%▽	16,0%	15,9%	10,0%▽	15,5%	15,3%	15,7%	15,8%	17,4%△	16,1%	16,4%	16,4%	16,0%	15,9%
- 3 Mee eens	45,1%	43,8%▽	46,5%△	43,0%▽	45,0%	47,8%△	40,4%▽	40,4%▽	45,8%	46,6%	43,5%▽	43,7%	42,4%▽	42,0%▽	40,1%▽	41,9%▽	47,7%△	46,0%	50,5%△	43,4%
- 4 Helemaal mee eens	32,5%	34,8%△	30,0%▽	36,7%△	31,4%▽	31,4%▽	42,3%▲	36,4%△	30,1%▽	37,5%△	33,2%	33,4%	34,3%△	36,9%△	36,2%△	34,7%△	31,1%▽	32,0%	28,1%▽	34,0%
- Gemiddelde	3,03	3,07△	3,00▽	3,10△	3,01▽	3,04	3,16△	3,06	2,98▽	3,16△	3,02	3,03	3,03	3,10△	3,06	3,04	3,05	3,05	3,01▽	3,04
· In-role performance [schaal: 1=laag - 5=hoog; 3 items] [N=62.509] [Range: 1-5]																				
- Gemiddelde	4,16	4,16	4,16	4,16	4,16▽	4,16	4,36▲	4,24△	4,15	4,14	4,18△	4,28△	4,23△	4,16	4,18	4,17	4,16	4,08▽	4,12▽	4,17
· In-role performance [≥3.5 op schaal 1=laag - 5=hoog; 3 items] [N=62.509]																				
- (%) Zeer hoog [≥3.5]	89,3%	89,3%	89,2%	90,1%△	89,2%	88,3%▽	93,3%△	90,8%	88,8%	89,9%	90,2%△	92,0%△	91,8%△	89,1%	89,5%	88,8%	89,5%	86,1%▽	88,4%▽	89,2%
13b1. Ik behaal alle doelen (werkopdrachten) die bij mijn werk horen [N=62.412]																				
- 1 Helemaal mee eens	30,3%	30,4%	30,3%	32,1%△	29,0%▽	31,2%△	47,8%▲	40,0%▲	29,4%	27,0%▽	31,5%△	39,7%▲	36,6%△	29,8%	30,0%	31,7%△	29,0%▽	26,7%▽	25,8%▽	33,0%△
- 2 Mee eens	50,9%	50,7%	51,0%	51,9%△	51,5%△	49,1%▽	41,6%▽	45,5%▽	51,1%	55,6%△	50,8%	46,9%▽	49,1%▽	51,1%	49,7%	50,0%	51,5%	51,0%	53,0%△	47,3%▽
- 3 Niet mee eens, niet mee oneens	11,8%	11,9%	11,7%	10,1%▽	12,2%△	12,4%△	6,4%▽	9,2%▽	12,2%	10,9%	11,2%▽	8,2%▽	8,7%▽	12,6%	12,6%	11,3%	12,5%	13,4%△	13,4%△	13,1%
- 4 Niet mee eens	4,9%	4,8%	4,9%	2,7%▽	5,3%△	5,5%△	1,58%▽	3,3%	5,2%	4,8%	4,1%▽	2,7%▽	2,8%▽	4,5%	5,6%	4,7%	5,2%	6,8%△	6,0%△	4,2%
- 5 Helemaal niet mee eens	2,2%	2,2%	2,1%	3,2%△	1,96%▽	1,86%▽	2,6%	2,0%	2,1%	1,74%	2,4%△	2,5%	2,8%△	2,0%	2,1%	2,3%	1,81%	2,1%	1,74%▽	2,4%
- Gemiddelde	1,98	1,98	1,97	1,93▽	2,00△	1,98	1,70▼	1,82▽	1,99	1,99	1,95▽	1,81▽	1,86▽	1,98	2,00	1,96	1,99	2,07△	2,05△	1,96
13b2. De taken die bij mijn werk horen, gaan me goed af [N=62.440]																				
- 1 Helemaal mee eens	35,3%	35,7%	34,9%	36,8%△	34,5%▽	34,9%	50,9%▲	42,3%△	33,8%▽	32,7%▽	37,6%△	43,0%△	41,1%△	34,7%	37,2%	36,0%	35,0%	31,1%▽	30,8%▽	37,3%
- 2 Mee eens	54,8%	54,6%	55,0%	53,0%▽	56,0%△	53,9%▽	42,2%▽	47,5%▽	55,9%△	58,2%△	53,3%▽	49,6%▽	50,0%▽	55,3%	54,0%	53,4%▽	56,1%	55,8%	58,9%△	52,9%
- 3 Niet mee eens, niet mee oneens	6,2%	5,9%▽	6,6%△	5,6%▽	6,2%	7,2%△	3,1%▽	5,1%	6,8%△	5,8%	5,3%▽	4,1%▽	4,7%▽	6,4%	5,3%	6,8%△	5,8%	9,0%△	7,0%△	5,8%
- 4 Niet mee eens	1,73%	1,77%	1,69%	1,67%	1,63%▽	2,2%△	1,25%	3,0%△	1,87%	1,65%	1,66%	1,22%▽	1,40%	1,53%	1,54%	1,81%	1,40%	2,1%△	1,92%	1,61%
- 5 Helemaal niet mee eens	1,89%	2,0%△	1,73%▽	3,0%△	1,66%▽	1,67%	2,6%△	2,0%	1,64%	1,62%	2,2%△	2,1%	2,8%△	2,0%	1,93%	2,0%	1,67%	2,0%	1,36%▽	2,3%
- Gemiddelde	1,80	1,80	1,80	1,81	1,80	1,82△	1,62▼	1,75	1,82	1,81	1,77▽	1,70▽	1,75▽	1,81	1,77	1,80	1,79	1,88△	1,84△	1,79
13b3. Ik presteer goed in mijn werk [N=62.369]																				
- 1 Helemaal mee eens	38,3%	39,1%△	37,5%▽	37,6%	38,1%	38,0%	50,6%▲	41,1%	37,8%	34,5%▽	40,1%△	45,6%△	44,2%△	39,2%	41,0%△	39,9%△	37,1%	33,8%▽	33,8%▽	39,8%
- 2 Mee eens	54,5%	53,5%▽	55,5%△	53,3%▽	55,1%△	54,9%	43,8%▼	51,6%	54,5%	58,5%△	52,9%▽	49,1%▽	48,4%▽	52,3%▽	52,7%	52,4%▽	56,2%△	57,8%△	59,6%△	52,7%
- 3 Niet mee eens, niet mee oneens	4,2%	4,1%	4,3%	4,7%△	4,1%▽	4,5%	2,6%▽	4,1%	4,6%	4,3%	3,9%	2,6%▽	3,3%▽	5,3%△	3,5%	4,6%	4,2%	5,0%△	4,4%	4,0%
- 4 Niet mee eens	1,11%	1,25%△	0,96%▽	1,57%△	1,05%▽	1,02%	0,47%▽	1,31%	1,23%	1,11%	1,12%	0,67%▽	1,49%△	1,31%	0,93%	1,07%	0,91%	1,48%△	0,99%	1,16%
- 5 Helemaal niet mee eens	1,85%	2,0%△	1,67%▽	2,8%△	1,67%▽	1,56%▽	2,6%△	1,87%	1,83%	1,63%	2,0%	1,99%	2,6%△	1,92%	1,87%	2,1%	1,60%	1,92%	1,24%▽	2,3%
- Gemiddelde	1,74	1,74	1,74	1,79△	1,73▽	1,73	1,61▽	1,71	1,75	1,77△	1,72▽	1,64▽	1,70▽	1,74	1,70▽	1,73	1,74	1,80△	1,76△	1,74

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
13c. Heeft u de afgelopen 12 maanden te maken gehad met één of meer van de volgende veranderingen? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=61.906]																				
· 1. Veranderingen in de technologie, zoals machines of ICT, die u gebruikt	35,6%	38,0%△	33,0%▽	20,8%▼	39,6%▲	35,9%	22,8%▼	21,8%▼	35,5%	29,5%▽	27,3%▼	29,2%▽	14,4%▼	55,2%▲	52,1%▲	33,1%▽	47,0%▲	43,5%△	42,6%△	27,8%▽
· 2. Veranderingen in de manier waarop u uw werk uitvoert of hoe u leiding krijgt	34,4%	34,7%△	33,9%▽	23,7%▼	37,9%▲	33,4%▽	16,8%▼	18,1%▼	34,6%	26,2%▽	30,5%▽	30,1%▽	22,3%▼	46,6%▲	48,4%▲	31,5%▽	45,2%▲	38,7%△	37,3%△	30,3%▽
· 3. Veranderingen in de producten/diensten die u helpt te maken of te leveren	20,9%	23,8%△	17,8%▽	16,4%▽	23,1%△	18,7%▽	10,3%▼	12,3%▼	22,9%△	15,3%▽	19,8%▽	18,1%▽	19,6%	41,7%▲	32,6%▲	20,1%▽	25,9%△	18,3%▽	17,3%▽	18,7%▽
· 4. Veranderingen in de hoeveelheid contact met klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)	16,5%	15,5%▽	17,6%△	10,2%▼	18,6%△	15,4%▽	8,8%▼	5,6%▼	10,8%▽	11,9%▽	12,0%▽	13,2%▽	9,3%▼	24,1%▲	20,0%△	16,3%	18,5%△	21,0%△	26,0%▲	13,8%▽
· 5. Geen van deze veranderingen	41,7%	40,9%▽	42,6%△	55,6%▲	37,5%▼	41,6%	63,6%▲	62,7%▲	42,1%	52,0%▲	48,1%△	48,6%△	58,7%▲	25,0%▼	28,0%▼	45,0%△	30,2%▼	34,5%▽	34,0%▽	48,9%△
13d. Wat heeft u nodig om u aan deze veranderingen aan te kunnen passen? [Excl. subgroep 'Geen van deze veranderingen']/ [meerdere antwoorden mogelijk] [N=35.970]																				
· 1. Opleiding of cursus	27,3%	29,3%△	24,9%▽	14,3%▼	29,9%△	26,6%	17,4%▼	12,2%▼	28,3%	29,6%	19,2%▼	21,6%▽	10,6%▼	33,4%△	35,8%▲	25,0%▽	36,5%▲	27,8%	32,0%△	22,2%▽
· 2. Begeleiding of coaching	31,6%	31,0%▽	32,3%△	22,2%▼	33,3%△	31,9%	22,3%▼	26,0%	32,8%	29,1%▽	27,4%▽	28,7%▽	21,2%▼	32,7%	35,9%△	33,0%△	30,8%	33,7%△	35,0%△	28,5%▽
· 3. Aanpassing van mijn werkplek	9,6%	10,2%△	8,8%▽	9,5%	9,9%△	8,6%▽	6,1%▽	5,8%▽	12,5%△	7,4%▽	9,7%	11,5%△	11,4%△	9,7%	7,1%▽	9,2%	8,8%	8,2%▽	9,2%	9,0%
· 4. Aanpassing van mijn werkhoud	19,6%	20,5%△	18,5%▽	12,3%▼	20,8%△	20,3%	12,9%▽	11,8%▽	20,4%	18,5%	17,5%▽	20,4%	16,8%▽	24,3%△	24,1%△	18,8%	19,5%	19,5%	19,8%	19,8%
· 5. Tijd om me aan te passen	41,4%	41,8%	41,0%	33,6%▽	42,6%△	43,2%△	30,3%▼	29,1%▼	39,5%▽	38,0%▽	36,2%▽	35,8%▽	34,6%▽	46,0%△	46,4%△	40,7%	42,3%	50,8%▲	44,7%△	40,6%
· 6. Andere maatregel nodig	3,2%	2,8%▽	3,7%△	2,3%▽	3,3%	3,8%△	3,4%	3,9%	2,9%	2,6%	3,0%	2,4%▽	3,5%	2,5%	2,3%▽	2,9%	3,6%	3,4%	4,1%△	4,6%△
· 7. Geen maatregelen nodig	26,7%	26,6%	26,9%	39,7%▲	25,1%▽	23,6%▽	36,9%▲	37,9%▲	25,8%	27,2%	33,0%△	29,1%△	36,5%▲	26,1%	22,9%▽	27,9%	24,7%▽	23,6%▽	21,6%▽	28,5%
ARBEIDSVOORWAARDEN																				
14a. Hoe tevreden bent u over: Interessant werk [N=62.197]																				
· 1 Niet tevreden	8,6%	8,4%▽	8,9%△	16,2%▲	7,9%▽	5,3%▽	3,1%▼	12,0%△	8,9%	4,6%▽	14,2%▲	10,6%△	13,1%△	7,1%▽	8,2%	10,2%△	5,4%▽	4,0%▽	4,6%▽	6,5%▽
· 2 Tevreden	59,7%	58,6%▽	60,9%△	60,8%△	58,2%▽	63,7%△	59,7%	63,5%△	63,1%△	64,3%△	63,1%△	64,0%△	66,9%△	52,6%▽	52,7%▽	58,1%▽	54,6%▽	53,0%▽	58,2%▽	57,6%
· 3 Heel tevreden	31,7%	33,0%△	30,3%▽	22,9%▼	33,9%△	30,9%	37,2%△	24,5%▽	28,0%▽	31,1%	22,7%▼	25,3%▽	20,1%▼	40,3%△	39,1%△	31,7%	40,0%△	43,0%▲	37,1%△	35,9%△
14b. Hoe tevreden bent u over: Mogelijkheid om te leren [N=62.044]																				
· 1 Niet tevreden	17,2%	16,9%▽	17,6%△	22,1%△	17,5%△	13,0%▽	8,8%▼	22,5%△	18,5%△	13,3%▽	24,6%▲	20,6%△	24,5%▲	14,4%▽	8,2%▼	19,2%△	11,6%▽	9,7%▼	12,7%▽	18,0%
· 2 Tevreden	59,3%	59,2%	59,5%	54,0%▽	57,3%▽	70,1%▲	70,6%▲	60,8%	61,1%△	64,4%△	58,6%	64,1%△	58,5%	51,8%▽	54,9%▽	55,8%▽	60,1%	57,0%▽	62,2%△	59,3%
· 3 Heel tevreden	23,4%	23,9%△	22,9%▽	23,9%	25,2%△	16,8%▽	20,6%▽	16,6%▽	20,4%▽	22,3%	16,8%▽	15,3%▼	17,0%▽	33,8%▲	36,9%▲	24,9%△	28,3%△	33,3%▲	25,1%△	22,7%
14c. Hoe tevreden bent u over: Goede leidinggevers [N=62.115]																				
· 1 Niet tevreden	19,9%	19,6%	20,2%	10,9%▼	21,5%△	22,9%△	13,3%▽	16,5%▽	22,1%△	16,8%▽	18,9%▽	22,4%△	15,7%▽	18,3%	17,1%▽	20,4%	22,4%△	19,5%	20,6%	19,1%
· 2 Tevreden	58,3%	58,1%	58,5%	57,5%	57,6%▽	60,8%△	63,1%△	59,1%	59,3%△	63,9%△	58,7%	60,9%△	58,4%	56,1%▽	55,2%▽	56,2%▽	58,2%	54,5%▽	59,5%△	56,7%
· 3 Heel tevreden	21,8%	22,2%△	21,3%▽	31,6%▲	20,8%▽	16,3%▽	23,6%	24,4%	18,6%▽	19,4%▽	22,4%	16,8%▽	25,9%△	25,6%△	27,7%△	23,4%△	19,4%▽	26,0%△	20,0%▽	24,3%△

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
14d. Hoe tevreden bent u over: Goed salaris [N=62.327]																				
· 1 Niet tevreden	27,9%	26,0%▽	30,0%△	26,3%▽	28,6%△	27,7%	20,0%▽	21,5%▽	24,4%▽	24,2%▽	30,4%△	29,6%△	36,7%▲	21,5%▽	14,4%▼	28,7%	20,4%▽	31,2%△	31,2%△	29,9%△
· 2 Tevreden	58,2%	58,6%△	57,8%▽	57,0%▽	58,0%	59,8%△	60,9%△	63,0%△	60,4%△	63,7%△	57,0%▽	57,5%	52,0%▽	59,6%	55,8%▽	56,0%▽	63,7%△	56,5%▽	58,8%	57,2%
· 3 Heel tevreden	13,9%	15,4%△	12,2%▽	16,7%△	13,4%▽	12,5%▽	19,1%△	15,5%	15,2%△	12,1%▽	12,6%▽	12,9%	11,3%▽	18,8%△	29,8%▲	15,4%△	15,9%△	12,2%▽	9,9%▽	12,8%
14e. Hoe tevreden bent u over: Goede werkzekerheid [N=62.271]																				
· 1 Niet tevreden	10,7%	10,2%▽	11,3%△	10,3%	10,8%	11,6%△	7,0%▽	7,8%▽	11,7%△	6,9%▽	9,8%▽	13,9%△	10,9%	12,7%△	16,9%▲	13,1%△	7,4%▽	9,2%▽	9,3%▽	12,1%
· 2 Tevreden	63,4%	62,1%▽	64,8%△	63,5%	62,2%▽	66,9%△	67,9%△	64,4%	64,7%△	66,1%△	67,6%△	64,1%	66,0%△	57,7%▽	57,1%▽	62,0%▽	56,0%▽	54,3%▼	66,7%△	65,7%△
· 3 Heel tevreden	25,8%	27,7%△	23,9%▽	26,2%	27,0%△	21,5%▽	25,1%	27,8%	23,7%▽	27,1%	22,6%▽	22,1%▽	23,1%▽	29,7%△	26,0%	24,9%▽	36,5%▲	36,5%▲	24,0%▽	22,2%▽
14f. Hoe tevreden bent u over: Mogelijkheid om in deeltijd te werken [N=61.733]																				
· 1 Niet tevreden	16,8%	22,4%▲	10,6%▼	11,0%▽	18,8%△	15,9%▽	6,7%▼	18,1%	27,5%▲	31,1%▲	20,5%△	21,3%△	13,4%▽	17,6%	13,6%▽	18,3%△	9,1%▼	7,1%▼	8,4%▼	12,0%▽
· 2 Tevreden	61,6%	59,9%▽	63,4%△	62,0%	60,6%▽	64,5%△	64,4%△	59,9%	59,5%▽	57,4%▽	61,3%	62,1%	62,6%	59,5%▽	59,7%	59,9%▽	61,9%	59,3%▽	67,3%△	60,3%
· 3 Heel tevreden	21,6%	17,6%▼	26,0%▲	27,0%△	20,6%▽	19,6%▽	28,9%△	22,0%	13,0%▼	11,5%▼	18,2%▽	16,6%▽	24,0%△	22,9%	26,7%△	21,8%	29,0%△	33,6%▲	24,3%△	27,8%△
14g. Hoe tevreden bent u over: Mogelijkheid om zelf uw werktijden te bepalen [N=61.738]																				
· 1 Niet tevreden	25,5%	24,6%▽	26,5%△	21,7%▽	26,9%△	25,5%	14,2%▼	20,1%▽	29,7%△	27,7%△	27,9%△	33,8%▲	23,2%▽	13,8%▼	12,6%▼	22,3%▽	13,2%▼	31,7%△	29,8%△	18,9%▽
· 2 Tevreden	52,5%	51,9%▽	53,2%△	54,3%△	51,1%▽	55,4%△	56,9%△	56,4%△	52,2%	57,0%△	54,8%△	50,4%▽	54,7%△	48,9%▽	48,7%▽	50,7%▽	51,5%	50,3%▽	53,6%△	52,7%
· 3 Heel tevreden	21,9%	23,5%△	20,2%▽	24,1%△	21,9%	19,1%▽	28,8%△	23,5%	18,1%▽	15,3%▽	17,3%▽	15,7%▽	22,0%	37,3%▲	38,7%▲	27,0%△	35,3%▲	18,0%▽	16,6%▽	28,4%△
14h. Hoe tevreden bent u over: Mogelijkheid om thuis te werken [N=59.718]																				
· 1 Niet tevreden	36,3%	35,0%▽	37,7%△	48,0%▲	34,6%▽	32,8%▽	26,2%▼	36,2%	40,9%△	35,7%	46,3%▲	49,4%▲	49,8%▲	16,5%▼	17,0%▼	32,9%▽	19,3%▼	28,5%▽	38,0%△	31,2%▽
· 2 Tevreden	46,3%	45,9%▽	46,7%△	42,2%▽	46,1%	50,3%△	51,0%△	49,4%	45,9%	51,6%△	42,6%▽	39,7%▽	42,0%▽	45,5%	42,7%▽	44,7%▽	48,1%△	55,7%▲	49,5%△	46,8%
· 3 Heel tevreden	17,5%	19,2%△	15,6%▽	9,8%▼	19,4%△	16,9%	22,7%△	14,4%▽	13,2%▽	12,7%▽	11,2%▽	10,8%▽	8,2%▼	38,0%▲	40,3%▲	22,4%△	32,7%▲	15,8%▽	12,5%▽	22,0%△
14i. Hoe tevreden bent u over: Reistijd/afstand naar het werk [N=62.086]																				
· 1 Niet tevreden	12,4%	13,5%△	11,1%▽	7,4%▽	13,8%△	12,3%	6,4%▽	7,0%▽	12,4%	17,0%△	9,8%▽	13,1%	7,1%▽	19,6%▲	17,2%△	14,3%△	15,3%△	11,7%	10,1%▽	13,3%
· 2 Tevreden	53,0%	52,6%▽	53,5%△	48,8%▽	52,3%▽	58,3%△	62,2%△	52,1%	55,0%△	60,0%△	51,2%▽	60,2%△	53,1%	45,5%▽	44,3%▽	51,6%▽	49,9%▽	47,8%▽	57,9%△	50,2%▽
· 3 Heel tevreden	34,6%	33,9%▽	35,4%△	43,8%▲	33,9%▽	29,4%▽	31,4%▽	40,9%△	32,6%▽	22,9%▼	39,0%△	26,7%▽	39,8%△	34,9%	38,5%△	34,1%	34,8%	40,5%△	32,0%▽	36,5%
14j. Hoe tevreden bent u over: Uw dienstverband/contractvorm (vast, tijdelijk, uitzendkracht, e.d.) [N=61.950]																				
· 1 Niet tevreden	8,1%	7,4%▽	8,8%△	9,9%△	8,4%△	5,9%▽	5,1%▽	7,8%	8,1%	6,0%▽	7,7%	10,1%△	9,7%△	6,4%▽	5,6%▽	10,1%△	6,4%▽	8,9%	7,2%▽	10,1%△
· 2 Tevreden	50,7%	49,8%▽	51,8%△	61,5%▲	46,9%▼	54,3%△	57,4%△	52,5%	50,6%	55,2%△	55,8%△	53,4%△	60,5%▲	41,9%▽	38,0%▼	49,0%▽	42,2%▽	42,0%▽	54,2%△	50,3%
· 3 Heel tevreden	41,2%	42,8%△	39,4%▽	28,6%▼	44,8%▲	39,8%▽	37,6%▽	39,7%	41,3%	38,8%▽	36,6%▽	36,5%▽	29,8%▼	51,6%▲	56,4%▲	40,9%	51,3%▲	49,2%△	38,7%▽	39,7%
14k. Hoe tevreden bent u over: Vertegenwoordiging van uw belangen door vakbonden [N=59.500]																				
· 1 Niet tevreden	24,7%	28,0%△	21,2%▽	18,2%▽	25,8%△	27,3%△	23,4%	20,1%▽	25,4%	22,9%▽	27,5%△	29,6%△	27,5%△	33,3%▲	24,6%	31,4%△	19,6%▽	17,8%▽	17,2%▼	28,4%△
· 2 Tevreden	66,6%	63,0%▽	70,6%△	72,1%△	66,1%▽	63,5%▽	63,0%▽	69,8%	66,3%	68,2%	64,7%▽	61,1%▽	64,9%▽	58,9%▽	64,9%	60,8%▽	68,9%△	70,8%△	75,2%▲	62,2%▽
· 3 Heel tevreden	8,7%	9,0%△	8,3%▽	9,7%△	8,1%▽	9,2%△	13,6%△	10,1%	8,3%	8,9%	7,8%▽	9,4%	7,6%▽	7,8%	10,5%△	7,9%▽	11,5%△	11,5%△	7,6%▽	9,4%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
14i. Hoe tevreden bent u over: De CAO (collectieve arbeidsovereenkomst) voor uw bedrijf [N=60.797]																				
· 1 Niet tevreden	24,2%	26,1%△	22,0%▽	15,6%▼	26,1%△	25,6%△	16,7%▽	17,7%▽	23,3%	19,6%▽	25,3%△	25,8%△	30,0%△	30,1%△	19,6%▽	30,1%△	21,6%▽	21,5%▽	19,6%▽	27,5%△
· 2 Tevreden	64,9%	62,2%▽	68,0%△	71,3%△	63,6%▽	63,9%▽	67,4%	70,6%△	65,6%	69,0%△	65,2%	62,0%▽	61,3%▽	59,9%▽	62,8%▽	59,4%▽	63,7%	65,8%	71,8%△	60,6%▽
· 3 Heel tevreden	10,9%	11,7%△	10,0%▽	13,1%△	10,3%▽	10,5%	15,9%△	11,7%	11,0%	11,5%	9,5%▽	12,3%△	8,8%▽	9,9%	17,6%▲	10,5%	14,7%△	12,7%△	8,6%▽	11,9%
14m. Hoe tevreden bent u over: Vertegenwoordiging van uw belangen door personeelsvertegenwoordiging (zoals ondernemingsraad (OR) of medezeggenschapsraad (MR)) [N=59.666]																				
· 1 Niet tevreden	24,9%	27,3%△	22,2%▽	18,1%▽	26,0%△	27,6%△	20,2%▽	24,9%	27,3%△	25,6%	29,0%△	29,9%△	28,2%△	29,6%△	21,4%▽	30,7%△	16,9%▽	15,3%▼	18,2%▽	27,6%△
· 2 Tevreden	66,0%	62,9%▽	69,5%△	71,9%△	65,3%▽	63,1%▽	65,5%	65,7%	63,6%▽	66,0%	63,2%▽	61,5%▽	64,2%▽	59,9%▽	64,8%	60,3%▽	71,2%△	74,2%△	73,9%▲	61,2%▽
· 3 Heel tevreden	9,1%	9,8%△	8,4%▽	9,9%△	8,7%▽	9,2%	14,3%△	9,4%	9,1%	8,4%	7,7%▽	8,6%	7,5%▽	10,5%△	13,8%△	9,0%	11,9%△	10,5%△	7,9%▽	11,3%△
14n. Hoe tevreden bent u over: Uw pensioenregeling [N=60.818]																				
· 1 Niet tevreden	20,2%	22,6%△	17,5%▽	18,2%▽	19,8%▽	23,7%△	17,3%▽	14,1%▽	21,7%△	23,8%△	19,9%	22,0%△	25,9%△	24,2%△	17,0%▽	24,8%△	20,3%	15,7%▽	14,1%▽	22,3%△
· 2 Tevreden	69,0%	65,2%▽	73,3%△	72,4%△	69,8%△	63,9%▽	62,6%▽	75,5%△	67,1%▽	66,6%▽	70,7%△	66,6%▽	66,8%▽	63,1%▽	62,2%▽	64,5%▽	65,4%▽	73,5%△	77,0%▲	66,3%▽
· 3 Heel tevreden	10,8%	12,2%△	9,2%▽	9,4%▽	10,4%▽	12,3%△	20,1%▲	10,4%	11,2%	9,6%▽	9,4%▽	11,4%	7,3%▽	12,7%△	20,9%▲	10,7%	14,3%△	10,8%	8,9%▽	11,3%
14o. Heeft uw bedrijf een OR (ondernemingsraad), MR (medezeggenschapsraad) of andere personeelsvertegenwoordiging? [N=62.484]																				
· 1 Ja	56,2%	53,9%▽	58,6%△	22,4%▼	60,8%▲	70,4%▲	47,5%▽	24,2%▼	62,4%△	45,7%▼	32,0%▼	58,3%△	16,2%▼	49,9%▽	65,0%△	40,4%▼	92,9%▲	85,4%▲	78,7%▲	45,5%▼
· 2 Nee	24,4%	28,0%△	20,5%▽	22,2%▽	24,9%△	22,8%▽	37,6%▲	48,0%▲	21,6%▽	40,2%▲	34,2%▲	22,7%▽	39,2%▲	34,7%▲	26,8%△	36,0%▲	1,91%▼	5,5%▼	10,1%▼	35,9%▲
· 3 Weet ik niet	19,4%	18,1%▽	20,8%△	55,3%▲	14,3%▼	6,8%▼	14,9%▽	27,8%▲	16,0%▽	14,2%▽	33,8%▲	19,0%	44,6%▲	15,4%▽	8,1%▼	23,6%△	5,2%▼	9,2%▼	11,3%▼	18,6%
14p1. Bent u lid van een vakbond? [N=62.351]																				
· % Ja	18,4%	19,9%△	16,7%▽	6,3%▼	17,5%▽	31,5%▲	24,2%△	11,7%▽	22,0%△	25,4%△	9,2%▽	28,4%▲	9,4%▼	7,0%▼	8,6%▼	10,5%▼	33,5%▲	31,9%▲	22,4%△	16,3%▽
14p2. Waarom bent u geen lid van een vakbond? [Subgroep 'Geen lid van een vakbond'] [N=50.706]																				
· 1 Ik vind het lidmaatschap te duur	8,5%	7,3%▽	9,8%△	3,3%▼	9,2%△	11,8%△	7,8%	7,5%	9,7%△	10,1%△	6,4%▽	10,0%△	6,1%▽	2,6%▼	3,7%▽	6,0%▽	8,6%	13,0%△	13,6%▲	7,5%
· 2 Ik heb er nooit serieus over nagedacht om lid te worden	51,3%	46,5%▽	56,3%△	63,5%▲	52,0%△	37,3%▼	23,5%▼	55,5%△	46,9%▽	46,8%▽	53,8%△	43,6%▽	54,9%△	48,1%▽	48,6%▽	48,0%▽	51,0%	51,6%	58,0%△	51,1%
· 3 Vakbonden hebben geen invloed (meer) op mijn arbeidsvoorwaarden	13,0%	16,6%▲	9,2%▼	4,4%▼	13,9%△	17,2%△	28,4%▲	8,2%▽	14,1%△	14,9%△	12,4%	12,9%	8,4%▽	27,4%▲	18,9%△	18,8%▲	8,9%▽	7,2%▽	7,0%▼	14,1%
· 4 Vakbonden komen niet goed op voor mijn belangen	8,0%	11,0%▲	4,9%▼	2,1%▼	8,3%△	13,7%▲	10,8%△	3,6%▽	11,1%△	10,7%△	4,8%▽	14,1%▲	5,3%▽	6,8%▽	9,4%△	6,9%▽	15,6%▲	10,9%△	6,0%▽	6,9%
· 5 Anders	19,2%	18,6%▽	19,8%△	26,7%▲	16,6%▽	20,0%△	29,5%▲	25,3%△	18,1%▽	17,4%▽	22,5%△	19,4%	25,2%△	15,2%▽	19,3%	20,3%△	16,0%▽	17,3%▽	15,4%▽	20,4%
OPLEIDING EN ONTWIKKELING																				
15a1. Bent u in uw bedrijf de laatste 2 jaar van functie veranderd? [N=62.330]																				
· % Ja	20,8%	21,8%△	19,7%▽	22,4%△	23,2%△	12,8%▼	6,9%▼	14,3%▽	21,0%	16,2%▽	20,5%	16,6%▽	21,3%	29,9%▲	29,7%▲	21,7%△	27,5%△	16,8%▽	18,3%▽	19,6%
15a2. Is uw functie de laatste 2 jaar uitgebreid? [N=62.268]																				
· % Ja	42,0%	42,9%△	40,9%▽	35,8%▽	46,1%▲	35,9%▽	16,8%▼	38,1%▽	44,6%△	41,0%	39,9%▽	35,7%▽	36,5%▽	53,6%▲	48,7%△	42,4%	45,5%△	39,7%▽	41,6%	41,5%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie
15a3. Heeft u in uw bedrijf de laatste 2 jaar promotie gemaakt? [N=62.180]																				
· % Ja	16,9%	19,4%△	14,2%▽	20,8%△	19,6%△	5,8%▼	2,8%▼	15,8%	17,9%△	18,2%	18,0%△	13,4%▽	21,2%△	28,9%▲	22,1%△	20,3%△	16,2%	11,7%▽	10,9%▽	15,9%
15a4. Bent u in de laatste 2 jaar teruggegaan van een hogere functie naar een lagere? [N=62.116]																				
· % Ja	3,9%	3,8%	4,0%	2,4%▽	3,9%	5,3%△	3,8%	1,93%▽	4,3%	2,7%▽	3,8%	4,2%	3,6%	3,6%	4,0%	3,8%	3,8%	3,3%▽	4,7%△	3,8%
15b. Hoe sluiten uw kennis en vaardigheden aan bij uw huidige werk? [N=62.253]																				
· 1 Ik heb minder kennis en vaardigheden dan ik nodig heb voor mijn werk	5,6%	5,8%△	5,4%▽	6,3%△	5,8%△	4,7%▽	2,8%▽	6,2%	6,8%△	5,9%	5,2%	3,9%▽	5,2%	8,2%△	6,4%	6,1%△	5,8%	5,4%	4,6%▽	5,6%
· 2 Het sluit goed aan	61,8%	61,2%▽	62,5%△	48,4%▼	63,8%△	66,8%△	60,6%	55,6%▽	62,8%	70,2%△	54,7%▽	52,5%▼	49,6%▼	64,5%△	66,4%△	61,7%	63,9%△	66,6%△	69,3%△	59,1%▽
· 3 Ik heb meer kennis en vaardigheden dan ik nodig heb voor mijn werk	32,6%	33,0%△	32,1%▽	45,3%▲	30,4%▽	28,5%▽	36,7%△	38,1%△	30,4%▽	23,8%▽	40,1%△	43,5%▲	45,2%▲	27,3%▽	27,2%▽	32,2%	30,3%▽	28,0%▽	26,1%▽	35,4%△
15c. Stimuleert uw leidinggevende de ontwikkeling van uw kennis en vaardigheden? [N=62.036]																				
· 1 Nee	24,5%	25,0%△	23,9%▽	29,3%△	22,0%▽	27,4%△	38,7%▲	34,9%▲	27,4%△	22,5%▽	32,8%▲	38,2%▲	33,6%▲	16,9%▽	14,9%▼	26,5%△	14,8%▼	13,2%▼	17,3%▼	26,0%
· 2 Ja, in beperkte mate	50,4%	50,9%△	49,8%▽	45,4%▽	51,3%△	52,4%△	42,0%▽	45,3%▽	51,3%	53,8%△	47,6%▽	45,4%▽	47,4%▽	50,8%	47,7%▽	48,0%▽	56,2%△	53,0%△	53,5%△	49,2%
· 3 Ja, in grote mate	25,1%	24,1%▽	26,3%△	25,3%	26,6%△	20,3%▽	19,4%▽	19,8%▽	21,3%▽	23,7%	19,6%▽	16,4%▼	19,0%▽	32,3%△	37,4%▲	25,5%	29,0%△	33,8%▲	29,2%△	24,7%
15d. Heeft u in de afgelopen 2 jaar een opleiding of cursus gevolgd voor uw werk? [N=62.323]																				
· % Ja	51,2%	51,4%	51,0%	34,2%▼	57,0%▲	48,4%▽	27,0%▼	31,1%▼	44,6%▽	52,5%	36,2%▼	50,1%	23,8%▼	53,0%	70,5%▲	46,4%▽	67,5%▲	67,4%▲	67,6%▲	44,3%▽
15e. Wat was het belangrijkste doel van deze opleiding of cursus? [Subgroep 'Heeft opleiding of cursus voor werk gevolgd'] [N=31.491]																				
· 1 Mijn huidige werk beter kunnen doen	63,9%	61,0%▽	67,0%△	62,2%▽	63,9%	64,8%	63,9%	55,7%▽	62,3%▽	60,9%▽	65,5%△	60,4%▽	65,7%	52,1%▼	53,0%▼	63,0%	62,8%	64,6%	69,4%△	70,3%△
· 2 Om kunnen gaan met toekomstige veranderingen in mijn huidige baan	22,3%	24,4%△	19,9%▽	15,0%▽	21,9%▽	27,9%△	31,7%▲	23,1%	22,6%	24,7%△	21,7%	26,4%△	15,8%▽	29,3%△	28,8%△	22,0%	23,7%△	22,0%	19,2%▽	17,6%▽
· 3 Mijn kansen op werk in de toekomst vergroten	13,9%	14,5%△	13,1%▽	22,8%▲	14,3%△	7,3%▼	4,4%▼	21,2%▲	15,1%△	14,4%	12,9%	13,2%	18,5%△	18,6%△	18,2%△	15,0%△	13,4%	13,4%	11,3%▽	12,1%
15f. Heeft u op dit moment behoefte aan een opleiding of cursus? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=62.267]																				
· 1. Nee, geen behoefte aan een opleiding of cursus	56,6%	56,0%▽	57,2%△	68,3%▲	48,1%▼	71,8%▲	92,8%▲	70,7%▲	58,1%△	59,7%△	64,2%△	64,6%△	68,0%▲	42,2%▼	47,2%▽	54,8%▽	46,6%▼	53,5%▽	52,6%▽	54,3%▽
· 2. Ja, om mijn huidige werk beter te kunnen doen	16,8%	16,6%	16,9%	10,4%▼	19,8%▲	13,2%▽	3,6%▼	8,6%▼	15,8%▽	14,9%▽	11,7%▽	10,0%▽	8,8%▼	22,6%△	18,1%	17,2%	20,9%△	22,5%△	22,0%△	17,4%
· 3. Ja, om toekomstige veranderingen in mijn huidige baan aan te kunnen	16,0%	18,2%△	13,6%▽	8,6%▼	19,5%▲	11,7%▽	3,1%▼	6,8%▼	15,3%	18,1%△	11,8%▽	12,4%▽	7,9%▼	28,1%▲	22,6%△	17,0%△	22,6%△	17,4%△	16,4%	14,4%▽
· 4. Ja, om mijn kansen op werk in de toekomst te vergroten	22,0%	22,3%	21,6%	19,9%▽	27,1%▲	8,1%▼	1,34%▼	17,4%▽	22,1%	17,5%▽	20,2%▽	21,3%	21,4%	30,5%▲	29,8%△	23,7%△	26,2%△	17,5%▽	20,2%▽	24,4%△
· Kwalificatieveroudering [schaal: 1=laag - 5=hoog; 3 items] [N=62.163] [Range: 1-5]																				
- Gemiddelde	2,79	2,80△	2,77▽	2,53▼	2,86▲	2,78	2,63▽	2,67▽	2,87△	2,79	2,72▽	2,80	2,61▼	2,89△	2,83△	2,80	2,90△	2,74▽	2,79	2,77
· Kwalificatieveroudering [>=3.5 op schaal 1=laag - 5=hoog; 3 items] [N=62.163]																				
· % Hoog [>=3.5]	19,4%	20,1%△	18,6%▽	12,4%▼	21,3%△	19,1%	16,1%▽	16,6%	22,3%△	18,2%	18,0%▽	20,3%	15,4%▽	23,3%△	20,0%	20,3%△	22,4%△	17,2%▽	18,1%▽	18,6%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK												
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create
15g1. Ik gebruik bepaalde kennis of vaardigheden niet vaak genoeg waardoor ik ze vergeet of verlies [N=62.146]																				
· 1 Helemaal mee eens	5,4%	5,4%	5,5%	4,5%▽	5,8%△	5,1%	3,9%▽	5,9%	6,8%△	3,9%▽	5,2%	7,1%△	5,5%	5,2%	5,6%	6,0%△	5,1%	4,0%▽	5,0%▽	4,6%
· 2 Mee eens	26,2%	25,9%	26,5%	17,9%▼	28,8%△	24,8%▽	19,0%▽	21,1%▽	26,2%	26,0%	23,2%▽	23,0%▽	18,4%▽	30,2%△	29,6%△	25,9%	32,2%△	27,4%	28,5%△	25,2%
· 3 Niet mee eens, niet mee oneens	27,7%	28,0%	27,4%	27,6%	28,0%△	27,4%	23,6%▽	23,5%▽	28,3%	28,2%	27,4%	29,1%	27,3%	28,0%	26,9%	27,6%	28,1%	27,0%	27,8%	28,7%
· 4 Niet mee eens	30,7%	30,5%	31,0%	33,1%△	29,4%▽	32,8%△	35,7%△	35,6%△	30,1%	33,5%△	31,5%	29,7%	32,0%	28,1%▽	29,6%	30,3%	27,9%▽	32,4%△	31,1%	30,9%
· 5 Helemaal niet mee eens	9,9%	10,2%△	9,6%▽	16,9%▲	7,9%▽	10,0%	17,9%▲	14,0%△	8,6%▽	8,3%▽	12,7%△	11,2%△	16,9%▲	8,5%▽	8,3%▽	10,3%	6,8%▽	9,2%	7,6%▽	10,7%
- Gemiddelde	3,14	3,14△	3,13▽	3,40▲	3,05▼	3,18△	3,45▲	3,31△	3,07▽	3,16	3,23△	3,15	3,36▲	3,04▽	3,05▽	3,13	2,99▽	3,15	3,08▽	3,18
15g2. Ik mis 'nieuwe' kennis of vaardigheden die belangrijk zijn geworden door veranderingen in mijn werk [N=61.996]																				
· 1 Helemaal mee eens	3,4%	3,4%	3,3%	3,0%▽	3,6%△	3,0%▽	1,44%▽	3,9%	4,6%△	3,1%	3,5%	3,8%	3,7%	3,6%	1,93%▽	3,7%	2,7%▽	2,4%▽	2,8%▽	3,2%
· 2 Mee eens	18,5%	18,8%	18,2%	11,8%▼	20,6%△	17,9%	12,6%▽	12,2%▽	19,5%△	20,3%△	16,8%▽	16,2%▽	14,5%▽	24,7%△	19,0%	18,6%	21,1%△	18,9%	18,7%	18,2%
· 3 Niet mee eens, niet mee oneens	27,2%	27,5%	27,0%	24,6%▽	27,7%△	28,3%△	24,9%▽	25,6%	28,3%△	28,6%	26,0%▽	28,1%	26,0%	25,5%	25,1%▽	27,0%	29,0%△	26,1%	28,2%△	27,4%
· 4 Niet mee eens	39,9%	39,0%▽	40,9%△	40,5%	39,2%▽	41,3%△	44,3%△	44,9%△	38,1%▽	39,8%	39,3%	38,8%	37,1%▽	36,1%▽	43,1%△	39,2%	40,1%	42,6%△	42,3%△	39,1%
· 5 Helemaal niet mee eens	11,0%	11,3%△	10,6%▽	20,0%▲	9,0%▽	9,6%▽	16,8%△	13,4%△	9,5%▽	8,1%▽	14,4%△	13,0%△	18,6%▲	10,1%	10,9%	11,5%	7,2%▽	10,0%▽	7,9%▽	12,2%
- Gemiddelde	3,37	3,36	3,37	3,63▲	3,29▼	3,36	3,62▲	3,52△	3,28▽	3,29▽	3,44△	3,41△	3,52△	3,24▽	3,42△	3,36	3,28▽	3,39	3,34▽	3,39
15g3. Ik beschik over kennis of vaardigheden die ik door verandering van werkgever/bedrijf niet meer nodig heb [N=61.845]																				
· 1 Helemaal mee eens	6,5%	7,0%△	5,9%▽	4,1%▽	6,7%△	7,2%△	11,4%▲	8,1%	8,1%△	5,5%▽	6,8%	8,8%△	5,8%	6,5%	6,2%	6,8%	6,1%	5,1%▽	5,3%▽	7,4%
· 2 Mee eens	24,6%	26,2%△	22,8%▽	17,5%▽	26,3%△	24,7%	26,1%	22,7%	27,1%△	23,4%	22,9%▽	26,4%△	20,4%▽	30,5%△	28,8%△	25,1%	29,5%△	22,0%▽	22,2%▽	23,6%
· 3 Niet mee eens, niet mee oneens	26,8%	26,9%	26,7%	29,6%△	26,4%▽	26,5%	21,7%▽	25,4%	26,8%	26,8%	28,0%△	27,5%	29,5%△	24,3%▽	26,2%	26,9%	26,0%	26,0%	25,8%▽	27,4%
· 4 Niet mee eens	32,8%	30,4%▽	35,4%△	32,8%	33,0%	32,6%	28,6%▽	32,8%	30,1%▽	35,6%△	31,2%▽	27,8%▽	29,5%▽	29,5%▽	31,4%	31,9%	31,8%	36,9%△	39,0%△	31,8%
· 5 Helemaal niet mee eens	9,3%	9,4%	9,1%	16,0%▲	7,6%▽	9,0%	12,3%△	11,0%	7,9%▽	8,6%	11,1%△	9,5%	14,8%▲	9,2%	7,3%▽	9,3%	6,6%▽	10,1%	7,7%▽	9,8%
- Gemiddelde	3,14	3,09▽	3,19△	3,39▲	3,08▽	3,11▽	3,04▽	3,16	3,03▽	3,18△	3,17△	3,03▽	3,27△	3,04▽	3,05▽	3,12	3,03▽	3,25△	3,22△	3,13
WERK EN THUIS																				
16a. Hoeveel uur per dag besteedt u gemiddeld aan huishoudelijke taken en zorgtaken? [N=59.628] [Range: 0-24]																				
- Gemiddelde	2,52	2,03▼	3,07▲	1,55▼	2,78▲	2,43▽	2,45	2,03▼	2,37▽	2,08▽	2,14▽	2,45	2,02▼	2,17▽	2,26▽	2,45▽	2,53	2,86△	3,37▲	2,51
· Werk-privé en/of privé-werk disbalans [schaal: 1=nooit - 4=zeer vaak; 2 items] [N=61.708] [Range: 1-4]																				
- Gemiddelde	1,47	1,47	1,47	1,31▼	1,53▲	1,43▽	1,26▼	1,37▽	1,44▽	1,41▽	1,39▽	1,53△	1,47	1,50△	1,51△	1,47	1,52△	1,54△	1,49△	1,48
· Werk-privé en/of privé-werk disbalans [2 items; ten minste één 'ja (zeer) vaak'] [N=62.095]																				
· % (Zeer) vaak	9,8%	10,2%△	9,4%▽	6,4%▽	11,4%△	8,1%▽	3,8%▼	7,9%	9,6%	7,7%▽	8,2%▽	15,5%▲	13,5%△	8,8%	7,9%▽	10,4%	9,6%	10,9%△	9,5%	8,7%

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-54	55-64	65-74	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- create	
16b1. Mist u of verwaarloost u familie- of gezinsactiviteiten door uw werk? [N=61.917]																					
· 1 Nee, nooit	49,1%	49,9%Δ	48,3%▽	65,7%▲	43,6%▼	52,0%Δ	68,1%▲	60,0%▲	53,7%Δ	54,9%Δ	56,6%Δ	44,1%▽	50,8%	47,6%	44,3%▽	50,2%Δ	44,7%▽	40,3%▽	43,8%▽	45,6%▽	
· 2 Ja, een enkele keer	41,6%	40,5%▽	42,9%Δ	28,4%▼	45,8%▲	40,2%▽	28,1%▼	32,4%▽	37,4%▽	38,0%▽	35,7%▽	40,7%	36,5%▽	44,3%Δ	48,4%Δ	40,1%▽	46,3%Δ	49,5%Δ	47,2%Δ	46,0%Δ	
· 3 Ja, vaak	7,8%	8,1%Δ	7,5%▽	4,8%▽	9,0%Δ	6,8%▽	3,4%▽	6,3%	7,4%	5,9%▽	6,4%▽	12,2%Δ	10,2%Δ	6,9%	6,3%▽	8,2%	7,9%	8,7%Δ	8,0%	6,8%	
· 4 Ja, zeer vaak	1,43%	1,56%Δ	1,30%▽	1,09%▽	1,68%Δ	0,99%▽	0,46%▽	1,26%	1,60%	1,23%	1,26%	3,0%Δ	2,6%Δ	1,19%	0,89%▽	1,50%	1,13%	1,46%	0,93%▽	1,53%	
- Gemiddelde	1,62	1,61	1,62	1,41▼	1,69▲	1,57▽	1,36▼	1,49▽	1,57▽	1,53▽	1,52▽	1,74Δ	1,65Δ	1,62	1,64	1,61	1,65Δ	1,71Δ	1,66Δ	1,64	
16b2. Mist u of verwaarloost u uw werkzaamheden door familie- en gezinsverantwoordelijkheden? [N=61.887]																					
· 1 Nee, nooit	70,9%	70,1%▽	71,7%Δ	82,0%▲	66,8%▼	73,9%Δ	85,3%▲	75,9%Δ	72,1%Δ	73,7%Δ	76,1%Δ	72,0%	75,0%Δ	65,4%▽	63,7%▽	69,9%▽	65,0%▽	65,5%▽	70,6%	69,0%	
· 2 Ja, een enkele keer	26,5%	27,2%Δ	25,7%▽	16,2%▼	30,1%▲	24,1%▽	13,9%▼	22,0%▽	24,9%▽	24,0%▽	21,7%▽	24,4%▽	21,5%▽	31,7%Δ	34,2%Δ	27,1%	32,7%Δ	32,0%Δ	26,8%	29,6%Δ	
· 3 Ja, vaak	2,2%	2,3%	2,2%	1,47%▽	2,6%Δ	1,73%▽	0,66%▽	2,1%	2,6%	1,70%	1,87%▽	2,9%Δ	2,6%	2,7%	1,78%	2,6%Δ	2,1%	2,2%	2,3%	1,21%▽	
· 4 Ja, zeer vaak	0,40%	0,39%	0,41%	0,34%	0,47%Δ	0,26%▽	0,16%	0%	0,41%	0,62%	0,40%	0,74%Δ	0,84%Δ	0,23%	0,32%	0,44%	0,24%	0,28%	0,30%	0,22%	
- Gemiddelde	1,32	1,33Δ	1,31▽	1,20▼	1,37▲	1,28▽	1,16▼	1,26▽	1,31	1,29▽	1,27▽	1,32	1,29▽	1,38Δ	1,39Δ	1,34Δ	1,38Δ	1,37Δ	1,32	1,33	
UW VERDERE LOOPBAAN																					
17a1. Loopt u het risico om uw baan te verliezen? [N=62.224]																					
· % Ja	16,2%	17,3%Δ	15,0%▽	12,9%▽	16,5%Δ	18,8%Δ	10,6%▽	9,4%▽	18,0%Δ	11,1%▽	15,7%	19,0%Δ	11,2%▽	21,6%Δ	33,2%▲	18,4%Δ	14,0%▽	12,4%▽	12,7%▽	20,0%Δ	
17a2. Maakt u zich zorgen over het behoud van uw baan? [N=62.096]																					
· % Ja	16,3%	16,6%Δ	15,8%▽	9,3%▼	17,5%Δ	19,4%Δ	5,1%▼	10,1%▽	20,2%Δ	10,4%▽	14,9%▽	18,0%Δ	11,8%▽	20,9%Δ	25,4%▲	18,3%Δ	15,5%	13,1%▽	13,8%▽	19,3%Δ	
17a3. Heeft u er in het afgelopen jaar over nagedacht om ander werk te zoeken dan het werk bij uw huidige werkgever? [N=62.239]																					
· % Ja	47,4%	47,2%	47,7%	47,6%	53,6%▲	30,7%▼	6,2%▼	40,6%▽	43,6%▽	39,6%▽	49,5%Δ	43,2%▽	53,6%Δ	54,0%Δ	52,8%Δ	51,3%Δ	47,0%	46,7%	44,8%▽	48,2%	
17a4. Heeft u in het afgelopen jaar ook daadwerkelijk iets ondernomen om ander werk te vinden? [N=62.119]																					
· % Ja	25,3%	24,7%▽	26,0%Δ	22,6%▽	29,5%▲	15,6%▼	4,5%▼	17,2%▽	23,0%▽	19,2%▽	24,5%▽	24,1%	29,1%Δ	29,6%Δ	27,8%Δ	28,8%Δ	26,7%Δ	24,2%	24,8%	26,2%	
17a5. Zou u, als het aan u lag, over 5 jaar nog bij dit bedrijf werken? [N=61.992]																					
· % Ja	59,8%	61,8%Δ	57,6%▽	34,3%▼	65,4%▲	63,7%Δ	46,7%▼	56,2%	68,0%Δ	72,0%▲	51,3%▼	66,3%Δ	36,8%▼	59,0%	63,3%Δ	55,9%▽	67,5%Δ	60,8%	63,9%Δ	54,9%▽	
17b. Tot welke leeftijd wilt u doorgaan met werken? [Subgroep: Alle leeftijden; excl. degenen die het (nog) niet weten] [N=37.720] [Range: 15–99]																					
- Gemiddelde	62,6	62,8Δ	62,3▽	55,3▼	63,0Δ	65,1▲	69,1▲	62,0	63,3Δ	62,9	60,2▼	63,5Δ	57,9▼	63,1Δ	63,7Δ	62,5	63,5Δ	64,2Δ	63,6Δ	63,3Δ	
17b. Weet niet tot op welke leeftijd ik door wil gaan met werken [N=62.091]																					
· % Aangekruist	39,2%	31,8%▼	47,4%▲	50,2%▲	40,2%Δ	26,9%▼	32,2%▽	47,9%Δ	34,8%▽	30,7%▽	42,6%Δ	36,7%▽	49,2%▲	38,1%	30,8%▽	40,3%Δ	31,4%▽	39,9%	42,3%Δ	43,0%Δ	

RESULTATEN

	TOTAAL	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSTAK													
		Man	Vrouw	15-24	25-34	35-44	45-54	Land- bouw	Industrie	Bouw	Handel	Vervoer	Horeca	ICT	Finan- cieel	Zakelijk	Bestuur	Onder- wijs	Zorg	Re- creatie	
17c. Tot welke leeftijd denkt u -lichamelijk en geestelijk- in staat te zijn om uw huidige werk voort te zetten? [Subgroep: Alle leeftijden; excl. degenen die het (nog) niet weten] [N=36.730] [Range: 15-99]																					
- Gemiddelde	62,4	63,2△	61,4▽	56,7▼	62,4	65,4▲	70,0▲	60,7▽	63,1△	62,4	61,1▽	63,1△	56,2▼	64,4▲	65,2▲	63,1△	64,2▲	63,7△	61,7▽	62,4	
17c. Weet niet tot op welke leeftijd ik in staat ben het huidige werk voort te zetten [N=62.251]																					
· % Aangekruist	41,0%	34,7%▼	48,0%▲	53,1%▲	39,7%▽	35,1%▽	41,4%	47,9%△	38,5%▽	33,4%▽	45,8%△	41,3%	50,4%▲	37,7%▽	32,2%▽	41,6%	34,6%▽	39,5%▽	41,7%	43,1%△	
TEVREDENHEID																					
18a. In hoeverre bent u, alles bij elkaar genomen, tevreden met uw arbeidsomstandigheden? [N=62.407]																					
· 1 Zeer ontevreden	3,4%	3,7%△	3,1%▽	3,1%▽	3,3%▽	3,7%	7,4%▲	5,2%△	4,0%△	2,9%	3,4%	4,8%△	4,6%△	2,8%	3,0%	3,8%△	2,7%▽	2,7%▽	2,6%▽	4,3%△	
· 2 Ontevreden	6,1%	5,8%▽	6,5%△	4,2%▽	6,8%△	6,1%	2,7%▽	5,8%	6,4%	4,2%▽	5,8%	6,6%	6,8%	5,2%	3,9%▽	6,4%	5,7%	7,2%△	6,9%△	5,5%	
· 3 Niet ontevreden/niet tevreden	17,8%	17,2%▽	18,5%△	16,2%▽	18,1%△	19,3%△	10,3%▼	17,7%	18,6%	17,8%	18,8%△	20,9%△	20,4%△	14,0%▽	11,0%▽	17,3%	14,1%▽	17,8%	19,2%△	16,4%	
· 4 Tevreden	58,6%	58,5%	58,7%	59,5%	58,7%	57,8%	55,5%▽	56,3%	57,6%	62,9%△	58,3%	56,5%▽	54,2%▽	60,2%	58,2%	56,0%▽	61,9%△	59,1%	61,2%△	57,7%	
· 5 Zeer tevreden	14,0%	14,8%△	13,1%▽	17,0%△	13,1%▽	13,1%▽	24,1%▲	15,1%	13,3%	12,1%▽	13,8%	11,2%▽	14,1%	17,8%△	23,8%▲	16,5%△	15,6%△	13,1%	10,2%▽	16,1%△	
- Gemiddelde	3,74	3,75△	3,72▽	3,83△	3,72▽	3,71▽	3,86△	3,70	3,70▽	3,77△	3,73	3,63▽	3,66▽	3,85△	3,96▲	3,75	3,82△	3,73	3,69▽	3,76	
18b. In hoeverre bent u, alles bij elkaar genomen, tevreden met uw werk? [N=62.397]																					
· 1 Zeer ontevreden	2,9%	3,1%△	2,7%▽	3,1%	2,7%▽	3,0%	4,8%△	5,2%△	3,6%△	2,7%	3,0%	3,9%△	3,9%△	2,2%	2,4%	3,4%△	1,93%▽	2,1%▽	2,2%▽	3,3%	
· 2 Ontevreden	4,8%	4,9%	4,8%	3,9%▽	5,5%△	3,9%▽	1,19%▽	4,7%	5,8%△	3,4%▽	5,0%	5,0%	5,1%	5,2%	5,4%	5,9%△	4,1%▽	4,0%▽	3,9%▽	4,0%	
· 3 Niet ontevreden/niet tevreden	15,6%	15,4%	15,9%	15,6%	15,7%	16,3%△	7,7%▼	14,3%	17,1%△	14,3%▽	18,2%△	17,3%△	18,0%△	13,4%▽	14,1%▽	16,4%△	12,6%▽	13,5%▽	13,8%▽	13,9%▽	
· 4 Tevreden	59,5%	59,2%	59,8%	57,1%▽	60,0%△	60,3%	57,0%▽	59,2%	58,4%▽	65,0%△	58,0%▽	58,7%	54,4%▽	59,5%	55,3%▽	55,9%▽	63,6%△	61,7%△	63,5%△	58,5%	
· 5 Zeer tevreden	17,1%	17,4%	16,9%	20,3%△	16,1%▽	16,5%▽	29,3%▲	16,6%	15,2%▽	14,6%▽	15,8%▽	15,1%▽	18,6%△	19,6%△	22,8%△	18,4%△	17,7%	18,7%△	16,6%	20,3%△	
- Gemiddelde	3,83	3,83	3,83	3,88△	3,81▽	3,83	4,05▲	3,77	3,76▽	3,85	3,79▽	3,76▽	3,79▽	3,89△	3,91△	3,80▽	3,91△	3,91△	3,89△	3,89△	

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 -test (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de t-test. Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲ en ▼: $p < 0,05$, significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden (tweezijdig), en Cohen's d is ten minste 0,20. Open pijltjes △ en ▽: eveneens significant, maar Cohen's d is kleiner dan 0,20. Cohen, J. (1988). Statistical power analysis for the behavioral sciences (2nd ed.). Hillsdale NJ: Erlbaum. #: $N < 10$.

LITERATUUR

- Blatter, B.M., Bongers, P.M., Kraan, K.O., & S. Dhondt (2000). RSI-klachten in de werkende populatie. De mate van vóórkomen en de relatie met beeldschermwerk, muisgebruik en andere ICT gerelateerde factoren. Hoofddorp: TNO.
- Bossche, S.N.J. van den & P.G.W. Smulders (2004). De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & P.G.W. Smulders (2006). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2005: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & P.G.W. Smulders (2007). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2006: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Bossche, S.N.J. van den, Koppes L.L.J., Granzier J.J.M., Vroome E.E.M. de & P.G.W. Smulders (2008). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2007: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2003). Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS) - Gezondheid 2004. Korte onderzoeksbeschrijving. <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/gezondheidsenquete-1981-1996-en-pols-gezondheid-1997-2009>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2018). Enquête beroepsbevolking (EBB); Korte onderzoeksbeschrijving. <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/enquete-beroepsbevolking-ebb->
- Cohen, J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. New York: Academic Press, 1977.
- Emmerik, M.L. van; Vroome, E.M.M. de; Kraan, K.O.; Bossche, S.N.J. van den (2017) Werkgevers Enquête Arbeid 2016: Methodologie en beschrijvende resultaten, TNO Leiden
- Eurofound (2017), Sixth European Working Conditions Survey – Overview report (2017 update), Publications Office of the European Union, Luxembourg.
- Eurostat (2001). Europese statistiek van arbeidsongevallen (ESAO). Methodiek. Uitgave 2001. Luxemburg: Europese Commissie – Directoraat Generaal Werkgelegenheid en Sociale Zaken.
- Eurostat (2012). Europese statistieken inzake arbeidsongevallen (ESAO); beknopte methodiek editie 2012. Eurostat Methodologies and working papers. Luxemburg: Europese Commissie.
- Fox, M.L. & D.J. Dwyer (1999). An investigation of the effects of time and involvement in the relationship between stressors and work-family conflict. Journal of Occupational Health Psychology, 4, 164-174.

- Goudswaard, A., Dhondt S. & K. Kraan (1998). Flexibilisering en Arbeid in de Informatie-maatschappij; werknemersvragenlijst, bestemd voor werknemers van organisaties die deelnemen aan het SZW-Werkgeverspanel 1998. Hoofddorp: TNO.
- Gründemann, R.W.M., Smulders P.G.W. & C.R. de Winter (1993). VAG-Vragenlijst Arbeid en Gezondheid; Handleiding. Lisse: Swets Test Services.
- Heus, P. de, Leeden, R. van den & B. Gazendam (1995). Toegepaste data-analyse; technieken voor niet-experimenteel onderzoek in de sociale wetenschappen. Maarssen: Elsevier/De Tijdstroom.
- Hipple, S.F. (2010). Multiple jobholding during the 2000s. *Monthly Labor Review*, 7, 21-32.
- Heuvel, S. van den, Geuskens, G., Meer, L. van der, Wind, A. de & Leijten, F., (2014) Study on Transitions in Employment, Ability and Motivation (STREAM). Technical report. Hoofddorp: TNO.
- Houtman, I.L.D., Goudswaard, A., Dhondt, S., Grinten, M. van der, Hildebrandt, V. & M. Kompier (1995). Evaluatie van de monitorstudie naar stress en lichamelijke belasting. Den Haag: VUGA.
- Hooftman, W.E., Mars, G.M.J., Janssen, B., Vroome, E.E.M. de, & Bossche, S.N.J. van den (2015) Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2014: Methodologie en globale resultaten. Leiden | Heerlen: TNO | CBS.
- Hooftman, W.E., Mars, G.M.J. Janssen, B., Vroome, E.E.M. de, Janssen, B.J.M. Michiels, J.E.M. & Bossche, S.N.J. van den (2016) Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2015: Methodologie en globale resultaten. Leiden | Heerlen: TNO | CBS.
- Hooftman W.E., Mars G.M.J., Janssen, B., De Vroome, E.M.M., Michiels J.J.M., Pleijers A.J.S.F. & Bossche, S.N.J. van den (2017). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2016: Methodologie en globale resultaten. Leiden/Heerlen: TNO/CBS.
- Hooftman, W.E., Vroome, E.E.M. de, & Bossche, S.N.J. van den (2016) Trendanalyses op basis van de NEA: een beschouwing van de NEA designwijzigingen per 2014. Leiden TNO
- Karasek, R.A. (1985). Job Content Questionnaire and User's Guide. Lowell, University of Massachusetts, Department of Work Environment.
- Karasek, R.A., Brisson Ch., Kawakami N., Houtman I.L.D., P. Bongers, & B. Amick (1998). The Job Content Questionnaire (JCQ): an instrument for inter-nationally Comparative Assessments of Psychosocial Job Characteristics. *Journal of Occupational Health Psychology*, 3, 322-355.
- Koppes L.L.J., Vroome, E.E.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M., & Bossche, S.N.J. van den (2009). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2008: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Koppes L.L.J., Vroome, E.E.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M., & Bossche, S.N.J. van den (2010). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2009: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Koppes L.L.J., Vroome, E.E.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M., & Bossche, S.N.J. van den (2011a). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2010: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Koppes, L.L.J., De Vroome, E.M.M. & Van den Bossche, S.N.J. (2011b). NEA Cohortonderzoek 2007-2009; Methoden en eerste resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Koppes L.L.J., Vroome, E.E.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M., Zwieten, M.H.J. van, & Bossche, S.N.J. van den (2012). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2011: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

- Koppes, L.L.J., Vroome, E.E.M. de, Mars, G.M.J., Janssen, B.J.M., Zwieten, M.H.J. van, & Bossche, S.N.J. van den (2013). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2012: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.
- Kristensen, T. & V. Borg. (2000). Copenhagen Psychosocial Questionnaire (COPSOQ), Copenhagen: National Institute of Occupational Health.
- Kuyper L. (2013). Seksuele oriëntatie en werk; Ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en heteroseksuele werknemers. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Lautenbach, H, Torre, W. van der, Vroome, E.M.M. de, Janssen, B.J.M., Wouters, B. & Bossche S.N.J. van den (2017). Zelfstandigen Enquête Arbeid 2017, Methodologie en globale resultaten. Heerlen/Leiden: CBS/TNO.
- Mars, G.M.J., Pleijers, A.J.S.F. & R.M.A. Willems (2015). Analyse methodebreuk Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden - Bedrijfsongevallen Nederland (NEA-BON) 2014. Intern rapport. Heerlen: CBS.
- Mars, G., Michiels, J. en Willems, R. (2016). Follow-up analyse methodebreuk Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden – Bedrijfsongevallen Nederland (NEA-BON) 2014. CBS Heerlen.
- Paoli, P & D. Merllié (2001). Third European survey on working conditions 2000. Dublin: European Foundation for the improvement of living and working conditions.
- Roberts, A., Groffen, D. en Schouten, B. (2017). Analyse toegevoegde waarde schriftelijke vragenlijsten NEA. Interne nota. CBS: De Haag/Heerlen.
- Schaufeli, W.B. & D. van Dierendonck (2000). Handleiding van de Utrechtse Burnout Schaal (ubos). Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Sloten, G.C. van, Nauta, A. & Oeij, P.R.A. (2005) Arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen op ondernemingsniveau : AVON monitor 2004. Den Haag TNO
- Smulders, P.G.W., Andries, F & Otten, F.W.J. (2001) Hoe denken Nederlanders over hun werk ...? : opzet, kwaliteit en eerste resultaten van de TNO Arbeidssituatie Survey. Hoofddorp: TNO
- Verboon, F.C, Feyter, M.G. de & P.G.W. Smulders (1999). Arbeid en zorg, inzetbaarheid en beloning: het werknemersperspectief. Hoofddorp: TNO.
- Zwart, B.C.H. de, Heijdel, W.M. & T.J. Veerman (2002). Ontwikkeling vragenlijstmodule ziekteverzuim en reïntegratiebeleid: in het kader van uniformering monitoring arboconvenanten (UMA). Leiden: AStri.
- Zwieten, M.H.J. van, Vroome, E.E.M. de, Mol, E.E.M., Mars, G.M.J., Koppes, L.L.J., & Bossche, S.N.J. van den (2013). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2013: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp| Heerlen: TNO | CBS.

A WIJZIGINGENOVERZICHT EN REFERENTIES

WIJZIGINGEN

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de in de NEA opgenomen modules in de afgelopen vier jaar en de wijzigingen binnen modules in de NEA 2018-vragenlijst ten opzichte de vorige meting. Voor wijzigingen in eerdere jaren wordt verwezen naar de op pagina 96-97 vermelde methodologie rapporten van de desbetreffende jaren. De meeste modules worden jaarlijks uitgevraagd, maar de vragen zijn niet altijd gelijk. Voor de meeste vervallen en toegevoegde vragen geldt dat zij 2 jaarlijks worden gesteld. Een aantal vragen zijn nieuw in de NEA 2018. De module Veilig en gezond werken wordt niet jaarlijks opgenomen en is in 2018 volledig komen te vervallen. De module Chronische aandoeningen alterneert met de eveneens tweejaarlijks opgenomen module Beroepsziekten en is daarom in 2018 niet opgenomen.

MODULE	OPGENOMEN IN VRAGENLIJST				VERANDERINGEN TEN OPZICHT VAN DE VORIGE METING
	2015	2016	2017	2018	
Persoonsgegevens	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Betaald werk	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Onderwijs	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Uw dienstverband	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Uw bedrijf	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd

MODULE	OPGENOMEN IN VRAGENLIJST				VERANDERINGEN TEN OPZICHT VAN DE VORIGE METING
	2015	2016	2017	2018	
Uw beroep	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Uw werk-omstandigheden	✓	✓	✓	✓	Vervallen: <ul style="list-style-type: none"> Sedentair gedrag Toegevoegd: Innovatief vermogen Gevarieerd werk Informatie overload Technologie gebruik
Klanten en collega's	✓	✓	✓	✓	Vervallen <ul style="list-style-type: none"> Discriminatie Seksuele voorkeur Toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> hoeveelheid contact
Arbeidsongevallen	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Arbo-maatregelen	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Veilig en gezond werken	✓		✓		Volledige module vervallen
Uw gezondheid	✓	✓	✓	✓	Toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> Deelname preventief onderzoek Contact bedrijfsarts Vertrouwenspersoon Vervallen: <ul style="list-style-type: none"> Klachten aan het bewegingsapparaat Aanpassingen aan de werkplek

MODULE	OPGENOMEN IN VRAGENLIJST				VERANDERINGEN TEN OPZICHTE VAN DE VORIGE METING
	2015	2016	2017	2018	
Ziekteverzuim	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
De laatste keer dat u heeft verzuimd	✓	✓	✓	✓	Toegevoegd: • Verzuimcontrole • Contact met een arts
Chronische ziekte of aandoening	✓		✓		Volledige module vervallen
Beroepsziekten		✓		✓	Volledige module toegevoegd
Functioneren en inzetbaarheid	✓	✓	✓	✓	Toegevoegd: • In-role performance • Veranderingen op het werk
Arbeidsvoorwaarden	✓	✓	✓	✓	Vervallen: • Belang arbeidsvoorwaarden Toegevoegd • Vakbondslidmaatschap
Opleiding en ontwikkeling	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd
Werk en thuis	✓	✓	✓	✓	Toegevoegd: • Aantal uur huishoudelijke taken en zorgtaken
Uw verdere loopbaan	✓	✓	✓	✓	Vervallen: • Omstandigheden rond het langer doorwerken
Tevredenheid	✓	✓	✓	✓	Ongewijzigd.

REFERENTIES EERDERE NEA JAARGANGEN

NEA 2017:

Hooftman W.E., Mars G.M.J., Janssen, B., De Vroome, E.M.M., Janssen B.J.M., Ramaekers M.M.M.J. & Bossche, S.N.J. van den (2018). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2017: Methodologie en globale resultaten. Leiden/Heerlen: TNO/CBS.

NEA 2016:

Hooftman W.E., Mars G.M.J., Janssen, B., De Vroome, E.M.M., Michiels J.J.M., Pleijers A.J.S.F. & Bossche, S.N.J. van den (2017). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2016: Methodologie en globale resultaten. Leiden/Heerlen: TNO/CBS.

NEA 2015:

Hooftman W.E., Mars G.M.J., Janssen, B., De Vroome, E.M.M., Janssen, B.J.M., Michiels, J.E.M. & Bossche, S.N.J. van den (2016). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2015: Methodologie en globale resultaten. Leiden/Heerlen: TNO/CBS.

NEA 2014:

Hooftman W.E., Mars G.M.J., Janssen, B.J.M., De Vroome, E.M.M. & Bossche, S.N.J. van den (2015). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2014: Methodologie en globale resultaten. Leiden/Heerlen: TNO/CBS.

NEA 2013:

Zwieten, M.H.J. , Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Mars, G.M.J., Koppes, L.L.J., van & Bossche, S.N.J. van den (2014). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2013: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2012:

Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mars, G.M.J., Janssen, B.J.M., Zwieten, M.H.J. van & Bossche, S.N.J. van den (2013). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2012: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2011:

Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M., Zwieten, M.H.J. van & Bossche, S.N.J. van den (2012). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2011: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2010:

Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M. & Bossche, S.N.J. van den (2011). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2010: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2009:

Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M. & Bossche, S.N.J. van den (2010). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2009: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2008:

Koppes, L.L.J., Vroome, E.M.M. de, Mol, M.E.M., Janssen, B.J.M. & Bossche, S.N.J. van den (2009). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2008: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2007:

Bossche, S.N.J. van den, Koppes, L.L.J., Granzier, J.J.M., Vroome, E.M.M. de & P.G.W. Smulders (2008). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2007: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2006:

Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & P.G.W. Smulders (2007). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2006: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2005:

Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & P.G.W. Smulders (2006). Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2005: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

NEA 2003 (Pilot):

Bossche, S.N.J. van den & P.G.W. Smulders (2004). De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO.

B NEA SCHERMAFDrukKEN INTERNETVragenLIJST

Onderstaande screenshots geven een indruk van de NEA 2018 vragenlijst.

Voor de volledige routing en vraagteksten van de NEA 2018 wordt verwezen naar de [website](#) van het CBS.

The screenshot shows the top part of a web browser window. At the top right, there are two links: 'X Onderbreken' and '? Help'. Below this is a dark blue header bar with the text 'Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden' in white. Underneath the header, the text 'Welkom bij de vragenlijst' is displayed in blue. The main content area contains three sections: 'Onderbreken' with instructions on how to interrupt the survey, 'Heeft u nog vragen?' with contact information for the CBS contact center, and a final instruction to click 'Volgende' to start the questionnaire. A dark blue button labeled 'Volgende' is positioned at the bottom of the text area.

X Onderbreken ? Help

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

Welkom bij de vragenlijst

Onderbreken
U onderbreekt het invullen van de vragenlijst door bovenaan in het scherm op 'Onderbreken' te drukken. De ingevulde antwoorden blijven dan bewaard.
Wilt u later weer verder gaan? Log dan opnieuw in. U komt dan op de pagina waar u gebleven was.

Heeft u nog vragen?
Bel ons gerust op (045) 570 6400 of mail naar contactcenter@cbs.nl.
Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur.

Druk nu op 'Volgende' om de vragenlijst te starten.

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

Hoeveel uur per dag werkt u gemiddeld aan een beeldscherm voor uw werk?

* Een beeldscherm kan bijvoorbeeld zijn een desktop, laptop, notebook, tablet of smartphone.

* S.v.p. afronden op hele uren.

uur per dag

Vorige

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

De volgende vragen gaan over uw beroep.

Welk beroep of welke functie oefent u uit?

Probeer in de omschrijving zo specifiek mogelijk te zijn, bijvoorbeeld door een specialisme of niveau op te geven.

Dus niet:

Manager

Verpleegkundige

Monteur

Maar liever:

Manager automatisering, Manager zorg, Financieel Manager

Psychiatrisch verpleegkundige, Verpleegkundige niveau 4, Verpleegkundige op de spoedeisende hulp

Automonteur, Monteur elektrotechniek, Machinemonteur

Vorige

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

Werkt u in ploegdienst of wisseldienst?

Met ploegdienst bedoelen we dat er gewerkt wordt in 2 of meer verschillende ploegen.

Ja, gewoonlijk

Ja, soms

Nee

Geen antwoord

Heeft u wel eens diensten waarbij u bereikbaar, beschikbaar of oproepbaar moet zijn?

Ja, regelmatig

Ja, soms

Nee

Vorige

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Werkt u met water of waterige oplossingen?	☒	☐	☐	☐
Krijgt u tijdens uw werk stoffen op uw huid? <i>Zoals lijm, verf, schoonmaakmiddelen, geneesmiddelen of bestrijdingsmiddelen.</i>	☐	☐	☐	☐
Ademt u tijdens het werk stoffen in? <i>Zoals damp van oplosmiddel, uitlaatgas, lasrook, graanstof of stof van steen en beton.</i>	☐	☐	☐	☐
Komt u in contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materiaal?	☐	☐	☐	☐

Vorige

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

Vonden in de afgelopen 12 maanden één of meer van de volgende veranderingen plaats in uw bedrijf (vestiging/locatie)?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Een grote reorganisatie
- Overname door een andere organisatie
- Overname van een andere organisatie
- Inkrimping zonder gedwongen ontslagen
- Inkrimping met gedwongen ontslagen
- Fusie met een ander bedrijf
- Uitbesteding van ondersteunende diensten
- Verplaatsing van bedrijfsactiviteiten naar het buitenland
- Automatisering van bedrijfsactiviteiten
- Geen van deze

Vorige

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

Hoeveel werkdagen heeft u deze laatste keer verzuimd?

* Tel alleen de dagen waarop u normaal gesproken zou werken.

* Ook gedeeltelijk ziekteverzuim en therapeutisch werken tellen als verzuim.

dagen

Heeft u de indruk dat deze klachten het gevolg waren van het werk dat u deed?

- Ja, hoofdzakelijk gevolg van mijn werk
- Ja, voor een deel gevolg van mijn werk
- Nee, geen gevolg van mijn werk
- Weet niet

Vorige

Volgende

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

Heeft u medische hulp gehad als gevolg van het ongeval?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja, op het werk
- Ja, op de (spoedeisende) eerstehulpafdeling van het ziekenhuis
- Ja, in een ziekenhuis of andere kliniek, maar hoefde niet een nacht te blijven
- Ja, in een ziekenhuis of andere kliniek, waar ik minstens één nacht verbleef
- Ja, ergens anders
- Nee, geen medische hulp gehad
- Geen antwoord

Vorige

Volgende

C BEGELEIDENDE FOLDER, BRIEF EN RAPPELBRIEF

- BEGELEIDENDE FOLDER: [pagina 105 en 106](#)
- AANSCHRIJFBRIEF: [pagina 107](#)
- RAPPELBRIEF: [pagina 108](#)

**Nationale
Enquête
Arbeids-
omstandigheden**

Waar gaat het onderzoek over?

De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) is een grootschalig periodiek onderzoek in Nederland naar de arbeidssituatie van werknemers. Het CBS en TNO voeren dit onderzoek uit in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Wij zijn benieuwd naar uw werkomstandigheden en hoe u deze ervaart. De onderwerpen die we in deze vragenlijst aan de orde stellen, zijn onder andere:

- Hoe staat het met uw werkdruk?
- Bent u tevreden met uw arbeidsvoorwaarden?
- Bent u betrokken geweest bij een arbeidsongeval?
- Welke maatregelen vindt u nodig om uw werk te verbeteren?

Voor wie is de vragenlijst bedoeld?

De vragenlijst is bedoeld voor werknemers. Bent u zowel werknemer als zelfstandige, dan vult u de vragenlijst in met betrekking tot uw baan als werknemer. Als u op dit moment geen baan heeft, of volledig werkt als zelfstandige, dan kunt u dit aangeven in de vragenlijst.

Ook als u slechts een klein aantal uren werkt, is het belangrijk dat u meedoet!

32,2%

moet vaak extra hard werken om iets af te krijgen

Hoe doet u mee?

In de brief vindt u een internetadres met inloggegevens. Hiermee krijgt u toegang tot de NEA-vragenlijst 2018. Nadat u heeft ingelogd, kunt u direct beginnen met het invullen van de vragenlijst. Dit duurt ongeveer 25 minuten.

Wat doen we met uw vragenlijst?

Dit jaar vullen naar verwachting zo'n 40 000 mensen de NEA-vragenlijst in. Elke vragenlijst wordt anoniem verwerkt. Dat is in de wet vastgelegd. De antwoorden worden geanalyseerd door onze onderzoekers. Met deze analyses kunnen de arbeidsomstandigheden van werknemers in Nederland worden beschreven.

Wat gebeurt er met de resultaten?

De resultaten van dit onderzoek geven meer inzicht en kennis op het gebied van arbeidsomstandigheden in Nederland. De overheid, werkgeversorganisaties, vakbonden, bedrijven en instellingen benutten de resultaten om de kwaliteit van de arbeid in Nederland te verbeteren. Daarnaast zullen ook de media gebruikmaken van de resultaten van dit onderzoek. Uw medewerking is dus belangrijk! U zorgt er op die manier voor dat er beleid kan worden gemaakt op basis van juiste informatie.

Het CBS gebruikt uw informatie uitsluitend voor statistische doeleinden. De gegevens worden nooit aan derden verstrekt. Uw anonimiteit is strikt gewaarborgd.

Uitgave 2018

Uitgebreide informatie over de meest recente uitkomsten van het CBS vindt u op www.CBS.nl

Centraal Bureau voor de Statistiek
 Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
 Postbus 4481 | 6401 CZ Heerlen
www.cbs.nl

correspondentiën: <correspondentienummer>
 onderwerp: CBS-Onderzoek
 datum: 15 augustus 2017

<aanhef> <Naam>,

Werken in een prettige omgeving met goede arbeidsomstandigheden is voor de meeste mensen heel belangrijk. Geldt dit ook voor u? Hoe tevreden bent u over uw arbeidsomstandigheden? En welke maatregelen vindt u nodig om uw werk te verbeteren?

Om antwoorden op dit soort vragen te krijgen, voeren het CBS en TNO de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden uit in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). De resultaten worden onder andere gebruikt door het ministerie om beleid te maken over arbeidsomstandigheden.

Voor dit onderzoek vraagt het CBS een aantal personen om een vragenlijst in te vullen. U bent daar één van. U vertegenwoordigt veel andere inwoners in Nederland. Het is daarom belangrijk dat u aan dit onderzoek meedoet. U helpt ons daar enorm mee.

Als dank voor uw hulp maakt u kans op **cadeaukaarten ter waarde van 250 euro**¹ die we beschikbaar stellen.

Hoe kunt u meedoen?

U kunt de vragenlijst invullen via internet. Om de gegevens te beschermen gebruiken we een beveiligde verbinding. U vindt de vragenlijst op het volgende internetadres:
<https://antwoord.cbs.nl>

Uw gebruikersnaam: <Gebruikersnaam>

Uw wachtwoord: <Wachtwoord>

Uw gegevens zijn veilig

Bij al onze onderzoeken zijn uw gegevens veilig. Onderaan deze brief leest u daar meer over.

¹Aan het eind van de vragenlijst ziet u direct of u de cadeaukaarten krijgt toegestuurd. Wilt u geen cadeaukaarten ontvangen? Dan kunt u dat in de vragenlijst aangeven.

vervolg op achterzijde

Heeft u vragen?

Bel ons gerust op (045) 570 64 00. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur. U kunt ook naar contactcenter@cbs.nl mailen. Of kijk op www.cbs.nl/werknemers voor meer informatie.

U doet ons een groot plezier als u één van de komende dagen de vragenlijst invult.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw dr. A. Boeijen
 Hoofddirecteur Dataverzameling

Uw gegevens zijn bij al onze onderzoeken veilig. Dit is een verplichting van het CBS die in de wet is bepaald. Het CBS heeft verschillende maatregelen getroffen om uw gegevens te beschermen. Zo zorgt de wet ervoor dat uw gegevens alleen voor statistische doelen worden gebruikt. Geen enkele instelling kan toegang eisen tot de gegevens die het CBS verzamelt. In de statistische informatie van het CBS zijn persoonlijke gegevens nooit te herkennen.

Het CBS verzamelt zelf gegevens maar krijgt ook veel bestanden van andere instellingen. Hierin staan bijvoorbeeld gegevens over bevolking, inkomens en werksituatie. Die informatie voegen we samen. Het CBS, TNO en SZW maken statistieken over de Nederlandse samenleving met die informatie. Zo werken we zo zuinig mogelijk.

Centraal Bureau voor de Statistiek
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
Postbus 4481 | 6401 CZ Heerlen
www.cbs.nl

correspondentiën: <correspondentienummer>
onderwerp: CBS-Onderzoek
datum: 15 augustus 2017

<aanhef> <Naam>.

Twee weken geleden heb ik u gevraagd om mee te doen aan de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA). Een belangrijk onderzoek over arbeidsomstandigheden en hoe mensen hun werk ervaren. Het CBS en TNO voeren dit onderzoek uit in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). De resultaten uit de NEA worden onder andere door het ministerie van SZW, werkgeversorganisaties en vakbonden gebruikt. Hierdoor kan bij het maken van beleid over arbeidsomstandigheden rekening worden gehouden met uw wensen en die van de Nederlandse bevolking.

Veel mensen hebben al gereageerd. Uw vragenlijst hebben wij helaas nog niet ontvangen. Misschien bent u er nog niet aan toegekomen. Ik zou het zeer op prijs stellen als u de vragenlijst alsnog wilt invullen. Zo helpt u ons een beter beeld te krijgen van uw arbeidsomstandigheden en hoe u deze ervaart.

Als dank voor uw hulp maakt u kans op **cadeaukaarten ter waarde van 250 euro¹** die we beschikbaar stellen.

Hoe kunt u meedoen?

U kunt de vragenlijst invullen via internet. Om de gegevens te beschermen gebruiken we een beveiligde verbinding. U vindt de vragenlijst op het volgende internetadres:
<https://antwoord.cbs.nl>

Uw gebruikersnaam: <Gebruikersnaam>

Uw wachtwoord: <Wachtwoord>

Uw gegevens zijn veilig

Bij al onze onderzoeken zijn uw gegevens veilig. Onderaan deze brief leest u daar meer over.

¹Aan het eind van de vragenlijst ziet u direct of u de cadeaukaarten krijgt toegestuurd. Wilt u geen cadeaukaarten ontvangen? Dan kunt u dat in de vragenlijst aangeven.

vervolg op achterzijde

Heeft u vragen?

Bel ons gerust op (045) 570 64 00. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur. U kunt ook naar contactcenter@cbs.nl mailen. Of kijk op www.cbs.nl/werknemers voor meer informatie.

U doet ons een groot plezier als u één van de komende dagen de vragenlijst invult.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw dr. A. Boeijen
Hoofddirecteur Dataverzameling

Uw gegevens zijn bij al onze onderzoeken veilig. Dit is een verplichting van het CBS die in de wet is bepaald. Het CBS heeft verschillende maatregelen getroffen om uw gegevens te beschermen. Zo zorgt de wet ervoor dat uw gegevens alleen voor statistische doelen worden gebruikt. Geen enkele instelling kan toegang eisen tot de gegevens die het CBS verzamelt. In de statistische informatie van het CBS zijn persoonlijke gegevens nooit te herkennen.

Het CBS verzamelt zelf gegevens maar krijgt ook veel bestanden van andere instellingen. Hierin staan bijvoorbeeld gegevens over bevolking, inkomens en werksituatie. Die informatie voegen we samen. Het CBS, TNO en SZW maken statistieken over de Nederlandse samenleving met die informatie. Zo werken we zo zuinig mogelijk.

D STEEKPROEF, VERWACHTE RESPONS EN BRUIKBARE RESPONS

TABEL D.1 Bedrijfstakken volgens de SBI40-indeling en substrata Onderwijs met de bijbehorende steekproefomvang, verwachte respons en gerealiseerde respons

		STEEKPROEF- OMVANG	VERWACHTE BRUIK- BARE RESPONS	TOTALE RESPONS	BRUIKBARE RESPONS
		N	n	n	n
1	Landbouw, bosbouw en visserij	1.626	463	586	553
2	Winning van delfstoffen	596	210	257	250
3	Vervaardiging van voedingsmiddelen	2.467	719	946	899
4	Vervaardiging van textiel, kleding en leer	726	210	278	262
5	Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout en papier; drukkerijen	898	266	358	343
6	Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking	577	210	232	221
7	Vervaardiging van chemische producten	672	249	290	281
8	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	557	210	256	243
9	Vervaardiging van producten van rubber, kunststof en overige niet-metaalhoudende minerale producten	1.158	300	453	437
10	Vervaardiging van metalen in primaire vorm en producten van metaal (geen machines en apparaten)	2.156	586	783	766
11	Vervaardiging van computers en elektronische en optische apparatuur	505	210	233	224
12	Vervaardiging van elektrische apparatuur	563	210	244	233
13	Vervaardiging van overige machines en apparaten	1.377	471	599	579
14	Vervaardiging van auto's, aanhangwagens, opleggers en overige transportmiddelen	743	224	312	300
15	Vervaardiging van meubels en overige goederen; reparatie en installatie van machines en apparaten	4.156	911	1.483	1404
16	Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	564	210	244	231
17	Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	1.261	377	498	481
18	Bouwnijverheid	6.618	1.740	2.247	2160
19	Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangers	2.617	640	878	828
20	Groothandel en handelsbemiddeling	10.079	2.678	3.700	3513

BIJLAGEN

		STEEKPROEF- OMVANG	VERWACHTE BRUIK- BARE RESPONS	TOTALE RESPONS	BRUIKBARE RESPONS
		N	n	n	n
21	Detailhandel (niet in auto's)	16.886	4.184	5.972	5480
22	Vervoer en opslag	7.693	2.062	2.897	2772
23	Logiesverstrekking en eet- en drinkgelegenheden	11.228	2.131	3.136	2784
24	Uitgeverijen; productie, distributie, verzorgen en uitzenden van films en radio- en televisieprogramma's	821	257	336	322
25	Telecommunicatie	607	210	227	217
26	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie en informatietechnologie	3.114	1.080	1.282	1225
27	Financiële instellingen	5.205	1.467	2.092	1965
28	Verhuur van en handel in onroerend goed	1.331	359	559	531
29	Rechtskundige dienstverlening en accountancy; holdings (geen financiële); architecten en ingenieurs	6.300	2.120	2.679	2516
30	Speur- en ontwikkelingswerk	465	223	229	219
31	Reclame en marktonderzoek; industrieel ontwerp en vormgeving; veterinaire dienstverlening	1.553	428	526	495
32	Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	24.070	4.882	7.089	6351
33	Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen; extraterritoriale organisaties	7.011	2.795	3.366	3260
34	Onderwijs	20.857	9.200	10384	9922
	<i>waarvan substrata:</i>				
	41 <i>Primair en speciaal onderwijs</i>	9.263	4.000	4.594	4.391
	42 <i>Algemeen vormend voortgezet onderwijs</i>	8.632	4.000	4.412	4.229
	43 <i>Overig onderwijs</i>	2.962	1.200	1.378	1.302
35	Gezondheidszorg	7.760	2.983	3.623	3.497
36	Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting	8.006	2.523	3.340	3.200
37	Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting	5.332	1.610	2.175	2.089
38	Cultuur, sport en recreatie	2.206	650	841	773
39	Overige dienstverlening	2.235	715	828	770
40	Huishoudens als werkgever	18	5	6	6
	Totaal	172.614	42.965	66.464	62.602

TABEL D.2 Samenstelling van de respons (NEA) en de steekproef (uit steekproefkader: Polisadministratie): naar geslacht

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Mannen	31.490	50	90.265	52	-2
Vrouwen	31.112	50	82.349	48	2
Totaal	62.602	100	172.614	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

TABEL D.3 Samenstelling van de respons (NEA) en de steekproef (uit steekproefkader: Polisadministratie): naar geslacht en leeftijd

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Mannen					
15 tot 25 jaar	4.109	13	17.962	20	-7
25 tot 35 jaar	4.994	16	17.962	20	-4
35 tot 45 jaar	5.738	18	16.495	18	0
45 tot 55 jaar	7.470	24	19.086	21	3
55 tot 65 jaar	8.047	26	16.084	18	8
65 tot 75 jaar	1.132	4	2.676	3	1
Totaal mannen	31.490	100	90.265	100	
Vrouwen					
15 tot 25 jaar	5.042	16	17.598	21	-5
25 tot 35 jaar	5.824	19	17.321	21	-2
35 tot 45 jaar	5.774	19	15.643	19	0
45 tot 55 jaar	7.213	23	17.379	21	2
55 tot 65 jaar	6.804	22	13.146	16	6
65 tot 75 jaar	455	1	1.262	2	0
Totaal vrouwen	31.112	100	82.349	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

TABEL D.4 Samenstelling van de respons (NEA) en de steekproef (uit steekproefkader: Polisadministratie): naar geslacht en migratieachtergrond (generatie)

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Mannen					
Nederland	26.663	85	69.818	77	7
Westers, 1e generatie	841	3	3.527	4	-1
Westers, 2e generatie	1.286	4	3.659	4	0
Niet Westers, 1e generatie	1.735	6	8.238	9	-4
Niet Westers, 2e generatie	965	3	5.023	6	-3
Totaal mannen	31.490	100	90.265	100	
Vrouwen					
Nederland	26.404	85	64.169	78	7
Westers, 1e generatie	967	3	3.724	5	-1
Westers, 2e generatie	1.229	4	3.342	4	0
Niet Westers, 1e generatie	1.384	4	6.093	7	-3
Niet Westers, 2e generatie	1.128	4	5.021	6	-2
Totaal vrouwen	31.112	100	82.349	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

TABEL D.5 Samenstelling van de respons (NEA) gewogen met startgewichten, en de geschatte EBB-verdeling*: naar geslacht en onderwijsniveau

	NEA RESPONS		EBB/ POLISADMINISTRATIE*		VERSCHIL
	N (x1000)	%	N (x1000)	%	%-PUNT
Mannen					
Basisonderwijs	188	5	279	7	-2
Mavo/vmbo	527	14	670	17	-3
Havo/vwo/mbo	1.616	42	1.650	42	0
Hbo	925	24	805	20	4
Wo	572	15	524	13	2
Totaal mannen	3.828	100	3.928	100	
Vrouwen					
Basisonderwijs	133	4	193	5	-2
Mavo/vmbo	493	13	535	15	-2
Havo/vwo/mbo	1.518	41	1.503	42	-1
Hbo	962	26	831	23	3
Wo	552	15	496	14	1
Totaal vrouwen	3.658	100	3.559	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

* De verdeling naar opleidingsniveau naar leeftijd en geslacht is bepaald op basis van de EBB.
De verdeling van opleidingsniveau is vervolgens toegepast op de verdeling van leeftijd en geslacht uit de Polisadministratie.

TABEL D.6 Samenstelling van de respons (NEA) en de steekproef (uit steekproefkader: Polisadministratie): naar bedrijfstak

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Landbouw, bosbouw en visserij	553	0,9	1.626	0,9	-0,1
Winning van delfstoffen	250	0,4	596	0,3	0,1
Vervaardiging van voedingsmiddelen	899	1,4	2.467	1,4	0,0
Vervaardiging van textiel, kleding en leer	262	0,4	726	0,4	0,0
Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout en papier; drukkerijen	343	0,5	898	0,5	0,0
Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking	221	0,4	577	0,3	0,0
Vervaardiging van chemische producten	281	0,4	672	0,4	0,1
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	243	0,4	557	0,3	0,1
Vervaardiging van producten van rubber, kunststof en overige niet-metaalhoudende minerale producten	437	0,7	1.158	0,7	0,0
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en producten van metaal (geen machines en apparaten)	766	1,2	2.156	1,2	0,0
Vervaardiging van computers en elektronische en optische apparatuur	224	0,4	505	0,3	0,1
Vervaardiging van elektrische apparatuur	233	0,4	563	0,3	0,0
Vervaardiging van overige machines en apparaten	579	0,9	1.377	0,8	0,1
Vervaardiging van autos, aanhangwagens, opleggers en overige transportmiddelen	300	0,5	743	0,4	0,0
Vervaardiging van meubels en overige goederen; reparatie en installatie van machines en apparaten	1.404	2,2	4.156	2,4	-0,2
Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	231	0,4	564	0,3	0,0
Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	481	0,8	1.261	0,7	0,0
Bouwnijverheid	2.160	3,5	6.618	3,8	-0,4
Handel in en reparatie van autos, motorfietsen en aanhangers	828	1,3	2.617	1,5	-0,2
Groothandel en handelsbemiddeling	3.513	5,6	10.079	5,8	-0,2
Detailhandel (niet in autos)	5.480	8,8	16.886	9,8	-1,0
Vervoer en opslag	2.772	4,4	7.693	4,5	0,0
Logiesverstrekking en eet- en drinkgelegenheden	2.784	4,4	11.228	6,5	-2,1
Uitgeverijen; productie, distributie, verzorgen en uitzenden van films en radio- en televisieprogramma's	322	0,5	821	0,5	0,0

BIJLAGEN

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Telecommunicatie	217	0,3	607	0,4	0,0
Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie en informatietechnologie	1.225	2,0	3.114	1,8	0,2
Financiële instellingen	1.965	3,1	5.205	3,0	0,1
Verhuur van en handel in onroerend goed	531	0,8	1.331	0,8	0,1
Rechtskundige dienstverlening en accountancy; holdings (geen financiële); architecten en ingenieurs	2.516	4,0	6.300	3,6	0,4
Speur- en ontwikkelingswerk	219	0,3	465	0,3	0,1
Reclame en marktonderzoek; industrieel ontwerp en vormgeving; veterinaire dienstverlening	495	0,8	1.553	0,9	-0,1
Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	6.351	10,1	24.070	13,9	-3,8
Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen; extraterritoriale organisaties	3.260	5,2	7.011	4,1	1,1
Gezondheidszorg	3.497	5,6	7.760	4,5	1,1
Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting	3.200	5,1	8.006	4,6	0,5
Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting	2.089	3,3	5.332	3,1	0,2
Cultuur, sport en recreatie	773	1,2	2.206	1,3	0,0
Overige dienstverlening	770	1,2	2.235	1,3	-0,1
Huishoudens als werkgever	6	0,0	18	0,0	0,0
Primair en speciaal onderwijs	4.391	7,0	9.263	5,4	1,6
Algemeen vormend voortgezet onderwijs	4.229	6,8	8.632	5,0	1,8
Overig onderwijs	1.302	2,1	2.962	1,7	0,4
Overig	0	0,0	0	0,0	0,0
Totaal	62.602	100	172.614	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

TABEL D.7 Samenstelling van de respons (NEA) en de steekproef (uit steekproefkader: Polisadministratie): naar stedelijkheid

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Zeer sterk stedelijk	13.556	22	42.483	25	-3
Sterk stedelijk	19.004	30	52.845	31	0
Matig stedelijk	10.379	17	27.375	16	1
Weinig stedelijk	14.367	23	36.506	21	2
Niet stedelijk	5.296	8	13.405	8	1
Totaal	62.602	100	172.614	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

TABEL D.8 Samenstelling van de respons (NEA) en de steekproef (uit steekproefkader: Polisadministratie): naar de 4 grote steden en de 12 provincies (exclusief de 4 grote steden)

	NEA RESPONS		NEA STEEKPROEF		VERSCHIL
	n	%	N	%	%-PUNT
Amsterdam	2.410	4	8.949	5	-1
Rotterdam	1.751	3	6.460	4	-1
Den Haag	1.451	2	4.924	3	-1
Utrecht (stad)	1.408	2	3.803	2	0
Groningen	2.060	3	5.504	3	0
Friesland	2.246	4	6.105	4	0
Drenthe	1.776	3	4.650	3	0
Overijssel	4.584	7	11.984	7	0
Flevoland	1.409	2	4.381	3	0
Gelderland	7.970	13	20.397	12	1
Utrecht (prov)	3.521	6	9.311	5	0
Noord-Holland	7.056	11	19.844	11	0
Zuid-Holland	9.477	15	26.093	15	0
Zeeland	1.394	2	3.657	2	0
Noord-Brabant	9.951	16	26.084	15	1
Limburg	4.138	7	10.468	6	1
Totaal	62.602	100	172.614	100	

Het verschil in %-punten is berekend op onafgeronde cijfers.
In deze tabel worden afgeronde cijfers weergegeven.

In een context van demografische, economische en technologische ontwikkelingen verandert het werk en de werkomstandigheden van Nederlanders. TNO en het CBS monitoren daarom door middel van een aantal enquêtes de arbeidsomstandigheden van werkenden in Nederland. Eind 2018 voerden TNO en het CBS, in samenwerking met het ministerie van SZW, de veertiende Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) uit. Bijna 63.000 werknemers vulden de NEA 2018 vragenlijst in.

In de NEA staat 'kwaliteit van de arbeid' in brede zin centraal. Dat betekent dat naast de traditionele én opkomende arbeidsomstandigheden, substantiële aandacht wordt geschonken aan de organisatie en inhoud van arbeid, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. Tevens wordt aandacht besteed aan de gezondheid van werknemers. Aan bod komen arbeidsongevallen, verzuim en chronische aandoeningen, maar ook de algemene gezondheidstoestand en burn-out klachten.

Ten slotte komen enkele andere thema's aan bod zoals functioneren en inzetbaarheid, opleiding en ontwikkeling, gezondheid en de balans tussen werk en privé.

De omvang en representativiteit van de NEA maken het mogelijk om diverse branches te profileren op uiteenlopende arbeidsrisico's, zoals werkdruk, agressie en fysieke belasting. Ook bevat de NEA informatie over maatregelen die werkgevers treffen en over mogelijke effecten van arbeid, zoals werkstress, verzuim en ongevallen.

De NEA signaleert trends, brengt risicogroepen in kaart en vormt een nationaal referentiebestand voor onderzoek op bedrijfs- en sectorniveau. De data zijn –onder voorwaarden – toegankelijk via CBS Microdata Services en zijn koppelbaar aan statistieken uit het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden van het CBS. De resultaten worden gebruikt door beleidsmakers binnen overheid en bedrijfsleven, alsmede door onderzoekers, HRM- en arboprofessionals.

Deze publicatie vormt de methodologische verantwoording bij de veertiende meting van de NEA en biedt een overzicht van de eerste resultaten.